Az imádkozás könyve

كتاب الصلاة

Magyarországi Muszlimok Egyháza

Az imádkozás könyve

كتاب الصلاة

Összeállította
Dr. Shubail Mohamed Eisa

MAGYARORSZÁGI MUSZLIMOK EGYHÁZA

MAGYARORSZÁGI MUSZLIMOK EGYHÁZA

Összeállította
Dr. Shubail Mohamed Eisa

Közreműködtek
Dr. Anwar Klára, Dr. Tóth Csilla, Pencz Diána,
Sulok Szultán Szabolcs, Durmus-Honfi Gabriella

Tördelés, tipográfia
Komáromi Zsombor

Második, javított kiadás

ISBN 978-963-89573-0-6

Nyomdai munka: NestPress Kft.
Felelős vezető: Fekete Iván

FELELŐS KIADÓ:
© MAGYARORSZÁGI MUSZLIMOK EGYHÁZA, 2014
MINDEN JOG FENNTARTVA

E-mail: mmehungary@gmail.com
Telefon: +36 20 204 5852, +36 1 208 4040
Cím:1119 Budapest, Fehérvári út 41.

Tartalomjegyzék

Előszó **7**

Bevezető **11**

Első fejezet **15**
A tisztaság 17
Néhány szó a vízről és fajtáiról 18
Fontos tudnivalók 20
A mosakodás (al-wudu) 23
A mosakodás különleges engedményei: az áttörlés 30
A teljes mosakodás (a fürdés, al-ghuszl) 31
A dzsunub ember, a menstruáló vagy gyermekágyas nő 34
Víz nélküli mosakodás (tajammum) 38
Fontos tudnivalók 40
A muszlim öltözködése 41

Második fejezet **47**
Az imádkozás 49
A napi öt ima ideje 57
Az imára hívás (al-azán) 61
Az ima feltételei 68
Hogyan kell az imát elvégezni? 71
Az ima kötelező (fard) elemei 77
Az ima kötelezőn felüli (szunna) elemei 81
Fontos tudnivalók 107
Az ima érvénytelenítői 109

Harmadik fejezet **111**
A közösségi ima (Szalátul-dzsamáah) 113
Az ima helye (a mecset) 125
A napi imák részletezése 140

Ugyanúgy végzendő, mint a déli ima, csendben, halkan. 144
A kötelességen felüli imák (szalát at-tatavu) 146
A napi öt imával kapcsolatos önkéntes imák 148
Al-witr 150
Az éjszakai virrasztás (kijámul-leil) 154
A későreggeli ima (szalát ad-duha) 159
Allah útmutatását kérő ima (szalátul-isztikhára) 160
Imádkozás nap- és holdfogyatkozáskor 162
Az esőért való ima (szalátul-isztiszká) 165
Egyéb önkéntes imák 167
A feledékenységi leborulás (szudzsúd asz-szahu) 169
A recitálási leborulás (szudzsúd at-tiláva) 170
A köszönési leborulás (szudzsúd as-sukr) 172

Negyedik fejezet 173
A beteg imádkozása (szalátul-maríd) 175
Az utazó imája (szalátul-muszáfir) 177
Az imák összevonása (dzsamu asszaláh) 180
A félelmi ima (szalátul-khauf) 183

Ötödik fejezet 185
A pénteki ima (szalátul-dzsum'a) 187
Az ünnepi ima (szalátul-íd) 194

Hatodik fejezet 199
A halottal kapcsolatos teendők (ahkámul-dzsanáiz) 201

A test és a lélek kapcsolata 223

Iszlám végrendelet 259

Forrásjegyzék 265

Előszó

A Könyörületes és Irgalmas Allah nevében.

Hála legyen Allahnak, Neki mondunk köszönetet, Hozzá fordulunk segítségért, és Tőle kérjük a bűnbocsánatot. Hozzá menekülünk a lelkünkben lakozó gonoszság elől és a tetteinkből fakadó rossz elől. Akit Allah az igaz útra vezet, azt nem térítheti le onnan senki. Akit viszont tévútra visz, az nem talál vezetőre. Tanúsítom, hogy nincs más isten, kivéve az Egyetlen igaz Istent. Tanúsítom, hogy Mohamed Próféta ﷺ az Ő szolgája és küldötte.

A hit rendkívüli jelentőségét, nélkülözhetetlenségét akkor értjük meg igazán, ha belegondolunk abba, hogy milyen is lehet hit nélkül élni.

Hit nélkül az ember értelmetlennek és igazságtalannak látja az életet, hiszen az ő elképzelése szerint nem létezik más, csak amit lát, azaz az evilági élet, sőt annak is csak az anyagi része.

Nap mint nap szembesülni az élet megpróbáltatásaival, a megélhetés gondjával, a betegségekkel, az emberi gonoszsággal – és még sorolhatnánk az élet árnyoldalait – azzal a tudattal, hogy csak ez van, utána nincs semmi, meghalunk és ezzel vége mindennek; nincs senki, aki igazságot szolgáltat, aki megjutalmaz az erőfeszítéseinkért, a jóságunkért, ez nyilvánvalóan depresszióhoz, esetleg az öngyilkosság gondolatához vezethet vagy az „élet örömeinek” gátlástalan, erkölcstelen habzsolásához. E lelkiállapotok ugyanakkor nagy mértékben hajlamossá teszik az embert az alkohol- és a kábítószer fogyasztásra is. Sajnos a mai társadalmakban a hitetlenség eme megnyilvánulásaival igen gyakran találkozhatunk. Aki így gondolkodik, az értelmetlennek látja a küzdelmet az élet rögös útján, nem lát okot arra, hogy jó és erkölcsös legyen.

Ezzel szemben a hívő ember kiegyensúlyozott életet él, tudja, hogy az evilági élet minden nehézsége, fáradalma, fájdalma mulandó, és ha megfelelően helytáll, jól és erkölcsösen viselkedik, teljesíti Ura parancsait, akkor el nem múló boldogság és elégedettség lesz a jutalma a túlvilági, az örök életben, mert Allah igazságos és nem hagyja fizetség nélkül szolgáinak egyetlen jócselekedetét sem.

A hit azonban önmagában nem elegendő, ennek cselekedetekben is meg kell nyilvánulnia. A hit megnyilvánulásának a legalapvetőbb és egyben egyik legfontosabb formája az imádkozás, amelyről könyvünk szól.

Ez a könyv, amit az olvasó a kezébe vesz, a második könyv az iszlám öt pilléréről szóló sorozatból. A könyv egyes részei röviden, tömören, más részei részletesen kifejtve mutatják be az imákkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, kitérve például a tisztálkodás, a helyes testtartások, imaszövegek, ima-időpontok, a megfelelő öltözet kérdéseire és foglalkoznak a halállal, illetve a holttal kapcsolatos teendőkkel. A Koránból és a hadíszokból vett – az eredeti arab nyelvű szövegrészletekkel is alátámasztott – idézetek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a muszlimok (és akár a nem muszlimok is) széleskörűen és hiteles forrásokból tájékozódhassanak a témával kapcsolatban. A könyv ábrákkal is bőven illusztrált részei gyakorlati segítséget nyújtanak, tartalma emellett az elméleti tudás elmélyítését is lehetővé teszi.

A könyv terjedelmét tehát nem az ima bonyolultsága indokolja – hiszen a szűkebb értelemben vett ima leírása mindössze néhány oldalra korlátozódik –, hanem az a törekvés, hogy lehetőleg megtalálható legyen benne minden, a gyakorlati élet szempontjából fontos leírás, illetve, hogy a különböző vallásjogi véleményeknek is teret adjon.

Segítséget kívánunk nyújtani azoknak, akik mindennapi életük során az iszlám vallást gyakorolják és gyakorlati kérdések merülnek fel bennük, illetve azoknak is, akik mindössze hiteles képet szeretnének alkotni az iszlámban az istentisztelet jelentőségéről és formájáról.

Mindenekelőtt Allahnak mondunk köszönetet, Aki biztosította számunkra ezt a lehetőséget és tudást adott nekünk. Köszönetet mondunk továbbá mindazoknak, akik bármiféle segítséggel, támogatással hozzájárultak könyvünk megszületéséhez.

Szándékunk e könyv elkészítésével Allah tetszésének és elégedettségének elnyerése volt, és Tőle kérünk bocsánatot a tévedéseinkért.

Istenre bízzuk magunkat, Reá hagyatkozunk, és Nála van biztonságunk. Övé a dicsőség és a kegyelem, Általa lehetséges a jó eredmény elérése és a hibák elkerülése. Utolsó fohászunk pedig:

„A dicsőség Allahot illeti, a teremtmények Urát!”

Budapest, 2011. október 5.

Bevezető

Az imádkozás az iszlám második pillére. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Az iszlám öt dologra lett építve: annak tanúsítására, hogy nincs más isten kivéve Allah, és hogy Mohamed Allah Küldötte, az imádkozás elvégzésére, a zakát (a kötelező adomány) megadására, a (mekkai) Házhoz való zarándoklatra, és Ramadán böjtölésére.” *(Al-Bukhárí és Muszlim)* Az imádkozás az iszlám kötelezettségei közül a leghangsúlyosabb. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „A dolgok feje az iszlám, oszlopa az imádság.” *(at-Tirmidi)* „Az embert a hitetlenségtől és a képmutatástól az imádkozás választja el” *(Muszlim)* A muszlim és a hitetlen *(káfir)* embert az imádkozás különbözteti meg egymástól. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Az egyesség közöttünk és közöttük az ima. Aki elhagyja, hitetlenné válik.” *(at-Tirmidi, Ibn Mádzsa)*

Szégyen, ha valaki hitet tesz a szájával Isten egyedüliségéről, a Küldött ﷺ iránti engedelmességről, a Túlvilággal szembeni felelősségről, s ezek után nem teljesíti a legfontosabb és legnagyobb kötelességet, amelyet Ura rárótt. Ez esetben két dolog lehetséges: vagy tagadja, hogy az ima Allahtól elrendelt kötelesség, vagy elismeri ugyan azt, hogy az ima Allahtól elrendelt kötelezően elvégzendő feladat, ám elfordul annak végrehajtásától, igyekszik kivonni magát e kötelesség alól. Aki tagadja az ima kötelezőségét, az a Koránt is megtagadja, és nem tartja igaznak a Küldöttet ﷺ sem. E kettőben való hitéről tett tanúsága ezért bizony hazug állítássá válik! Aki nem hajtja végre az imát, holott tudja, hogy Allahtól rendeltetett el, az elég bizonyítékot szolgáltat arra, hogy az emberek bizalma megrendüljön szavahihetőségében és megbízhatóságában. Aki Isten hatalmát elfogadja, de parancsolatait mégis elveti, az megszegi az Allah által megszabott kötelességeket. Hogyan lehetne ezek után elvárni tőle, hogy ne tegye ugyanazt embertársaival szemben, s tiszteletben tartsa jogaikat?

Engedetlen muszlim az, aki hisz az iszlámban, hisz az imádkozás kötelességében, de mégsem tesz neki eleget, s időnként nem imádkozik. Aki azonban teljesen elhagyja az imádkozást, vagy tagadja kötelezőségét, maga is hitetlenné válik.

„Minden egyén [Pokolba kerülése] a maga tettének záloga, kivéve a jobb kéz felőlieket [akik cselekedeteikkel megváltották magukat a Pokoltól]. Ők kertekben kérdezgetik majd egymást a bűnösökről. 'Mi hozott benneteket a Pokolba?' Ők azt mondják: 'Nem tartoztunk az imádkozók közé, és nem adtunk enni a szegénynek, és együtt fecsegtünk a fecsegőkkel, s hazugságnak tartottuk az Ítélet Napját, amíg el nem jött hozzánk a bizonyosság." *(Korán 74:38-48)*

{كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ * إِلاَّ أَصْحَابَ الْيَمِينِ * فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ * عَنِ الْمُجْرِمِينَ * مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ * قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ * وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ * وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ * وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ * حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ}

„Az első, ami számon lesz kérve az Ítélet Napján, az imádkozás. Ha jó, akkor az összes cselekedet jó lesz, ha viszont rossz, akkor az összes cselekedet rossz lesz" – mondta Mohamed Próféta ﷺ. *(at-Tabaráni)* De ahhoz, hogy az ima elfogadott legyen, tisztán kell állni Allah előtt. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Tisztaság nélkül nem fogadtatik el az ima." *(Muszlim)* Tehát a tisztaság egyik feltétele az imádkozásnak, ezért előbb a tisztaság kérdését fogjuk tárgyalni.

Első fejezet

- A tisztaság
- Néhány szó a vízről és fajtáiról
- Fontos tudnivalók
- A mosakodás (al-wudu)
- Különleges engedmények a mosakodással kapcsolatban: az áttörlés (el-meszh)
- A teljes mosakodás (a fürdés, al-ghuszl)
- A dzsunub emberrel és a menstruáló vagy a gyermekágyas nővel kapcsolatos kérdések
- Víz nélküli mosakodás (tajammum)
- Fontos tudnivalók
- A muszlim öltözködése

A tisztaság

Az iszlám nagy jelentőséget tulajdonított a tisztaságnak. Egyaránt foglalkozik a szív és a test tisztaságával.

„Allah szereti azokat, akik készek a megbánásra és szereti azokat, akik megtisztulnak.” (Korán 2:222)

{إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ}

Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „A tisztaság a hit fele.” *(Muszlim)* Egy másik hadíszban így szólt: „Nem megy a Paradicsomba az, akinek a szívében egy porszemnyi felfuvalkodottság is van.” Ekkor egy férfi azt mondta: Az ember szereti, ha szép a ruhája és szép a cipője. A Próféta ﷺ így válaszolt: „Allah szép és szereti a szépséget. A felfuvalkodottság az igazság elutasítása és az emberek lebecsülése.” *(Muszlim)* Tehát a szívnek a társítástól és a kételyektől, illetve a különböző bűnöktől való tisztítása nyomatékosan megkövetelt dolog, amelyet őszinte hittel, és a Próféta ﷺ Szunnájának követésével, illetve bűnbánattal lehet elérni.

Az imádkozás feltételei közé tartozik a **teljes tisztaság megléte**, ami az egész test tisztaságát, a viselt ruhák tisztaságát, és az ima helyének tisztaságát foglalja magában, illetve az egész test tisztaságához kapcsolódik a **két eseménytől való megtisztulás** (a kicsi: a vizelet és a széklet; a nagyobb: a házasélet, a magömlés), amit mosakodással, illetve fürdéssel lehet megvalósítani.

Néhány szó a vízről és fajtáiról

Alapértelmezésben a víz önmagában tiszta és mást tisztít (tahúr). Allah azt mondta a Koránban *„és vizet küld rátok az égből, hogy azáltal megtisztíthasson benneteket...” (Korán 8:11)* Ezért azzal a vízzel lehet tisztálkodni, amit adalék vagy változtatás nélkül, a jellemzői alapján víznek lehet nevezni:

Lehet tisztálkodni **az esővízzel, hóval és jégesővel.** Ezt a következő hadisz is alátámasztja: Abu Hurejra számolt be arról, hogy Allah Küldötte ﷺ az imát megnyitó takbir és a Korán recitálása között a következő fohászt szokta mondani: „Ó Allah! Távolítsd el tőlem a bűneimet, ahogyan eltávolítottad a napkeletet a napnyugattól! Ó Allah! Tisztíts meg a bűneimtől, ahogyan a fehér ruha is megtisztul a szennytől! Ó Allah! Mosdass meg engem a bűneimtől hóval, vízzel és jégesővel!” *(al-Bukhári, Muszlim)*

– Lehet tisztálkodni **a tenger, a folyók, a kutak és a források vízével.** A tengervíz tisztasága a következő hadiszon alapul: Abu Hurejra számolt be arról, hogy egy férfi megkérdezte Allah Küldöttét ﷺ: „Ó Allah Küldötte, a tengeren hajózunk, és csak kevés vizet viszünk magunkkal. Ha mosakodásra használjuk, szomjan maradunk. Használhatunk tengervizet mosakodáshoz?” így szólt Allah Küldötte ﷺ: „ (a tenger) vize tiszta, és halottjai (állatai) megengedettek (azaz ehetőek, mindenféle előírt vágás nélkül).” *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa, at-Tirmidi)*
– Lehet tisztálkodni **a Zamzam forrásának vizével**. Ali számolt be arról, hogy Allah Küldötte ﷺ kért egy vödröt, amiben a Zamzam forrásának vize volt. Ivott belőle, majd mosakodást végzett. *(Ahmed)*
– Lehet tisztálkodni minden olyan vízzel, mely hosszú ideig egy helyen állva módosult[1], vagy a hely miatt, ahol található, vagy olyan anyaggal keveredett, melyet teljesen nem lehet eltávolítani belőle (azaz algával, falevelekkel keveredett víz stb).

Tehát minden, ami a víz általános kifejezésébe tartozik, mindenféle további minősítés nélkül, tisztának tekintendő.

---

1. Ilyen jellegű vízben nem szabad fürödni, nehogy szennyessé váljon, viszont kivenni belőle a tisztálkodáshoz szabad.

Megjegyzések

– Az a víz, mely az emberről csöpög le mosakodás vagy ghuszl végzése után, tiszta, mivel tiszta volt, mielőtt mosakodásra használták, és nincs alapja azt gondolni, hogy elveszítette tisztaságát. Al-Rabi bint Muáwadh arról számolt be, amikor leírta Allah Küldöttének mosakodását, hogy Allah Küldötte ﷺ megtörölte fejét azzal a vízzel, ami a kezein maradt [annak megmosásából]." *(Abu Dáúd)*

– A víz, amely olyasféle anyagokkal keveredett, mint szappan, sáfrány, virágok, azaz a Saria által tisztának tekintett dolgokkal, tiszta. Az ilyen víz tisztának tekintendő mindaddig, míg olyannyira összse nem keveredett más anyagokkal, hogy többé már ne lehessen víznek nevezni. Amennyiben ez áll fenn, a víz még mindig tiszta, ám nem használható tisztálkodáshoz. Umm Háni arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ a [feleségével], Maimunával egy olyan (víz) tartályból fürdött, melyben liszt nyomai voltak. *(Ahmed, an-Naszái, Ibn Mádzsa)* Tehát ebben a hadíszban azt találjuk, hogy a víz más anyaggal volt keveredve, de amíg a másik anyag nem elég ahhoz, hogy megváltoztassa a víz természetét, addig használatra alkalmas marad.

– Tiszta az a víz, ami megmarad az edényben az után, hogy egy ember[2] vagy állat ivott belőle. Ez alól kivételt képez az, ami megmarad a disznó és a kutya után. Ami pedig az edényt illeti, elég egyszer megmosni, ha a disznó ivott belőle, de a kutya esetében Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Egyikőtök edényének megtisztítása – ha a kutya belenyalt – az, hogy hétszer elmossa, s az első mosás homokkal történjen." *(Muszlim)*

– Az olyan víz esetében, amely **tisztátalan elemekkel keveredett,** két alkategóriát különböztetünk meg:

  1. Ha a tisztátalan anyag megváltoztatja a víz ízét, színét vagy illatát. Ebben az esetben nem használható tisztálkodásra és a vizet tisztátlannak tekintjük.[3]

---

2. Áisa ﷺ arról számolt be, hogy ívott, amikor menstruált, és utána odaadta [a poharat] a Prófétának ﷺ, aki [a szokásához híven] onnan ívott, ahonnan ő is. (Muszlim)
3. A jól (megfelelő módon) tisztított szennyvíz tisztának tekinthető.

2. Ha a tisztátalan anyag nem változtatta meg a víz ízét, színét, vagy illatát. Az ilyen víz tisztának tekintendő és esetleg használható tisztálkodásra. Abu Szaíd al-Khudri megkérdezte a Prófétától ﷺ: „végezhetünk-e mosakodást Budaáh kútjából?”[4] A Próféta ﷺ azt válaszolta: „a víz tiszta, és semmi sem teszi tisztátalanná.” *(Abu Dáud, at-Tirmidi, an-Naszá)*

Fontos tudnivalók

Ha valaki WC-re megy, ajánlatos az alábbiakat figyelembe venni

– Ne legyen nála olyasmi, amire Allah neve van írva, kivéve, ha attól fél, hogy elveszti, vagy ellopják.
– A WC-be a bal lábával lépjen be és előtte mondja:
Allah nevében. Ó Allah, menedéket keresek Nálad a sátánoktól és a sátánnőktől. *(al-Bukhári, Muszlim)*
[Biszmilláh, Allahumma inní aúdzu bike minel-khubszi wal-khabá-isz]

(بِسْمِ اللهِ) اللّٰهُمَّ إِنِّي أَعوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبائِث

– Ne beszéljen, és semmilyen istenemlegetést se mondjon.
– Tisztítsa meg magát – lehetőleg vízzel – a vizelés vagy a székelés után.[5] Ez kötelező.[6] Ehhez ne használja a jobb kezét *(al-Bukhári, Muszlim)*, és utána mosson kezet.
WC-ből jobb lábbal lépjen ki és mondja:

---

4. Budaáh kútja: Egy kút Medinában, amelybe tisztátlan dolgokat szoktak dobni.
5. Mind vizelés, mind székelés esetén a következő dolgokat kell tenni:
Isztidzsmár: száraz anyaggal (papír, kő stb., de nem csont!) háromszor (vagy többször, páratlanszor) megtörölni az adott testrészt tisztítás céljából (önmagában ez is elegendő).
Isztindzsaa: vízzel lemosni az adott testrészt (ez is elegendő önmagában).
De a legjobb, ha mindkettőt elvégezzük.
6. Egyszer a Próféta ﷺ elment két sír mellett, és azt mondta: „Bizony, kínoztatnak, és nem nagy dolog miatt! Egyikőjük nem fedte el (nem tisztította) magát saját vizeletétől, a másik pedig pletykálkodva járt az emberek között.” Ezután kért egy zöld ágat, és kettéhasította, majd egyik részét az egyik sírra a másikat pedig a másik sírra helyezte, majd azt mondta: „Talán könnyítetnek rajtuk, amennyiben el nem száradnak.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

[Istenem] bocsáss meg nekem! *(at-Tirmidi)*
[Ghofránek]

غُفْرانَك

– Ha valaki a szabadban akarja elvégezni a dolgát, akkor olyan helyet keressen, ahol nem látják *(Abu Dáúd)*. Ne legyen ez a hely az emberek útjában, vagy pihenőhelyén *(Muszlim)*, és tisztelje az imairányt (Qibla), vagyis az ne legyen se előtte, se mögötte *(al-Bukhári, Muszlim)* úgy, hogy nincs közte és a Qibla közt valami, ami elfedné őt attól *(Abu Dáúd)*. Továbbá ne legyen ez a hely állóvíz *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*, vagy vízforrás *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa)*.
– Ha valaki állva akar vizelni, két feltétellel megteheti:
  1. legyen biztos abban, hogy nem fog bepiszkolódni,
  2. legyen biztos abban, hogy senki nem látja a szemérmét.[7]

Allah az alábbiakat a prófétáinak követése jeléül tette *(a fitra[8] szunnái)*

– a körülmetélés férfiaknak[9]: ajánlatos azt a gyermeken elvégezni a születésétől számított hetedik napon, de ha később történik az sem baj, mert Mohamed Próféta ﷺ tanítása szerint Ábrahám elmúlt már nyolcvan éves, amikor Allahtól megkapta az erre vonatkozó parancsot, amelynek azonnal engedelmeskedett. *(al-Bukhári)*

---

7. Fatáwi arkán aliszlám, Ibn Othaimeen 127. kérdés.
8. Fitra: természetes, velünk született, eredendő tulajdonság.
9. Míg számos olyan rendelkezést találhatunk az iszlámban, amely elrendeli a férfiak számára a körülmetélést, ezzel szemben sehol sem található a nyoma annak, hogy nők esetében ezt a gyakorlatot elrendelte vagy ajánlotta volna. Az erről szóló hadísz a neves hadísztudós, al-Albáni – Allah kegyelme legyen vele – szerint gyenge hadísz. (Ld. a gyenge hadíszok láncolata 1935. sz. alatt!). Található azonban olyan hadísz, amiben Mohamed Próféta ﷺ azt tanácsolta egy női körülmetélést végző nőnek: „minimálisan vágd le és ne vidd túlzásba, hiszen ez fényesebb (a nő) arcának és kellemesebb a férjnek”. Ez a hadísz pedig azt mutatja, hogy a Próféta ﷺ idején ez létező dolog volt, és Mohamed Próféta ﷺ engedélyezte a fent leírt feltételekkel. Tehát a beavatkozás értelme mögött a tisztasági szempontok mellett a nemi vágy mérséklése áll. A túlzott vágás esetén sem a férj, sem a feleség nem lel örömöt az együttlétben. (Sejkhul-iszlám Ibn Tejmijja, mf. 21/114) A nő esetében tilos és egyben elítélendő az a fajta „körülmetélés”, amit afrikai vagy fáraói körülmetélésnek neveznek, mert ez csonkítás, és semmi köze sincs az iszlámhoz. Ezt a csonkítást többféleképpen végzik, melynek lényege a csikló, a kisajkak, esetleg a nagyajkak részleges vagy teljes eltávolítása. Ettől teljesen eltér az az eljárás, amit néhány iszlám területen női körülmetélésnek (khafd) neveznek, amikor a csikló fölötti fitymabőrből távolítanak el egy néhány milliméteres darabot. (A fikh enciklopédiája 19/28: a húgycső fölötti, kakastaréjhoz hasonló rész lemetszése.) Azonban az sem kötelező, sőt nem is ajánlott az iszlámban, mindössze engedélyezett.

– a fanszőrzet borotválása vagy vágása, és a hónaljszőrzet kitépése vagy vágása[10],
– a körmök vágása, és a bajusz rendbetétele úgy, hogy ne lógjon a szájba,
– a sziuák[11] használata[12], az orr és a száj vízzel való kiöblítése, az ujjperc izületek hátsó részének megmosása és víz használata a szükséglet elvégzése után,
– szakáll növesztése,
– a haj ápolása,
– az ősz hajszálak meghagyása (tartózkodás ezek kitépésétől): „Ne tépjétek ki az ősz szálakat! Ha egy muszlimnak ősszé válik egy hajszála az iszlámban, akkor a Feltámadás Napján majd fényt fog neki adni.” – mondta Mohamed Próféta ﷺ *(Abu Dáúd)*
– az ősz haj festése (de feketére festeni nem szabad),
– Parfüm használata. (A nő ne használjon házon kívül parfümöt, hogy ne érezze más férfi az illatát. A férjének azonban úgy díszítheti, illatosíthatja magát, ahogyan csak akarja.)

10. A hónalj- és a fanszőrzettől legalább negyvennaponként meg kell válni.
11. A sziuák egy sivatagi cserjének a gyökere, amit fogtisztításra használnak.
12. A sziuák használata minden időben ajánlott, de a mosakodásnál, ima vagy Korán-recitálás előtt, mecsetbe menetkor, a házban (otthon), álomból való felébredéskor, s a száj szagának változásakor különösen ajánlott. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „A sziuák tisztítás a szájnak és tetszik az Úrnak.” *(an-Naszái)*

A mosakodás (al-wudu)

Jelentése

Részleges, tiszta vízzel (mint a folyóvíz, a tenger, a tó, az eső, a jégeső vize, a hó) való mosakodás, ami érinti a kezeket, az arcot, a karokat, a fejet és a lábakat.

Bizonyítéka

A mosakodás az imádkozás kulcsa, nélküle érvénytelen az ima.

„Ó ti, akik hisztek! Amikor nekiálltok [megtartani] az imádkozást, mossátok meg az arcotokat és mindkét karotokat könyökig, és töröljétek át a fejeteket, és [mossátok meg] lábatokat bokáig!” (Korán 5:6)

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاَةِ فَاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ

Így tanítja a Korán a hívőket. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Allah nem fogadja el egyikőtök imáját sem, ha tisztátalan lett, addig, amíg nem mosakszik” *(al-Bukhári, Muszlim)*.

Előnye:

A *wudu* kitűnőségét illetően fenn maradt Abu Hurejráról ﷺ az a hadísz, miszerint Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Vajon elmondjam nektek azt, amivel eltörli Allah a vétkeket és felemeli a szinteket (magas szintre emeli fel a szolgáit a Mennyországban)? Azt mondták: Igen, Allah Küldötte! Azt mondta: A wudu elvégzése tökéletesen a nehézségek ellenére, a sok lépés a mecsetek felé, és az egyik ima után megvárni a következőt – ez bizony ar-ribát, ez bizony ar-ribát, ez bizony ar-ribát (Allahért elindult hadsereggel való dzsihád, és ott tartózkodás).” *(Muszlim)*. A mosakodás a belső megtisztulás iránti vágynak ad szimbolikus kifejezést, miközben a test megtisztul a szennyeződésektől. Aki megmosakszik (wudut végez), annak a testéből „eltávozik” a bűn: először az arcáról, aztán

a kezéről, karjáról és végül a lábáról. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Amikor a muszlim vagy a hívő szolga mosakodik, és megmossa az arcát, minden bűn, amire a szemével nézett, lemosódik a vízzel, vagy az utolsó csepp vízzel. Amikor megmossa a kezét, minden bűn, amit a kezével elkövetett, lemosódik a vízzel, vagy az utolsó csepp vízzel. És amikor megmossa a lábát, minden bűn, amely felé haladt, lemosódik a vízzel, vagy az utolsó csepp vízzel, amíg meg nem tisztul minden bűnétől.” *(Muszlim).* Az imádkozás ezután csak „ráadás” lehet, növeli a jócselekedeteket. Uthman ibn Affan ﷺ azt közölte: „Láttam Allah Küldöttét ﷺ, aki úgy végezte a mosakodást, ahogyan én most.” Azután azt mondta: „Ha valaki így végzi el a mosakodást (a wudut), annak megbocsáttatnak a már elkövetett bűnei. Az imája és a mecsetbe való elindulása ráadás (náfilah).” *(Muszlim)*

A mosakodást az alábbi módon és sorrendben kell elvégezni

1. A szándék, hogy a mosakodás célja az imádkozás és a megtisztulás. [Ez belső elhatározás, **nem mondjuk ki**].

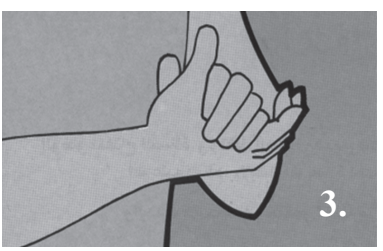

2. Mondani: biszmillah.
3. A kezeket megmosni csuklóig *(háromszor).*
4. Kiöblíteni a szájüreget vízzel *(háromszor).*
5. Az orrüreget kiöblíteni úgy, hogy vizet szívunk bele *(háromszor).*

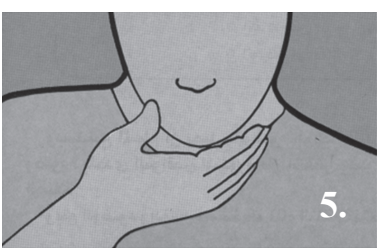

6. Megmosni az egész arcot, lehetőleg két kézzel, a homloktól lefelé az állig és fültől fülig *(háromszor)*.
7. A jobb kart az ujjbegyektől a könyékig megmosni *(háromszor)*, majd ugyanúgy a bal kart *(háromszor)*.

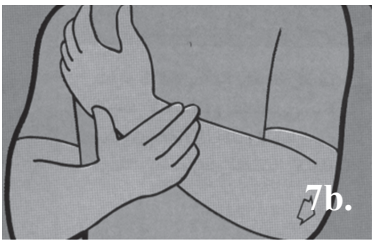

8. A hajat áttörölni nedves kézzel, és a mutatóujjal a fül belsejét, a hüvelykujjal a fül mögötti területet és a fül külső részét. Ezt egyszer elég elvégezni.

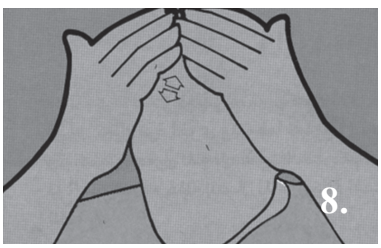

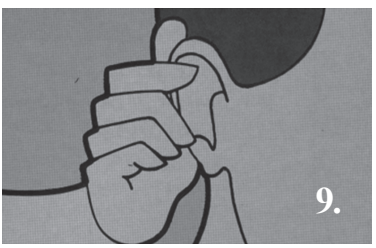

9. Megmosni a két lábat bokáig, a jobb lábfejjel kezdve *(háromszor)*.
10. A mosakodáskor folyamatosan, egymás után kell megmosni az egyes testrészeket, és nem szabad sokáig várni két testrész mosása között.

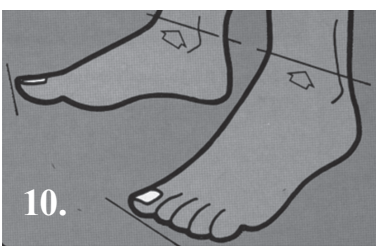

Ezzel teljes a mosakodás, és aki elvégezte, készen áll az imádkozásra.

A mosakodásnál ajánlatos az alábbiakat figyelembe venni

– A mosakodás előtt mondani:
  Biszmillah [Allah nevében] *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa)*

بِسْمِ اللهِ

– Sziuákot használni: Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha nem okoznék nehézséget a közösségemnek, akkor megparancsoltam volna nekik a sziuák használatát minden ima előtt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– A szájat és az orrüreget egyszerre kiöblíteni egy markényi vízzel háromszor. *(al-Bukhári, Muszlim)*
– A könyökök és a bokák fölötti részt is megmosni. *(al-Bukhári, Muszlim)*
  Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Az én közösségem úgy jön az Ítélet Napján, hogy fehér a homlokuk és a végtagjaik a mosakodás nyomaitól. Aki hosszúra tudja nyújtani ezt, akkor tegye meg.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Az ujjak közötti részeket megmosni, az alkarokat és a szakállt átdörzsölni. *(at-Tirmidi).*
– Minden tagot egyszer *(al-Bukhári)*, kétszer *(al-Bukhári)* vagy háromszor[13] *(al-Bukhári)* megmosni, kivéve a 8. pontnál említetteket, azokat elég csak egyszer.
– A vízzel való takarékosság. *(Abu Dáúd)*
– A mosakodás végén a következőket kell mondani:[14]
  Tanúsítom, hogy nincs más isten, csak Allah, Ő az Egyetlen, nincs Neki társa, és tanúsítom, hogy Mohamed az Ő szolgája és küldötte. *(Muszlim)*
  [Eshedu an le iláhe ill Allahu wahdehu le seríke leh, wa eshedu enne Mohammeden abduhu wa raszúluh]

---

13. Ez a szunna, mert a Próféta ﷺ legtöbbször ezt tette, és nem szabad ehhez hozzátenni. A Prófétához ﷺ ugyanis jött egyszer egy beduin megkérdezni őt a mosakodás felől, mire ő háromszor végezte el a mozdulatokat és azt mondta: „Aki ehhez hozzátesz, az rosszul cselekszik és bűnt követ el.” *(Ahmed, an-Nszái, Ibn Mádzsa)*

14. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Nincs közöttetek senki, aki ha helyesen és teljes mértékben végzi el a mosakodást, majd pedig elmondja [Tanúsítom, hogy nincs más isten Allahon kívül, Ő az egyetlen, nincs neki társa, és tanúsítom, hogy Mohamed az Ő szolgája és küldötte], hogy annak ne nyílna ki a Paradicsom nyolc kapuja, hogy azon léphessen be, amelyiken akar.” *(Muszlim)*

أَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلاّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمّداً عَبْدُهُ وَرَسولُه

„Ó Allah tegyél engem azok közé, akik készek a megbánásra, és azok közé, akik megtisztulnak!” *(atTirmidi)*

Allahumma-dzsalní minat-tawwábíne wa-dzsalní minel-mutatahhirín

اللّهُمَّ اجْعَلني مِنَ التَّوّابينَ وَاجْعَلْني مِنَ المتَطَهّرين

– Két rakát[15] imádkozni a mosakodás után. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valaki úgy mosakszik, ahogy én, és utána két rakát imádkozik úgy, hogy imádkozás közben nem kalandozik el a gondolata, akkor annak megbocsáttatnak a már elkövetett bűnei.” *(al-Bukhári)*. Abu Hurejra ﷺ pedig arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta Bilálnak: „Mondd meg nekem, hogy mi az a tett, amit azóta tettél, hogy felvetted az iszlámot, és aminek legjobban várod a jutalmát, mert bizony hallottam a lépteid visszhangját magam előtt a Paradicsomban”. Bilál azt felelte: „A legjobb tettem, aminek legjobban várom a jutamát az, hogy soha nem végeztem wudut úgy a nap vagy az éjszaka egyetlen órájában sem, hogy utána rögtön ne imádkoztam volna annyit, amennyi íratott nekem imádkozni.” *(al-Bukhári)*

A mosakodás érvénytelenítői

– természetes kibocsátása vizeletnek, székletnek, gáznak stb.,
– (mély) alvás,[16]
– eszméletvesztés,
– nemi szervek érintése közvetlenül,
– magömlés,
– az izgalmi-, illetve a prosztata váladék,
– tevehús evése.

---

15. Rakának hívjuk az egy meghajlásból és két leborulásból álló imaegységet.
16. Az ülve alvás viszont nem érvényteleníti a wudut, ha teljes ülésről van szó. Allah Küldöttének ﷺ társai az Ő idejében az isa (esti) imára várva elbóbiskoltak úgy, hogy a fejük le-lecsuklott, majd wudu nélkül imádkoztak.” *(Muszlim).*

A mosakodás kötelező az alábbi esetekben

– Ima előtt, ha nincs érvényes wudu. *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Kába megkerülése előtt. *(al-Bukhári, Muszlim)*

A mosakodás ajánlott az alábbi esetekben

– Korán érintése előtt.
– Minden ima előtt (wudu újítása) – *(al-Bukhári).*
– Alvás előtt: Mohamed Próféta ﷺ azt mondta „Ha alvóhelyedhez vonultál, végezz *wudu*t úgy, mintha imádkozáshoz végeznéd..." *(al-Bukhári, Muszlim).*
– Teljes fürdés *(ghuszl)* végzése előtt. *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Házaséletet élő embernek ajánlatos mosakodni, ha enni, inni akar vagy a házaséletet szeretné ismételni. *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Fohászkodás vagy istenemlegetés (zikr) előtt: Egyszer egy férfi üdvözölte Allah Küldöttét ﷺ mialatt wudut végzett, de ő nem válaszolt neki addig, amíg be nem fejezte a *wudu*t, majd azt mondta: „Csak az akadályozott meg abban, hogy válaszoljak (az üdvözlésre) neked, hogy nem akartam Allahot megemlíteni tisztátalanul." *(Abu Dáúd, an-Naszái)*
– Ajánlatos mindig érvényes wudu állapotában (megmosakodva) lenni: Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Csak a hívő az, aki ügyel a mosakodásra" *(Ibn Mádzsa).* Egy napon, amikor a Próféta ﷺ meglátogatta az al-Baqí temetőt, azt mondta: „Békesség reátok, ti hívő emberek, ha Allah akarja mi is követünk titeket", majd azt mondta: „Azt kívántam, hogy láthassuk testvéreinket." Azt kérdezték a társai: „Vajon nem mi vagyunk a testvéreid, Ó Allah Küldötte?" „Ti a társaim vagytok. A testvéreink azok, akik még nem jöttek el." Azt kérdezték (a társak): „Hogyan ismerheted meg azokat a nemzetedből, akik még nem jöttek el?" Azt felelte a Próféta ﷺ: „Mit gondoltok arról, ha valakinek lenne egy lova, amelynek a fején és a lábszárán világos folt van, és teljesen fekete lovak között lenne, vajon nem ismerné meg a lovát?" Azt felelték: „Dehogynem, ó Allah Küldötte." A Próféta ﷺ erre azt mondta: „Bizony, ők (a testvérek) a wudutól fénylő arccal és lábszárral jönnek majd el, és én előttük megyek majd a [szomjat oltó] medencéhez." *(Muszlim)*

Megjegyzések

– Mosakodni tiszta vízzel kell, de megengedett a tenger-, a folyó- és az esővíz használata is.
– Nem érvényes a *wudu*, ha a bőr és a víz között van valamilyen réteg, amitől a víz nem ér közvetlenül a bőrhöz (pl. krém, körömlakk, kozmetikumok).
– Az érvényes mosakodást addig tarthatja az ember, ameddig tudja, és akármennyi imát végezhet vele; de jobb, ha minden ima előtt megújítjuk a *wudut*, ha mód van rá.
– Ha biztos vagy benne, hogy elvégezted a mosakodást, ám gyanítod, hogy elkövettél érvénytelenítő dolgot (de nem vagy ebben biztos), akkor a mosakodás nem válik érvénytelenné. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ha egyikőtök érzett valamit a hasában és nem tudta eldönteni, hogy szellentett-e vagy sem, hát addig ne menjen ki a mecsetből, amíg nem hall hangot vagy nem érez szagot.” *(Muszlim).*
– Ellenkező nemű személy érintése,[17] seb-, orr vérzése, hányás, a *wudu* érvényességében való kételkedés, halott mosdatása nem érvényteleníti a *wudut*.
– Ha valakinek el van törve a keze vagy a lába, és pl. gipszben van, akkor elég a gipszet nedves kézzel áttörölni.
– Állandó vizelési (székelési) kényszer érzetében, vizeletfolyásban vagy elhúzódó méhvérzésben szenvedő minden ima előtt mosakodjon.
– Szabad beszélni mosakodás közben.

17. Kivéve akkor, ha élvezetet okoz az érintés, mert akkor érvénytelenné válik a *wudu*. Máskülönben nem, mert előfordult, hogy „A Próféta ﷺ megcsókolta feleségét, majd imádkozni ment és nem csinált előtte *wudu*t.” (an-Naszái).

A mosakodás különleges engedményei:

az áttörlés (el-meszh)

Ha csizmát (cipőt) viselünk, amit mosakodás után vettünk fel, nem szükséges azt levennünk, amikor a mosakodást megújítjuk. Elég, ha azt csak a lábfejen vizes kézzel, a lábujjaktól elkezdve a lábszár tövéig **áttöröljük** egyszer. A talpat és a sarkat nem kell.

Bizonyíték: Ibn al-Mubárak azt mondta: „A lábbeli végigsimítását illetően nincs nézeteltérés abban, hogy megengedett-e." Al-Haszan azt mondta: „Hetvenen a Próféta ﷺ társai közül mesélték, hogy a Próféta ﷺ rátörölt a lábbelire." Imám Ahmed azt mondta: „Nincs semmi zavaró a szívemben a lábbeli végigsimítását illetően, hiszen negyven hadísz áll rendelkezésünkre azzal kapcsolatban." *(al-Mughni 1/359)*

Feltételei

– a lábbelit úgy vegyük fel, hogy előtte végezzük el a *wudu*t,
– a lábbeli fedje legalább a lábfejet és a bokát,
– legyen tiszta és vallásilag megengedett az áttörlendő lábbeli,
– Az áttörlés az érvényességi idején belül kell, hogy történjen.

Az áttörlés érvényességi ideje

Ha nem vagyunk utazók, 24 óráig, ha utazunk, 3 napig (72 órán át) alkalmazhatjuk ezt a módszert. Az időtartamot a lábbeli első áttörölésétől számítjuk, nem pedig attól az időponttól, amikor azt felvettük.[18]

18. Fatáwi arkán aliszlám, Ibn Othaimeen 144. kérdés.

Érvénytelen lesz az áttörlés,[19] ha

– véget ér az áttörlési idő,
– házasélet vagy magömlés után,
– a minimum egyszer áttörölt lábbeli levétele esetében.[20]

Megjegyzések

– Ugyanez vonatkozik a zokni vagy a harisnya áttörlésére.
– Megengedett a nőnek a kendőre törölni, ha olyan helyen mosakszik, ahol nem tudja levenni a kendőjét. Ibn al-Mundirtól maradt fenn, hogy Umm Szalamah áttörölte a fejkendőjét. *(al-Mughni 1/284)*
– Ha bármely testrészünknek ártana a vízzel való tisztálkodás, elég a testrészen levő kötést, esetleg gipszet nedves kézzel áttörölni. Ez a mosakodás (wudu) vagy a fürdés (ghuszl) esetén is alkalmazható, és ennek nincs meghatározott ideje. Egészen a kötés eltávolításáig vagy a seb gyógyulásáig át lehet törölni.
– Ennek nem feltétele az, hogy úgy vegye fel a kendőt, hogy előtte wudu-t végzett, sőt érvényességi időkorlátja sincsen.

A teljes mosakodás (a fürdés, al-ghuszl)

Pillérei

– A szándék.
– Az egész test, az orr- és a szájüreg, valamint a fej megmosása.

***Ghuszl* végzése a Szunna szerint**

– A szándék, [ez belső elhatározás, nem mondjuk ki].
– Mondani: „biszmilláh” [Allah nevében] a ghuszl előtt.
– A kéz megmosása háromszor.
– Nemi szervek megmosása bal kézzel.
– Wudu végzése.

---

19. Az áttörlési idő lejártával, illetve a minimum egyszer áttörölt lábbeli levételével nem lehet újabb áttörlést végezni, mert az már érvénytelen; de a korábban elvégzett mosakodás érvényes marad mindaddig, amíg nem történik olyasmi, ami a wudut érvényteleníti (ld. ott), és lehet vele tovább imádkozni.
20. Az áttörlési idő lejárta, illetve a minimum egyszer áttörölt lábbeli levétele után csak akkor alkalmazható ismét az áttörlés, ha előbb újabb mosakodást végzünk.

– A haj megmosása. Nőknél elég, ha csak háromszor vizet önt a fejére úgy, hogy a víz eljusson a haj tövéig, és nem kell kibontania a haját. (Menstruáció, gyermekágyi vérzés után azonban hajat kell mosni.)
– Az egész test megmosása.
– A jobb oldalt előbb kell megmosni, mint a balt.

Az is ghuszlnak számít, ha valaki zuhanyozik vagy folyóban, kádban fürdik, és az egész testét, az orr- és a szájüregét, valamint a fejét megmossa.

Kötelező a *ghuszl* az alábbi esetekben

– Házasélet után, akkor is, ha nem történt magömlés.
– Az ébrenlét vagy az alvás során bekövetkezett magömlés után, ha azt kéjérzés kísérte, illetve ha felébredés után a nyoma fellelhető a ruhán.
– Nőknél a gyermekágy végén, és a menstruációs periódus után.
– Egy muszlim halálakor minél előbb el kell végezni a halott mosdatását, kivéve, ha a csatamezőn mártírként *(sahíd)* halt meg. (A sahídet úgy, ahogy van, véres ruhában temetjük el.)

Ajánlott a ghuszl az alábbi esetekben

– A pénteki ima előtt.[21] Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ha eljön közületek valaki a pénteki (imára), az végezzen guszlt!" *(al-Bukhári, Muszlim).*
– A két ünnepi ima (Íd al-Fitr és Íd al-Adha) előtt,
– Halott fürdetése után. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Fürödjön az, aki halottat mosdatott, mosakodjon az, aki cipelte" *(Abu Dáúd, at-Tirmidi, Ibn Mádzsa)*
– Az ihrám felvétele előtt és Mekka látogatása előtt,
– Eszméletvesztés után
– Ha valaki muszlim lesz.[22]

---

21. Ibn Tejmijja azt mondta: kötelező a pénteki imára fürödnie annak, aki izzadt vagy kellemetlen szagú. *(al-fatáwa al-kubra 5/ 307)*
22. A málikita és a hanbalita iskola szerint kötelező a fürdés annak, aki muszlim lesz, mivel a Próféta ﷺ megparancsolta ezt néhány szahábinak, amikor azok muszlimok lettek. A sáfiita és a hanifita iskolák szerint a fürdés ilyenkor ajánlatos, mivel nem marad fenn az, hogy a Próféta ﷺ megparancsolta volna ezt minden új muszlimnak.

Megjegyzések

- Ha valaki dzsunub és mondjuk péntek van, akkor nem kell külön-külön fürödni. Ilyenkor elég egyszer fürödni két szándékkal.
- A fürdés helyettesíti a mosakodást (a wudut). Áisa ﷺ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ nem szokott mosakodni fürdés után.” *(at-Tirmidi, an-Naszái, Ibn Mádzsa)*
- Az iszlám illemszabályai szerint egyedül kell fürdeni, és olyan helyen, ahol senki sem lát.
- Megengedett, hogy a házastársak együtt, egy helyen fürödjenek, még akkor is, ha látják egymás testrészeit. Muawiyyah ibn Haydah megkérdezte a Prófétát ﷺ: „Ó, Allah Küldötte! Mit szabad és mit nem láttatni az ágyékból?” „Ne lássa senki, kivéve a feleséged… – válaszolt.” *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*
- Nem szabad pazarolni a vizet sem a mosakodást végző embernek, sem pedig annak, aki fürdik.
- A *ghuszl* végén ajánlatos azt mondani:

Tanúsítom, hogy nincs más isten Allahon kívül, Ő az Egyetlen, nincs Neki társa, és tanúsítom, hogy Mohamed az Ő szolgája és küldötte.
[Ashadu alla illaha illa Allah, vahdahu la sárika lah, va ashadu anna Mohamedan abduhu va raszuluh.]

أَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلاّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمّداً عَبْدُهُ وَرَسولُه

Ó Allah, tegyél engem azok közé, akik készek a megbánásra, és azok közé, akik megtisztulnak!
[Allahumma-dzsálni minat-tavábin va-dzsálni minal-mutathirin.]

اللّهُمَّ اجْعَلني مِنَ التَّوّابينَ وَاجْعَلْني مِنَ المتَطَهّرين

A dzsunub emberrel és a menstruáló vagy a gyermekágyas nővel kapcsolatos kérdések

A *dzsunub* embernek[23] tilos: imádkozni *(Korán 5:6)*, a mecsetben tartózkodni *(Korán 4:43)*, a Koránt érinteni: „Csak egy tiszta ember foghatja meg a Koránt" – mondta Mohamed Próféta ﷺ *(ad-Dárimi, an-Naszái)*, és a Kábát megkerülni *(Korán 4:43)* **addig, amíg meg nem fürdik**. (A házasélet, magömlés után ajánlatos ezért minél előbb elvégezni a ghuszlt.)

A menstruáló vagy a gyermekágyas nő a fent említetteken kívül nem böjtölhet, és nem élhet házaséletet addig, amíg a menstruációja vagy gyermekágyi vérzése véget nem ér.

„És kérdeznek téged a havi vérzésről. Mondd: Az bántalom, maradjatok hát távol az asszonyoktól a havi vérzés alatt, és ne közeledjetek hozzájuk, amíg tisztává nem válnak (véget nem ér a vérzésük). Majd amikor megtisztálkodtak, akkor közeledjetek hozzájuk, ahogyan Allah megparancsolta nektek. Bizony Allah szereti a megbánást tanúsítókat, és szereti a megtisztulókat." (Korán 2:222)

{وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُواْ النِّسَاء فِي الْمَحِيضِ وَلاَ تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ}

Erről szólnak a következő hadíszok is. Anasz ibn Málik azt mondta: „A zsidók a menstruáló nőket kiküldték a házból, nem ettek, nem ittak velük együtt, valamint nem tartózkodtak velük egy házban. Megkérdeztük erről a Prófétát ﷺ, és ezért küldte le Allah a következő *ájá*t: „... *kérdeznek*

23. A *dzsunub* olyan ember, aki házaséletet élt (akkor is, ha nem történt magömlése), vagy olyan ember, akinek magömlése volt akár ébrenlét, akár alvás közben, és még nem végzett *ghuszl*t.

téged a havi vérzésről. Mondd: Az bántalom, maradjatok hát távol az asszonyoktól a havi vérzés alatt..." Majd azt mondta a Próféta ﷺ: Tartózkodjatok velük egy lakásban, és tehettek mindent a házasélet kivételével!" *(Muszlim)* Muszlim hiteles gyűjteményében olvasható Áisától: „Azt mondta nekem Allah Küldötte ﷺ „Add nekem a gyékényszőnyeget." „De én menstruálok." – mondtam. „Bizony a menstruációd nem a kezedben van!" – szólt ő." Áisa ﷺ azt mondta: „Ha ittam a menstruáció alatt és átadtam azt [a bögrét] Allah Küldöttének, akkor ő ugyanarról a helyről ivott, amit én az ajkaimmal érintettem." *(Muszlim)*

Tilos viszont házaséletet élni a menstruáció ideje alatt. Mohamed Próféta ﷺ egy másik hadíszban azt mondta: „Aki menstruáló nővel, illetve a nő hátsójában közösül, avagy jóshoz megy és hisz neki, az elutasítja azt, ami leküldetett Mohamednek." *(Ibn Mádzsa, at-Tirmidi)*. Tehát aki mégis nemi életet él a menstruáló feleséggel, az nagy bűnt követ el. Kérje Allah bocsánatát, s Neki bánja meg bűnét![24]

A megtisztulás után megengedett a házasélet

A nő a menstruáció vagy a gyermekágy után, ha a vérzése teljesen megszűnt[25] és megtisztult, élhet házaséletet, de csak azután, hogy *ghuszl*t végzett. Allah azt mondta az előző *ájá*ban: *„...Ha megtisztultak, akkor közösüljetek velük..." (Korán 2:222)*, és Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha eljön a menstruációd, akkor hagyd abba az imádkozást, és ha elmúlt, akkor fürödj meg és imádkozz!" *(al-Bukhári)* Ajánlatos illatosított vattával áttörölni a vérzés helyét, hogy eltűnjön a vér szaga. Mohamed Próféta ﷺ ezt parancsolta Aszmának abban a hadíszban, amit Muszlim jegyzett le.

Megjegyzések

– A menstruáció megjelenése óriás változásokat indít el a lányok életében. Az iszlám szerint ettől a pillanattól a lány vallásilag számonkérhetővé válik.
– A menstruáció befejeztével kötelező a fürdés.

---

24. A hanbalita iskola szerint egy dinárt (4,25 g arany árát), vagy fél dinárt kell adakoznia ilyenkor (fat. 6/112).
25. Sok nőnél a fehér (un. élettani) folyás jelezi a menstruáció végét.

– A menstruációnak nincs meghatározott maximális időtartama,[26] a menstruációs vérzést színe, állaga vagy szaga alapján meg lehet különböztetni más vérzéstől.
– A gyermekágyi vérzésnek 40 nap a maximum időtartama.[27] Umm Szalamah azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ idején negyven napig szokott leülni a gyermekágyas nő.” *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*
– A gyermekágyi vérzésnek, illetve a menstruációnak nincs minimum időtartama,[28] hanem a vérzés megszűnte a meghatározó.
– Ha egy nőnek például, hat napig szokott tartani a menstruációja, és előfordult, hogy kilenc, tíz vagy tizenegy napig elhúzódott, akkor ez még menstruációnak számít.
– A női vérzést menstruációnak kell tartani addig, amíg másnak nem bizonyul.
– A menstruáló és a gyermekágyas nőnek kötelező bepótolni a böjtölést, amikor eláll a vérzés, és megtisztult. Az imádkozást nem kell bepótolni, de ha napnyugta előtt megtisztult, akkor imádkozza a dohort, és az aszrt, és ha a fadzsr ideje előtt megtisztult, akkor imádkozza a magribot és az isát. Emellett döntött Málik, as-Sáfii és Ahmed.
– A menstruáló vagy a gyermekágyas nő emlegetheti Istent és olvashatja a Koránt, ha tanulni vagy tanítani akar, vagy attól fél, hogy elfelejti. Megengedett neki Korán-magyarázatot (tafszírt), hadíszokat (hadíszt), vagy vallási jogot (fiqhet) olvasni.
– Ha egy nő zavaros vagy sárgás-barnás folyást lát a menstruáció idején, akkor az még a menstruációhoz tartozik. Ha azonban a megtisztulás után látja ezt, akkor az nem számít menstruációnak, és nem vonatkoznak rá azok a szabályok, amik a menstruáló nőre vonatkoznak.
– Az elvetélt nőre – ha magzat 80 naposnál idősebb[29] – ugyanaz vonatkozik, mint a gyermekágyas nőre: negyven napig mentes az imák, a böjt alól stb., kivéve akkor, ha a vérzése előbb szűnik meg.

26. A menstruáció maximális időtartama vallásjogi iskolánként változó: Hanafitáknál 10 nap, de a Málikitáknál, a Sáfiitáknál, és a Hanbalitáknál 15 nap.
27. Vannak olyan tudósok – mint pl.: Ibn Othaimeen (Allah kegyelme legyen vele) –, akik meghosszabbítják ezt 60 napig.
28. Ez a Málikita iskola véleménye, a Hanafitáknál 3 nap, a Sáfiitáknál, és a Hanbalitáknál 1 nap.
29. Van olyan erős vélemény, amiben az áll, hogy ha a magzat 80 naposnál fiatalabb volt, vagy nem látszanak rajta az emberi vonások és a vetélést vér kísérte, akkor ez a vér nem számít. A nő imádkozzon és böjtöljön, ha kell.

– Ha a menstruáló nő vérzése néhány napig megszakad a megszokott menstruációjának idején, akkor ezek a napok a menstruáció napjaihoz tartoznak.
– Ha egy gyermekágyas nő vérzése negyven nap eltelte előtt megáll, akkor fürödjön meg, imádkozzon és böjtöljön ha kell, és ha újra megjön a vérzése, akkor hagyja abba, és amit már böjtölt, azt nem kell megismételnie.

Elhúzódó méhvérzés *(al-isztiháddah)*

Ez a nő méhéből származó vérzés, mely nem a menstruáció idejében jelentkezik, hanem folyamatosan fennáll vagy csak rövid időre szűnik meg, és nem menstruációként kezelendő. Három állapota van:

– Ha a nő meg tudja különböztetni a vért (színe, állaga, szaga alapján) a menstruációs vértől, akkor az már elhúzódó méhvérzés. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta Fatima bint Abi Hubaisnak: „A menstruációs vér sötét és meg lehet ismerni. Ilyenkor ne imádkozz! Ha azonban másmilyen, akkor végezz wudut és imádkozz, mert ez csak egy ér.” *(Abu Dáúd, al-Hákim)*
– Ha nem tudja megkülönböztetni a vérzést, akkor a számon tartott idő (a menstruáció megszokott időtartama) utáni vérzést kell elhúzódó méhvérzésként kezelni. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta Umm Habíbának: „Maradjál annyi időt, amennyi szokott lenni a menstruációd, majd végezz guszlt és imádkozz!” *(Muszlim)*
– Ha nem tudja megkülönböztetni a vérzést, ugyanakkor nincs megszokott menstruációs időtartam (rendszertelen a vérzés), akkor a nők többségének gyakorlata szerint cselekedjen, és így hat vagy hét napot tekintsen menstruációnak, az ezen túli vérzést pedig elhúzódó méhvérzésnek. *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*

Az elhúzódó méhvérzőnek nincs megtiltva semmi olyan dolog, mint ami a menstruáló nőnek. Csupán csak annyit kell tennie, hogy a menstruációs időtartam után fürödjön meg, és végezzen mosakodást (wudut) minden ima előtt, ha eljött az imaidő. A mosakodás előtt a vér nyomát tüntesse el, és használjon a vér felfogására alkalmas dolgot (pl. vatta, betét).

Víz nélküli mosakodás (tajammum)

Jelentése

A tajammum, azaz víz nélküli, tiszta homokkal való tisztálkodás, helyettesítheti a mosakodást (wudu) vagy akár a fürdést (ghuszl) is.

Ez az alábbi esetekben megengedett

1. Amikor valaki beteg és nem tud vizet használni.
2. Amikor nincs megfelelő minőségű víz.
3. Amikor a víz használata bármi módon árthatna neki (pl. nyílt seb, nagyon hideg a víz, és nincs mód a felmelegítésére).
4. Halott mosdatása esetén, ha férfi a halott, és nincs férfi, aki mosdassa, vagy halott nő esetében nincs nő, aki mosdassa (lásd ott).
5. Ha nincs víz. (A víz hiányát csak alapos keresés után mondhatjuk ki.)
6. Ha a víz kell a főzéshez, iváshoz, az állatoknak stb., és nem marad elég a wuduhoz vagy a ghuszl végzéséhez.

Ha a felsorolt esetek bármelyike fennáll, akkor megengedett a tajammum, amit **az alábbi módon kell elvégezni:**

„Biszmillah” mondása után a két kezünket a tiszta homokhoz, földhöz, falhoz vagy kőhöz ütjük, utána belefújunk (vagy lerázzuk őket), majd az arcot és a kézfejeket – előbb a jobbat majd utána a balt – áttöröljük vele. *(al-Bukhári, Muszlim)*

Bizonyítéka

Allah Küldötte ﷺ útnak indult társaival, és miközben a sivatagban voltak, elszakadt Áisa ؓ nyakéke. Ezért megállt a Próféta ﷺ hogy megkeresse és a társai is megálltak vele együtt, de közben elfogyott a vizük, és nem találtak vizet azon a helyen. Az emberek Abu Bakrhoz mentek, és azt mondták neki: Nem látod mit tett Áisa? Várakoznia kell Allah Küldöttének ﷺ miatta és vele együtt az embereknek is. Ahol vannak, ott nincs víz, és nekik sincs már vizük. Abu Bakr elment és leszidta Ásiát.

Allah Küldötte ﷺ elaludt, majd mikor felébredt, nem talált vizet, és az emberek sem találtak vizet, bár szükségük volt rá, hogy wudut végezzenek és imádkozzanak. Ekkor a Magasztos és Fenséges Allah kinyilatkoztatta a tajammumról szóló áját, könnyítésképpen a muszlimok számára. *(al-Bukhári)* Allah azt mondja:

„Ó ti, akik hisztek! Amikor nekiálltok [megtartani] az imádkozást, mossátok meg az arcotokat és mindkét karotokat könyökig, és töröljétek át a fejeteket, és [mossátok meg] lábatokat bokáig! Ha pedig házasélet (vagy magömlés) utáni állapotban vagytok, akkor tisztálkodjatok (füröd-jetek meg)! Ha úton vagytok, vagy valamelyikőtök az illemhelyről jön, vagy asszonyokat érintettetek, és nem találtok vizet, akkor folyamodjatok a tiszta földszínhez (porhoz), és töröljétek meg azzal az arcotokat és a kezeteket. Allah nem akar nektek nehézséget, hanem meg akar tisztítani titeket, és kiteljesíteni rátok a jótéteményét, hátha hálásak lesztek.” (Korán 5:6)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاةِ فَاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُواْ وَإِن كُنتُم مَّرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لامَسْتُمُ النِّسَاء فَلَمْ تَجِدُواْ مَاء فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ حَرَجٍ وَلَكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Tajammum érvénytelenítői

– Minden, ami érvényteleníti a wudut.
– Ha van megfelelő minőségű víz.
– Ha megszűnik az az ok, ami miatt engedélyezve lett a tajammum.

Megjegyzés

Ha valaki tajammummal imádkozik, és utána vizet talál, nem kell megismételnie az imádkozást. Egyszer a Próféta ﷺ idején két férfi útnak indult, és

amikor eljött az imádkozás ideje, nem volt vizük a mosakodáshoz, ezért tajammumot végeztek, és imádkoztak. Miután befejezték az imát, találtak vízet. Az egyikük megismételte az imádkozást, míg a másik nem ismételte meg. Amikor Mohamed Prófétához ﷺ értek, elmondták neki azt, ami történt, mire ő azt mondta annak, aki nem ismételte meg: „A szunna szerint cselekedtél, imádkozásod érvényes". Annak, aki wudut végzett, majd megismételte az imádkozást: „Kétszeres jutalom illet téged." *(Abu Dáúd)*

Fontos tudnivalók

Tisztátalan dolgok (nedzsásza), melyektől egy muszlimnak távol kell tartania magát

- az emberi vizelet[30] széklet és hányadék
- az ondó[31], izgalmi-, illetve prosztata-váladék,
- a menstruációs és a gyermekágyi vér,
- azon állatok ürüléke, amelyeknek tilos a húsát megenni,
- a levágott állatból származó vér,
- a kutyanyál,
- a disznóhús,
- az olyan állat, amely az ürüléket eszi; ennek sem a húsát, sem a tejét nem szabad fogyasztani, illetve hátasállatként sem szabad használni,
- a döglött állat (a nem levágott); ez tisztátalan, kivéve a halat, a sáskát, a döglött állatok csontját, szarvát, körmét, tollát és szőrét,
- az élő állatról leválasztott rész, ami szintén tisztátalan, mint például az élő juhról levágott láb.

Hogyan tisztíthatók meg a tisztátalanságok?

Ha a fenti tisztátalan dolgok mégis rákerülnek az ember testére vagy a ruhájára, akkor azt meg kell tisztítani ezektől.

---

30. Kivéve a fiúcsecsemő vizeletét, ld. később.
31. Az ondó nem számít *nadzsasz*nak (tisztátlannak), de ajánlatos lemosni, ha nedves, vagy ledörzsölni, ha megszáradt.

A tisztátalanságok megtisztíthatók: bőséges vízbe áztatással, dörzsöléssel és lesepréssel.

A tisztátalan ruha megtisztítása: ha a szennyeződés nagy terjedelmű, száraz, akkor jól ki kell dörzsölni, majd kimosni. Ha nedves a szennyeződés, akkor eleve mosni kell.

A fiúgyermek vizeletének a ruhából való kitisztítása: elég bőséges vízzel meglocsolni, amennyiben még szilárd ételt nem evett, ellenkező esetben (ha már szilárd ételt eszik, vagy lány gyermekről, vagy felnőtt személyről van szó) alaposan ki kell mosni

A földön lévő szennyeződés: először is magát a szennyeződést kell eltávolítani, ha lehet, majd a helyét bőséges vízzel lelocsolni.

A dögbőr megtisztítása a kikészítés.

A papucs megtisztítható dörzsöléssel vagy tiszta helyen járással.

A fényes, csiszolt dolgok, mint például üveg, kések, padlózat kövei, törléssel tisztíthatók.

Ha a kutya belenyal egy edénybe, akkor annak tisztítása hétszeri mosással történik, s ezek közül az egyik homokkal történjen.

A muszlim öltözködése

Az ember öltözködésére és ékességére az iszlám különös figyelmet fordít, az illem, a szerénység és a tisztaság jegyében. A Magasztos Allah azt mondta:

„Ti Ádám fiai! Leküldtünk nektek ruházatot, hogy eltakarjátok a szemérmeteket, és díszként. Ám az istenfélelem köntöse – az jobb [annál]. Ez Allah jelei közé tartozik. Talán hajlanak az intő szóra.” (Korán 7:26)

{يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ}

Ebben az *ájá*ban világosan látszik, hogy a ruha, a díszítés mellett a szemérmet kell, hogy takarja, ám az istenfélelem, amely a belsőnket és a

külsőnket díszíti, jobb annál (t. i. a ruha díszítő funkciójánál). Továbbá a ruha minden fajtáját megengedetté tette Isten a szolgái számára: „Mondd: „Ki tiltotta meg Allah díszét, amit Ő hozott létre az Ő szolgáinak, és a jó [táplálékokat], amelyekkel [Allah] látott el [benneteket]. Mondd: *„Ezek az evilági életben azokat illetik meg, akik hittek, [és] kizárólag őket [a hívőket] illeti a Feltámadás Napján.”* *(Korán 7:32)*

{ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُواْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ}

Ibn al-Kajjim mondja az al-Hadi an-Nabaviban: „A legjobb útmutatás a Próféta ﷺ Szunnája. Azok a dolgok a legjobbak, amelyeket ő gyakorolt, ő parancsolt meg. Az öltözködés szunnája az, hogy általában azt hordta, ami rendelkezésére állt, akár pamutból akár vászonból készült. Tudjuk, hogy hordott jemeni köpenyt, zöld köntöst, *dzsabba*t, hosszú ujjú ruhákat, inget, nadrágot és köntöst, cipőt és papucsot.” A Próféta ﷺ azt mondta: „Akivel szemben Allah kegyelmet gyakorolt, Allah bizony szereti látni az Ő kegyelmének a nyomát az Ő teremtményein.” *(Ahmed).* Előírás azonban az, hogy a muszlim nők, akárcsak a férfiak, mértéktartóan öltözködjenek. Az a ruházat és öltözködés, ami arroganciára, büszkélkedésre vagy hiúságra ösztönöz, tiltott az iszlámban. Allah megparancsolta:

„Ó Próféta! Mondd a feleségeidnek, a lányaidnak és a hívők feleségeinek, hogy vonják magukra lepleiket! Így érhető el leginkább az, hogy elismertessenek, és ne legyenek zaklatva. Allah megbocsátó és könyörületes.” *(Korán 33:59)*

{يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاء الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَن يُعْرَفْنَ فَلا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا}

Másrészt ez erkölcsi követelmény is, mind a férfi, mind a nő számára. A Korán azt mondja**:**

„Mondd a hívő férfiaknak, hogy süssék le a tekintetüket[32] és ügyeljenek a szemérmükre! Ez illendőbb nekik![33] Allahnak tudomása van arról, amit cselekszetek. És mondd a hívő nőknek, hogy süssék le tekintetüket s ügyeljenek a szemérmükre, és ne mutassák díszeiket, csupán azt, ami látható[34] és kendőzzék el ruha-kivágásaikat és ne mutassák díszeiket kivéve férjüknek, atyjuknak, apósuknak, fiaiknak, fivéreiknek, fivéreik és leánytestvéreik fiainak, asszonyaiknak, a rabszolganőknek, akiket jobbjuk birtokol, férfiszolgáiknak, akikben már nincs nemi vágy, és a gyermekeknek, akik nem tudnak még semmit a nők szemérméről.[35] És nem szabad a lábukkal dobogni, nehogy kitudódjék az elrejtett díszük. Ti hívők! Forduljatok mindannyian megbánóan Allahhoz! Talán boldogultok.”(Korán 24:30-31)

{قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ * وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ

---

32. Muszlim jegyezte le Szahíh gyűjteményében Dzsarir bin Abdullah al-Badzsalitól, aki a következőt mondta: „Megkérdeztem a Prófétát ﷺ a váratlan, a véletlenszerű rátekintésről, s megparancsolta nekem, hogy fordítsam el tekintetemet.” Így jegyezte le Imám Ahmed, Abu Dáúd, at-Tirmidi és an-Naszái. Abu Dáúd jegyezte le Burajdától: A Próféta ﷺ azt mondta Alinak: „A tekintet ne kövesse a tekintetet, hiszen tiéd az első, ám nem a tiéd az utolsó.” A Szahíhban olvashatjuk Abu Szaidtól: A következőt mondta a Próféta ﷺ: „Tartózkodjatok attól, hogy az utakon üldögéltek! Azt mondták: Ó Allah Küldötte! Szükségünk van ezekre a beszélgetésekre. A Próféta ﷺ erre azt válaszolta: Ha ezt nem teszitek meg (megtagadjátok), úgy adjátok meg az útnak, ami neki jár! Ó Allah Küldötte! Mi jár az útnak? – kérdezték. A tekintet lesütése, az ártalmas dolgok eltávolítása, a köszöntés viszonzása, a jó megparancsolása és a rossz megtiltása. – válaszolta a Próféta.”
Néhányan a kegyes elődök közül azt mondták: A tekintet mérgezett nyíl a szív számára. Ezért parancsolta meg Allah a szemérem megőrzését, ahogyan megparancsolta azt, hogy ügyeljünk a tekintetünkre, mivel ez gonosz dolgokra ösztönözhet. Ezért tilos az embernek egy másik ember szemérmét látni, kivéve a házastársáét. (A férfi szemérme az iszlámban egy másik férfi számára: ami a köldöke és a térde között van, a nő szemérme egy másik nő számára: ugyanaz, mint a férfiaknak egymás között.)

33. Tisztább a szívük számára, és áldásosabb a vallásuk számára, ahogyan azt mondani szokás: Aki ügyel a tekintetére, annak Allah belátást, s fényt ad.

34. Ibn Abbász és akik őt követték a „csak ami látható” részt magyarázták az arccal és a két tenyérrel, s ez az a vélemény, ami általánosan elterjedt.

35. A férjen kívül a nőnek senki előtt sem szabad megjelennie átlátszó, szűk vagy nagyon rövid ruhában.

وَلا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاء وَلا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ}

Ez a Korán-idézet két fő utasítást tartalmaz az öltözékkel kapcsolatban:

1. A nő ne mutassa a szépségét, díszeit idegeneknek.
2. A fejet úgy kell betakarni, hogy a haj, a nyak, a mell takarva legyen. Erre szolgál az ún. *khimár* (ez egy olyan ruhadarab, amivel a fejet és a mellkast lehet befedni). Ezt Isten írta elő a hívő nők számára azért, hogy ezáltal is különbözzenek a pogány kor asszonyaitól, akik nyíltan mutogatták a mellüket, a nyakukat és a hajfürtjeiket. Ezzel szemben az arc eltakarása nem kötelező, ugyanakkor ajánlott.

Az a muszlim nő, aki kendőt visel, valójában vallomást tesz önmagáról a nyilvánosság előtt. Bárki, aki látja őt, tudni fogja, hogy muszlim és erkölcsi tartása van. Ő egy szemérmes, erkölcsös, tiszta nő, aki a legkisebb mértékben sem akarja a férfiak figyelmét felkelteni.

Az iszlám nem rögzítette pontosan, hogy milyen stílusú ruhát kell hordani egy muszlimnak, de bizonyos követelményeket megszabott:

1. Az első követelmény, hogy a nőnek az egész testét el kell fednie, és a fejét úgy kell betakarnia, hogy a haj, a nyak, a mell takarva legyen. A következő egy, a Próféta ﷺ *hadísz*ai közül: Áisa ﷺ beszámolt arról, hogy egyszer Aszmá, Abu Bakr lánya, úgy ment Allah Küldöttéhez ﷺ, hogy vékony ruhát viselt. A Próféta ﷺ odament hozzá és azt mondta: „Ó Aszmá! Amikor egy lány eléri a menstruációs korát (a megfelelő érettséget), nem való neki, hogy bármi feltárva maradjon belőle, kivéve ezt és ezt.” Az arcára és a kezére mutatott. *(Abu Dáúd, Haszan)*

2. A második követelmény, hogy a ruhának annyira lazának, bőnek kell lennie, hogy a nő alakját, formáját ne lehessen kivenni. Ha ez nem eléggé megoldható, vegyünk egy köpenyt *(dzsilbáb)* vagy kabátot a ruhára. De ha a ruha elég bő, a külső ruházat nem szükséges.
3. A ruha anyaga olyan vastag legyen, mely még a fényben sem átlátszó. A Próféta ﷺ ezekre figyelmeztetett: „Az én vallási közösségemből két csoport, akit még nem láttam, a Pokolban lesz: az egyik, melynél ökörfarokhoz hasonló korbácsok vannak és azzal verik a népet, a másik azon nők (csoportja), akik felöltözve is meztelenek és a fejük olyan, mint a teve púpja." Egy másik *hadísz*ban hozzátette: „Nem lépnek be a Paradicsomba, még az illatát sem érezhetik." *(Muszlim)*
4. A muszlim nő ruhája ne legyen díszes vagy cifra, hiszen nem szabad vonzania a férfiak tekintetét.
5. Ne legyen illatosítva. Sok prófétai hadísz tiltotta a nőknek az illatszer használatát akkor, ha ki akarnak menni a házból. A Próféta ﷺ így szólt: „Az a nő, aki illatossá teszi magát és azután áthalad az emberek között azért, hogy érezzék az illatát, az bizony parázna." *(Ahmed)*
6. A muszlim nő öltözéke legyen összhangban női mivoltával, ezért kerülje a férfias jellegű ruhadarabokat. Ibn Abbász elmondása szerint: „A Próféta ﷺ megátkozta azt a férfit, aki úgy akar kinézni, mint egy nő; és azt a nőt, aki úgy akar kinézni, mint egy férfi." *(al-Bukhári)*
7. A ruha legyen szerény, ne tükrözzön szélsőséges ízlést, ne legyen rongyos, elhanyagolt, hogy mások csodálkozása vagy szimpátiája erősödjön.
8. A nő ruházatából is váljon nyilvánvalóvá, hogy ő muszlim. Ne hasonlítson a nem muszlimok öltözködésére.

A hidzsáb (takarás) nemcsak egy ruha, amely befedi a testet, hanem ezzel együtt kell járnia a megfelelő viselkedésnek és magatartásnak, mely megfelel az iszlám elveinek. A muszlim nő ruházata egyáltalán nem az elnyomást, sokkal inkább a szabadságot juttatja eszünkbe. Kihangsúlyozza a nő erkölcsösségét, és megkülönbözteti őt a nem muszlimoktól, és ahogy a muszlim nőnek kötelező az idegen férfiak előtt eltakarnia szépségét, ugyanúgy dicséretes szépségét kinyilvánítania a férje előtt. Tehát a muszlim nő viselhet szép ruhákat, sminket, ékszereket, parfümöt, csak éppen ott, ahol ennek helye van (pl. otthon a férje előtt)!

A muszlim nő öltözködésének alapkövetelményei ugyanúgy vonatkoznak a férfiak öltözködésére is, kis különbségekkel. A szemérem (szerénység) megköveteli, hogy a férfiak testük köldök és térd közötti részét eltakarják. A férfiak öltözéke sem lehet szűk, átlátszó vagy provokatív.

A muszlim öltözködésének mutatnia kell a vallási identitását. A férfi tartsa magát férfias természetéhez. Ezért a muszlim férfiaknak nem megengedett az arany, a selyem[36] viselése és semmiféle nőies jellegű öltözék. Az arany és a selyem a nő számára megengedett. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Nemzetem nőtagjai számára szabad a selyem és az arany [viselése], és tilos férfitagjai számára." *(Ahmed).* Mohamed Próféta ﷺ egy másik hadíszban azt mondta: „Ne viseljetek selymet, ne igyatok arany- és ezüstpohárból és ne egyetek ilyen tányérokból sem. Hiszen ezt nekik (a nem muszlimoknak) szabad az evilágon és tiétek lesz a Túlvilágon."[37]

Mindazonáltal figyelembe kell vennünk, hogy az iszlám nem korlátozza az ártalmatlan vagy helyénvaló öltözködést, ruhákat, díszeket, ékszereket.

A férfi és a nő számára az öltözködési követelmények nem egyfajta korlátozást jelentenek, hanem inkább egy utat egy olyan társadalom felé, amely az iszlám elvei szerint működik.

---

36. Mohamed Próféta ﷺ megengedte Abdulrahman bin Aufnak és Al-Zubairnak, hogy selyem inget vegyenek fel egy viszketéssel járó bőrbetegségük miatt. (al-Bukhári, Muszlim)

37. Tehát aranyozott vagy ezüstözött, illetve arany- vagy ezüstedényből, -pohárból való evés, ivás tiltott dolog az iszlámban, és nagy bűnt követ el az, aki ezt megteszi. Mohamed Próféta ﷺ egy másik hadíszban azt mondta: „Aki ezüst edényből iszik, az bizony a Gyehenna tüzét juttatja a hasába." (al-Bukhári, Muszlim)

Második fejezet

- Az imádkozás
- A napi öt ima ideje
- Az imára hívás (al-azán)
- Az ima feltételei
- Hogyan kell az imát elvégezni?
- Az ima kötelező (fard) elemei
- Az ima kötelezőn felüli (szunna) elemei
- Fontos tudnivalók
- Az ima érvénytelenítői

Az imádkozás

Jelentése:
Az imádkozás nyelvileg nézve fohász. A Magasztos Allah azt mondta: *„S imádkozz értük! Bizony az imád megnyugvás lesz a számukra.” (Korán 9:103)*, azaz „Fohászkodj értük!”

{وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلاتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ}

A vallásjog szerint pedig: Allah imádata kitüntetett szavakkal és cselekedetekkel, aminek a megnyitása a *„takbir”* (az ima megnyitója: „Allahu akbar”) és lezáró része a *„teszlím”* (az ima végén elmondott „asz-szalámu alajkum”).

Megítélése:
Az ima Allah által előírt kötelesség. A Magasztos Allah azt mondta:

„Az imádkozás meghatározott időkben megszabott előírás a hívőknek!” (Korán 4:103)

{إِنَّ الصَّلاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا}

A Szunna szerint az ima az iszlám egyik pillére. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Az iszlám öt dologra lett építve: annak tanúsítására, hogy nincs más isten kivéve Allah, és hogy Mohamed Allah Küldötte, az imádkozás elvégzésére, a zakát (adomány) megadására, a (Mekkai) Házhoz való zarándoklatra, és Ramadán böjtölésére.” *(al-Bukhári és Muszlim)*

A kötelező imák száma

Mohamed Próféta ﷺ a hidzsra előtt az *„iszra* és *miarádzs”* (éjszakai utazás Jeruzsálembe és felemelkedés a hetedik égbe) éjszakáján kapta a parancsot az imádkozásra. Allah először napi ötven imát rendelt el a hívők számára. Mohamed Próféta ﷺ visszafelé jövetelekor találkozott Mózessel عليه السلام, aki azt mondta neki, hogy az emberek nem fogják bírni az ötven imát, majd azt tanácsolta, hogy menjen vissza Allahhoz, és kérjen könnyítést. Mohamed Próféta ﷺ többször visszament könnyítést kérni, míg végül a napi öt ima parancsával tért vissza, aminek a jutalma azonban ötven imáéval ér fel. Egyszer jött a Prófétához ﷺ egy ember és azt mondta: „Ó Allah Küldötte! Mondd el nekem, amit Allah kötelezővé tett az imádkozásból! Akkor Mohamed ﷺ azt mondta: a napi öt ima…” *(al-Bukhári, Muszlim)* Egy másik hadíszban Allah Küldötte ﷺ azt mondta Muádnak, amikor Jemenbe küldte őt: „Tudasd velük, hogy Allah öt imádkozást írt elő nekik nappal és éjszaka!” *(al-Bukhári)*

Az ima jelentősége

Az iszlám valláshoz való tartozáshoz nem elég a szóbeli kifejezés és a szívben megnyilvánuló hit, hanem szükség van cselekedetekre is, mint például az imádkozás. Egyszer egy férfi azt mondta: Ó Allah Küldötte, közölj velem egy olyan cselekedetet, amely bejuttat a Paradicsomba és eltávolít a Tűztől! A Próféta ﷺ azt mondta: „Allahot imádod egyedül, és nem teszel semmit se társként Mellé, betartod az imát, megadod a zakátot, és tartod a kapcsolatot a rokonokkal.” *(al-Bukhári, Muszlim)*. Az imádkozás az iszlám egyik pillére, és az első cselekedet, amit Allah számon fog kérni. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Az első, ami számon lesz kérve az Ítélet Napján, az imádkozás. Ha jó, akkor az összes cselekedet jó lesz, ha viszont rossz, akkor az összes cselekedet rossz lesz.” *(at-Tabaráni)*

Az imádkozás jelenti a kapcsolatot az ember és az Isten között. Az iszlám egyik pillére és a vallás alaptétele:

„Tartsátok be az imádkozást, és [különösen] a középsőt,[38] *és álljatok áhítatosan Allah előtt!”(Korán 2:238)*

38. A tudósok véleménye különbözött abban, hogy melyik ima a középső. Az erősebb vélemény az, hogy a délutáni ima a középső, ahogyan néhány *hadísz* mutatja.

{حَافِظُواْ عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلاةِ الْوُسْطَى وَقُومُواْ لِلَّهِ قَانِتِينَ}

Allah az imádkozást a boldogulás és a boldogság útjává tette:

„Bizony boldogulnak a hívők, akik imádkozásukban alázatosak”

(Korán 23:1-2)

{قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ * الَّذِينَ هُمْ فِي صَلاتِهِمْ خَاشِعُونَ}

„Az imádkozás világosság” *(Muszlim)* a muszlim ember számára, amely meggátolja a bűnök elkövetésében, és világosságot ad arcának az evilágon és a túlvilágon. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki betartja [az imádkozást], az az Ítélet Napján fénnyé, [mellette szóló] bizonyítékokká és menedékké lesz neki, viszont annak, aki nem tartja be, nem lesz se fénye, se [mellette szóló] bizonyítéka, se menedéke.” *(Ahmed, ad-Dárimi)* Ezek az előírt napi imák ajándékok Allahtól, amelyek abból állnak, hogy nappalaink és éjszakáink során megemlékezünk arról, amiben hiszünk. A különböző testhelyzetek, amelyekbe imánk során kerülünk, nem mások, mint odaadásunk jelei – lelkileg éppen úgy, mint testileg. A különböző recitált szövegek Istennel szembeni kötelességünkre emlékeztetnek minket. Isten vezetését keressük, s újra és újra arra kérjük Őt, hogy adjon erőt ahhoz, hogy elkerüljük az engedetlenséget, és követni tudjuk az általa kiválasztott utat. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A napi öt ima, a pénteki ima a következő pénteki imáig megbocsátást nyújt a köztük elkövetett bűnökért, amennyiben a súlyosabb bűnöktől tartózkodik az ember.” *(Muszlim)* A napi öt előírt imádkozás betartása garantálja a Paradicsomba jutást. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Allah öt imádkozást írt elő az embereknek, ezért aki elvégzi azokat, és nem hagy ki egyet sem közülük jogosságuk lebecsüléséből fakadóan, Allah egyezséget (kötelezettséget) vállal arra, hogy a Paradicsomba juttatja. Aki azonban nem teljesíti azokat, nincs számára egyezség Allahnál, ha úgy akarja, megbünteti, ha pedig úgy akarja, bejuttatja a Paradicsomba.” *(Abu Dáúd és an-Naszáí)*

Korán reggelre kelve, az Urad előtt állsz tisztán és megtisztultan, s Feléje fordulsz minden más dolog előtt. Újra megerősíted a Felé irányuló szolgálatodat, állva, meghajolva, ülve és leborulva. Őhozzá fordulsz segítségért, és Tőle kéred az igaz útmutatást. Újra és újra megújítod a közted és Közte lévő szövetséget, a szolgálat és engedelmesség fogadalmát. Minden alkalommal bizonyságot teszel azon vágyadról, hogy elnyerd az Ő tetszését és elkerüld haragvását. Tanulmányozod a Könyvét, és tanúságot teszel Küldöttének ﷺ igaz volta felől. Emlékezetedbe idézed, hogy egy napon az Ő döntőbírósága elé kell állnod, hogy számot adj a tetteidről, s megkapd az értük járó megérdemelt jutalmat. Ezzel kezdődik a napod. Majd ezután órákig dolgozol, míg az imára hívó szólít téged az Allahról való megemlékezésre. Ekkor újra megismétled feladatod, nehogy elfeledkezz és a feledékeny hanyagok közé tartozz. Miután megújítottad a hited, s felemelkedsz a helyedről, visszatérsz a világi dolgokhoz, hogy azok ügyeivel foglalkozz. Majd néhány óra elteltével az imára hívó újra szólít, immár harmadjára, a kora délutáni imára *(aszr)*. A nappal elmúltával, az est beköszöntekor, az estédet azzal kezded, amivel a nappalodat kezdted, az Allahról való megemlékezéssel és az Ő szolgálatával. Azért, hogy ne feledd a feladatodat az este és az éjszaka folyamán. Ha elérkezik az elalvás ideje, akkor imádkozod az *isa* (esti) imát. Mindig, amikor úgy érzed, hogy elmerülsz az élet mélységes tengerében, s belefulladsz, az ima kiment onnan, mielőtt még elmerülnél teljesen, s azon valóság elé állít, melyről már majdnem elfeledkeztél, s általa emelkedhetsz az anyagi világ fölé, a lélek világosságába és a megnyugvás állapotába. Az ima tehát a hit állandó erősítője, ötszöri alkalommal napjaid során. Az ima az, ami állandóan figyelmeztet azokra a meggyőződésekre, melyek által a lelked tisztasága megtartható, melyek segítik a lélek okulását, az erkölcs és a cselekedetek javítását. Az ima az, ami arra ösztönöz, napodban többször is, hogy a Prófétát ﷺ kövesd. Kötelességeid elvégzésére szoktat nappalaid és éjszakáid minden órájában.

Az ilyen embertől az várható, hogy miközben a megélhetésén munkálkodik – azután, hogy kilépett a mecsetből – félje Allahot, kövesse az általa szabott törvényeket, s hogy emlékezzen minden bűn csábításakor – melyet a sátán díszített fel a szívében – arra, hogy Allah látja, figyeli

és dolgaiból a legparányibb sem kerüli el a figyelmét. Ha pedig egy ember e fennkölt nevelési módszer után nem féli Allahot, és kezét nem tartja távol az engedetlenségtől, s nem tartózkodik Allah törvényeivel való szembeszállástól, akkor a hiba nem e nevelés hiányossága vagy gyenge pontja, hanem ennek az embernek a lelkében lakozó romlottság, rosszaság és gonoszság eredménye.

Korunk lelki betegségeire nagyon hatásos gyógyír az imádkozás, hiszen lelki nyugalmat idéz elő azáltal, hogy az imádkozó ember közel érzi magát a Teremtőhöz, és képes elvonatkoztatni a mindennapok ügyes-bajos dolgaitól, elfeledni általa gondját-baját. Allah azt mondta:

„Hát vajon nem Allah emlegetése által nyugszanak meg a szívek?” (Korán 13:28)

{أَلاَ بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ}

Allah Küldötte ﷺ, ha valamilyen ügy gondot okozott neki, akkor az imádkozáshoz menekült *(szahíhul-dzsámi 4703)*, hiszen Allah arra utasította szolgáit, hogy meneküljenek az imádkozáshoz a szorult helyzetekben és csapások idején:

„Ó ti, akik hisztek! Forduljatok segítségért a türelemhez és az imádkozáshoz! Allah bizony a türelmesekkel van.” (Korán 2:153)

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اسْتَعِينُواْ بِالصَّبْرِ وَالصَّلاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ}

Az imádkozás szélesre tárja a gondterhelt ember összeszűkült keblét. Erre utalt Allah Küldötte ﷺ, amikor azt mondta: „Ó Bilál, hozz nekünk pihenést általa (az imádkozás által)!” *(szahíhul-dzsámi 7892)* Allah Küldötte ﷺ örömét és boldogságát valójában az imádkozásban találta meg, ezért mondta, hogy: „Megelégedésem az imádkozásban lett elhelyezve.” *(an-Naszái)*

A jól elvégzett ima megerősíti az Isten létezésébe és jóságába vetett hitet, élővé teszi az elmét és a szívet, segíti a lelkiismeretet és a lelket. Megerősíti az emberben a jóságra és a tisztességre való törekvést

és elnyomja a rossz és helytelen vágyakat, ahogy a Magasztos Allah mondja: „*Végezd el [helyesen] az imádkozást. Bizony az ima eltilt a hitványtól*[39] *és az elvetendőtől.*”[40] *(Korán 29:45)*

{وَأَقِمِ الصَّلاةَ إِنَّ الصَّلاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاء وَالْمُنكَرِ}

„Képzeljétek el – mondta Mohamed Próféta ﷺ a társainak –, hogy van egy ház, ami előtt egy folyó fut, és ebben a folyóban ötször mosakszik meg az ember egy nap. Marad-e piszok az emberen? – Nem marad semmilyen piszok – válaszolták. Ugyanilyen a napi öt imádkozás, Allah letörli vele a bűnöket.” („Lemossa” az emberről a bűneit és rossz cselekedeteit.) *(al-Bukhári, Muszlim)* Tehát a kötelező ima nem csupán egy fizikai mozdulatsor vagy egyszerűen a Korán recitálása, hanem olyan biztos pont a nap során, amikor az ember végiggondolja, hogy mit csinált rosszul, min kell változtatnia; bocsánatot kér Allahtól, és feltöltődik jó szándékkal. Ez egyedülálló és páratlan formulája az intellektuális meditáció, a szellemi áhítat, az erkölcsi emelkedettség és a fizikai gyakorlat kombinációjának. Ez egy páratlan élmény, amikor a test minden izma csatlakozik a lélekhez és az elméhez Isten szolgálatára és dicséretére.

Amint említettük, az imádkozás nem egyszerű „hajlongás” és memoriter-ismétlés. Törekedni kell arra, hogy az imádkozásból minél többet végezzünk olyan állapotban, ami az *ihszán*hoz[41] közel áll. Ha ez nem megy, minden mozdulatnál érezni kell azt, hogy Allah előtt állunk és teljes alázattal kell a meghajlást és a leborulást elvégezni: „Úgy imádkozz, mintha búcsúznál és mintha látnád Allahot, mert ha te nem is látod Őt, Ő lát téged!” *(Szahih al-dzsámi 3776)* Az kap több jutalmat, aki hosszabb ideig (az imádkozás nagyobb részében) tud teljesen odafigyelni, koncentrálni, az *ihszán* állapotát elérni, illetve abban maradni. Ahogy láthattuk, az imádkozásban a test és a lélek egyaránt részt vesz kifejezve, hogy az iszlámban nemcsak a lélek, hanem a test is éppúgy fontos.

---

39. A “fahsától” (fahsá – illegális kapcsolat férfi és nő között, illetve paráználkodáshoz vezető cselekedet, erről való beszéd nagy nyilvánosságban).
40. A „munkartól” (munkar – olyan rosszindulatú beszéd vagy cselekedet, ami mást – vagy akár bennünket – sért).
41. „Az *ihszán* az, hogy úgy szolgáld Allahot, mintha a szemeddel látnád Őt, s habár te nem láthatod, Ő lát téged.” *(Muszlim)*

Az imádkozáshoz (is) lényeges ismerni a *tauhíd* (egyistenhit) fajtáit (*rubúbijja*, *ulúhijja*, *aszmá avaszifát*). Allah a Teremtő, élelemmel Ellátó, mi csak Őt imádjuk, és olyan neveket és tulajdonságokat használunk az imádkozásban, ami szerepel a Koránban, vagy amit Mohamed Próféta ﷺ mondott. Fontos ismerni a *sirk* (társítás) fajtáit, hogy ezeket teljesen el tudjuk kerülni. Különösen veszélyes a *rijá* (az imádkozásban az emberek dicséretének keresése, feltűnésből imádkozás): ha azért imádkozik valaki, hogy az emberek azt mondják róla, hogy milyen szépen és jól imádkozik, az az elsők között lesz azok közül, akik a Pokolba kerülnek (mert az emberek tetszését kereste, és nem Allahért cselekedett), ezért nagyon fontos a szándék.[42] Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ó emberek! Óvakodjatok a titkos társítástól! Ó Allah Küldötte! Mi a titkos társítás? – kérdezték a társai. Azt felelte: Az ember feláll imádkozni, és azért igyekszik szépíteni azt, mert látja, hogy az emberek néznek rá. Ez a titkos társítás." *(szahihut-targhíb)*

Ez tehát az ima és az, amit az embernek nyújtani tud. Akkor tudjuk azonban meg igazán a jelentését, ha gyakorlatban is megtapasztaljuk.

Az ima feljebbvalósága, haszna és előnye összefoglalva:

1. Az ima a hívő számára egy lehetőség arra, hogy:
   - Allah isteni szavaival – azaz a Korán által – kifejezze Urának minden érzését és kívánságát;
   - emlékezetében tartsa Urát; és ne feledkezzen meg parancsairól az életbe való belefeledkezés közepette sem;
   - elnyerje a jó jutalmát Allahtól, és bűneitől megszabadulhasson.
2. Isten iránti hála és megbecsülés megnyilvánulása.
3. Az áhítat gyakorlása.
4. Éberen figyelmeztet Istenre és jóságának állandó megnyilatkozására.
5. Az erkölcs és a lélek megművelője.
6. Útmutató az élet legjobb útjához.
7. Őriz a rosszal és a gonosszal szemben, megóv a rossz útra téréstől.
8. Az egyenlőség, szilárd egység és testvériség demonstrációja.

42. Ld. bővebben a „Hit könyve", illetve a „Negyven hadísz" című könyvet.

9. A belső béke és a stabilitás elősegítője.
10. A türelem és a bátorság, a remény és a bizalom forrása.
11. A fegyelem és az akarat gyakorlata.

Az imádkozás megtartását segítő dolgok

– Értékének, rangjának és más istenszolgálatokkal szembeni előnyének ismerete, hiszen:
  – A Magasságos Allah írta elő közvetítés nélkül.
  – A legszebb éjszakán, az Éjszakai utazás alatt lett előírva.
  – A legmagasabb helyen lett előírva, ahol Mohamed Prófétán ﷺ kívül egyetlen ember sem járt (a hetedik égben).
  – Először ötven imádkozás lett előírva, ami azt bizonyítja, hogy Allah szereti, foglalkozik vele, azonban csökkentette a számát, így ötöt kell elvégezni, de ötvennel ér fel a túlvilági mérlegen.
  – Nincs még egy istenszolgálat, amely minden napra szól, hiszen a zakát és a ramadáni böjt évente végzendő, a zarándoklat pedig egy életben egyszer.
– A halálra való állandó emlékezés.
– A Feltámadás Napjának állandó emlegetése.
– A Próféta ﷺ tanításának (a Szunnának) hűséges követése.

Kinek kötelező?

Az ima minden muszlimnak **kötelező**, nőnek és férfinak egyaránt, aki:

– Épeszű és értelmes. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Háromféle emberről felemeltetett a toll (nem lesznek számon kérve a cselekedeteik): Az őrült, amíg nem tér vissza az esze, a gyermek, amíg nem éri el a pubertáskort és az alvó, amíg fel nem ébred.” *(at-Tirmidi, Abu Dáúd, an-Naszái)*
– Pubertás korát elérte. A szülőknek azonban kötelező az imádkozásra szoktatni a gyermekeiket azért, hogy felnőtt korukra hozzászokjanak. „Parancsoljátok meg gyermekeiteknek az imádkozást 7 éves korukban és verjétek meg érte (kérjétek tőlük számon) 10 éves korukban!” – mondta Mohamed Próféta ﷺ. *(Ahmed, Abu Dáúd, al-Hákim)*

– Nők esetében: nem menstruál, nem gyermekágyas. E körülmények között a nők fel vannak mentve az ima kötelezettsége alól. „Vajon nem az van, hogy ha menstruálnak, nem imádkozhatnak, s nem böjtölhetnek.” – mondta Mohamed Próféta ﷺ. *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*

A napi öt ima ideje

A Magasztos Allah azt mondta:

„Az imádkozás meghatározott időkben megszabott előírás a hívőknek!” *(Korán 4:103)*

{إِنَّ الصَّلاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا}

Erről a két hiteles *hadísz*-gyűjteményben olvashatunk Ibn Maszúdtól ﷺ, aki azt mondta: „Megkérdeztem a Prófétától ﷺ, hogy melyik cselekedet a legkiválóbb. Azt felelte: Az ima a maga idejében.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

1. *Fadzsr* – hajnali ima: hajnalhasadástól napfelkeltéig tart az ideje *(2 rakából áll).*
2. *Dohor* – déli ima: az ideje akkor kezdődik, amikor a Nap elhagyja a zenitet és addig tart, amíg az árnyék hossza el nem éri az árnyékadó test hosszát *(4 rakából áll).*
3. *Aszr* – délutáni ima: az árnyék hosszának az árnyékadó test hosszával való megegyezésétől a napnyugta kezdetéig tart az ideje *(4 rakából áll).*
4. *Magrib* – naplementi ima: a Nap teljes eltűnésétől (napnyugta befejeződése) a nyugati látóhatáron az alkonypír teljes eltűnéséig tart az ideje *(3 rakából áll).*
5. *Isa* – esti ima: az előző ima végétől az éjszaka feléig (vagy hajnalhasadásig!) tart *(4 rakából áll).*

Dzsábir ibn Abdallahra hivatkozva (Allah legyen elégedett vele): a Prófétához ﷺ eljött Gábriel عليه السلام és azt mondta: Kelj fel, imádkozd azt, s imádkozta a déli imát (*ad-dohr*), amikor elmozdult a nap az ég közepéből. Majd eljött hozzá délután és azt mondta: kelj fel, imádkozd azt, s imádkozta a délutáni imát (*al-aszr*), amikor minden dolognak akkora lett az árnyéka, mint a dolog önmaga. Majd eljött hozzá napnyugtakor (*al-magrib*), amikor lement a nap. Majd eljött hozzá este és azt mondta: kelj fel, imádkozd azt, és imádkozta az esti imát (*al-isa*), amikor eltűnt a vörös fény. Majd eljött hozzá hajnalban, amikor az hasad. Majd másnap délben jött el hozzá és azt mondta: kelj fel, imádkozd azt, és imádkozta a délit, amikor minden dolognak akkora lett az árnyéka, mint a dolog önmaga. Majd eljött hozzá délután és azt mondta: kelj fel, imádkozd azt, és imádkozta a délutánit, amikor kétszer akkora lett az árnyék, mint az árnyékadó tárgynak a hosszúsága. Majd lejött hozzá napnyugtakor, ugyanabban az időben (mint előző nap), azután este jött el hozzá, amikor eltelt az éjszaka fele (vagy más közlés szerint az éjszaka harmada), s imádkozta az estit. Majd akkor jött el hozzá, amikor a hajnalhasadás véget ért (világosodni kezdett), és azt mondta: kelj fel, imádkozd azt, és imádkozta a *fadzsr*t. Majd azután azt mondta: e két idő között van imaidő." *(at-Tirmidi, An-Naszái, Ahmed)*

Az előző *hadísz*ban elmondott idők a megengedett idők, de kényszerhelyzetben vagy indokolt esetekben minden imádkozás ideje a következő imádkozás idejéig terjed, kivéve a *fadzsr* (a hajnali) imát, mert ennek ideje a nap felkeltével ér véget. Ezt támasztja alá Abdullah ibn Amr ibn Alász *hadísz*a, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A déli imádkozás ideje [akkor kezdődik], ha elmozdult a nap az ég közepéből és [addig tart amíg] a férfi árnyéka akkora lett, mint magassága, amíg el nem jön a délutáni [ima] ideje. S a délutáni imádkozás ideje addig tart, amíg el nem sárgul a nap (fénye), a naplementi imádkozás addig tart, amíg el nem tűnik a vörös fény, az esti imádkozás ideje az éjszaka közepéig, a hajnalhasadási imádkozás ideje pedig a hajnal hasadtától addig tart, amíg felkel a Nap ..." *(Muszlim)*

Megjegyzések

– Az imákat ajánlott az idejük elején elkezdeni. Ibn Maszúd ﷺ azt mondta: „Megkérdeztem a Prófétától ﷺ, hogy melyik cselekedet a legkiválóbb. Azt felelte: Az ima a maga idejében.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Ha valakinek sikerült egy rakát elvégeznie az aktuális imaidő kifutása (lejárta) előtt, az idejében elvégezte az imát, ahogy Mohamed Próféta ﷺ mondta: „Aki elért egy rakát az imából, elérte az imát.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Nem szabad késleltetni az imát az ideje végéig. Erről Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ez a képmutató imája. Addig ül, figyelve a Napot, amíg egy sátán két szarva között nem lesz (a Nap), és ekkor gyorsan feláll négy rakát imádkozni csipegetve, nem emlegeti benne Allahot, csak keveset.” *(Muszlim)* És ha vannak olyan vezetők, akik késleltetik az imát az idejétől, akkor időben kell imádkozni egyedül, ahogyan Mohamed Próféta ﷺ mondta Abu Darrnak: „Imádkozd az imát idejében, és ha eléred az imát velük, akkor imádkozd velük is, hiszen ez *nafila*ként (önkéntes imaként) [el lesz számolva] neked.” *(Muszlim)*
– Aki egy imáról elalszik vagy elfeledkezik, akkor az lesz az ideje (akkor kell imádkoznia), amikor felébred vagy eszébe jut a mulasztás. Mohamed Próféta ﷺ mondta: „Aki elfeledkezik vagy elalszik egy imáról, akkor a jóvátétele az, hogy imádkozza azt, ha eszébe jut.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Az elmulasztott ima bepótlása

Amint már írtuk, minden muszlimnak (nő vagy férfi) kötelező az imát elvégeznie. Ha ezt elmulasztja, bűnt követ el és köteles az imát pótolni, akkor is, ha tiltott időben teszi ezt. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki elfeledkezik vagy elalszik egy imáról, akkor a jóvátétele az, hogy imádkozza azt, ha eszébe jut.” *(al-Bukhári, Muszlim)* Tehát a muszlimnak mindenképp be kell pótolnia az elmulasztott imát tudása szerint, és biztosnak kell lennie abban, hogy nincs több kihagyott imája.[43]

---

43. Ha valaki az egyik ima idejében muszlim lesz, vagy elérte a pubertáskort vagy a menstruáló nő tiszta lett, akkor imádkoznia kell azt az imát. A *káfir*nak, ha muszlim lesz, nem kell pótolnia az elmulasztott imákat.

Az elmulasztott imát eredeti formájában kell elvégezni. Például ha az ima 4 rakából állt, akkor 4 rakát kell utólag imádkozni, és ugyanúgy, ha halk vagy hangos imáról van szó.

Ha több imáról elaludt vagy elfeledkezett az ember, akkor az elmulasztott imák sorrendjében kell azokat pótolni.

Az elmulasztott és az éppen aktuális imák közötti sorrendet is be kell tartani, tehát az első az elmulasztott ima, kivéve, ha másik imaidőben pótoljuk, és attól tartunk, hogy elmegy az ideje az aktuális imának.

As-Sáfii és a hanbelita vallásjogi iskola szerint ajánlatos pótolni a napi öt imával kapcsolatos hangsúlyos önkéntes imákat *(asz-szunan al-rátiba).* Hiszen van hiteles hadísz arról, hogy Mohamed Próféta ﷺ négy rakát imádkozott (szunnaként) a déli ima után, ha nem tudta ezt imádkozi előtte *(at-Tirmidi)*, illetve pótolta a déli ima szunnáját a délutáni ima után *(al-Bukhári és Muszlim)*, valamint jóváhagyta azt, amikor egy ember pótolta a hajnali ima szunnáját a hajnali ima után *(Ibn Mádzsa).*

Időpontok, amikor nem szabad imádkozni:

A muszlimnak tilos *szunna* (önkéntes) imát végeznie a következő időkben:

- a hajnali ima után napkeltéig *(al-Bukhári és Muszlim)*,
- abban az időben, amikor a Nap éppen felkel, addig, amíg feljebb nem emelkedik *(Muszlim)*,
- amikor a Nap a zeniten áll (delel), addig, amíg túl nem halad azon *(Muszlim)*,
- a délutáni ima ideje végétől naplementéig *(al-Bukhári és Muszlim)*,
- amikor a Nap éppen lemegy, addig, amíg le nem tűnik *(Muszlim).*
- Van azonban néhány önkéntes ima, amiről bizonyíték van, hogy azokat bármikor el lehet végezni, mint pl.: at-tawáf két rakája, a halotti ima, a mecset üdvözlés imája, vagy az imádkozás nap- és holdfogyatkozáskor, illetve a hajnali ima szunnájának pótlása a hajnali ima után, vagy a déli ima szunnájának pótlása a délutáni ima után *(al-Bukhári és Muszlim)*. Tehát a szabály az, hogy minden olyan önkéntes imát, aminek oka van, megengedett elvégezni akár a tiltott időben is.

Az imára hívás (al-azán)

Az imára hívás *(al-azán)*:

Az *azán* tudósítás az imaidő kezdetéről, bizonyos előírt szavakkal. Az *azán* a hidzsra első évében íratott elő a muszlimok számára, és a Próféta ﷺ élete végig betartotta[44] azt. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha eljön az ima ideje, akkor egyikőtök mondjon azánt!" *(al-Bukári, Muszlim)*

Az imára hívó *(müezzin)* állva, arccal a Qibla felé fordul, kezeit füléhez emeli, újját a fülébe dugja és hangosan a következőket mondja[45]:

Allahu akbar, Allahu akbar, Allahu akbar, Allahu akbar.
[Allah a legnagyobb.] *(4-szer ismétli.)*[46]

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ

Eshedu en le iláhe ill Allah, Eshedu en le iláhe ill Allah
[Tanúsítom, hogy nincs más isten, csak Allah.] *(2-szer ismétli.)*

أَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ

أَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ

Eshedu enne Mohammeden raszúlul-lah,
Eshedu enne Mohammeden raszúlul-lah
[Tanúsítom, hogy Mohamed Allah Küldötte.] *(2-szer ismétli.)*

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

---

44. Az *azán* olyan kötelesség, amelyet ha valaki elvégez, akkor a többi muszlim fel van mentve e kötelesség alól, ún. „*fard kifájah*" (kollektív kötelesség). (mf. 22/64)
45. A müezzin legyen muszlim, valamint ajánlatos, hogy szép hangú legyen, és Allahért mondjon *azán*t, nem pénzért.
46. Egyik leírás szerint elég kétszer ismételni.

Hajja alasz-szaláh, Hajja alasz-szaláh (Gyertek imára) *(2-szer ismétli, arccal jobbra, illetve balra fordulva).*

حَيَّ عَلَى الصَّلاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلاةِ

Hajja alal-faláh, Hajja alal-faláh. (Gyertek az üdvösségre.) *(2-szer ismétli, arccal jobbra, illetve balra fordulva.)**

حَيَّ عَلَى الْفَلاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلاحِ

Allahu akbar, Allahu akbar. (Isten a legnagyobb.) *(2-szer ismétli.)*

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ

La iláhá illal-llah. (Nincs más Isten az Egy Igaz Istenen kívül.) *(1-szer mondja a müezzin.)*

لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ

(Abu Dáúd, at-Tirmidi, Ahmed)

* A hajnali imánál a második azánban[47], vagyis a hajnali ima idejének kezdetekor elhangzandó azánban a müezzin azt mondja ezután (a *Hajja alal-faláh, Hajja alal-faláh* után):

Asszalátu khajrun minannaúm,
Asszalátu khajrun minannaúm. *(Abu Dáúd)*
(Az ima jobb, mint az alvás.) *(2-szer ismétli meg.)*

الصَّلاةُ خَيرٌ مِنْ النوم

الصَّلاةُ خَيرٌ مِنْ النوم

47. A hajnali (a fadzsr) ima előtt két azán van: Az első a hajnali ima ideje előtt kb. negyed órával, a második a hajnali ima idejének beáltakor.

Azután folytatja az utolsó két résszel. Ez a forma csak a hajnali imánál van, mert olyankor az emberek még alszanak, és emlékeztetni kell őket az imára.

Előnye:
Az *azán* kitűnőségét illetően Abu Hurejráról ﷺ maradt fenn az a hadísz, miszerint Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ha az emberek tudnák, [milyen jutalom van] az imára hívásban és az első sorban állásban, és nem találnak mást, mint a sorshúzást, akkor sorsot is húznának ezért." *(al-Bukhári és Muszlim)* Mohamed Próféta ﷺ megbocsátásért fohászkodott a müezzineknek *(Abu Dáúd, at-Tirmid)* és egy másik hadíszban azt mondta: „A müezzinnek megbocsáttatik annyi, ameddig a hangja ér, és igazat ad neki minden nedves és száraz, ami hallja őt, s annyi jutalmat kap, mint azoknak a jutalma, akik imádkoznak vele." *(Ahmed, an-Naszái)* Az Ítélet Napján a müzzinek az emberek közül a leghosszabb nyakúak (lesznek). *(Muszlim)*

Isten emlegetése *azán*kor*:*

1. Amikor az azánt halljuk, ugyanazt mondjuk, amit a müezzin mond.[48] *(al-Bukhári, Muszlim)*
   Kivétel:
   „Hejjá alasz- szalah" [gyertek az imádkozásra]

   حَيَّ عَلى الصَّلاة

   „Hejja alal-falah" [gyertek az üdvözülésre]

   حَيَّ عَلى الْفَلاح

   Ezek helyett azt mondjuk:
   „Le hawle wa le quwwate illá bil-láh" *(Muszlim)*
   [nincs hatalom, se erő, csak az Allahtól származó].

   لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلاّ بِالله

48. „Aki ilyet tesz, bemegy a Paradicsomba." -mondta Mohamed Próféta ﷺ (Muszlim).

2. Amikor befejezi a müezzin az azánt, azt mondjuk:
Én is tanúsítom, hogy nincs más isten, csak Allah, Ő az Egyetlen, nincs Neki társa, és Mohamed az Ő szolgája és küldötte. Elfogadom Allahot, mint Istent, Mohamedet, mint küldöttet, az iszlámot, mint vallást.[49] *(Muszlim)*
[Wa ene eshedu an le iláhe ill Allahu wahdahu le seríke leh, wa enne Mohammeden abduhú wa raszúluh, radítu billáhi rabben wa bi Mohammedin raszúlen wa bil-iszlámi díne.]

وَأَنا أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلاّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَه، وَأَنَّ مُحَمّداً عَبْدُهُ وَرَسولُه،
رَضيتُ بِاللهِ رَبّاً، وَبِمُحَمَّدٍ رَسولاً وَبِالإِسْلامِ دينَاً

Ó, Allah, küldd kegyelmedet és áldásodat Mohamedre és Mohamed családjára. *(Muszlim)*

[Allahumma szalli wa szellim alá Mohammed wa alá áli Mohammed.]

اللّهُمَّ صَلِّ وسلِّمْ عَلى مُحَمَّدٍ وَعَلى آلِ مُحَمَّدٍ

Ó, Allah! Tiéd ez a teljes hívás és az elvégzendő imádkozás! Add Mohamednek a waszílá-t (egy különleges hely a Paradicsomban), [a teremtmények feletti] érdemet és juttasd el őt a dicséretes rangra (a közbenjárás joga), amit megígértél neki! Bizony Te nem szeged meg az ígéretedet.[50] *(al-Bukhári, al-Bajhaqi)*
[Allahumma rabbe hádihid-dawatit-támmah, wasz-szalátil-qá-imah áti Mohammadan al-waszílata wal-fadílah, wa baász-hu maqáman mahmúdan alledí waádtah, inneke le tukhliful-míád.]

اللّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدّعْوَةِ التّامَّة وَالصّلاةِ القَائِمَة آتِ مُحَمَّداً الوَسيلةَ وَالْفَضيلَة
وَابْعَثْه مَقاماً مَحموداً الَّذي وَعَدْتَه إِنَّكَ لا تُخْلِفُ الميعاد.

49. „Aki ilyet tesz, megbocsáttatnak neki a bűnei.” – mondta Mohamed Próféta ﷺ *(Muszlim, Abu Dáúd)*
50. „Aki ilyet kér, jogos lesz Mohamed Próféta ﷺ közbenjárására az Ítélet Napon.” – mondta Mohamed Próféta ﷺ *(al-Bukhári, Abu Dáúd)*

Fohászkodunk magunkért. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „A fohász az azán és az ikáma között nem utasíttatik vissza.” *(at-Tirmidi, Abu Dáúd)*

Az ima kezdete (al-ikáma):
Amikor az imára hívás befejeződött, egy kis szünet következik, hogy az embereknek legyen idejük megmosakodni és odaérni az ima helyszínére. A müezzin az imám engedélyével elmondja az ikámát, ami az ima kezdetét jelzi.

Allahu akbar, Allahu akbar.
(Isten a legnagyobb, Isten a legnagyobb.)

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ

Ashadu allá iláha illal-lah, Ashadu anna Mohamedan raszulul-lah.
(Tanúsítom, hogy nincs más isten, csak Allah. Tanúsítom, hogy Mohamed Allah Küldötte.)

أَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

Hajja alasz-szaláh, Hajja alal-faláh.
(Gyertek imára. Gyertek az üdvösségre.)

حَيَّ عَلَى الصَّلاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلاحِ

Kad kámatisz-szalátu, kad kámatisz-szaláh.
(Elkezdődött az ima, elkezdődött az ima.)

قَدْ قَامَتْ الصَّلاةُ ، قَدْ قَامَتْ الصَّلاةُ

Allahu akbar, Allahu akbar.
(Isten a legnagyobb, Isten a legnagyobb.)

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ

La iláhá illal-lah.
(Nincs más isten az Egy Igaz Istenen kívül.)

لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ

(Abu Dáúd, Ahmed)

Megjegyzések

– Csak a napi öt ima előtt van *azán* és *ikáma*, az önkéntes imák előtt nincs.
– Jobb érvényes *wudu*val mondani az *azán*t, de ez nem kötelező.
– Jobb lassan mondani az *azán* szövegét, és elhallgatni két mondat között. Az ikámánál viszont jobb, ha gyorsan mondjuk.
– Az *azán* elmondásáért nem szabad pénzt kérni.
– Az azán hallásakor – az illemhelyen lévő és az éppen imádkozó kivételével – mindenkinek (tiszta vagy tisztátlan állapotban lévő, menstruáló nő vagy duzsunub, gyermek vagy felnőtt, férfi vagy nő) ajánlott ugyanazt mondani, amit a müezzin mond, és ha el van foglalva valamilyen tevékenységgel, akkor hagyja abba azt, s ismételje a müezzint. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Amikor a müezzint halljátok, akkor ugyanazt mondjátok, mint amit a müezzin mond!” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Nincs meghatározott idő az azán és az ikáma között, de a mérvadó az, hogy amikor az emberek összegyűltek, felkészültek az imára, akkor kezdődjön az ikáma.
– Azánt mondjon az is, aki egyedül imádkozik. Abdullah ibn Abdur-Rahman ﷺ azt közölte, hogy Abu Sza’id al-Khudri azt mondta neki: „Ha ott vagy egyedül a kecskéiddel – vagy a sátrad helyén – és imára hívást akarsz mondani, hangosan tedd ezt, mert bárki is hallja az imára hívás hangját, legyen az ember, dzsinn vagy bármi más, tanúskodni fog melletted a Feltámadás Napján.” *(al-Bukhári)*
– Az *azán*kor a Qibla felé nézzünk, és hangosan mondjuk akkor is, ha egyedül vagyunk.

– Az mondja az *ikámát*, aki az *azánt* mondta, de ez nem kötelező.
– Nem szabad az *azán* szövegéhez bármit is hozzátenni.
– Bidát követ el az a *müezzin*, aki az *azán* végezetével hangosan elmondja a Prófétáért ﷺ mondott fohászt.
– Az *azán* és az *ikáma* közötti időben jó, ha az ember imádkozik szunnát és fohászkodik, mert ilyenkor azok meghallgatásra találnak.
– Megengedett az elválasztás az *ikama* és az imádkozás között beszélgetéssel vagy más egyéb dologgal, és ilyenkor nem kell megismételni az *ikamát*, még ha hosszú is az elválasztás. Igazolhatóan maradt fenn ez a Szunnában és al-Bukhári jegyezte le.
– Az *azán* után nem szabad kimenni az imahelyről csak nyomós okkal, vagy azzal a szándékkal, hogy az illető visszatér az imára[51]. Abi as-Sathaa azt mondta: Amikor ültünk Abu Hurejrával a mecsetben, elhangzott az azán és egy férfi felállt, akit Abu Hurejra szemével követett, amíg ki nem ment a mecsetből. Erre Abu Hurejra azt mondta: „Ő ellenszegült Abul-Qaszimnak (a Prófétának ﷺ).” *(Muszlim)*
– Ha valaki elalszik egy imáról vagy elfelejti, akkor jobb, ha *azánt* és *ikámát* mond. Ha viszont több imáról van szó, akkor egy *azánt* mond és minden pótolt ima előtt külön *ikámát*.
– Ha valaki bemegy olyan mecsetbe, ahol már imádkoznak, akkor mondjon *azánt* és *ikámát*, ha akar *(al-Mughni 1/422).* Egyszer Mohamed Próféta ﷺ úton volt a társaival és már nagyon fáradtak voltak, amikor este megszálltak. Ezért lefeküdtek aludni és meghagyták Bilálnak ﷺ, hogy ébressze fel őket, de ő is elaludt és csak napfelkelte után ébredtek fel. Mohamed Próféta ﷺ szólt Bilálnak, hogy mondjon azánt és amikor feljebb emelkedett a Nap, felállt imádkozni.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Ha valaki *azán* és *ikáma* nélkül imádkozik, nem kell megismételnie az imát.
– A nők *azánt* és *ikámát* mondhatnak, ha maguk között vannak, hiszen Áisa (a Próféta felesége) ﷺ szokott azánt és ikámát mondani, vezette a nőket [az imában] és középre állt be közéjük.[52] *(Al-Bajhaki, al-Hakim)*

---

51. Ez nem vonatkozik a nőkre, mivel nekik nem kötelező a közösségi ima.
52. Vagyis az első sorba, annak közepére.

– A nagy hideg vagy erős eső esetén a *müezzin* „Hajja alal-faláh” után azt mondhatja: „elá szallú fi rihálikum” (a tartózkodási helyetekben imádkozzatok) *(al-Bukhári, Muszlim)*

Az ima feltételei

Az ima feltételei azok a dolgok, amelynek teljesülniük kell az imádkozás elkezdése előtt, és ha hiányzik egy is ezek közül, akkor érvénytelen az ima.

1. **Érvényes imaidő ismerete** *(lásd fentebb)*: az imát az ideje előtt imádkozni érvénytelen, és ugyanígy érvénytelen utána is, kivéve ha valaki elfelejti vagy átalussza azt.
2. **A két eseménytől való megtisztulás** (a kicsi: a vizelet, gázok és a széklet; a nagyobb: a házasélet, a magömlés, a menstruáció, a gyermekágyasság), ami a *wudut*, és a *ghuszlt* foglalja magában.

   „Ti hívők! Ha az imádkozáshoz álltok föl, akkor mossátok meg [előtte] az orcátokat és a kezeteket könyökig, és simítsátok végig a fejeteket és a lábatokat a bokáig [mossátok meg]! Ha dzsunubok vagytok, akkor tisztálkodjatok meg!” (Korán 5:6)

   يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاَةِ فَاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُواْ

   Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Tisztaság nélkül nem fogadtatik el az ima.” *(Muszlim)*
3. **A teljes tisztaság.** Ez az egész test tisztaságát, a viselt ruhák tisztaságát, és az ima helyének tisztaságát foglalja magában.

4. **A szemérem takarása**, vagyis az öltözet az erkölcsi szabályoknak megfelelő legyen. A férfiaknak a testet fedni kell a köldöktől a térdig.[53] Nőknek az egész testet fedni kell, kivéve az arcot és a kezeket.[54] Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Allah nem fogadja el egy pubertáskort elért nőnek az imáját csak *khimárral*." *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*
5. **A Qibla irányába fordulni.** A muszlimok, akárhol vannak, szívükkel és tekintetükkel a Qibla, a Mekkában lévő Kába felé fordulnak, nem kelet felé. A Próféta ﷺ, amikor felállt az imához, mindig a Kába irányába fordult, *szunna* és *fard* imánál egyaránt, s ugyanezt parancsolta meg nekünk is: „A *wudut* jól végezd el, fordulj Mekka felé és mondd: Allahu akbar!" *(al-Bukhári, Muszlim)*
   Az iszlám terjedése kezdetén Mohamed Próféta ﷺ a jeruzsálemi Kudsz mecset felé imádkozott (úgy, hogy előtte volt a Kába), addig amíg Allah le nem küldte a következő áját:

   „Gyakran látjuk orcád fordulását az ég felé, ezért mi olyan [Qibla] irány felé fordítunk téged, ami megnyeri a tetszésedet. Fordítsd hát orcádat a szent Mecset felé! Bárhol is legyetek [ó, hívők], fordítsátok orcátokat az ő irányába! Azok, akiknek megadatott az Írás, jól tudják, hogy ez az igazság, amely az Uruktól [ered], Allah tudván tudja azt, amit cselekszetek." *(Korán 2:144)*

{قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ}

---

53. Annak ellenére, hogy a férfiaknak a testüket a köldöktől a térdig kell fedniük, fedetlen vállal ne imádkozzanak (legalább az egyik váll takarva legyen), ha lehet. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Egyikőtök se imádkozzon olyan ruhadarabban, ami nem takarja a vállát." *(al-Bukhári, Muszlim),* pl. csak egy nadrágban, ami fedi a testet köldöktől a térdig.
54. A legtöbb vallásjogi tudós szerint kötelező a láb takarása, de vannak olyan tudósok, akik engedélyezik a lábfej fedetlenül hagyását. Ez Abu Hanífa, at-Thawri és al-Muzani véleménye és ezt erősítette Ibn Tejmijja is. Minden esetre a láb takarása ajánlatos, jobb és biztosabb, de szükség esetén (pl. nagyon meleg időben) megengedett a lábfejet felfedni, de csak bokáig.

Amióta lejött ez az ája, azóta a muszlimok a Kába irányába fordulva imádkoznak. Erről szól a következő *hadísz* is: „Amikor az emberek a Kibba mecsetben voltak reggeli imán, jött egy ember és így szólt: – A Prófétának ﷺ jött egy ája az éjjel, amelyben azt a parancsot kapta, hogy Mekka felé forduljon imádkozáskor! Hát akkor forduljatok ti is Mekka felé! Ők arccal Jeruzsálem felé álltak az imában. Miután megkapták a parancsot, fordultak, és fordult velük az imám is addig, míg a Kába felé nem álltak." *(al-Bukhári, Muszlim)*

Mit csinál az, aki nem tudja, merre van Mekka (a Qibla)?

Aki nem tudja, hogy merre van a Qibla, próbálja meg kideríteni vagy megkérdezni, és ha ezután sem tudja megállapítani, akkor imádkozzon abba az irányba, amelyről legjobb belátása szerint úgy véli, hogy a Qibla iránya.

Ha az imádkozás közben derül ki a Qibla iránya, akkor forduljon a helyes irányba, és imádkozzon tovább. Nem kell megszakítania az imáját. *(Lásd a fenti hadíszt!)*

Ha azonban az imádkozás végén derül ki, akkor sem kell megismételni az imádkozást. Dzsáber – a Próféta ﷺ egyik társa – azt mondta: „Együtt voltunk Mohamed Prófétával a háborúban, amikor is felhős lett az ég, s mi nem tudtuk, merre van a Qibla. Ezért mindenki egyedül imádkozott úgy, hogy húzott maga előtt egy vonalat, hogy emlékezzünk a helyünkre. Ezután elaludtunk. Reggel mindnyájan láttuk, hogy nem a Qibla felé imádkoztunk. Elmondtuk ezt a Prófétának, s ő nem mondta, hogy ismételjétek meg az imát, hanem azt mondta: Elfogadott az imátok." *(al-Hákim)*

Milyen helyzetekben lehet ettől eltekinteni?

(nem a Qibla felé imádkozni)

A Kába felé fordulás egyik feltétele az imádkozásnak, csak bizonyos helyzetekben lehet tőle eltekinteni, például:

– Félelem esetén. „Amikor a muszlimok támadástól tartanak, akkor megengedett állva vagy lovon ülve imádkozni, Mekka irányába vagy másfelé." *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Betegség során vagy kényszerhelyzetben, ha valaki egyáltalán nem tud a Kába felé fordulni.

– A *szunna* (a nem kötelező) ima imádkozása az utazónak. „A Próféta ﷺ utazás közben a *szunna* imákat lovon vagy tevén ülve imádkozta. Abba az irányba imádkozott, amerre ment.” *(al-Bukhári, Muszlim).* Emiatt jött le a Korán 2:115 ájája: *„Allahé a napkelet és a napnyugat, és ahová csak fordultok, Allah orcája ott van. Allah mindent magában foglal és mindent tud.”*

{وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّواْ فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ}

– Úgy imádkozott, hogy: „Meghajolt, s leborult a tevén bólintva a fejével. Amikor meghajlás jött, kevésbé, amikor leborulás, mélyebben (hajtotta le a fejét).” *(Ahmed, at-Tirmidi)*
– „A *náfila* (*szunna*) imakor, ha tevén vagy lovon ment, azt (a hátasállatot) Mekka felé fordította és azt mondta: Allahu akbar! Ezután visszafordult az utazás irányába.” *(Abu Dáúd)*

Hogyan kell az imát elvégezni?

Az ima feltételeinek teljesítésével az imádkozó készen áll az imádkozásra, amelyet az alábbiak szerint végez:

1. A muszlim tisztelettel, hódolattal, alázatosan, arccal a Kába felé fordulva egyenesen áll, azzal a belső elhatározással, hogy elvégzi az imát. Mindkét kezét felemeli a fül vagy a váll magasságáig, mondván:

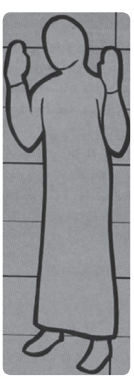

Allahu akbar!
[Allah a legnagyobb!]

اللَّهُ أَكْبَر

2. Miután az imádkozó Allahu akbar-t mondott, a jobb kezét a balra helyezve, a mellkasára teszi. Az imádkozó előre hajtja a fejét és a leborulás helyére szegezi a tekintetét. Utána elmondja az imanyitó fohász szavait:

[Szubhának Allahumma wa bihamdike wa tebárekesz-muke wa teálá dzsedduke wa lá iláhe ghajruk]

Magasztaltassál, ó Allah, és az Irántad való dicséret és hála által [légy magasztalt]! Áldott a Te neved, s magasságos a Hatalmad, nincs más isten Rajtad kívül. *(at-Tirmidi, Ibn Mádzsa)*

سُبْحانَكَ اللّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبارَكَ اسْمُكَ وَتَعالى جَدُّكَ وَلا إِلهَ غَيْرُك

[Aúdzu bil-láhi mines-sejtáni min nef-khihi wa nefszihi wa hemzih.]

Allahhoz menekülök a sátán elől, felfuvalkodottsága, sugalmazása és suttogása elől. *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa, Ahmed)*

أَعوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطانِ مِنْ نَفْخِهِ وَنَفْثِهِ وَهَمْزِهِ

Majd elmondja a Korán nyitó szúráját, a Fátihát:

„Biszmi-lláhi rahmani arrahím * Alhamdu lilláhi rabbil álamín * Arrahmanir rahím * Máliki javmid dín * Ijjáká na abudu va ijjáká násztáín * Ihdiná sszirátal musztakím * Szirátal-ládína an amta alajhím * Ghajril maghdubi alajhim valad-dállín” Ámín.

{ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * اهدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ *}

[Allah, a Könyörületes és az Irgalmas nevében. Dicsőség Allahnak, a teremtmények Urának, a Könyörületesnek és az Irgalmasnak, aki az Ítélet Napját uralja! Néked szolgálunk, és Hozzád fordulunk segítségért. Vezess minket az egyenes úton, azoknak az útján, akik iránt kegyesnek mutatkoztál, s ne azokén, akiket haragvásod sújt, sem a tévelygőkén!]

A Fátiha után egy rövid szúrát vagy néhány ájját mond el a Koránból, például 112. szúra:

„Kull huva Allahu ahad * Allahu asz-szamad * Lam jelid va lam júlad Va lam jakun lahu kufuán áhad".

{قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ}

[Mondd: „Ő Allah, az Egyedülvaló, Allah, az Örökkévaló! Nem nemzett és nem nemzetett. És senki nem fogható Hozzá.]

3. Miután az imádkozó elmondta a Fátihát és egy szúrát vagy néhány ájját a Koránból, egy kis hallgatás után ismét felemeli a kezeit a fül vagy a váll magasságáig és Allahu akbar-t mond, majd meghajol.

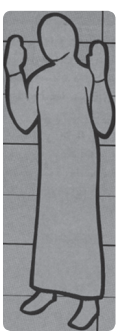

4. A meghajlást csípőből kell végezni úgy, hogy a hát egyenesen, vízszintes helyzetben legyen. Az imádkozó úgy teszi kezeit a térdeire, mintha megmarkolná őket, és szétnyitja ujjait, könyökeit távol tartja a törzsétől, majd így marad. Közben azt mondja *(háromszor)*: Szubhana rabbiel azim. [Dicsőség a hatalmas Uramnak.]

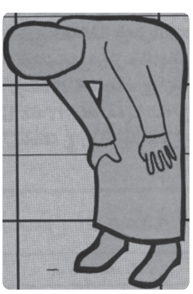

5. Majd felegyenesedve felemeli a kezeit a fül vagy a váll magasságáig, mondván:

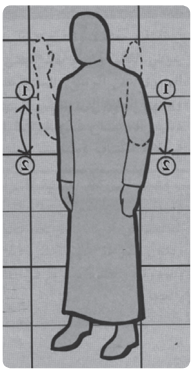

Szemia-llahu limen hamidah.
[Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt.]

Rabbana va lakal hamd.
[Istenünk, Tiéd a dicsőség és a hála.]

6. Ezután Allahu akbar-t mond és a földre borul. Az alábbi hét tagra kell borulni: a homlokra és az orra *(ez egy)*, a térdekre *(kettő)* a kezekre *(kettő)* és a talppárnákra *(kettő)*. (Az orr és a homlok egy tagnak számítanak.) A kéz ujjai a Qibla felé nézzenek, a kezek a leborulásban a vállal vagy a füllel legyenek egyvonalban, az alkarok legyenek távol a földtől, a könyökök pedig a törzstől, a térdek a földet érjék, és a lábujjakat behajlítva, a lábfejeket felállítva, összezárt sarokkal kell leborulni, mialatt az imádkozó azt mondja *(háromszor)*:

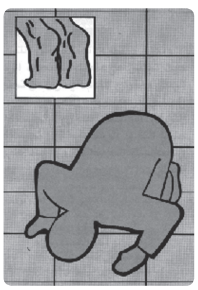

Szubhana rabbijal álá.
[Dicsőség a magasságos Uramnak.]

7. Felemelkedik ülő helyzetbe, mondván: Allahu akbar. Úgy ül, hogy a bal lábfejét maga alá fordítja és ráül, a jobb lábfej viszont áll behajlított lábujjakkal. A jobb kéz a jobb térden és a bal kéz a bal térden van. Rövid ideig ül, miközben a következő mondatot mondja *(háromszor)*:

Rabbi igfir li, igfir li!
[Uram bocsáss meg nekem, bocsáss meg nekem!]

Kis szünetet tart, majd ismét Allahu akbart mond és újra a földre borul. Ugyanazt a mondatot ismételgetve, mint az előző leborulásban. **Ezzel az első rakát befejezte**.

8. Allahu akbar-t mondván feláll a második rakához. Elkezdi a második rakát a Megnyitó szúrával, az Al-Fatihával (e szúra elmondása minden rakában kötelező) és egy másik Korán részlettel, és megismétli mindazt, amit az első rakában csinált.

9. Befejezvén a második rakát, hasonló helyzetbe kell ülni, mint a két leborulás között és elmondani a Tasahud első részét: At-tahijjátu lillahi va szalavátu va tajjibát. Asszalamu alejka ajjuhánnabiju va rahmatul-láhi va barakátuh. Aszalamu álejná va álá ibadil-lahisz szalihín. Ashadu alla ilaha illal-lah, va ashadu anna Mohamedan abduhu va raszuluh. [Hálás köszöntések szálljanak Allahoz és (minden) imádság és (minden) jóság. Béke legyen veled, ó Próféta és Allah kegyelme és Allah áldásai. Béke legyen mindannyiunkkal és Allah igaz szolgáival. Tanúsítom, hogy nincs más (igaz) isten, csak Allah, és tanúsítom, hogy Mohamed az Ő szolgája és küldötte.]

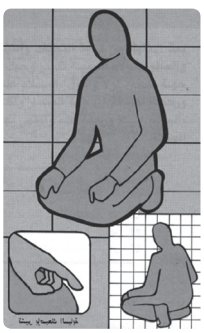

A *Tasahud* recitálása közben a jobb kezét ökölbe szorítja, a mutatóujját kinyújtja a Qibla irányába, és a hüvelyk ujját a középsőre helyezi, vagy kört formál a középső és hüvelyk ujjával.

10. Amennyiben az ima kettőnél több rakából áll, akkor csak a *Tasahud* első felét recitáljuk,[55] majd felállunk, mindkét kezet felemeljük a fül vagy a váll magasságáig, mondván: „Allahu akbar!" [Allah a leghatalmasabb!], és folytatjuk az imádkozást, de most már minden rakában csak a Fátihát kell elmondani, és nem kell más Korán-részletet recitálni.

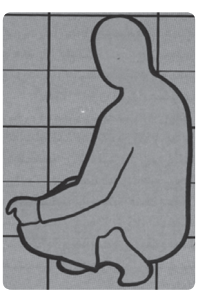

55. Ha az ima két rakából áll, akkor a második raká végén a teljes *Tasahudot* recitáljuk, majd a köszöntéssel befejezzük az imát. *(Lásd: 11. pont.)*

Az utolsó raká után ülve maradunk és elmondjuk a *Tasahudot* végig. Úgy ajánlatos leülni, mint ahogy a második raká után leírtuk, ám ekkor – ha lehet – a jobb lábszár alá tesszük a bal lábfejet.

A teljes *Tasahud*:

At-tahijjátu lillahi vasz-szalavátu vat-tajjibát. Asszalamu alejka ajjuhán-nabiju va rahmatul-lláhi va barakátuh. Aszalamu álejná va álá ibadil-lahisz-szalihín. Ashadu alla ilaha illal-lah, va ashadu anna Mohamedan abduhu va raszuluh. Allahuma szalli álá Mohamed va álá áli Mohamed, kama szallajta álá Ibrahim va álá áli Ibrahim, va bárik álá Mohamed va álá áli Mohamed, kama bárekta álá Ibrahim va álá áli Ibrahim fi-lálámina, innaka hamindun madzsíd.

[Hálás köszöntések szálljanak Allahhoz és (minden) imádság és (minden) jóság. Béke legyen veled, ó Próféta, és Allah kegyelme és Allah áldásai. Béke legyen mindannyiunkkal és Allah igaz szolgáival. Tanúsítom, hogy nincs más (igaz) isten, csak Allah, és tanúsítom, hogy Mohamed az Ő szolgája és küldötte.

Ó, Allah! Küldd kegyelmedet Mohamedre és Mohamed családjára, úgy, ahogyan kegyelmedet adtad Ábrahámnak és Ábrahám családjának. És add áldásaidat Mohamedre és Mohamed családjára, úgy ahogyan megáldottad Ábrahámot és Ábrahám családját ezen a földön és a túlvilágon. Valóban, Te vagy a Legdicsőbb és a Dicséretreméltó.]

11. Ezután jobbra fordítjuk a fejünket úgy, hogy lássuk a vállunkat, és azt mondjuk:

Asszalamu alejkum va rahmatul-lah!
[Allah békéje és kegyelme legyen veletek!]

Majd balra fordítjuk a fejünket úgy, hogy lássuk a bal vállunkat és megismételjük az előbbi mondatot.

Ezzel az ima véget ért, akár önkéntes *(szunna)* imáról, akár kötelező *(fard)* imáról van szó.[56]

Az ima kötelező (fard) elemei

Ha valaki az alábbiak közül akár csak egyet is kihagy bármelyik rakában, akkor az adott raká érvénytelen, ezért azt meg kell ismételni.

1. **A szándék.** A muszlim tisztelettel, hódolattal, alázatosan, arccal a Kába felé fordulva egyenesen áll, azzal a belső elhatározással, hogy elvégzi az imát. „A tettek csakis a szándék alapján [ítéltetnek meg], és minden embert csakis az illet meg, amit szándékozott." – mondta Mohamed Próféta ﷺ. *(al-Bukhári, Muszlim)* A szándékot **nem mondjuk ki**, hiszen a szándék helye a szívben van.
2. **Az első takbir.** Az imát megnyitó „Allahu akbar" mondása. „Nem fogadtatik el egyikőtök imája sem, amíg nem mossa meg jól minden tagját (*wudut* csinál), és utána azt nem mondja: Allahu akbar!" – mondta Mohamed Próféta ﷺ *(at-Tabaráni)*, és azt is mondta: „Ha felállsz imádkozni, mondd: Allahu akbar." *(al-Bukhári, Muszlim)*
3. **Állva kell imádkoznia annak, aki tud.** A Próféta ﷺ állva imádkozott a *fard* és a *szunna* imákban, eleget téve ezzel Allah parancsának: *„Tartsátok be az imádkozást, és [különösen] középsőt, és álljatok áhítatosan Allah előtt." (Korán 2:238)*

{حَافِظُواْ عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلاةِ الْوُسْطَى وَقُومُواْ لِلَّهِ قَانِتِينَ}

Omarán ibn Hussein ﷺ azt mondta: Amikor beteg voltam, megkérdeztem a Prófétát ﷺ, hogy mit tegyek. Ő azt mondta: „Imádkozz állva, ha nem tudsz, akkor ülve! Ha nem bírod azt sem, akkor az oldaladon fekve!" *(al-Bukhári)*

---

56. Fontos tudni, hogy az imádkozónak kötelező legalább az ajkait és a nyelvét mozgatnia a recitálás, az istenemlegetés vagy a takbir mondásakor. Nem elég tehát azt némán elmondania.

Ha valaki ülve imádkozta a *fard* imát, miközben tud állni, akkor annak érvénytelen az imája.[57] Ha viszont egy önkéntes imáról van szó, akkor megengedett, ugyanakkor ilyenkor csak fele jutalmát kapja az állva imádkozónak. *(al-Bukhári)*

4. A **Fátiha recitálása (minden rakában).** Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki az imájában nem recitálja a Fátihát, annak nem fogadtatik el az [imája]”[58] *(al-Bukhári)*, valamint azt mondta: „Ha bárki imádkozik egy imát, amiben nem recitálta a Fátihát, akkor az imája hiányos, hiányos, nem teljes!” *(Muszlim)* Viszont aki nem tudja megjegyezni a Fátihát, az mondja azt:
Szubhán Allah, wal-hamdu lil-lah, le iláhe ill Allah, wal-lahu akbar, wa le quwwata illá bil-lah. *(Abu Dáúd, al-Hakim)*
[Allah minden hiánytól mentes! Hála legyen Allahnak! Nincs más isten, csak Allah! Allah a leghatalmasabb! És nincs hatalom, se erő csak az Allahtól származó]

سُبْحَانَ اللهِ، والْحَمْدُ للهِ، لا إِلَهَ إِلا اللهُ واللهُ أَكْبَرُ وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إلا باللهِ

A Fátiháról

Azt mondta Allah Küldötte ﷺ: „Azt mondta Allah, a Hatalmas és Dicsőséges: Megfeleztem az imát Magam és a szolgám közt. A szolgámé az, amit kér.” Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Olvassátok!” (a Fátihára gondolt). Amikor a szolga azt mondja: Al-hamdu lilláhi rabbil álamín, így szól a Hatalmas Allah: Hálát adott nekem a szolgám. Amikor azt mondja a szolga: arrahmanir rahím, így szól Allah: Dicsért engem a szolgám. A szolga így folytatja: Máliki javmid dín, Allah pedig így szól: Dicsőített engem a szolgám.
Amikor a szolga azt mondja: Ijjáká na abudu va ijjáká násztáín, Allah így szól: Ez csak kettőnk dolga (Allahé és a szolgájáé) és

57. Ha valaki olyan imám mögött imádkozik, aki ül, akkor neki is le kell ülnie, akkor is ha tud állni. A Próféta ﷺ azt mondta: „Kövessétek az imámot, ha állva imádkozik, akkor állva imádkozzatok, és ha ülve imádkozik, akkor ülve imádkozzatok!” *(Muszlim)*

58. Ez alól kivételt képez a megelőzött imádkozó: akinek az imához csatlakozása pillanatában az imám (az ima vezetője) előrehajolt állapotban van, vagy már az után csatlakozik az imához, hogy az imám recitálta a Fátihát. Kivételt képez még az imámot követő a hangosan recitált imarészek alkalmával, de ha recitálja magában az imám hallgatása közben, az jobb.

a szolgámé minden, amit csak kér. Ha a szolga azt mondja: Ihdiná sszirátal musztakím, szirátal-ládíná an amta alajhím, ghajril maghdubi alajhim valad-dállín, így szól Allah: Ezek a szolgámé, és a szolgámé minden, amit csak kér." *(Muszlim)*

A Próféta ﷺ azt mondta: „Allah nem küldött le sem a Tórában, sem az Evangéliumban olyat, mint a Koránban a Fatiha. Ez a hét ismételt [ája] és ez a hatalmas Korán, ami nekem adatott." *(an-Naszái, al-Hákim)*

5. **Meghajlás (ruku).** A Magasztos Allah azt mondta:
„Ti hívők! Hajoljatok meg, boruljatok le..." (Korán 22:77)

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا}

Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Nem fogadtatik el egyikőtök imája sem, amíg nem mossa meg jól minden tagját (wudut csinál) és utána azt nem mondja: Allahu akbar! Majd adjon hálát Allahnak, és dicsőítse Őt. Olvasson a Koránból, amennyit megtanított és megengedett neki Allah. Ezután mondja: „Allahu akbar!" és hajoljon meg. Kezeit tegye a térdeire, és nyugodtan álljon meghajolva." *(Abu Dáúd, an-Naszái)*

6. **Felállás a meghajlásból.** „Allah Küldötte ﷺ olyan hosszan szokott állni a meghajlást követően, mint amilyen hosszú a meghajlás volt. Néha olyan sokáig állt, hogy valaki azt mondta: Biztosan megfeledkezett [arról, hogy állás vagy olvasás van]." *(al-Bukhári, Muszlim).* „Meg is parancsolta a nyugalmat az állásban, amikor azt mondta: ...majd emeld fel a fejed, míg fel nem egyenesedsz és hagyd, hogy minden tag a helyére térjen vissza." *(al-Bukhári, Muszlim).* Mohamed Próféta ﷺ azt szokta mondani: „Allah nem néz egy szolga imájára, ha az nem teszi stabillá a hátát a meghajlás és a leborulás között." *(Ahmed, at-Tabaráni)*

7. **Leborulás kétszer és a dzsulusz.** Így szólt a Magasztos Allah: „*Ti hívők! Hajoljatok meg, boruljatok le..." (Korán 22:77)*

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا}

Az imádkozónak hét tagra kell leborulnia a földre úgy, hogy lábujjainak alsó oldala, mindkét térde, mindkét tenyere, homloka és

az orra a földet érje. A Próféta ﷺ azt mondta: „Ha leborul a szolga, hét tag borul le vele: a homlok és az orr *(ez egy)*, a térdek *(kettő)*, a kezek *(kettő)* és a lábfejek *(kettő).*" *(Muszlim).* Az orrot és a homlokot egy tagként említette. Másik *hadísz*ban azt mondta: „Nem elfogadott annak az imája közületek, akinek nem ér az orra a földre, mint ahogyan a homloka is." *(ad-Dáragutni)*

8. **A két leborulás közti ülés.** „Mohamed Próféta ﷺ Allahu akbar-t mondott és a földre borult. Majd felemelte a fejét a leborulásból Allahu Akbar-t mondván, és ekkor következett egy kis pihenés ülő pózban: ez a dzsulusz. Ezután azt szokta mondani: „Allahu akbar!", majd másodjára is leborult." *(al-Bukhári, Muszlim)* „Ezután Allah Küldötte ﷺ a kezeire támaszkodva szokott felegyenesedni a következő rakához." *(al-Bukhári)* „Allah Küldötte ﷺ nyugodtan szokott ülni, míg minden tagja meg nem állapodik a helyén." (Abu Dáúd). „Olyan hosszan csinálta, mint a leborulást." (al-Bukhári, Muszlim)
9. **Utolsó ülés** „Ha felemelted a fejedet az utolsó leborulásból és leültél a *Tasahud*ot elmondani, akkor befejezted az imádat." – mondta Mohamed Próféta ﷺ *(al-Bukhári, Muszlim, Ahmed)*
10. **Köszönés (*at-teszlim*).** Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Az ima zárása a köszönés. [Megengedetté teszi azt, ami az imában tilos volt.]" *(Al-Hákim).* „A Próféta ﷺ köszönt: Asszalamu alejkum va rahmatullah. Úgy köszönt, hogy akik mögötte álltak, látták jobb orcája fehérségét. Majd balra köszönt: Asszalamu alejkum va rahmatullah. S úgy köszönt, hogy a mögötte állók látták bal orcája fehérségét." *(Muszlim).* „Néha még hozzátette az első köszönéshez: va barakátu!" *(Abu Dáúd)*
11. **A nyugalom kötelessége minden egyes mozdulatnál.** Lassú tempóban kell végezni az ima minden egyes mozdulatát. „A Próféta ﷺ egyszer látott egy férfit, akinek a meghajlása nem volt teljes és olyan volt a leborulása, mint amikor a csirke csipeget. Ezért azt mondta: „Ha ez az ember így halna meg, akkor nem a Mohamed Próféta által hozott vallásban halna meg, mert úgy csipeget az imában, mint ahogy a varjú csipegeti a vért. Akinek nem teljes a meghajlása és a leborulása az olyan, mint az éhező, aki eszik egy-két szem datolyát, és nem lakik jól vele." *(Abu Jála)*

„A Próféta azt szokta mondani, hogy az emberek között a legrosszabb tolvaj az, aki az imájából lop. Megkérdezték: Ó, Allah Küldötte! Hogyan lop az ember az imájából? Azt felelte: Nem teszi teljessé a meghajlást és a leborulást.” *(Ahmed, Ibn Abu Sejbah)*

„A Próféta, amint imádkozott, látta a szeme sarkából, hogy egy férfi nagyon gyorsan hajolt meg, és nagyon gyorsan borult le. Az ima végeztével így szólt: Ó, muszlimok! Annak nem teljes az imája, aki nem nyugodt tempóban hajlik meg és borul le.” *(Ahmed)*

12. **Sorrend.** Olyan sorrendben kell imádkozni, ahogyan az imént részleteztük. Azt mondta Mohamed Próféta ﷺ: „Úgy imádkozzatok, ahogyan engem láttatok imádkozni.” *(al-Bukhári)*

Az ima kötelezőn felüli (szunna) elemei[59]

1. **Kéz felemelése** a fül vagy a váll magasságába az alábbi esetekben:
   a. az első takbirnál, az ima megnyitásakor,
   b. a meghajlás előtt,
   c. a meghajlásból való felálláskor,
   d. amennyiben az ima kettőnél több rakából áll, amikor felállunk a 3. rakához, mindkét kezet felemeljük a fül vagy a váll magasságáig, mondván: Allahu akbar! [Allah a leghatalmasabb!] „Amikor felemelte a kezeit [Mohamed Próféta ﷺ] az ujjai nyújtva és összezárva voltak.” *(Abu Dáúd)*
2. **A jobb kéz rátétele a balra.** Miután az imádkozó Allahu akbar-t mondott, a jobb kezét a balra helyezve, a mellkasára teszi. Erről szólnak a következő *hadísz*ok:

   „A Próféta ﷺ a jobb kezét a balra helyezte.” *(Muszlim)*

   „Nekünk Prófétáknak az lett elrendelve, hogy a Ramadán napjaiban siettessük a böjt befejezését, és késleltessük a *szuhúrt* (böjt kezdete előtti reggeli), és hogy az imában a jobb kezünket a balra helyezzük.” *(Ibn Hibbán)*

---

59. Vannak az úgynevezett wadzsibát asszalah, vagyis az ima kötelező részei, amelyek magukba foglalják a 7., 9., 10., 13., 14. és 17 pont alatt leírtakat. Ha valaki elfelejti ezeket (kihagyja), akkor elég neki két leborulást végezni az ima végén (szudzsud asszahu).

„Egyszer a Próféta látott egy embert imádkozni, akinek a bal keze a jobbon volt. Erre ő megfogta, szétválasztotta és megcserélte őket.” *(Ahmed)*

„A jobb kezét a bal kézfejére, csuklójára és az alkarjára helyezte.” *(Abu Dáúd).* „És ezt parancsolta a társainak is.” *(al-Bukhári, Muszlim)* „Néha a jobb kezével a bal csuklóját fogta.” *(Muszlim, an-Naszái)*

„A kezeit a mellkasára tette.” *(Abu Dáúd)*

„A Próféta megtiltotta, hogy az imában csípőre tegyük a kezünket.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

3. **A megnyitó fohász elmondása** a Fátiha előtt (csak az első rakában). A Próféta ﷺ sokféle fohásszal kezdte az imát, és ezek mind Allah magasztalásáról és dicsőségéről szóltak. Ezt meg is parancsolta a rosszul imádkozónak, amikor azt mondta neki: „Akkor lesz teljes az ember imája, ha mondja a takbir-t és hálát ad a Magasztos Allahnak és dicsőíti Őt, és olvas egy részletet a Koránból…” *(Abu Dáúd).* Néha az egyiket néha a másikat recitálta a következő fohászokból:

Allahumma báid bejní wa bejna khatájája kemá báadte bejnel-mesriqi wal-maghrib, Allahumma naqqiní min khatájája kemá junaqqasz-szawbul-ebjadu min ed-denesz. Allahummagh-szilní min khatájája bisz-szeldzsi wal-mái wal-bered.

Ó, Allah! Távolítsd el tőlem a bűneimet, ahogyan eltávolítottad a napkeletet a napnyugattól! Ó, Allah! Tisztíts meg a bűneimtől, ahogyan a fehér ruha is megtisztul a szennytől! Ó, Allah! Mosdass meg engem a bűneimtől hóval, vízzel és jégesővel! *(al-Bukhári, Muszlim)*

اللّٰهُمَّ باعِدْ بَيني وَبَيْنَ خَطاياىَ كَما باعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبْ، اللّٰهُمَّ نَقِّني مِنْ خَطاياىَ كَما يُنَقَّى الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسْ، اللّٰهُمَّ اغْسِلْني مِنْ خَطاياىَ بِالثَّلجِ وَالماءِ وَالْبَرَدْ

Szubhának Allahumma wa bihamdike wa tebárekesz-muke wa teálá dzsedduke wa lá iláhe ghajruk.

Magasztaltassál, ó Allah, és az Irántad való dicséret és hála által [légy magasztalt]! Áldott a Te neved, s magasságos a Hatalmad, nincs más isten Rajtad kívül. *(at-Tirmidi, Ibn Mádzsa)*

سُبْحانَكَ اللّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبارَكَ اسْمُكَ وَتَعالى جَدُّكَ وَلا إِلهَ غَيْرُك

Wadzs-dzsehtu wadzshije lilledhí fataresz-szemáwáti wal-arda hanífan wa má ene minel-musrikín, inne szalátí wa nuszukí wa mehjája wa memátí lil-láhi rabbil-álemín, le seríke lehú wabidhálike umirtu wa ene minel-muszlimín. Allahumma entel-meliku le iláhe illá ent, ente rabbí wa ene abduk, zalamtu nefszí waátaraftu bidhenbí faghfir lí dhunúbí dzsmeían innehú le jaghfirud-dhunúbe illá ent. Wehdiní li-ahszenil-akhláqi le jehdí li-ahszenihá illá ent, waszrif anní szejji-ehá le jaszrifu anní szejji-ehá illá ent, lebbejke waszadejk, wal-khajru kulluhu bijedejk, was-serru lejsze ilejk, ene bike wa-ilejk, tebárekte wateálejt, esztaghfiruke wa-etúbu ilejk.

Igaz útra vezetettként afelé fordítom arcomat, Aki megteremtette az egeket és a földet, s én nem tartozom a társítók közé. Bizony az imám, az áldozataim, az életem és a halálom mind-mind Allahé, a teremtmények Uráé, nincs Neki társa, erre kaptam parancsot, és én a muszlimok közé tartozom! Ó, Allah, Te vagy a Király, nincs más isten Rajtad kívül. Te vagy az én Uram és én a szolgád vagyok. Igazságtalanságot követtem el magam ellen, s a bűneimet beismerem. Bocsásd meg nekem minden bűnömet, hiszen csak Te vagy képes a bűnök megbocsátására! Vezess engem a legszebb erkölcsök felé, hiszen azok legszebbike felé csak Te vezérelhetsz! S fordítsd el tőlem azok rosszát, hiszen csak Te vagy képes azokat elfordítani! Hívásodra és szolgálatodra jöttem, minden jó a Te kezedben van, és tettedben nincsen rossz. Én általad élek és Hozzád lesz a visszatérésem! Áldott vagy és Magasságos! Tőled kérem bűneim bocsánatát és Neked bánom meg azokat. *(Muszlim)*

وَجَّهتُ وَجْهِيَ لِلَّذي فَطَرَ السَّمواتِ وَالأَرْضَ حَنيفاً وَما أَنا مِنَ المشْرِكين،
إِنَّ صَلاتي، وَنُسُكي، وَمَحْياي، وَمَماتي للهِ رَبِّ العالَمين، لا شَريكَ لَهُ

وَبِذلكَ أُمِرْتُ وَأَنا مِنَ المسْلِمين. اللّهُمَّ أَنْتَ المَلِكُ لا إِلهَ إِلاّ أَنْت ،أَنْتَ رَبِّي وَأَنا عَبْدُك ، ظَلَمْتُ نَفْسي وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبي فَاغْفِرْ لي ذُنوبي جَميعاً إِنَّه لا يَغْفِرُ الذُّنوبَ إلاّ أَنْت. وَاهْدِني لأَحْسَنِ الأَخْلاقِ لا يَهْدي لأَحْسَنِها إِلاّ أَنْت ، وَاصْرِف عَنّي سَيِّئَها ، لا يَصْرِفُ عَنّي سَيِّئَها إِلاّ أَنْت، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْك، وَالخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدَيْك، وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْك، أَنا بِكَ وَإِلَيْك، تَبارَكْتَ وَتَعالَيتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتوبُ إِلَيك

Allahumma rabbe Dzsibríl, wa Míkáil, wa Iszráfíl fátiresz-szemáwáti wal-ard, álimel-ghajbi wasseházdeh, ente tehkumu bejne ibádike fímá kánú fíhi jakhtelifún. Ihdiní limakh-tulife fíhi minel-haqqi bi-idhnik, inneke tehdí men tesá-u ilá szirátin musztaqím.

Ó, Allah! Gábriel, Mikáil és Iszráfil Ura, az egek és a föld Teremtője, a látható és a láthatatlan világ ismerője! Te ítélkezel a szolgáid között abban, amiben összekülönböztek. Vezérelj engem (az igazságra) abban, amiben összekülönböztek az igazságról, a Te engedelmeddel, hiszen Te azt vezéreled az egyenes útra, akit akarsz! *(Muszlim)*

اللّهُمَّ رَبَّ جِبْرائيل، وَميكائيل ، وَإِسْرافيل، فاطِرَ السَّمواتِ وَالأَرْض، عالِمَ الغَيْبِ وَالشَّهادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبادِكَ فيما كانوا فيهِ يَخْتَلِفون. اهدِني لِما اخْتُلِفَ فيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِك، إِنَّكَ تَهْدي مَنْ تَشاءُ إِلى صِراطٍ مُسْتَقيم

Allahu akbaru kebírá, wal-hamdu li-lláhi keszirá, wa szubhán Allahi bukraten wa aszílá (háromszor).

Allah a legnagyobb, Allah a legnagyobb, Allah a legnagyobb, dicséret és hála Allahnak sokszorosan, és hála Allahnak sokszorosan, és hála Allahnak sokszorosan. Magasztaltassék Allah este és reggel! (Háromszor) *(Abu Dáúd)*

اللهُ أَكْبَرُ كَبيرا، اللهُ أَكْبَرُ كَبيرا، اللهُ أَكْبَرُ كَبيرا، وَالْحَمْدُ للهِ كَثيرا ، وَالْحَمْدُ للهِ كَثيرا ، وَالْحَمْدُ للهِ كَثيرا، وَسُبْحانَ اللهِ بكْرَةً وَأَصيلا. (ثَلاثاً)

3. **Mondani:** Aúdhu bil-láhi mines-sejtáni min nef-khihi wa nefszihi wa hemzih. (Allahhoz menekülök a sátán elől, felfuvalkodottsága, sugallmazása és suttogása elől.) *(Abu Dáúd)*

أَعوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطانِ مِنْ نَفْخِهِ وَنَفْثِهِ وَهَمْزِهِ

Csak az első rakában, a Fátiha recitálása előtt és halkan mondjuk: „A Próféta ﷺ menedéket keresett a Hatalmas Allahnál, eképp: Aúdhu billáhi min assaitáni irradzsími min hamzihi va nafkhihi va nafthih, majd azt mondta: Biszmi lláhi al-rahmani al-rahim, ezután elmondta a Fátihát, kis szüneteket tartva az ájak közt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

4. **Ámín mondása a Fátiha recitálása után.** Ajánlatos minden imádkozónak – akár imámként, akár imám után vagy egyedül imádkozik – ámín-t mondani a Fátiha recitálása után hangosan a hangos imákban és halkan a halk imákban. Erről szólnak a következő *hadísz*ok: „A Próféta ﷺ, amikor végzett a Fátiha elmondásával, utána hosszan és hangosan mondta: Ámín!” *(al-Bukhári)*
Meg is parancsolta a mögötte imádkozóknak, hogy közvetlen azután mondják, hogy Ámín, amint az imám kimondta.
Így szólt a Próféta ﷺ: „Ha azt mondja az imám, hogy ghajri-l-magdubi alajhim va lad-dálin, akkor mondjátok: Ámín! Mert az angyalok is mondják, hogy Ámín, és az imám is mondja, hogy Ámín! Aki egyszerre mondja az Ámínt az angyalokkal, annak megbocsáttatnak azok a bűnei, amiket addig elkövetett.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

A Próféta ﷺ azt mondta: „Nem irigyeltek semmit sem annyira a zsidók, mint a köszönést és az ámin-t az imám mögött.” *(al-Bukhári)* Az ámín[60] nem egy részlet a Fátihából, hanem fohász, ami azt jelenti: Ó, Allah! Fogadd el!

5. **Egy szúra elmondása a Fátiha után**. (De megengedett csak a Fátiha recitálása is.) Ajánlatos minden imádkozónak elmondani egy részletet a Koránból a *Fátiha* után a *fadzsr* (reggeli) imában, a pénteki imában, és az első két rakájában a *dohor* (déli), az *aszr* (délutáni), a *magrib* (a naplementi), és az *isa* (esti) imában.[61] De megengedett minden rakában egy szúrát elmondani a Fátiha után.
   A Próféta ﷺ hosszúra nyújtotta az első rakát, a második raká csak fele olyan hosszú volt. A Próféta ﷺ elmondta a Fátihát és utána egy másik szúrát. Néha egy hosszút és néha egy rövidet olyan okból, mint az utazás, a köhögés, a betegség vagy a gyermekek sírása. Ahogyan Anasz ibn Malik elmondta: „Egyszer a Próféta ﷺ röviden recitált a reggeli imában. Kérdezték az emberek: Miért rövidítettél ó, Allah Küldötte? Azt felelte: Hallottam egy gyerek sírását és azt gondoltam, hogy az anyja velünk imádkozik, ezért szabadítani akartam az anyát.” *(Ahmed).* Így szólt a Próféta ﷺ: „Mindig úgy kezdek az imához, hogy hosszúra szeretném nyújtani. Ám ha közben hallom egy kisgyermek sírását, akkor hát rövidítem az imát, mert tudom, menynyire rossz ezt az anyának hallani.” *(al-Bukhári)*
6. **Minden mozdulat előtt Allahu akbar-t kell mondani**, kivéve a meghajlásból való felálláskor. Akkor azt mondjuk: szemia-llahu limen hamidah [Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt]. Rabbana va laka-lhamd [Urunk! Tiéd a dicsőség]. Ibn Maszúd ﷺ azt mondta: „Láttam a Prófétát ﷺ Allahu akbar-t mondani minden felálláskor, meghajláskor, álláskor és üléskor.” *(Ahmed, an-Naszái)*
7. **A meghajlás tulajdonságai:**
   A meghajláskor elég úgy meghajolni, hogy a kezünk a térdünkhöz érjen, de a *szunna* a következő:

---

60. Ámín-t hosszú á-val és egy m-mel mondjuk ki, nem pedig két m-mel, mivel ilyenkor megváltozik az értelme is. Ámmín: célba venni, valamilyen irányba fordulni.
61. Al-mughni 1/491.

„Ha be akarta fejezni a recitálást Allah Küldötte ﷺ, akkor elhallgatott és felemelte a kezeit.” *(Abu Dáúd).* Úgy emelte fel a kezeit, ahogyan arról már szó volt az ima megnyitásánál, a *takbir*nál. Ezután Allahu akbar-t mondott és meghajolt. *(al-Bukhári, Muszlim)* „A kezeit a térdeire szokta tenni Allah Küldötte ﷺ” *(al-Bukhári, Abu Dáúd)*, és „Ezt meg is parancsolta a társainak.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

„A kezeit úgy tette a térdeire, mintha megmarkolná őket.” *(al-Bukhári, Muszlim).* „Az ujjait szét szokta nyitni.” *(Abu Dáúd)*

Meg is parancsolta ezt a helytelenül imádkozónak, amikor azt mondta: „...ha meghajolsz, tedd a kezeidet a térdeidre és nyisd szét az ujjaid, majd maradj is így, míg minden tagod a helyére nem igazodik...” *(Ibn Hibbán, Ibn Huszajmah)*

„Úgy tartja a karjait, hogy távolságot tart a könyöke és az oldala közt.” *(Abu Dáúd)*

„Ha meghajolt kiegyenesítette a hátát.” *(al-Bejhaqi)*

„Ha a hátára vizet csorgatnának, a vízcsepp nem gördülne le.” *(at-Tabaráni, Ibn Mádzsa)*

„Azt mondta a Próféta a helytelenül imádkozónak: Hogyha meghajolsz, tedd a kezeid a térdeidre! Egyenesítsd ki a hátad, és maradj stabilan!” *(Ahmed)*

„[Meghajoláskor] a fejét nem hajlította, s nem emelte fel, hanem e kettő között tartotta (a leborulás helyére szegezte tekintetét).” *(at-Tirmidi)*

A meghajlás elértétől érvényes a raká. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha eljöttök az imára, és mi már leborultunk, akkor boruljatok le, és ezt ne számítsátok rakának! Aki elérte a meghajlást, elérte a rakát.” *(Abu Dáúd, al-Hákim)*

8. A meghajlás fohásza

Az imádkozás e mozzanatában, a meghajlásban tilos a Korán recitálása. Azt mondta Mohamed Próféta ﷺ: „Megtiltatott a Korán recitálása a meghajlásban és a leborulásban. Ám a meghajlásban dicsőítsétek az Urat [hatalmasságáról szóljatok], és a leborulásban fohászkodjatok Hozzá, mert akkor Allah megadja, amit kértek.” *(Muszlim)*

A meghajlásban elég egyszer mondani: „szubhana rabbija-l-azim”, de jobb háromszor mondani, és még jobb tízszer.

A Próféta ﷺ a következő fohászokat szokta mondani, melyek Allah dicsőítéséről szólnak:
Szubhána rabbijel-azím.
Magasztaltassék az én Hatalmas Uram! (Háromszor.) *(at-Tirmidi, Ahmed)*

سُبْحانَ رَبِّيَ الْعَظيم . (ثلاثاً)

Néha háromnál többször mondta: „Egyszer az éjszakai imában sokáig ismételte a meghajlásban, hogy „szubhana rabbija-l-azim". Majdnem olyan sokáig, mint amilyen hosszú az állás volt, és az állásban hosszú szúrákat szokott olvasni." *(An-Naszái)*

Szubhána rabbijel-azím wa bihamdih.
Magasztaltassék az én Hatalmas Uram, és az Iránta való dicséret és hála által [legyen magasztalt]! *(Ahmed, Abu Dáúd)*

سُبْحانَ رَبِّيَ الْعَظيم وَبِحَمْدِه

Szubhának Allahumma rabbene wa bihamdik, Allahummaghfir lí.
Magasztaltassál, ó Allah, ó Urunk, és az Irántad való dicséret és hála által [légy magasztalt]! Ó, Allah! Bocsáss meg nekem! *(al-Bukhári, Muszlim)*

سُبْحانَكَ اللّهُمَّ رَبَّنا وَبِحَمْدِك، اللّهُمَّ اغْفِرْ لي

Ezt a fohászt sokszor szokta mondani, mind a meghajlásban, mind a leborulásban. Így teljesítette azt, ami a Koránban lett rendelve neki. Vagyis amit Allah mondott az an-Naszr című (110.) szúrában: „... Akkor hirdesd Allah dicsőségét és kérj tőle bocsánatot! Ő kész a kiengesztelődésre." *(al-Bukhári, Muszlim)*

Szubbúhun quddúsz rabbu-l-meláiketi warrúh.
Magasztos, Szentséges az angyalok és a Lélek (Gábriel) Ura. *(Muszlim)*

سُبّوحٌ قُدّوس، رَبُّ الملائِكَةِ وَالرُّوح

Allahumma leke rakatu wa bike ámentu wa leke eszlemtu khasaá leke szem'í wa baszari, wa mukh-khi wa azmi wa aszabi wa mesztaqalla bihí qadamí.

Ó, Allah! Előtted hajoltam meg, Benned hiszek, s Neked vetettem alá magam. Irántad alázatos a hallásom, a látásom, az eszem, a csontjaim, az idegeim és a lépteim. *(Muszlim)*

اللّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ وَبِكَ آمَنْت، ولَكَ أَسْلَمْت، خَشَعَ لَكَ سَمْعي، وَبَصَري، وَمُخّي، وَعَظْمي، وَعَصَبي، وَما استَقَلَّ بِهِ قَدَمي

Szubhána dhil-dzseberút wal-melekút wal-kibrijá wal-ázama. Magasztaltassék a hatalom, a királyság, a fennköltség és a magasztosság Birtokosa! *(Abu Dáúd)*

سُبْحانَ ذي الْجَبَروت، والمَلَكوت، والكِبْرِياء، وَالعَظَمَه

9. A meghajlásból való felegyenesedés fohásza

Ajánlatos minden imádkozónak – akár imámként, akár az imám után vagy egyedül imádkozik – a meghajlásból való felegyenesedéskor azt mondani:

Szemi Allahu limen hamidah!
[Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt!],

سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَه

és állva azt mondani:

Rabbene wa lekel-hamd.
[Urunk! Téged illet a dicséret és a hála.]

رَبَّنا وَلَكَ الحَمْدُ

„A Próféta ﷺ mikor felállt a meghajlásból, azt mondta: „Szemi Allahu limen hamideh.” [Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt.]” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Azt mondta a Próféta ﷺ: Az imám azért van, hogy kövessétek…… Ha azt mondja: Szemi Allahu limen hamideh! [Allah hallja azokat, akik magasztalják őt.], mondjátok: Rabbene wa lekel-hamd. [Urunk! Téged illet a dicséret és a hála.]; mert aki együtt mondja az angyalokkal, annak megbocsáttatnak a már elkövetett bűnei.” *(al-Bukhári, Muszlim, Abu Dáúd)*

Néha a Próféta ﷺ még hozzátette:

Rabbene wa lekel-hamd, hamden keszíren tajjiben mubáraken fíh.

Urunk! Téged illet a sokszoros, szép és áldott dicséret és hála. *(al-Bukhári)*

رَبَّنا وَلَكَ الحَمْدُ حَمْداً كَثيراً طَيِّباً مُباركاً فيه.

Mil-asz-szemáwáti wa mil-el-ardi, wa má bejnehumá, wa mil-a má si-te min sej-in beád, ehl esz-szenei welmedzsd, ahaqqu má khalaqalabd, wa kulluná leke abd. Allahumma le mániá limá áatajt, wa lá muátije limá menaát, wa le jenfau dhel-dzseddi minkel-dzsedd.

[Olyan dicséret és hála], mely betölti az egeket és a földet, s mindazt, ami közöttük van, s még azt is, amit Te akarsz. Te vagy a legméltóbb a dicsőítésre és a magasztalásra, Te vagy a legnagyobb igazság, amit egy szolga mondhat, és mi mindannyian a szolgáid vagyunk. Ó Allah! Senki sem képes megakadályozni azt, amit Te adsz, és senki sem képes megadni azt, amit Te megakadályozol. Nem használ a hatalommal bíró embernek a hatalma, hiszen Tőled van a hatalom. *(al-Bukhári, Muszlim)*

مِلْءَ السَّمواتِ وَمِلْءَ الأَرْض، وَما بَيْنَهُما، وَمِلْءَ ما شِئْتَ مِنْ شَيءٍ بَعْدْ. أَهلَ الثَّناءِ وَالمَجدْ ، أَحَقُّ ما قالَ العَبْد، وَكُلُّنا لَكَ عَبدْ. اللّهُمَّ لا مانِعَ لِما أَعْطَيْت، وَلا مُعْطِيَ لِما مَنَعْت، وَلا يَنْفَعُ ذا الجَدِّ مِنْكَ الجَد.

10. Hogyan kell leborulni?

A tudósok egyik része azon a véleményen van, hogy ajánlatos előbb letenni a térdünket, mielőtt a kezünket letennénk. Ők a következő *hadíszra* támaszkodnak: Váil ibn Hadzsar azt mondta: „Láttam Allah Küldöttét ﷺ amikor leborult. Előbb a térdét tette le [a földre] a keze előtt." Vannak azonban olyan tudósok is, akik fordítva tanítják – hogy előbb a kezünket ajánlatos letenni, utána a térdünket – a következő *hadíszra* támaszkodva: „Le szokta tenni (Allah Küldötte) a kezeit a földre, mielőtt a térdeit letenné." *(Ibn Huzajmáh).* Ezt is parancsolta, amikor azt mondta: „Ha valamelyikőtök leborul, ne üljön úgy, mint a teve, és először a kezeit tegye le a földre, s azután a térdeit." *(Abu Dáúd)*

11. A leborulás tulajdonságai

Amint említettük, kötelező a hét tagra borulni, de ajánlatos az imádkozónak a következőket figyelembe vennie, amikor leborul, mert Mohamed Próféta ﷺ is ugyanígy cselekedett:

„A testsúlyát a kezeire szokta helyezni [amikor leborult], az ujjait pedig kinyújtja." *(Abu Dáúd),* „és összezárja őket" *(Ibn Khuzajmáh),* „Az ujjai a Qibla felé néznek." *(al-Bejhaki)*

„A kezei a leborulásban néha a vállával, s néha a füleivel egyvonalban vannak." *(Abu Dáúd).* „A kezeit úgy tette le, hogy az alkarjai ne érjék a földet." *(al-Bukhári).* Azt mondta a Próféta ﷺ: „A leborulásotok legyen közepes [normális mértékű] és a kezeiteket ne tegyétek úgy, mint a kutya a lábait." *(al-Bukhári, Muszlim).* Valamint azt is mondta: „Ne tedd úgy a kezeidet, mint az oroszlán a mancsait! A súlypontod a lábaidon legyen és tarts távolságot a kezeid és az oldalad közt! Ha így jársz el, le fog borulni veled minden tagod." *(Ibn Huzajmah)*

„Az alkarjait felemelte a földtől, és távol tartotta az oldalától..." *(al-Bukhári, Muszlim)*

„A lábujjait behajlította." *(Abu Dáúd).* „A lábujjait a Qibla irányába állítja." *(al-Bukhári)*

„A lábfejeket állva tartja." *(at-Tirmidi)*

„A sarkait összezárja." *(at-Tahávi)*

A leborulás előnyei

Így szólt Allah Küldötte ﷺ: „Minden embert fel fogok ismerni a népemből a Feltámadás Napján! Az emberek azt kérdezték: „Hogyan ismered meg őket, ó, Allah Küldötte, a sok teremtmény közt?" Azt felelte: „Ha bemennél egy istállóba, ahol van egy koromfekete csődör, és egy kanca, melynek a lábai térdig fehérek, s a homlokán van egy fehér folt, nem tudnád-e megkülönböztetni őket?" „Dehogynem!" – mondták. Erre azt mondta a Próféta ﷺ: Azon a napon az embereknek a népemből fényes lesz az arcuk a leborulástól, s a végtagjaik a *wudu*tól." *(Ahmed)*

Egy másik *hadísz*ban: „Ha Allah meg akar könyörülni valakin a Tűz lakói közül, akkor megparancsolja az angyaloknak, hogy vegyék ki azokat, akik Allahot imádták, és ők kiveszik azokat. A leborulásuk helyéről ismerik fel őket, mert Allah megtiltotta a tűznek, hogy égesse a leborulás helyét. Kiveszik hát őket a tűzből. A tűz mindent felemészt az emberekből, kivéve a leborulás helyét." *(al-Bukhári, Muszlim)*

12. A leborulás fohásza

Az imádkozás e mozzanatában tilos a Korán recitálása. Allah Küldötte ﷺ ebben a pillérben kéréseket és fohászokat szokott mondani. Így szólt Mohamed Próféta ﷺ: „Megtiltatott nekem a Korán recitálása a meghajlásban és a leborulásban. Ám a meghajlásban dicsőítsétek az Urat [hatalmasságáról szóljatok], és a leborulásban fohászkodjatok Hozzá, mert akkor Allah megadja, amit kértek." *(Muszlim)*

A leborulásban elég egyszer mondani: „szubhana rabbija-l-álá", de jobb háromszor mondani, és még jobb tízszer.

A Próféta ﷺ megparancsolta a sok fohászt és könyörgést ebben a pillérben. Azt mondta: „A szolga akkor van a legközelebb Allahhoz, amikor leborul. Ezért fohászkodjatok sokat a leborulásban!" *(Muszlim)*

Ezekből a fohászokból következik néhány:

Szubhána rabbija-l-áalá (háromszor).

Magasztaltassék a Magasságos Uram! (háromszor) *(at-Tirmidi, Ahmed)*

سُبْحانَ رَبِّيَ الأَعْلى. (ثلاثاً)

Néha többször is megismételte ezt, és „egyszer olyan sokáig ismételte, hogy olyan hosszú volt a leborulása, mint az állása. Közben volt fohászkodás, bocsánatkérés, esdeklés.” *(Ahmed, Abu Dáúd)*

Ugyancsak a leborulásban szokta mondani még a Próféta ﷺ:
Szubhána rabbija-l-áalá wa bihamdihi
Magasztaltassék a Magasságos Uram és az Iránta való dícséret és hála által [legyen magasztalt]! *(Szahíhul-dzsámi 4734)*

سُبْحانَ رَبِّيَ الأَعْلى وَبِحَمْدِه

Szubhának Allahumma rabbene wa bihamdik, Allahummaghfir lí.
Magasztaltassál, ó Allah, ó Urunk, és az Irántad való dicséret és hála által [légy magasztalt]! Ó, Allah! Bocsáss meg nekem! *(al-Bukhári, Muszlim)*

سُبْحانَكَ اللّهُمَّ رَبَّنا وَبِحَمْدِك، اللّهُمَّ اغْفِرْ لي

Szubhának Allahumma wa bihamdik, le iláhe illá ent.
Magasztaltassál, ó Allah, és az Irántad való dicséret és hála által [légy magasztalt]! Nincs más isten, csak Te! *(Muszlim)*

سُبْحانَكَ اللّهُمَّ وَبِحَمْدِك، لا إِلهَ إِلاّ أَنْت

Szubbúhun quddúsz rabbu-l-meláiketi warrúh.
Magasztos, Szentséges az angyalok és a Lélek (Gábriel) Ura. *(Muszlim)*

سُبّوحٌ قُدّوس، رَبُّ الملائِكَةِ وَالرُّوح

Allahumma leke szedzsedtu, wabike ámentu, wa leke eszlemtu, szedzseda wadzshí lilledhí khalaqahu wa szawwarahu wa saqqa szemáhu wa baszarahu, tebárek Allahu ahszenul-khaliqín.

Ó, Allah! Előtted borultam le, Benned hiszek, és Neked vetettem alá magam. Az arcom az előtt borult le, Aki megteremtette és megformázta, s hallást és látást adott. Áldott legyen Allah, a legjobb Teremtő! *(Muszlim)*

اللّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ وَبِكَ آمَنْت، وَلَكَ أَسْلَمْت، سَجَدَ وَجْهي لِلَّذي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَه، تَبارَكَ اللهُ أَحْسنُ الخالِقين.

Szubhána dhil-dzseberút wal-melekút wal-kibrijá wal-ázama.
Magasztaltassék a hatalom, a királyság, a fennköltség és a magasztosság Birtokosa! *(Abu Dáúd)*

سُبْحانَ ذي الْجَبَروت، والمَلَكوت، والكِبْرِياء، وَالعَظَمَه.

Allahumma inní aúdhu biridáke min szakhatik, wa-bimuáfátike min uqúbetik, wa-aúdhu bike mink, lá uhszí szená-an alejk, ente kemá esznejte alá nefszik.
Ó, Allah, én a Te elégedettségedhez menekülök a haragvásod elől, s a védelmedhez a büntetésed elől! Hozzád menekülök Előled. Nem tudnám számon tartani a Rád mondott dicséretet, Te olyan vagy, ahogyan Magadat dicsérted. *(Muszlim)*

اللّهُمَّ إِنِّي أَعوذُ بِرِضاكَ مِنْ سَخَطِك، وَبِمعافاتِكَ مِنْ عُقوبَتِك، وَأَعوذُ بِكَ مِنْك، لا أُحْصي ثَناءً عَلَيْك، أَنْتَ كَما أَثْنَيْتَ عَلى نَفْسِك .

Allahummagh-fir lí dhenbí kullehu, diqqahu wa dzsillehu wa awwalehu wa ákhirahu wa alánijetehu wa szirreh.
Ó, Allah! Bocsásd meg nekem minden bűnömet, a legkisebbet és a legnagyobbat, az elsőt és az utolsót, a nyíltan és a titokban elkövetettet! *(Muszlim)*

اللّهُمَّ اغْفِرْ لي ذَنْبي كُلَّه، دِقَّهُ وَجِلَّه، وَأَوَّلَهُ وَآخِرَه وَعَلانِيَتَهُ وَسِرَّه .

13. A két leborulás közötti ülés fohásza

Ezeket szokta mondani Allah Küldötte ﷺ a két leborulás között:
Rabbighfir lí, rabbighfir lí.
Uram bocsáss meg nekem, bocsáss meg nekem! *(Abu Dáúd)*

رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي .

Allahumma! Ighfir lí, warhamní, wahdiní, wadzsburni, waáfini, warzuqní, warfaáni.
Ó, Allah! Bocsáss meg nekem, könyörülj rajtam, vezérelj, pótold a hiányosságaimat, védelmezz, gondoskodj rólam és emeld a rangomat! *(at-Tirmidi, Ibn Mádzsa)*

اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْنِي .

A két leborulás közötti ülés leírása

Ajánlatos az imádkozónak úgy leülnie, hogy a bal lábfejét maga alá fordítja és ráül, a jobb lábfeje viszont áll behajlított lábujjakkal. A jobb kéz a jobb térden, és a bal kéz a bal térden van.
„Allah Küldötte ﷺ felemelte a fejét a leborulásból és közben azt mondta: Allahu akbar!” *(al-Bukhári, Muszlim)* „Majd a bal lábfejét maga alá fordította és ráült.” *(al-Bukhári)* „Ezt meg is parancsolta, amikor azt mondta: – Légy stabil [nyugodt] a leborulásodban, és ha felemelkedsz, ülj a bal lábfejedre!” *(Ahmed)*
A másik ülőpóz az, hogy a sarkunkra ülünk miközben mindkét lábfej áll behajlított lábujjakkal. „Néha a sarkaira ült két leborulás közt.” *(Muszlim)*

A két leborulás közti megállapodottság

„Allah Küldötte ﷺ nyugodtan szokott ülni, míg minden tagja meg nem állapodik a helyén.” *(Abu Dáúd)*
„Olyan hosszan csinálta, mint a leborulást.” *(al-Bukhári)*

14. A pihenő ülés

Ez egy ajánlatos nagyon rövid ülés (olyan, mint a két leborulás közötti, csak rövidebb) a második leborulás után, mielőtt felállnánk a második rakához vagy éppen a 4. rakához. Nincs benne semmilyen fohász.

15. A *Tasahud* ülésének leírása

Ajánlatos minden imádkozónak a következőket figyelembe vennie:

a. Úgy tegye a kezét, ahogyan a következő *hadísz*ban le van írva:

– „Ha a Próféta ﷺ leült a *Tasahud*hoz, a bal kezét a bal térdére tette, a jobb kezét a jobb térdére, és úgy szorította ökölbe a jobb kezét, hogy a mutatóujját kinyújtotta [a Qibla irányába], és a hüvelykujját a mutatóujja alá helyezte.” *(Muszlim)*

– „A Próféta ﷺ a bal kezét a bal combjára és térdére tette, a jobb könyökét a jobb combjára, és úgy szorította ökölbe a jobb kezét, hogy kört formált a középső és hüvelykujjaival, és a mutatóujját kinyújtotta [a Qibla irányába], ezután felemelte az ujját (a mutatóujját) és mozgatta fohászkodás közben.” *(Ahmed)*

– „Ha a Próféta ﷺ leült a *Tasahud*hoz, a jobb kezét a jobb combjára tette, a bal kezét a bal combjára. Az ujjait szétnyitotta és kinyújtotta.” *(Muszlim)*

– „Ha a Próféta ﷺ leült a *Tasahud*hoz, a jobb kezét a jobb combjára tette, és a bal kezét a bal combjára. A mutatóujját kinyújtotta [a Qibla irányába], s tekintetét azon rögzítette.” *(Ahmed, Muszlim, an-Naszái)*

b. A jobb mutatóujjal mutatni köszönésig.

„Láttam, hogy a Próféta ﷺ az imádkozásban a jobb karját a jobb combjára tette és a mutatóujját egy kicsit behajlítva felemelte [a Qibla irányába] fohászkodás közben.” *(Ahmed, Abu Dáúd, an-Naszái)*

„Erről azt szokta mondani [a Próféta ﷺ]: Ez erősebben hat a sátánra, mint a vas.” *(Ahmed)*

c. „Mohamed Próféta ﷺ, ha két rakából állt az ima, úgy ült a *Tasahud*hoz, hogy a bal lábfejét maga alá fordította és ráült, a jobb lábfeje viszont állt behajlított lábujjakkal. Ha viszont az utolsó *Tasahud*hoz ült, akkor a jobb lábszára alá tette a bal lábfejét, míg ő a földön ült.” *(al-Bukhári)*

16. Az első *Tasahud*

Az első *Tasahud szunna*, ha valaki elfelejti, akkor elég neki két leborulást végezni az ima végén (szudzsud asszahu). „Ha a Próféta ﷺ elfelejti [az első] *Tasahudot* mondani, akkor két leborulást végez [az ima végén].” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Ajánlatos röviden végezni az első *Tasahud*ot.

„A Próféta ﷺ úgy tanította társainak a *Tasahud*ot, mint a szúrákat a Koránból.” *(al-Bukhári, Muszlim)* „Szunna halkan mondani.” *(Abu Dáúd)*

– Az első *Tasahud*:

  Et-tehijjátu lil-láhi wasz-szalawátu wet-tajjibát, esszelámu alejke ejjuhen-nebijju (vagy esszelámu alá ennebijji) wa rahmatul-láhi wa barakátuh, esszelámu alejná wa alá ibádil-láh isz-szálihín. Eshedu en le iláhe ill Allah, wa-eshedu anna Mohammeden abduhu wa raszúluh.

  Hálás köszöntések szálljanak Allahhoz és (minden) imádság és (minden) jóság. Béke legyen veled, ó Próféta[62] (vagy: béke legyen a Prófétával) és Allah könyörülete és Allah áldásai! Béke legyen mindannyiunkkal és Allah igaz szolgáival. Tanúsítom, hogy nincs más isten, csak Allah, és tanúsítom, hogy Mohamed az Ő szolgája és küldötte. *(al-Bukhári, Muszlim)*

التَّحِيّاتُ للهِ وَالصَّلَواتُ والطَّيِّبات، السَّلامُ عَلَيكَ أَيُّها النَّبِيُّ (أو: السَّلامُ عَلَى النَّبِيِّ) وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُه، السَّلامُ عَلَيْنا وَعَلى عِبادِ اللهِ الصَّالِحين. أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلاّ اللهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمّداً عَبْدُهُ وَرَسولُه.

17. A Próféta üdvözlése

Ajánlatos az utolsó *Tasahud*ban üdvözölni a Prófétát ﷺ:

Allahumma szalli alá Mohammed wa alá áli Mohammed, kemá szallejte alá Ibráhím wa alá áli Ibráhím, inneke hamídun medzsíd.

---

62. Ibn Maszúd azt mondta: Allah Küldötte életében azt mondtuk „Asszalamu alejka ajjuhán nabiju” [Béke legyen veled, ó Próféta] és amikor meghalt azt mondtuk: „asszalámu álá annabij” [Béke legyen a Prófétával]. *(al-Bukhári)*

Wa bárik alá Mohammed wa alá áli Mohammed, kemá bárakta alá Ibráhím wa alá áli Ibráhím, inneke hamídun medzsíd.

Ó, Allah! Küldd kegyelmedet Mohamedre és Mohamed családjára úgy, ahogyan kegyelmedet adtad Ábrahámnak és Ábrahám családjának. Valóban, Te vagy a Legdicsőbb és a Dicséretreméltó. És add áldásaidat Mohamedre és Mohamed családjára úgy, ahogyan megáldottad Ábrahámot és Ábrahám családját. Valóban, Te vagy a Legdicsőbb és a Dicséretreméltó. *(al-Bukhári)*

اللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحمَّد، وَعَلى آلِ مُحمَّد، كَما صَلَّيتَ عَلى إبْراهيمَ وَعَلى آلِ إبْراهيم، إنَّكَ حَميدٌ مَجيد. اللّهُمَّ بارِكْ عَلى مُحمَّد، وَعَلى آلِ مُحمَّد، كَما بارَكْتَ عَلى إبْراهيمَ وَعَلى آلِ إبْراهيم، إنَّكَ حَميدٌ مَجيد.

Vagy azt mondani:

Allahumma szalli alá Mohammed wa alá ezwádzsíhi wa dzurrijjetihi kemá szallajta alá áli Ibráhím, wa bárik alá Mohammed, wa alá ezwádzsihi wa durrijjetihi, kemá bárakte alá áli Ibráhím, inneke hamídun medzsíd.

Ó Allah! Küldd kegyelmedet Mohamedre és Mohamed feleségeire és leszármazottjaira úgy, ahogyan kegyelmedet adtad Ábrahám családjának. Add áldásaidat Mohamedre és Mohamed feleségeire és leszármazottjaira úgy, ahogyan megáldottad Ábrahám családját. Valóban, Te vagy a Legdicsőbb és a Dicséretreméltó. *(al-Bukhári, Muszlim)*

اللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحمَّدٍ وَعَلى أَزْواجِهِ وَذُرِّيَّتِه، كَما صَلَّيْتَ عَلى آلِ إبْراهيم. وَبارِكْ عَلى مُحمَّدٍ وَعَلى أَزْواجِهِ وَذُرِّيَّتِه، كَما بارَكْتَ عَلى آلِ إبْراهيم. إنَّكَ حَميدٌ مَجيد.

18. Az ima befejezése előtti fohász

Ajánlatos bármilyen fohászt mondani az utolsó *Tasahud* után és a köszönés előtt. Ez jó az evilági és a túlvilági életre nézve. A következőkben néhány példát mutatunk a Próféta ﷺ fohászkodásaiból:

a. Menedék keresése Allahnál négy dolog elől.[63] Azt mondta a Próféta ﷺ: „Ha valamelyikőtök befejezi az utolsó *Tasahud*ot, kérjen menedéket Allahtól négy dolog elől. Mondja:
Allahumma inní aúdzu bike min adábil-qabr, wa min adábi dzsehennam, wa min fitnetil-mahjá walmamát, wamin serri fitnetil-meszíhid-dedzs-dzsál.
Ó Allah! Menedéket keresek Nálad a sír kínzásától, a Pokol kínzásától, az élet és halál csábításától, és a hamis messiás kísértésének rosszától. *(al-Bukhári, Muszlim)*
Utána fohászkodjon magáért, ahogy akar.” *(Muszlim)*

اللّٰهُمَّ إِنِّي أَعوذُ بِكَ مِنْ عَذابِ القَبْرِ، وَمِنْ عَذابِ جَهَنَّم، وَمِنْ فِتْنَةِ المَحْيا وَالمَمات، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ المَسيحِ الدَّجّال.

b. Allahumma inní aúdhu bike min adhábil-qabr, wa aúdhu bike min fitnetil-maszíhid-dadzs-dzsál, wa aúdhu bike min fitnetilmahjá walmamát. Allahumma inní aúdhu bike minel-ma-szami wal-maghram.
Ó Allah! Menedéket keresek Nálad a sír kínzásától, és menedéket keresek Nálad a hamis messiás kísértésének rosszától, és menedéket keresek Nálad az élet és halál csábításától. Ó Allah! Menedéket keresek Nálad a bűntől és az adósságtól! *(al-Bukhári, Muszlim*)

اللّٰهُمَّ إِنِّي أَعوذُ بِكَ مِنْ عَذابِ القَبْرِ، وَأَعوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ المَسيحِ الدَّجّال، وَأَعوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ المَحْيا وَالمَمات. اللّٰهُمَّ إِنِّي أَعوذُ بِكَ مِنَ المَأْثَمِ وَالمَغْرَم.

63. Néhány tudós szerint ettől a négy dologtól kötelező menedéket keresni Allahnál.

c. Allahumma inní zalamtu nefszí zulman kaszíran walá jaghfiruzzunúba illá ent, faghfir lí maghfiratan min indika warhamní, inneke entel-Ghafúrur-Rahím.
Ó Allah! Sok igazságtalanságot követtem el önmagam ellen, és senki sem bocsátja meg a bűnöket Rajtad kívül. A Tőled jövő megbocsátással bocsáss meg nekem! Te vagy a Megbocsátó és az Irgalmas. *(al-Bukhári, Muszlim)*

اللّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسي ظُلْماً كَثيراً وَلا يَغْفِرُ الذُّنوبَ إِلاّ أَنْت، فَاغْفِر لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِك وَارْحَمْني، إِنَّكَ أَنْتَ الغَفورُ الرَّحيم.

d. Allahummaghfir lí má qaddamtu, wa má akh-khartu, wa má eszrertu wa má alantu, wa má eszraftu, wa má ente alemu bihí minní, entel-muqaddimu wa-entel-muakh-khiru le ilehe ille ent.
Ó, Allah! Bocsásd meg nekem azt, amit korábban elkövettem, és amit elmulasztottam, amit titkoltam, és amit kinyilvánítottam, és azt, amiben nem tartottam mértéket, s azt is, amit Te tudsz rólam! Te vagy az előre hozó, és Te vagy a hátra helyező. Nincs Rajtad kívül más isten. *(Muszlim)*

اللّهُمَّ اغْفِرْ لِي ما قَدَّمْتُ وَما أَخَّرْت، وَما أَسْرَرْتُ وَما أَعْلَنْت، وَما أَسْرَفْت، وَما أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي. أَنْتَ المُقَدِّمُ، وَأَنْتَ المُؤَخِّرُ لا إِلهَ إِلاّ أَنْت.

e. Allahumma ainní alá zhikrike, wasukrike, wahuszni ibádetik.
Ó Allah! Segíts nekem abban, hogy megemlékezzek Rólad, hálát adjak Neked, és jól szolgáljalak! *(Abu Dáúd, an-Naszái)*

اللّهُمَّ أَعِنِّي عَلى ذِكْرِكَ وَشُكْرِك، وَحُسْنِ عِبادَتِك .

f. Allahumma inní aúdhu bike minel-bukhl, wa aúdhu bike mineldzsubn, wa aúdhu bike min en uradda ilá ardalil-umur, wa aúdhu bike min fitnetid-dunjá wa adhábil-qabr.
Ó Allah, menedéket keresek Nálad attól, hogy szűkmarkú legyek és a gyávaságtól és attól, hogy a legnyomorúságosabb életkorba jussak, és menedéket keresek Nálad az evilági élet kísértésétől és a sír kínzásától. *(al-Bukhári)*

اللّهُمَّ إِنِّي أَعوذُ بِكَ مِنَ البُخْل، وَأَعوذُ بِكَ مِنَ الجُبْن، وَأَعوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلى أَرْذَلِ العُمُر، وَأَعوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيا وَعَذابِ القَبْر.

g. Allahumma inní esz-elukel-dzsennah, wa aúdhu bike minen-nár.
Ó Allah! Tőled kérem a Paradicsomot, és Nálad keresek menedéket a Tűztől. *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa)*

اللّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الجَنَّةَ وأَعوذُ بِكَ مِنَ النّار.

h. Allahumma inní esz-eluke já Allah bi-ennekel-wáhidul-ahaduszszamad, elledhí lem jelid wa lem júled, wa lem jekul-lehu kufuwen ahad, en taghfira lí dhunúbí inneke entel-Ghafúrur-Rahím.
Ó Allah! Bizony Te vagy az Egyetlen, az Egyedül való, az Örökké való, Aki nem nemzett és nem nemzetett, és senki sem fogható Hozzá. Kérlek, hogy bocsásd meg nekem a bűneimet. Bizony, Te vagy a Megbocsátó és a Könyörületes.[64] *(an-Naszái)*

اللّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يا اللهُ بِأَنَّكَ الواحِدُ الأَحَد، الصَّمَدُ الَّذي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يولَدْ، وَلَمْ يَكنْ لَهُ كُفُواً أَحَد، أَنْ تَغْفِرْ لي ذُنوبي إِنَّكَ أَنْتَ الغَفورُ الرَّحِيم.

64. Amikor Mohamed Próféta ﷺ hallott valakit ezzel a fohásszal fohászkodni, azt mondta: „Bizony meg lett bocsátva neki, meg lett bocsátva neki.”

i. Allahumma bi ilmikel-ghajb, wa qudratike alal-khalq, ehjiní má alimtel-hejáte khajran lí wa teweffení idhá alimtel-wefáte khajran lí. Allahumma inní esz-eluke khasjeteke fil-ghajbi wassehádeh, wa-esz-eluke kelimetal-haqqi fir-ridá wal-ghadab, wa-eszelukel-qaszda fil-ghiná walfaqr, wa-esz-eluke naímen le janfad, wa-esz-eluke qurrate ajnin le tenqatiá, wa-esz-eluker-ridá badelqadá, wa-esz-eluke berd el-ájsi badel-meut, wa-esz-eluke laddhat an-nazhari ilá wadzshik, wassewqa ilá liqá-ik fí ghajri darrá mudirrah, wale fitnetin mudillah, Allahumma zejjinná bizínetilímán wadzsalná hudáten muhtedín.

Ó Allah! A rejtett dolgokról való tudásoddal és a teremtésre való képességeddel adjál nekem életet, amíg tudod, hogy jó számomra az élet, és küldj engem a halálba, amikor tudod, hogy jó a halál számomra! Ó Allah! Add nekem az istenfélelmet titokban és nyilvánosan, igaz szót haragban és elégedettségben, és add nekem a mértékletességet gazdagságban és szegénységben! Ó Allah! Soha el nem fogyó gyönyörűséget kérek Tőled és soha meg nem szakadó örömet! Kérem Tőled az elégedettséget az elrendelés után, és a kellemes életet a halál után! Kérem Tőled a Te Arcodra való nézés élvezetét, és a Veled való találkozás utáni vágyakozást, ártalom vagy tévelygésbe vivő kísértés nélkül! Ó Allah! Díszíts minket a hit díszével, és tegyél minket olyan igaz útra vezetőkké, akik az igaz úton vezéreltetnek! *(an-Naszái, Ahmed)*

اللّهُمَّ بِعِلْمِكَ الغَيْبِ وَقُدْرَتِكَ عَلى الْخَلقِ أَحْيِني ما عَلِمْتَ الحياةَ خَيْراً لي، وَتَوَفَّني إذا عَلِمْتَ الوَفاةَ خَيْراً لي، اللّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَشْيَتَكَ في الغَيْبِ وَالشَّهادَةِ، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الحَقِّ في الرِّضا وَالغَضَب، وَأَسْأَلُكَ القَصْدَ في الغِنى وَالفَقْر، وَأَسْأَلُكَ نَعيماً لا يَنْفَد، وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لا تَنْقَطِعْ وَأَسْأَلُكَ الرِّضا بَعْدَ القَضاء، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ

الْمَوْت، وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلى لِقائِك، في غَيرِ ضَرّاءَ مُضِرَّة، وَلا فِتْنَةٍ مُضلَّة، اللّهُمَّ زَيِّنّا بِزينَةِ الإيمان، وَاجْعَلنا هُداةً مُهْتَدين.

j. Allahumma inní esz-eluke bi-enne lekel-hamd, le ilehe ille ent wahdeke le seríke lek, al-mennán, já badíesz-szemáwáti wal-ard, já dzel-dzseláli wal-ikrám, já hajju já qajjúm, inní esz-elukel-dzsenneh, wa aúdhu bike minan-nár.
Ó Allah, bizony Téged illet a dicséret és a hála, nincs más isten Rajtad kívül! Te vagy az Egyetlen, nincs Neked társad. Te vagy a Kegyes (az Adakozó). Ó egek és föld Teremtője! Ó Fenséges és Méltóságteljes! Ó Élő és Fenntartó! Bizony Tőled kérem a Paradicsomot, és menedéket keresek Nálad a Tűztől![65] *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa)*

اللّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدُ لا إِلهَ إِلاّ أَنْتَ وَحْدَكَ لا شَريكَ لَكَ المَنّانُ يا بَديعَ السَّمواتِ وَالأَرْضِ يا ذا الجَلالِ وَالإِكْرام، يا حَيُّ يا قَيّومُ إِنِّي أَسْأَلُكَ الجَنَّةَ وَأَعوذُ بِكَ مِنَ النّار.

k. Allahumma inní esz-eluke bi-enní eshedu enneke ent Allah, le ilehe ille ente al-ahadusz-szamad, elledhí lem jelid walem júled, wa lem jekul-lehu kufuwen ahad.
Ó Allah! Én bizony kéréssel fordulok Hozzád azáltal, hogy tanúsítom: Nincs más isten csak Te, az Egyetlen, az Egyedülvaló, az Örökkévaló, Aki nem nemzett és nem nemzetett, és senki sem fogható Hozzá. *(at-Tirmidi, Ibn Mádzsa)*

---

65. Amikor Mohamed Próféta ﷺ hallott valakit ezzel a fohásszal fohászkodni, azt mondta: „Arra esküszöm, Akinek a kezében van a lelkem, Allahhoz a leghatalmasabb nevével fohászkodott. Ha ezzel fohászkodnak Hozzá, akkor meghallgatásra talál a fohászuk, és ha ezzel kérik Őt, akkor teljesíti kérésüket.” (Abu Dáúd, Ahmed)

اللّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللهُ لا إِلهَ إِلاّ أَنْت ، الأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يولَدْ ، وَلَمْ يَكنْ لَهُ كُفُواً أَحَد.

19. Az ima befejezése utáni fohász[66] *(a köszönés után)*:

a. Asztaghfirullah (háromszor).
Allahumma entesz-szelám wa minke esz-szelám. Tebárekte já dzel-dzseláli walikrám.
Bocsánatot kérek Allahtól (háromszor).
Ó Allah! Te vagy a Béke, és Tőled van a béke. Áldott vagy, Ó Magasztos és Méltóságteljes. *(Muszlim)*

أَسْتَغْفِرُ الله. (ثَلاثاً).

اللّهُمَّ أَنْتَ السَّلامُ، وَمِنْكَ السَّلام، تَبارَكْتَ يا ذا الجَلالِ وَالإِكْرام.

b. Le ilehe ill Allah wahdehu le seríke leh, lehul mulk wa lehul hamd wa huwa alá kulli sej-in qadír. Allahumma lá meniá limá átajt wa le muátije limá meneát wa le jenfau dzel-dzseddi mink eldzsedd. Nincs más isten, csak Allah, Ő az Egyetlen, nincs Neki társa, Övé a királyság és Őt illeti a dicséret és a hála, s Ő mindenre képes. Ó Allah! Senki sem képes megakadályozni azt, amit Te adsz, és senki sem képes megadni azt, amit Te megakadályozol. Nem használ a hatalommal bíró embernek a hatalma, hiszen Tőled van a hatalom. *(al-Bukhári, Muszlim)*

لا إِلهَ إِلاّ اللّهُ وحدَهُ لا شريكَ لهُ، لهُ المُلْكُ ولهُ الحَمْد، وهوَ على كلّ شَيءٍ قَدير، اللّهُمَّ لا مانِعَ لِما أَعْطَيْت، وَلا مُعْطِيَ لِما مَنَعْت، وَلا يَنْفَعُ ذا الجَدِّ مِنْكَ الجَد.

66. Az ima utáni hangos istenemlegetéssel kapcsolatban a vallásjogi tudósok véleménye különböző. As-Sáfii és a legtöbb tudós azon a véleményen van, hogy a Próféta ﷺ azért mondta hangosan a zikrt az ima után, hogy tanítsa a muszlimokat. Vannak azonban olyan tudósok, mint at-Tabari, Ibn Hazm, Ibn Tejmijja, Ibn Othaimeen, akik azon a véleményen vannak, hogy szunna a hangos istenemlegetés a kötelező az ima befejezése után. De igazán Allah tudja a legjobban!

c. Le ilehe ill Allah, wahdehu le seríke leh, lehul mulk wa lehul hamd wa huwa alá kulli sej-in qadír. Le hawle wale quwwate illá bil-leh, le ilehe ill Allah, wa le nabudu illá ijjeh, lehunnimetu wa lehul-fadlu wa lehusz-szená-ul-haszen, le ilehe ill Allah mukhliszíne lehud-díne wa lew kerih el-káfirún.

Nincs más isten, csak Allah, Ő az Egyetlen, nincs Neki társa, Övé a királyság és Őt illeti a dicséret és a hála, s Ő mindenre képes. Nincs hatalom, se erő, csak az Allahtól származó. Nincs más isten, csak Allah, csak Őt szolgáljuk. Övé a kegy és a kegyelem, és a jó dicsőítés. Nincs más isten, csak Allah, őszinte hittel szolgáljuk Őt, még akkor is, ha ez nem tetszik a hitetleneknek. *(Muszlim)*

لا إلهَ إلاّ اللّه, وحدَهُ لا شريكَ لهُ، لهُ الملكُ ولهُ الحَمد، وهوَ على كلّ شيءٍ قدير، لا حَوْلَ وَلا قوَّةَ إلاّ باللهِ، لا إلهَ إلاّ اللّه، وَلا نَعْبُدُ إلاّ إيّاه، لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الفَضْل وَلَهُ الثَّناءُ الحَسَن، لا إلهَ إلاّ اللّهُ مخْلصينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الكافِرون.

d. Szubhán-Allah, wal-hamdu lil-leh, wal-lahu akbar (harmincháromszor).[67]
Le ilehe ill-Allah wahdehu le seríke leh, lehul mulk wa lehul hamd wa huwa alá kulli sej-in qadír.
Allah minden hiánytól mentes, hála Allahnak, Allah a leghatalmasabb (harmincháromszor). Nincs más isten, csak Allah, Ő az Egyetlen, nincs Neki társa, Övé a királyság és Őt illeti a dicséret és a hála, s Ő mindenre képes.[68] *(Muszlim)*

---

67. Jobb, ha a teszbíhet valaki az ujjain számlálja, lehetőleg a jobb kezén és nem pedig a balon, mert a Próféta ﷺ a teszbíhet a jobb kezén számlálta. *(Abu Dáud)* Ha valaki teszbíh közben mindkét kezét használja, azzal nincs semmi baj, de jobb, ha csak a jobbat használja. Ami az olvasót (miszbeha) illeti jobb, ha nem használjuk, de használata nem bideá, se nem harám, hiszen néhány Szahaba kaviccsal végezte a teszbíhet. De Allah Küldötte ﷺ azt tanította, hogy jobb a teszbíhet az ujjakon számolni, amint mondta: „számolj az ujjbegyeiden, mert azok meg lesznek kérdezve (az Ítélet Napján).” *(szahihul-dzsámi 4087)* Aki miszbehával végzi a teszbíhet, az elkerült valami jobbat, ráasásul használata a magamutogatást eredményezheti. *(Ibn Othaimeen, al-Liqa „al-Maftooh, 3/30)*
68. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki minden ima után ezeket mondja, annak eltöröltetik a bűne, még ha annyi volt is, mint a tenger tajtéka.” *(Muszlim)*

سُبْحانَ اللهِ، والحَمْدُ لله، واللهُ أَكْبَر. (ثلاثاً وثلاثين)

لا إلهَ إلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لا شريكَ لهُ، لهُ الملكُ ولهُ الحَمْد، وهُوَ على كُلّ شَيءٍ قَدير.

e. A Korán 112., 113. és 114.-ik szúrájának recitálása minden imádkozás után egyszer, a magrib és a fadzsr imádkozást követően pedig háromszor. *(Abu Dáúd, at-Tirmidi, an-Naszái)*
f. Minden ima után az ájátul-kurszi (Korán 2:225) recitálása.[69] (an-Naszái)
g. A magrib és a fadzsr ima után *(tízszer)* mondani:
Le ilehe ill Allah, wahdehu le seríke leh, lehul-mulku wa lehulhamd, juhjí wa jumítu wa huwa alá kulli sej-in qadír.

Nincs más isten, csak Allah, Ő az Egyetlen, nincs Neki társa, Övé a királyság és Őt illeti a dicséret és a hála. Életre kelt és halálba küld, s Ő mindenre képes. *(at-Tirmidi, Ahmed)*

لا إلهَ إلاّ اللّهُ وحْدَهُ لا شريكَ لهُ، لهُ المُلكُ ولهُ الحَمْد، يُحيي وَيُميتُ وهُوَ على كُلّ شيءٍ قدير.

h. Fadzsr ima utáni fohász:
Allahumma inní eszeluke ilmen náfian wa rizqan tajjiben wa amelen muteqabbele.

Ó Allah, Tőled kérek hasznos tudást, jó gondoskodást és elfogadott cselekedetet. *(Ibn Mádzsa)*

اللّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْماً نافِعاً وَرِزْقاً طَيِّباً، وَعَمَلاً مُتَقَبَّلاً.

69. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki minden ima után recitálja az ájátul-kurszit, azt semmi sem gátolja meg attól, hogy belépjen a Paradicsomba, csak a halála.” *(an-Naszái)*

Fontos tudnivalók

Ima közben az alábbiakat szabad cselekedni *(mubáh)*:

– Sírni.
– Káros, mérges élőlényeket megölni (pl. skorpió, kígyó). *(al-Bukhári, Muszlim)*
– A Koránt könyvből, lapról olvasni a *szunna* imában.
– Emlékeztetni az imámot egy Korán idézetre, ha megakadt recitálás közben.
– A gyereket felvenni. Néhány társ azt mondta: „Egyszer Allah Küldötte ﷺ a déli (vagy délutáni) ima idején jött hozzám és a karján hozta Hasszant. Előre ment és letette őt a jobb lábához, majd megnyitotta az imát. Majd amikor leborult, az nagyon-nagyon hosszú volt. Mondta is valaki: – Felemeltem a fejem az emberek közül, és láttam a gyermeket a Próféta hátán. Ezután visszaborultam. Amikor befejezte Allah Küldötte ﷺ az imát, azt mondták az emberek: – Ó, Allah Küldötte! Nagyon hosszan borultál le ebben az imában. Már arra gondoltunk, hogy történt veled valami, vagy sugallatot kaptál. Azt felelte: – Egyik sem történt, de a fiam (unokám) felmászott a hátamra, és én nem szerettem volna siettetni, ezért megvártam, amíg magától lemászik." *(an-Naszái).* Egy másik *hadísz*ban: „Imádkozott Allah Küldötte ﷺ, és ahányszor csak leborult, felugrott a hátára Hasszan és Husszein. Ám amikor ezt az emberek meg akarták nekik tiltani, ő azt mondta: – Hagyjátok! Amint befejezte az imát, az ölébe vette őket, és azt mondta: – Aki engem szeret, szeresse őket is!" *(Ibn Huzajmah)*
– Imádkozni cipőben, csizmában. „A Próféta ﷺ néha mezítláb állt fel az imára, néha cipőben." *(Abu Dáúd)* „Mohamed Próféta ﷺ mondta: Különbözzetek a zsidóktól! Mert ők nem imádkozhatnak sem cipőben, sem zokniban." *(Abu Dáúd).* Abu Száid al-Khudri *hadísz*ában: „Egyszer, amikor imádkozott velünk Allah Küldötte ﷺ, ima közben levette a cipőjét és a bal oldalára tette. Látták ezt a mögötte imádkozó emberek, így hát levették ők is. Miután elvégezték az imát, a Próféta ﷺ megkérdezte: – Mi történt veletek, hogy levettétek a cipőtöket?

Azt felelték: – Láttuk, hogy levetetted a cipőd, hát levettük mi is. Erre ő azt mondta: – Gábriel jött hozzám és így szólt „Kosz van a cipődön!", ezért vettem le azt. Ha valamelyikőtök a mecsetbe jön és látja, hogy kosz van a cipőjén, akkor törölje le és imádkozzon benne."[70] *(Abu Dáúd, al-Hákim)*

– Az imahelyről elmozdulni, ha szükséges.
– Megakadályozni azt, hogy valaki áthaladjon az imádkozó és a „*szutrah*" között. *(al-Bukhári, Muszlim)*

Ima közben az alábbi „utálatos" *(makrúh)* **cselekedetek kerülendők:**[71]

– Elhagyni egy elemet az ima ajánlatos (*szunna*) elemei közül, pl. csak a Fatihát recitálni az első két rakában, vagy ismételgetni a Fáthát egy rakában.
– Álmosan imádkozni, vagy ima alatt ásítani. „Az ásítás az imádkozás alatt a sátántól való, ezért ha valakinek ásítania kell ima alatt, akkor próbáljon annyit visszafogni belőle, amennyit tud." – mondta Mohamed Próféta ﷺ. *(at-Tirmidi)*
– Ima közben az ég felé nézni: „Tiltotta [Mohamed Próféta ﷺ] az ég felé tekintést az imában." *(al-Bukhári).* Az imádkozónak inkább a leborulás helyére kell néznie: „Mohamed Próféta ﷺ amikor imádkozott, előre hajtotta a fejét és a földre [a leborulás helyére] szegezte a tekintetét." *(al-Bejhaki)*
– Csukott szemmel imádkozni.
– Ima közben olyasmit nézni, ami eltereli az imádkozó figyelmét: „Egyszer a Próféta ﷺ egy olyan ruhában imádkozott, amin feltűnő díszítés volt, és ő azt nézte. Imája végeztével azt mondta: Vigyétek vissza ezt a ruhát Abu Darrnak, s hozzatok egy másikat, amin nincs ilyen feltűnő dísz, mert ez majdnem elterelte a figyelmem az imáról." *(al-Bukhári, Málik, Muszlim).* Másik *hadísz*ban: „Azt mondta a Próféta ﷺ: Ne legyen a lakásban semmi, ami elterelné az imádkozó figyelmét!" *(Abu Dáúd)*

---

70. Ebben van bizonyíték arra is, hogyha valaki úgy imádkozott, hogy a ruháján vagy a testén tisztátlan dolog volt, és nem tudta vagy elfeledkezett róla és csak az ima után emlékezett rá, akkor érvényes az imája, és nem kell megismételni ezt az imát. Aki viszont érvénytelen *wudu*val imádkozott, annak meg kell ismételnie.
71. A *makrúh* olyan cselekedet, melynek elhagyásáért jutalom jár.

– A fejet forgatva jobbra-balra nézelődni. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ha imádkoztok, ne nézelődjetek közben jobbra-balra, mert Allah az Arcát teszi az imádkozó elé. Ám csak akkor, ha nem nézelődik közben.” *(al-Hákim, at-Tirmidi).* Egy másik *hadísz*ban: „Allah az imádkozóval van, amíg az nem nézelődik jobbra-balra. Ám ha nézelődik, eltávolodik tőle.” *(Abu Dáúd).* Azt is mondta még a jobbra-balra nézelődésről, hogy „ez az, amit a sátán lop a szolga imájából. *(al-Bukhári)*
– Leboruláskor a kezeket előre nyújtani, és az alkarokat a földre tenni. Azt mondta a Próféta ﷺ: „A leborulásotok legyen közepes [normális mértékű] és a kezeiteket ne tegyétek úgy, mint a kutya a lábait.” *(al-Bukhári, Muszlim).* Valamint azt is mondta: „Ne tedd úgy a kezeidet, mint az oroszlán a mancsait! A súlypontod a lábaidon legyen és tarts távolságot a kezeid és az oldalad közt! Ha így jársz el, le fog borulni veled minden tagod.” *(Ibn Huzajmah)*
– Kézzel mutatni a köszönéskor: „A társai a kezükkel szokták mutatni a köszönés irányát. Látta őket Allah Küldötte ﷺ és azt mondta: – Miért mutattok a kezetekkel úgy, mint a megbokrosodott ló a farkával? Ha köszön valamelyikőtök, csak nézze a mellette lévőt, és ne mutasson rá a kezével!” *(Muszlim)*
– Úgy imádkozni, hogy közben vizelni, székelni kell, vagy éhesen, miközben kész van az ennivaló: „Nem fogadtatik el az imátok, ha megjelenik [közben] az étel vagy az ürítési szükséglet.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Ima közben játszani pl. a ruhával, vagy a kezeket csípőre tenni, vagy a szájat eltakarni.

Az ima érvénytelenítői

1. Érvényteleníti az imát az, ami érvényteleníti a mosakodást (pl. vizelet, széklet, gáz kibocsátása stb. – a betegeket kivéve).[72]
2. Ima közbeni evés, ivás.
3. Beszélni vagy olyasmit mondani, ami nem tartozik az imához.

72. Ha ima közben valakivel ilyen történt, vagy valakinek eszébe jut, hogy nem mosakodott vagy nem érvényes a mosakodása, akkor elköszönés (teszlim) nélkül fejezze be imáját.

4. Sokat mozgolódni ima közben. (Úgy, hogyha valaki messziről látná, azt hinné, hogy az illető nem imádkozik.)
5. Hangosan nevetni az imában.
6. A felnőtt (már menstruáló) nő áthaladása az imádkozó előtt. (Ez kizárólag a hanbelita jogi iskola véleménye, a tudósok többsége szerint ez nem érvényteleníti az imát.)
7. Szándékosan elmulasztani bármelyik kötelező *(fard)* részét (pillérét) az imának (pl. felállás, Fatiha recitálása; meghajlás, leborulás stb.), vagy szándékosan hozzátenni az imához.
8. Szándékosan elmulasztani bármelyik feltételt az ima feltételei közül, pl. nem Mekka felé fordulva végezni az imát, felfedni a test bármely részét, férfiaknál a köldöktől a térdig, nőknél a kézen, arcon, lábfejen kívül bármit.
9. Szándékosan nem sorrendben végezni az ima egyes mozdulatait.
10. Érvénytelen annak az imája, aki nem tudja eldönteni a szándékát, hogy imádkozzon vagy abbahagyja az imát.

Ha bármelyik ima érvénytelenné válik, azt meg kell ismételni.

Harmadik fejezet

- A közösségi ima (Szalátul-dzsamáah)
- Az ima helye (a mecset)
- A napi imák részletezése
- A kötelességen felüli imák (szalát at-tatavu)
- A napi öt imával kapcsolatos önkéntes imák
- Al-witr
- Az éjszakai virrasztás (kijámul-leil)
- A későreggeli ima (szalát ad-duha)
- Allah útmutatását kérő ima (szalátul-isztikhára)
- Imádkozás nap- és holdfogyatkozáskor
- Az esőért való ima (szalátul-isztiszká)
- Egyéb önkéntes imák
- A feledékenységi leborulás (szudzsúd asz-szahu)
- A recitálási leborulás (szudzsúd at-tiláva)
- A köszönési leborulás (szudzsúd as-sukr)

A közösségi ima (Szalátul-dzsamáah)

A *fard*[73] (a kötelezően előírt) imákat lehetőség szerint közösségben kell elvégezni[74], hiszen Mohamed Próféta ﷺ azt mondta:

„A közösségben elvégzett ima 27-szer többet ér az egyedül elvégzett imánál.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

– „A férfinak (az embernek) közösségben elvégzett imája 25-ször többet ér az egyedül vagy a piacon elvégzett imájánál.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– „Aki Allahnak negyven napot imádkozott közösségben úgy, hogy az imámmal együtt mondta az első takbirt, annak két dologtól írattatik mentség: a Tűztől és a képmutatástól.” *(at-Tirmidi);*
– „Ha hárman vannak egy faluban vagy a sivatagban, és nem imádkoznak közösen, akkor legyőzi őket a sátán. Legyetek hát a közösséggel, mert a farkas felfalja a magányosan legelő juhot.” *(Abu Dáúd, an-Naszái)*
– „Aki az imára mosakszik – s azt helyesen teszi –, azután elindul, hogy imádkozza az előírt (kötelező) imát, és imádkozza azt az emberekkel – közösségben vagy a mecsetben –, annak Allah megbocsátja a bűneit.” *(Muszlim)*

A közösségben végzett ima erősíti a szövetséget, a szeretetet, a testvéri érzelmeket a muszlimok között, s hatalmas összeforrott tömeggé teszi őket, mert amikor összegyűlnek, s közösen fordulnak őszinte hittel az Uruk felé, s elvégzik a meghajlásokat és a leborulásokat Őelőtte, az egységbe vonja a szívüket, s erősíti a testvériség érzését bennük. Továbbá az ima a maguk közül választott vezető iránti engedelmességre is tanít,

73. A *fard* az, ami határozottan megparancsoltatott és kötelező teljesíteni, elhanyagolása büntetést von maga után; be nem tartása *fiszk* (bűn); és ha valaki nem hisz benne, az *kufr*t (hitetlenséget) követ el. Köztudomású, hogy a *fard*nak két kategóriája van: *fard kifájah* (kollektív kötelesség) és *fard ajn* (egyéni kötelesség).

74. Vétket követ el az a pubertás kort elért muszlim férfi, aki ok nélkül állandóan egyedül imádkozik. Az imája viszont helyes.

valamint a rendre, a szervezettségre és az időpontok pontos betartására is. Ugyanakkor a vigasz, az egymás iránti könyörület, az egyenlőség és az összeforrottság érzését is felébreszti. A gazdagok a szegényekkel, a magas beosztásúak az alacsony rangúakkal, egymás mellett állnak és nincs közöttük különbség. Az ima során nincsenek rangok, beosztások, nincs nemes és pór.

1. A közösségi ima az iszlám speciális jellegzetességei közé tartozik. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A képmutatók számára a legnehezebb ima az esti és a hajnalhasadási, de ha tudnák, mi rejlik azokban, sietve jönnének arra (akkor is, ha csak mászni tudnak). És már elhatároztam, hogy utasítok egy férfit arra, hogy imámként vezesse az embereket az imában, majd elindulok férfiakkal együtt, akiknél tűzifa kötegek vannak, az olyan emberekhez, akik nem jelennek meg az imádkozáson, s rájuk gyújtom a házaikat.” *(al-Bukhári, Muszlim)*. Egyszer eljött a Prófétához ﷺ egy vak ember, és azt mondta neki: Te! Allah Küldötte, nincs vezetőm, aki vezetne engem a mecsetbe. És megkérte őt, hogy mentse őt fel, és ő felmentette, és amikor elindult tőle (a Prófétától), magához hívta és megkérdezte tőle: „Vajon hallod-e az imára hívást?” Azt felelte: Igen. Azt mondta neki: „Akkor tégy eleget annak!” *(Muszlim)*
2. Az már közösségi imának számít, ha ketten együtt imádkoznak *(al-Bukári, Muszlim)*, akkor is, ha az egyikük gyerek vagy nő. Ilyenkor az egyik vezeti az imát és a másik követi, de minél többen végzik az imát, annál jobb. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Két ember (együtt) imádkozása úgy, hogy az egyik vezeti a társát az imában, jobb Allahnál, mint a négy ember imádkozása külön-külön. És négy ember (együtt) imádkozása jobb Allahnál, mint a nyolc ember imádkozása külön-külön. És nyolc ember (együtt) imádkozása jobb Allahnál, mint a száz ember imádkozása külön-külön.” *(al-Bazzár, at-Tabaráni)*
3. Ami pedig a nőket illeti, az ő imájuk jobb, ha házaikban végeztetik *(Abu Dáúd, Ahmed)*; és számukra jobb közösen imádkozni, ha többen vannak, hiszen Áisáról hitelesen az maradt fenn, hogy „előírt imában vezette a nőket és közéjük állt” és ugyanez maradt fenn Umm Szalamáról is. *(Abdul-Razzáq, ad-Dárqutni)*

4. Az alap és a *Szunnához* tartozik az, hogy a közösségi ima a mecsetben történjen, mivel ebben nyilvánulnak meg az iszlám jelképei és a közösség nagysága is így mutatkozik meg. Ibn Maszúd ﷺ azt mondta: „És ha házaitokban imádkoznátok, ahogyan az a mutakhaliif (aki nem mecsetben imádkozott) tette, akkor elhagynátok Prófétátok szunnáját. És ha elhagyjátok Prófétátok szunnáját, akkor tévelyegni fogtok.” *(Muszlim)* A nőknek viszont jobb otthon imádkozniuk, de nem szabad eltiltani őket a közös imától a mecsetben. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ne tartsátok vissza Allah hívő szolgálólányait, asszonyait Allah mecseteitől!” *(al-Bukári, Muszlim)*
5. A *Szunnához* tartozik az, hogy ha valaki egyedül imádkozott, megismétli azt a közösséggel együtt, és az szorgalmi imádkozás számára. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta annak a két férfinek, akik nem imádkozták a közösségi imát a mecsetben: „Ha imádkoztátok az imát a szálláshelyeteken, majd egy mecsetbe mentek, ahol imádkozzák a közösségi imát, akkor imádkozzatok velük, hiszen ez nafilaként (önkéntes imaként) [lesz elszámolva] nektek.” *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*
6. A betegség, a nagyon erős eső, az erős hideg, a félelem, az étel tálalása és a szükséglet (a széklet és a vizelet) visszatartása olyan okok, amelyek miatt a közösségi imát el lehet hagyni.
7. *Szunna* a közösségi imádkozás a pótlásképpen végzett imáknál is.
8. A *szunna* imák közül csak a Ramadán havi *tarávih*, az esőért való ima, valamint az imádkozás nap- és holdfogyatkozáskor, melyeket ajánlatos közösségben elvégezni.

Imámmal való imádkozás

Az imámnak ajánlatos rövid idézetet[75] recitálnia a Koránból, különösen, ha ok is van rá. Ahogyan Anasz bin Málik mondta: „Egyszer a Próféta ﷺ rövidítette a reggeli imát. Megkérdezték az emberek: Miért rövidítettél ó, Allah Küldötte? Azt felelte: Hallottam egy gyerek sírását és azt gondoltam, hogy az anyja velünk imádkozik, ezért szabadítani akartam az anyát.” *(Ahmed)*

---

75. Azt értjük a rövid idézet, azaz a könnyítés alatt, amely megegyezik a *Szunnával*. Pl. *fadzsr*kor 60-100 ája között, *dohor*kor 30 ája az első rakában, 15 ája a másodikban, és 7 ája a 3. és 4. rakában. *Aszr*kor 15 ája az első rakában 7 ája a másodikban stb.

És így szólt a Próféta ﷺ: „Mindig úgy kezdek az imához, hogy hosszúra szeretném nyújtani. Ám ha közben hallom egy kisgyermek sírását, akkor hát rövidítem az imát, mert tudom, mennyire rossz ezt az anyának hallani.” *(al-Bukhári)*

„Ha az iqáma elkezdődött (vagyis a közösségi ima megkezdését jelölő hívás felhangzik), akkor nincs más ima az előírton kívül.” – mondta Mohamed Próféta ﷺ. Ez azt jelenti, hogy nem megengedett elkezdeni önkéntes imát, ha elkezdődik a közösségi ima. Ha valaki már elkezdte az önkéntes imát és közben hangozott el az iqáma, akkor szakítsa meg imáját, különösen, ha attól fél, hogy elmulasztja az első takbirt az imámmal, különben fejezze be imáját röviden.

Kötelező követni az imámot és tilos megelőzni. Ezért mondta a Próféta ﷺ: „Az imám azért rendeltetett nektek, hogy kövessétek! Ne különbözzetek össze hát rajta! Ha azt mondja: „Allahu akbar [Allah a legnagyobb]”, mondjátok ti is! Ha meghajol, hajoljatok meg ti is, és ha azt mondja: „Szemial-lahu limen hamidah” [Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt.], mondjátok: „Rabbana va lakal-hamd” [Istenünk, Tiéd a dicsőség és a hála], ha leborul, boruljatok le ti is, és ha ülve imádkozik, akkor ülve imádkozzatok!” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Az imám által vezetett imában [az imám mögött állva] a hallgatás az imám követésének teljességéhez tartozik. Ezért mondta a Próféta ﷺ: „Az imám azért rendeltetett nektek, hogy kövessétek! Ne különbözzetek hát össze rajta! Ha azt mondja: „Allahu akbar”, mondjátok ti is! És ha meghajol, akkor ti is, és ha leborul, akkor ti is...” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Volt idő, amikor az imám mögött imádkozónak megengedett volt hangosan recitálni az imában. „Egyszer a reggeli imában Allah Küldötte ﷺ nehezen recitált. Amikor befejezte, azt mondta: Ti recitáltatok az imám után? Azt felelték: Igen. Gyorsan recitáltunk ó, Allah Küldötte! Azt mondta a Próféta ﷺ: Ne tegyétek, csak ha a Fátihát recitáljátok. Mert nem fogadtatik el annak az imája, aki nem olvassa a Fátihát!” *(al-Bukhári)* Ezután megtiltotta a recitálást a hangos imában, és elegendő volt az imámot hallgatni. Így szólt a Próféta ﷺ: „Akinek van imámja, akkor az imám olvasata olvasat neki is.” Ez a hangos imára vonatkozik. A halk imában a Próféta ﷺ jóváhagyta a recitálást. Azt mondta

Dzsábir: „Recitálni szoktunk az imám mögött a déli és a délutáni imában. Az első két rakában a Fátihát és egy szúrát, s az utolsó kettőben csak a Fátihát.” *(Ibn Mádzsa).* De nem szabad hangosan recitálni a halk imában, nehogy a másik belezavarodjon a saját recitálásába. „Az imádkozó az Istenével beszél. Ezért azt válassza, amit mond Neki, és ne olvassátok hangosabban a Koránt, mint a másik.” *(al-Bukhári)* Egy másik *hadísz*ban: „Amikor egyszer a barátaival imádkozta [a Próféta ﷺ] a déli imát, azt kérdezte: Ki olvasta [azt, hogy] Szebbih iszma rabbikal álá? (megnevezte a szúrát). Egy férfi felet: Én, de csakis jószándékkal tettem. Erre azt mondta a Próféta ﷺ: Tudtam, hogy egy férfi velem olvasott és ő zavart ezzel.” *(Muszlim).* Azt is mondta még a Próféta ﷺ: „Aki egy betűt olvas Allah Könyvéből, az kap egy jópontot és minden jópontnak a tízszeresét. Nem azt mondom, hogy az alif–lám–mím egy betű. Hanem azt mondom, hogy az alif egy betű, a lám egy betű és a mím is egy betű!” *(at-Tirmidi)*

Ha valaki olyan imára érkezik, ami már elkezdődött, akkor az első takbirt (Allahu akbar-t) mondja, és vegye fel azt a pozíciót, amelyben az imámot találja. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha eljöttök az imára, és mi már leborultunk, akkor boruljatok le, és ezt ne számítsátok rakának. Aki elérte a meghajlást, elérte a rakát.”[76] *(Abu Dáúd, al-Hákim).* És ha az imám befejezi az imát, akkor a második elköszönés (*at-teszlim*) után be kell pótolni az elmulasztott részeket.

Megengedett a követőre nézve az imámtól való elkülönülés, így kiléphet a közös imádkozásból és egyedül fejezi be, ha megvan rá az indoka, ahogyan ezt megtette a Próféta ﷺ egyik társa (*szahábi*), amikor Muád a Tehén szúrát mondta el, amikor imám volt. *(al-Bukhári, Muszlim)*

Ajánlott az imám részére az imádkozás és az elköszönés (*at-teszlim*) után elmennie jobbja vagy bal oldala felé, és elhagynia az imahelyét.

Megengedett a követőnek követnie az imámot akkor is, ha közöttük választó van, ha tudni lehet mozdulatait látással vagy hallással, feltéve, ha a sorok követik egymást. Így tehát helytelen az imádkozás rádió vagy televízió mögött!

Ha az imámnak valamilyen problémája van miközben ő imádkozik, indokolt esetben valaki mást tesz meg maga helyett imámnak, hogy az

76. Ebben van bizonyíték arra, hogy a meghajlás elérésétől érvényes a raká.

fejezze be az imádkozást. Omar b. al-Khatták ﷺ Abdulrahmán b. Aufra ﷺ bízta az ima befejezését akkor, amikor ima közben meggyilkolták (leszúrták). *(al-Bukhári)*

Ha az imám ülve imádkozik, akkor a mögötte imádkozóknak is ülve kell imádkozniuk. „A Próféta ﷺ beteg volt és ülve imádkozott, ám az emberek mögötte állva imádkoztak. Mutatta nekik, hogy üljenek le. Amikor vége lett az imának, azt mondta nekik: „Az imént majdnem azt tettétek, amit a perzsák és a rómaiak szoktak, hogy állnak a királyok előtt, a királyok pedig ülnek. Ne tegyétek ezt, mert azért van az imám, hogy mindenki kövesse! Ha lehajol, hajoljatok le! Ha feláll, álljatok fel! Ha ülve imádkozik, imádkozzatok ülve ti is!" *(al-Bukhári, Muszlim)*

Ki lehet imám?

Az imám az, aki a közösségi imát vezeti. Ahhoz, hogy valaki imám lehessen, az alábbi feltételek mindegyikének teljesülnie kell rá:

– muszlim,
– szellemileg ép,
– nincs olyan betegsége, ami ebben akadályozná (pl. vizelettartási képtelenség stb.).

„Az a legjogosultabb személy az ima vezetésére, aki legtöbbet tud a Koránból. Ha ugyanannyit tud mindenki, akkor: aki a legtöbbet tud a *Szunnából*. Ha mindenkinek egyforma a tudása, akkor: aki előbb lett muszlim. Ha egyszerre lettek muszlimok, akkor: a legidősebb."[77] *(Muszlim)*

Ha valakinek a lakásában imádkozunk, a házigazda a legjogosultabb arra, hogy imám legyen.

Ha közösségi helyen imádkozunk: a közösség vezetője. A mecsetben viszont a mecset imámja a legjogosultabb az ima vezetésére, de ha késik, akkor megengedett, hogy más vezesse helyette az imát.

1. Gyerek is lehet imám, mivel hitelesen fennmaradt az, hogy Amr b. Szalamah hat vagy hét éves volt, amikor vezette a népét az imában, mert ő volt közülük az, aki legjobban tudta a Koránt. *(al-Bukhári)*
2. Helyes az átutazó imája az otthon tartózkodó mögött[78], és fordítva.

---

77. Ez a sorrend akkor lép életbe, ha nincs rendszeres imám, különben ő vezeti az imát akkor is, ha van, aki jobban tudja nála a Koránt vagy a vallásjogot.
78. Ilyenkor az utazó végig imádkozik az imámmal, tehát nem rövidíti meg az imát.

3. Lehet imádkozni kötelező imát olyan imám mögött, aki *szunna* imát végez, és fordítva. „Muád bin Dzsebel az esti imát a Prófétával ﷺ szokta imádkozni, majd hazaérve az otthoniak imámja volt.” *(al-Bukhár, Muszlim)*, illetve Mohamed Próféta ﷺ azt mondta annak a két férfinek, akik nem imádkozták a közösségi imát a mecsetben: „Ha imádkoztátok az imát a szálláshelyeteken, majd egy mecsetbe mentek, ahol imádkozzák a közösségi imát, akkor imádkozzatok velük, hiszen ez nafilaként (önkéntes imaként) [lesz elszámolva] nektek!” *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*
4. Helyes előírt (kötelező) imát imádkozni úgy, hogy akit követ, az egy másik előírt imádkozást végez. Pl. az imám a délutáni imát imádkozza, és aki követi őt, a délit akarja imádkozni.
5. Nem kell a szándékunkban megnevezni azt az imámot, aki mögött imádkozunk.
6. Helyes az ima olyan ember mögött, akiről nem tudjuk, hogy igaz ember-e vagy gonosz.
7. Érvényes annak az embernek az imája, akinek vizelet visszatartási próblémája van, és érvnyes az imája azoknak, akik mögötte imádkoznak.
8. Ibn Báz azt mondta: „Megengedett az imámnak a Koránt könyvből, lapról olvasnia, ha szükség van rá.” Thakwán, Áisa rabszolgája, imámként imádkozott Áisával, miközben könyvből, lapról olvasta a Koránt. *(al-Bukhári)*[79]
9. A tudósok nagy többsége egyetért abban, hogy az nem megengedett, hogy egy nő vezesse a férfiakat az imákban. Ha viszont ez megtörtént, akkor érvénytelen az ima. A nő a nők között lehet imám, mivel Mohamed Próféta ﷺ megparancsolta Umm Waraqának, Abdullah bin Nawfel lányának, hogy vezesse az imát a nőknek a háza népéből. *(Abu Dáúd)*
10. Nem lehet az az ember imám, aki nem tudja recitálni a megnyitó szúrát (a Fátihát), csak akkor, ha hozzá hasonló emberekkel imádkozik (akik szintén nem tudják). Egy ilyen imám mögött végzett ima érvényes.

79. Ibn Báz kommentárja Fath al-Báriról (2/185).

11. Ugyanígy nem lehet az az ember imám, akinek érvénytelenné vált a mosakodása és ő tud róla; vagy az olyan, aki hitbeli újításra hívja az embereket. De azok imája érvényes, akik ilyen emberek mögött imádkoznak.
12. Ha valaki imámként imádkozott és az ima befejezte után rájött, hogy érvénytelen volt a mosakodása, akkor meg kell ismételnie ezt az imát, de a mögötte imádkozóknak nem kell megismételniük azt.
13. Ha az imám az elejétől fogva ülve vezette az imát, akkor a mögötte imádkozóknak is ülve kell végezniük az imát. Egyszer a Próféta ﷺ beteg volt és ülve imádkozott, ám az emberek mögötte állva imádkoztak. Mutatta nekik, hogy üljenek le. Amikor vége lett az imának, ezt mondta nekik: „Az imént majdnem azt tettétek, amit a perzsák és a rómaiak szoktak, hogy állnak a királyok előtt, a királyok pedig ülnek. Ne tegyétek ezt, mert azért van az imám, hogy mindenki kövesse! Ha lehajol, hajoljatok le! Ha feláll, álljatok fel! Ha ülve imádkozik, imádkozzatok ülve ti is!” *(al-Bukhári, Muszlim)* Ha ima közben valami miatt le kellett ülnie az imámnak, akkor a mögötte imádkozóknak nem kell ülve végezniük az imát.
14. Ha az imám valami miatt nem tud se meghajolni, se leborulni, akkor lehet mögötte imádkozni és ilyenkor teljes meghajlást és leborulást kell végezni.[80] *(Assarh almumti 4/ 236-238)*
15. Gyűlölt dolog (makrúh) az, hogy olyan ember legyen imám, akit (rossz erkölcse miatt) gyűlölnek az emberek *(Ibn Mádzsa)*, ugyanúgy gyűlölt dolog az, ha az imám dadog, hadar vagy sokat hibázik a Korán recitálásában. Az imája viszont érvényes annak, aki ilyen imám mögött imádkozik.

Ha az imavezető hibázik

Kötelezővé tette a Próféta ﷺ azt, hogy ha az imám hibázik, akkor a mögötte állóknak ki kell javítaniuk. „A Próféta ﷺ imádkozott, és hibázott (kifelejtett valamit). Miután befejezték az imát, megkérdezte Ubaytól (az egyik társától): – Te velünk imádkoztál? Ő azt felelte: – Igen. – Akkor miért nem javítottál ki? – kérdezte Mohamed Próféta ﷺ.” *(Abu Dáúd)*

---

80. Van olyan vélemény, hogy aki nem tud se meghajolni, se leborulni, nem lehet imám, ha a mögötte imádkozók között van olyan, aki képes ezeket megtenni és ilyenkor megengedett nem imádkozni mögötte. Az általános szabály az, hogy akinek érvényes lehet az imája, az lehet imám.

Egy másik *hadísz*ban a Próféta ﷺ azt mondta: „Bizony én ember vagyok, és ugyanúgy felejtek, mint ti. Ezért ha elfelejtek valamit, akkor emlékeztessetek.” *(Szahih al-Dzsámi)*

Ha az imám hibázik, és ezt egy férfi veszi észre, akkor mondja hangosan: „szubhánallah”. Azonban ha egy nő veszi észre, akkor kétszer üssön a jobb tenyerével a bal kézfejére.

Hol áll az imám?

Ha az imádkozók férfiak (⇑), akkor sorokba rendeződnek, arccal a Kába felé fordulva és az imám (⬆) egyedül az első sor előtt áll (1).

Ha férfiak és nők (⬆⇩) együtt imádkoznak, akkor a nők a férfiak mögött helyezkednek el, szintén sorokban (2). A Próféta ﷺ azt mondta: „A nők legjobb sorai (az imában) a legutolsó sorok, és a legrosszabbak számukra a legelsők, míg a férfiak legjobb sorai a legelsők, és a legrosszabbak számukra a legutolsók.” *(Muszlim)*

Ha két férfi együtt imádkozik, akkor az imám jobbjára álljon a másik[81], vele egy sorban (3); és ha jön egy harmadik, akkor úgy alkossanak külön sort, hogy az imám a sor előtt álljon egyedül (4). Ez a legjobb, de szükség esetén érvényes az is, ha az imám a sor közepén foglal helyet köztük, mivel Ibn Maszúd, Alqame és Al-Aszvad közé állt majd azt mondta: „Láttam, hogy Allah Küldötte ﷺ ekképpen tette.” *(Abu Dáúd)*

Ha egy férfi és egy nő együtt imádkozik (csak rokonok lehetnek – mahram jelenlétében –, illetve férj és feleség), akkor a férfi legyen az imám és a nő mögötte álljon (5), és ha jön egy férfi, akkor az imám jobbjára álljon, és a nő maradjon mögöttük (6).

Ha az imádkozók nők, akkor az imám az első sor közepén áll, egyvonalban a többiekkel (7). Ha az első sorban páros számúan vannak, akkor az imám úgy helyezkedik, hogy tőle balra eggyel kevesebb imádkozó álljon, mint tőle jobbra (8).

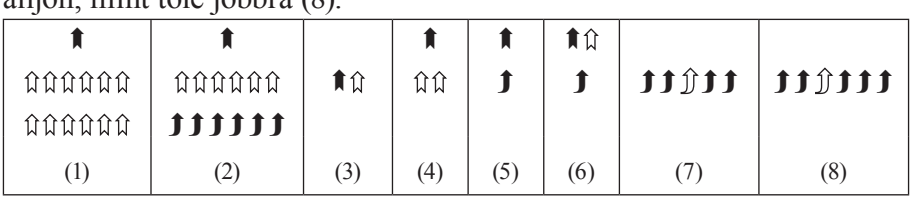

81. Ha a másik ember az imám bal oldalára áll, akkor nem fogadtatik el az imája!

– Nem lehet imádkozni az imám előtt.
– Utálatos dolog az, ha az imám helye magasabb a mögötte imádkozók helyénél, kivéve, ha tanítás céljából van ez. Ugyanígy utálatos dolog az, ha indok nélkül az imám mögött imádkozóknak magasabb a helyük, mint az imámé.

A sorok kiigazítása

A közösségi imában szorosan egymás mellett, sorban (vagy sorokban) imádkozunk és kötelező kiigazítani a sorokat. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Egyenesítsétek ki a soraitokat, mert az egyenes sor az ima teljesítésének a része." (al-Bukári és Muszlim). És azt mondta: „Az imám álljon középen, és töltsék ki teljesen a sorokat." *(Abu Daúd)*

A sorok kiigazítása a következők figyelembe vételével történik:

Az imádkozók sarkai és vállai egy vonalban legyenek. Anasz ﷺ azt mondta: „Amikor az imára állítás (az iqáma) zajlott, Allah Küldötte ﷺ arcával felénk fordult, és azt mondta: 'Egyenesítsétek ki a sorotokat, és álljatok közel egymáshoz, mert én akkor is látlak benneteket, ha a hátam mögött álltok.'" *(al-Bukhári és Muszlim)*. Al-Bukhári elbeszélése szerint: „És úgy volt, hogy egyikünk vállát és lábfejét a barátjáéhoz illesztette."

1. Az imádkozók egymás mellett szorosan állnak, de nem egymást lökdösve. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Álljatok egymáshoz közel a sorban, közelítsetek a sorok között, és legyen a nyakatok egy vonalban, mert arra esküszöm, Akinek a kezében van a lelkem, látom, ahogy a sátán besurran a sorokban hagyott üres helyeken." *(Abu Dáúd)*
2. A sorok egymáshoz közel legyenek. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Álljatok egymáshoz közel a sorban, közelítsetek a sorok között!" *(Abu Dáúd)*
3. A sorok kiegészítése. Anaszra ﷺ hivatkozva jegyezték fel, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Töltsétek ki az első sort, aztán a másodikat, és így tovább. Üres hely nem lehet máshol, csak az utolsó sorban." *(Abu Daúd)* Dzsábir ibn Szamura ﷺ azt mondta: Kijött hozzánk Allah Küldötte ﷺ, és azt mondta: „Miért nem álltok úgy sorba, mint az angyalok Uruknál?" Megkérdeztünk: „Ó Allah Küldötte, hogy állnak sorba az angyalok Uruknál?" „Teljesen kitöltik az első sorokat, és közel húzódnak egymáshoz a sorban." *(Muszlim)*

4. A férfiak sorai elől, a nők sorai hátul vannak. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A férfiaknak az imában a legjobb az első sor, és a legrosszabb az utolsó, de a nőknek a legjobb az utolsó, és a legrosszabb az első.” *(Muszlim)*
5. Az imám mögötti sorban álljanak olyan emberek, akik ép eszűek. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Azok álljanak közvetlenül mögöttem, akik ép eszűek és értelmesek, ezután azok, akik utánuk következnek, és így tovább!” *(Muszlim)*
6. Mohamed Próféta ﷺ megdicsérte azokat, akik az első sorban imádkoznak az imám mögött. Abu Hurejrára ﷺ hivatkozva jegyezték fel, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ha az emberek tudnák, milyen jutalom van az imára hívásban és az első sorban állásban, és nem találnak mást, mint a sorshúzást, akkor sorsot is húznának ezért.” *(al-Bukhári és Muszlim)*
7. Jobb az imám jobb oldalára állni a sorban, mint bal oldalára. Al-Bara ﷺ azt beszélte el: „Amikor Allah Küldötte ﷺ mögött imádkoztunk, mindenki szeretett tőle jobbra állni, hogy az üdvözlésnél felénk fordítsa az arcát. Én hallottam amint így fohászkodott: ’Ó, Uram, védj meg engem a büntetésedtől azon a Napon, amikor összegyűjtöd szolgáidat!’” *(Muszlim)*. És azt mondta ﷺ: „Bizony Allah és angyalai áldást mondanak a sorok jobb oldalán állókra.” *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa)*
8. Utálatos dolog a közösségi imára felsorakozni a mecset oszlopai között *(Ibn Mádzsa)*, kivéve, ha szükség van rá, pl. szűk a hely[82].
9. Ha valaki bement a mecsetbe, miközben már elkezdődött az ima, akkor álljon be a sorba. Ha nem tud, akkor próbáljon az imám jobb oldalára állni; ha nem tud, akkor várjon addig, amíg érkezik valaki, aki imádkozik vele, és ha nem talál ilyet, akkor egyedül imádkozzon, miután az imám befejezte az imát (Fat. 2601). Wabisza hadísza alapján: „hogy Allah Küldötte ﷺ meglátott egy férfit egyedül imádkozni a sor mögött, és megparancsolta neki azt, hogy ismételje meg az imádkozást.”[83] *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa, at-Tirmidi)*

---

82. Ld. Nail al-Awttár 3/336.
83. Ibn Othaimeen és Ibn Tejmijja szerint megengedett egyedül imádkozni a sor mögött annak, aki későn jön, és nem talál helyet a sorban, hiszen Allah azt mondja: *„Féljétek hát Allahot, ahogyan csak tőletek telik”* (Korán 64:16)

10. A nőnek viszont helyes az imádkozása egyedül is, a férfiak mögött, és nem megengedett számára az, hogy a férfiakkal egy sorban álljon.

A közösségben végzett imádkozás gyümölcsei

1. Megszilárdítja és gyarapítja a hitet.
2. Ellátja a hívőt lelki táplálékkal.
3. Mentesíti az embert a képmutatók jellemvonásaitól.
4. Mentesíti attól, hogy az ember a Feltámadás napján a Fáraóval, Kárúnnal és Hámánnal együtt legyen elővezetve.
5. Kiengesztelést nyernek a rossztettek, emelkedik a túlvilági rang, növekszik a jócselekedet.
6. Megelégedésre lel általa az ember.
7. Jó erkölcsöt és jóindulatot eredményez.
8. Mentesít az erkölcstelenségtől és az elvetendő tettektől.
9. Megakadályozza az igazságtalanságot.
10. Megőrzi az áldást, és távol tartja a csapást.
11. Lehozza a könyörületet és eloszlatja a gondot.
12. Ösztönzi az imádkozáson való jelenlétre azokat, akik távol maradnak.
13. Lehetőséget ad a vallását nem ismerőnek arra, hogy tanuljon.
14. Megvalósítja a muszlimok közötti szeretetet, hiszen a fizikai közelség előidézi a lelki közelséget.
15. Lehetővé teszi a muszlimok ismerkedését és a hittestvériség átérzését.
16. Összefogásra serkent a jótettek és az istenfélelem terén.
17. Ösztönöz az igazságosságra és a türelemre.
18. Erőt ad a mindennapokban előforduló nehézségek, válságok leküzdésére.
19. Magas elvárást eredményez, és utat mutat a jelentéktelen dolgokról való lemondásra.
20. Megpróbáltatások idején kitartást eredményez.
21. A közösségi imádkozás betartása ösztönzi az embert a jótékonyságra, és gyengíti a gonoszságra és az engedetlenségre való hajlamot.

Az ima helye (a mecset)

Említettük, hogy az érvényes ima egyik feltétele az imahely tisztasága. Az iszlám vallásban a hívő bárhol imádkozhat, ahol tiszta helyet talál. A Próféta ﷺ azt mondta: „...az egész föld imahellyé és tisztává tétetett nekem, és ha a közösségemből egy férfit elér az imaidő, akkor ott imádkozzon [ahol épp tartózkodik]!" (al-Bukhári). Tehát a muszlimok számára az egész föld imahelynek, mecsetnek számít. Vannak azonban olyan helyek, ahol nem szabad imádkozni. Például olyan helyen, ahol szemét van, a vágóhídon, a temetőben,[84] a WC-ben, az emberek útján és „azon a helyen, ahol a tevét szokták itatni, nem imádkozott [a Próféta ﷺ] és tiltotta is azt." *(Muszlim)*

A mecset jelentősége

Mecsetnek[85] vagy dzsáminak[86] nevezzük azokat az építményeket, amik az ima – különösen a közösségi ima – elvégzésére szolgálnak.

A mecsetek – ahogy Mohamed Próféta ﷺ mondta – a legkedvesebb helyek Allah számára a földön (Muszlim), ezek az Ő házai, melyekben Őt szolgálják, s az Ő egyistenhitét hirdetik. A Magasztos Allah megparancsolta a hívőknek, hogy egyedül csak Őt szolgálják és imádják az istentisztelet megfelelő helyein. Senki mást ne említsenek Vele együtt, és ne is társítsanak Mellé senkit:

„a mecsetek egyedül Allahot illetik meg. Ne fohászkodjatok hát Allah mellett senkihez." (Korán 72:18)

{وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا}

84. A halotti imán kívül semmilyen imát sem szabad a temetőben végezni.
85. Mecset – arabul meszdzsid – a leborulás helye. A "szedzseda" szóból származik, ami azt jelenti "leborult".
86. Dzsámi – arabul összegyűjtő – "dzsama'á" szóból származik, ami azt jelenti "összegyűjtött". A dzsámi szó valószínűleg "al-meszdzsid al-dzsámi" névnek a rövidítése, amit általában a nagy mecsetekre használtak, ahol a pénteki imákat tartották. Mivel a mecset szó általánosabb értelmű, a továbbiakban ezt fogjuk használni.

Katada így nyilatkozott ezzel az ájával kapcsolatban: „Midőn a zsidók és a keresztények beléptek zsinagógáikba és templomaikba, a társítás bűnét követték el Allahhal szemben. Ezért Allah megparancsolta a Prófétájának ﷺ, hogy az Ő egyedüli voltát hirdessék, kizárólag Őt szolgálják!”

Allah a Koránban dicsérte azokat, akik a mecseteket építik, gyakran látogatják őket, ott imádkoznak, törődnek velük, gondoskodnak róluk és karbantartják őket. A Magasztos Allah azt mondta:

„Allah mecseteit csupán azok fogják látogatni és a gondjukat viselni[87]*, akik hisznek Allahban és a Végső Napban és elvégzik az imát és zakatot adnak, és egyedül Allahot félik. Talán ők azok közt vannak, akik az igaz úton vezettetnek.” (Korán 9:18)*

{إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلاَّ اللَّهَ فَعَسَى أُوْلَئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ الْمُهْتَدِينَ}

A mecsetek gyakori látogatója biztonságban lesz az Ítélet Napján. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Hét féle embert részesít Allah a saját árnyékából, amikor nem lesz más árnyék, csakis az Ő árnyéka: Az igazságos vezetőt (kormányzót); a fiatalt, aki az Erős és Fenséges Allah szolgálatában nőtt fel; azt, akinek a szíve a mecsetekhez kötődik; azt a két embert, akik Allahért szerették meg egymást, Őérte találkoztak, és Őérte váltak el egymástól; azt a férfit, akit magához hívott egy szépséges asszony, ám ő azt mondta: „Én bizony félem Allahot”; továbbá azt, aki úgy adakozott, hogy nem tudta a bal keze, mit adott a jobb keze; valamint azt, aki megemlékezett Allahról egyedüllétében, s megeredtek a könnyei.” *(al-Bukhári és Muszlim)* A Magasztos Allah azt mondta:

„Olyan épületekben vannak, amelyek emelésére Allah engedélyt adott és [arra], hogy az Ő neve említtessék benne. Ott magasztalják Őt,

87. A mecset építése, ápolása és tisztán tartása az úgynevezett „Imáratul-meszdzsid” objektív részéhez tartozik, a szubjektív rész az ott történő imádkozás, istenemlegetés, Korán olvasás és a gyakori látogatás.

reggelente és este olyan férfiak, akiknek nem tereli el a figyelmét semmiféle kalmárkodás és portéka attól, hogy megemlékezzenek Allahról, elvégezzék az imát és odaadják a zakatot; félelem tölti el őket egy olyan naptól, amikor (a remény és a félelem között) forgolódnak a szívek és a tekintetek – hogy Allah a legjobb cselekedeteiket fizesse meg, és hogy meg is tetézze azt nekik a kegyelméből! Allah gondoskodik arról, akiről akar, mérték nélkül." *(Korán 24:36-38)*

{فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ * رِجَالٌ لاَّ تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالأَبْصَارُ * لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ}

Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a mecset az iszlámban Mohamed Próféta ﷺ idején nem csupán az imádkozásnak adott helyet, hiszen az egész föld imahelynek számít. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Akárhol ér téged az ima [ideje], ott imádkozz! A föld számodra mecset." *(al-Bukhári)*. A mecset egy olyan helység, amelyhez menekül a muszlim ember a mindennapi élet zaja elől, és ott megszabadul az élet gondjainak bilincseitől. A mecset az iszlámban számos társadalmi funkciót töltött be: oktatási központ, tanácskozás helyszíne, küldöttségek fogadásának helye, ünneplések színtere volt.

A mecsetben osztogatják a Próféta ﷺ örökségét. Egyszer Abu Hurejra átment a medinai piacon, és azt mondta: „Ó piac emberei, milyen vesztesek vagytok!" „Miért?" – kérdezték. Azt felelte: „Ott osztják szét Allah Küldöttének ﷺ örökségét, és ti itt vagytok! Vajon nem mentek hát oda, hogy ti is kivegyétek abból a részesedéseteket?" „Hol?" – kérdezték az emberek. „A mecsetben." – felelte. Mire ők sietve odamentek. Abu Hurejra megvárta, amíg visszatértek és megkérdezte tőlük: „Mi van veletek?" Azt felelték: „Ó Abu Hurejra, bementünk a mecsetbe és nem láttunk semmit, amit szétosztanak." Abu Hurejra újból megkérdezte: „És nem láttatok ott senkit?" „Dehogynem" – felelték és így

folytatták – „láttunk embereket imádkozni, másokat Koránt olvasni, és másokat pedig, hogy emlékeztetik egymást a megengedettre és a tilalmasra (tanulnak).” Azt mondta Abu Hurejra: „Hát ez Allah Küldöttének ﷺ öröksége.” *(Szahih at-targhíb)*

Allah Küldötte ﷺ is arra buzdította a hívőket, hogy a Korán olvasására gyűljenek össze a mecsetekben, amikor azt mondta ﷺ: „És nem gyűlik össze egy csoport ember Allah házainak egyikében (a mecsetekben) azzal a céllal, hogy Allah Könyvét recitálják, és egymás között tanulmányozzák, anélkül, hogy rájuk ne szállna a nyugalom, és ne borítaná be őket a könyörület, és ne vennék őket körül az angyalok, és Allah ne említené meg őket azok között, akik Nála vannak (az angyalok közül).” *(Muszlim)*

A mecset nemcsak az intés és a figyelmeztetés szószéke, hanem teret enged a szép szónak, a gyümölcsöző vitáknak és a hasznos párbeszédnek is. Ali bin Abi Talha hallotta Ibn Abbasztól: „Allah megtiltotta, hogy a mecsetekben illetlen, értelmetlen, oda nem illő beszéd hangozzék el, de megengedett olyan beszéd, ami az iszlám szerint is megengedett, akkor is, ha az evilági dolgokról van szó.”

Ez csak néhány azok közül a szerepek közül, amelyet a mecset a muszlimok életében játszott, hiszen a mecset feladata átfogni az élet minden szféráját. A mecset a szívek nevelésének és a lelkek nyugalmának a helye, de nem adhat helyet annak, hogy ott végezzék el a büntetéseket azokon az embereken, akik okot adtak arra. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Nem végeztetnek el a büntetések a mecsetekben.” *(at-Tirmidi, Ibn Mádzsah)*. Tehát, ha valaki olyan bűnt követ el, amely fizikai büntetést (ostorozást, halálbüntetést stb.) von maga után, akkor azt a mecseten kívül kell végrehajtani.

A mecsetek építésének jelentősége

A mecsetek jelentik mind a mai napig az iszlám társadalom életének legfontosabb elemét. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy Allah Küldötte ﷺ Medinába érkezésekor, a Mekkából való kivándorlását követően (622), első feladatául a mecset felépítését tűzte ki.

Mecsetek építése kegyes cselekedet az iszlámban. Az Asszahihokban olvashatjuk Uthmántól: „Hallottam a Prófétát ﷺ, amint azt mondta: ’Aki épít egy mecsetet Allahnak, ezzel Allah tetszését keresve, annak Allah

egy házat épít a Paradicsomban.'" *(al-Bukhári, Muszlim)*. Ibn Mádzsa azt jegyezte fel a Prófétáról ﷺ, hogy egy mecset építése Allahért olyan tettnek számit, amelynek jutalma megmarad és gyarapszik az ember halála után is. Ugyanúgy kegyes cselekedet bármennyivel részt venni a mecset építésében. Mohamed Próféta ﷺ egy másik hadíszban azt mondta: „Aki épít egy mecsetet Allahnak – akár akkora, mint egy madár kapart fészke –, annak Allah egy házat épít a Paradicsomban." *(szahihul-targhíb 269)*

Óvakodni kell azonban a mecsetek túldíszítésétől, mert Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Addig nem következik be az Óra, míg az emberek nem büszkélkednek egymással versengve a mecsetekkel." *(Abu Dáúd, an-Naszái)*. Al-Bukhári jegyezte fel Omar ibn al-Khattábtól رضي الله عنه: „Épits az embereknek olyat (olyan mecsetet), ami védelmet nyújt nekik (pl. az esőtől), de óvakodj attól, hogy kipirosítsd vagy kisárgítsd, nehogy így kísértésbe vidd az embereket!"

Allah Küldötte ﷺ megparancsolta továbbá a mecsetek ápolását és tisztán tartását mindenféle tisztátalanságtól, s minden olyantól, ami nem illik ezekhez az építményekhez. Áisa رضي الله عنها azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ megparancsolta a mecsetek építését a lakózónákban, valamint tisztításukat és illatosításukat." *(Abu Dáúd, an-Naszái, Ahmed, Ibn Mádzsa)*

Ott kell tehát a mecset épiteni, ahol szükség van rá, és biztosítani kell minden olyan dolgot, amely szükséges a tisztálkodáshoz és a mecset tisztán tartásához. Időnként szellőztetni és illatosítani kell, illetve karban kell tartani a mecsetet. Lehetőség szerint egy állandó, hozzáértő imámot és gondnokot kell választani. Ezek mind hozzátartoznak a mecset ápolásához és gondjainak viseléséhez.

A mecset felépítése

A kietlen sivatagban, ahol nem ismerték a civilizált, városi életet, Mohamed Próféta ﷺ olyan csodálatos városépítészeti rendszert dolgozott ki, amely kiemelkedett a pontos tervezéssel, az állam és a társadalom érdekeinek figyelembe vételével. S mindezeket vonzó művészi látványnyal ötvözte. A főváros központja a mecset volt, amely a kormányzás és a nép gyülekezési helyéül szolgált, ahol a fontos események és vészhelyzetek idején összegyűlhettek. Ez a mecset volt a szegények menhelye, menekülttábora is egyben, ahol az állam és a jótékonysági szervek

biztosították számukra az ételt, a ruházatot és a lakhelyet is, de emellett azoknak az idegeneknek is helyet adott, akik az állam határain kívülről érkeztek, s akiknek a mecset egyik részében adtak ételt és szálláshelyet.

Az a városépítészeti tervezés, amelyet Mohamed Próféta ﷺ dolgozott ki fővárosában, Medinában, azon alapult, hogy a piac és a lakások a mecset köré legyenek építve, hogy a piacon dolgozók és az otthonukban tartózkodók a lehető legkönnyebben juthassanak el a mecsetbe, és a leggyorsabban kerülhessenek kapcsolatba a kormányzat központjával. Mohamed Próféta ﷺ városában a nép szilárdan összefogott egységet, összekapcsolódó láncot alkotott, ahol mindenki, megkülönböztetés nélkül, az események szívében volt.

Az iszlám terjedésének első időszakában a mecset alaprajza négyszögletű volt, nagy udvarral, amelynek a közepén kút állt a rituális tisztálkodás céljára. Az udvart oszlopcsarnok vette körül, egyszeres vagy többszörös oszlopsorral; amelyet tető vagy a későbbiekben jellegzetes kupolasor fedett. A négyszög egyik, Mekka irányára merőleges oldalán, van egy falba vájt mélyedés, **a mihráb**, azaz az imafülke, ami pontosan kijelöli az imairányt[88]. Maga a falmélyedés nem szent hely – mint pl. a kereszténynél az oltár –, az irány fontos, amit jelez.[89] Ez előtt áll az imám. Ő az, aki az imát vezeti.

A mihrábtól jobbra áll a szószék, a **minbar.** Ez lépcsőből (a Szunna szerint 3 lépcsőből) és ülőkével ellátott emelvényből áll. Ennek lépcsőjén állva tartja az imám a péntek déli ima és az ünnepi ima során a beszédet (a khutbát). Az imádkozók az imám mögött szabályos sorokat képezve állnak fel az imához.

Az imára hívást – az *azánt* – a **minaret** körerkélyéről a napi 5 imaidőben a müezzin hangosan mondja a négy égtáj irányába, hogy így szólítsa az embereket az imákra. Minél magasabb a minaret, annál messzebbre száll a müezzin hangja.

---

88. A mihráb építése csak a Hidzsra utáni második században kezdődött. A muszlimok a mai napig építenek mihrábot a mecsetekben és ez megengedett, sőt ajánlott is, mert megmutatja az imairányt.

89. Azok a hadíszok, amelyek a mihráb építésének tilalmáról szólnak, a keresztények oltárához való hasonlóságot tiltják meg, nem pedig a mai ismert mihrábot. Mohamed Próféta ﷺ idején a mecsetekben nem volt mihráb. A mihráb szó az említett hadíszokban a főhelyre, az asztalfőhöz való ülést jelenti.

Mivel az iszlám az egész világon elterjedt, így a mecsetek alakja, formája is változó az adott hely kultúrája, ízlése és építészeti szokásai szerint.

Az első mecset, amely Isten imádatáért emeltetett az emberek számára a Tilalmas Mecset (al-Maszdzsid al-Harám)[90]. Allah azt mondta: „Bizony az első [szent] Ház, amely az embereknek tétetett, Bakkában (Mekkában) volt áldásként és útmutatásként minden értelmes teremtménynek." *(Korán 3: 97)*

Egyszer Abu Darr megkérdezte a Prófétától ﷺ: „Ó, Isten Küldötte, melyik mecset tétetett először a földre?" „A Tilalmas Mecset (Mekkában)." – felelte a Próféta ﷺ. „És az után?" – kérdezte Abu Darr. „A Legtávolabbi Mecset." – válaszolt a Próféta ﷺ. „Mennyi idő volt közöttük?" „Negyven év." *(al-Bukhári, Muszlim)*

Az első mecset, amit Mohamed Próféta ﷺ parancsára a muszlimok építettek, és ő maga részt vett az építésében, a Quba mecset volt Medinában. A két hiteles hadíszgyűjteményben az áll, hogy Allah Küldötte ﷺ minden szombaton – gyalog vagy hátasállaton – eljött a Quba mecsetbe, és ott két rakát imádkozott *(al-Bukhári, Muszlim)*. Szahl bin Hanif tudósított arról, hogy a Próféta ﷺ azt mondta: „Aki eljön otthonából, hogy két rakát imádkozzon ebben a mecsetben (a Quba mecsetben), az olyan lesz számára, mintha umrát végzett volna." *(Ahmed és an-Naszái)*. Egy másik hadíszban a Próféta ﷺ azt mondta: „Aki tisztálkodik otthonában, majd eljön a Quba mecsetbe imádkozni, az megkapja az umráért járó jutalmat." *(Ibn Mádzsa)*

Szintén Mohamed Próféta ﷺ az, aki lerakta Medinában a medinai mecset alapjait a Hidzsra első évében, és ugyancsak részt vett az építésében. Ennek 35 méter volt a hossza és 30 méter a szélessége, 3 ajtaja volt, és a teteje pálmafa ágakból készült. Az elülső részén az imádkozást végezték, a mecset hátsó része az idegenek és a szegények menedéke lett. Őket nevezték asszuffah embereinek (ahlusszuffah). A Hidzsra hetedik évében Mohamed Próféta ﷺ mind a hosszát, mind a szélességét 20-20

---

90. Tilalmas Mecsetnek (al-Maszdzsid al-Harám-nak) nevezzük azt a területet, amely a Házat (a Kábát) körülveszi. Mohamed Próféta ﷺ idején nem volt fallal körülvéve a Kába. Az emberek a Kába körül imádkoztak addig, amíg nem jött Omar kalifa, aki falat épített a Kába körül. Amikor nem fértek el benne az emberek tovább bővítette és megtiltotta az építkezést a Kába körül. A mecsetet azóta is többször bővítették mind a kalifák, mind a mai uralkodók (Uthmán b. Affán, Abdul-Malik b. Marwán, Al-Walid b. Abdul-Malik a H. u. 91. évében, Fahd szaúdi király, és az apja Abdul-Aziz napjainkban.).

méterrel bővítette[91] azzal a földterülettel, amit Uthmán ﷺ vásárolt. Ez volt Mohamed Próféta ﷺ mecsetje, az a mecset, amely az első naptól kezdve az istenfélelemre alapíttatott, ahogy a Korán (9:108) tanúsítja (Muszlim), és benne az ima jobb, mint más mecsetben ezer ima, kivéve a mekkai mecsetet (al-Bukhári, Muszlim). Ar-Raudáh al-Musarafáh a mecsetnek az a része, amely a szószék és a Próféta ﷺ szobája között helyezkedik el. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta erről: „A szószékem és a házam között van egy kert a Paradicsom kertjei közül." *(al-Bukhári)*

Medina városában a Próféta ﷺ idején több mecset is épült, például:

– a két imairányú mecset: Ebben a mecsetben aszr ima közben kapta meg Mohamed Próféta ﷺ a kinyilatkoztatást arról, hogy Jeruzsálem helyett Mekka felé forduljon imádkozáskor! (Ez a Hidzsra második évében volt.)
– az elfogadott fohász mecsetje: Mohamed Próféta ﷺ egyszer két rakát imádkozott ebben a mecsetben és együtt imádkoztak vele azok, akik jelen voltak ott. A Próféta ﷺ hosszan fohászkodott, ezután az mondta: „Uramtól hármat kértem. Kettőt elfogadott, de egyet nem. Azt kértem Tőle, hogy ne pusztítsa a közösségemet éhínséggel, és Ő megadta. És azt kértem tőle, hogy ne pusztítsa a közösségemet áradással, és Ő megadta nekem. És azt kértem Tőle, hogy a harci erejük ne legyen egymás ellen, de Ő ezt nem adta meg nekem." *(Muszlim)*
– a péntek mecsetje. (Itt imádkozta először Mohamed Próféta ﷺ a pénteki imát.)

A mecsetbe járás jelentősége

Mohamed Próféta ﷺ az egyik hadíszban azt mondta: „Az ember imája a közösségben huszonötszörösen (egy másik hadisz szerint huszonhétszeresen) felülmúlja a házában vagy a piacon végzett imáját. Mégpedig azért, mert ha elvégezte a mosakodást, s azt kellő módon tette, majd elindul a mecsetbe – s csak az ima késztette a kimozdulásra –, akkor minden egyes lépésénél egy fokkal feljebb emelkedik, és ugyanekkor eltöröltetik egy rossz tette. S ha imádkozik, akkor az angyalok folyamatosan fohászkodnak érte mindaddig, míg az imahelyén marad. Azt mondják: „Ó, Allah, légy hozzá

91. A mecsetet azóta is többször bővítették mind a kalifák, mind a mai uralkodók (Omar a H. u. 17. évében, Uthmán a H. u. 29. évében... Fahd a szaúdi király, és az apja Abdul-Aziz napjainkban.)

könyörületes, bocsáss meg neki és engesztelődj meg iránta!", mindaddig, amíg nem lesz érvénytelen a mosakodása." *(al-Bukhári, Muszlim)*

Tehát a közösségi imát lehetőleg a mecsetben kell elvégezni, a szorgalmi (ajánlott, Szunna) imákat viszont mindig jobb otthon imádkozni, mint a mecsetben. A Próféta ﷺ azt tanította erről: „A legjobb ima az, amit otthon imádkoztok, kivéve az előírtakat (a kötelezőt)." *(al-Bukhári és Muszlim)*

A Próféta ﷺ dicsérte azokat, akik a mecsetbe járnak akkor is, ha sötét van. Az Asszunanban található: „Örömhírt adjál azoknak, akik sötétben (is) a mecsetbe járnak: a Feltámadás Napján teljes fényben lesznek." *(at-Tirmidi)*. Továbbá Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki elmegy egy mecsetbe vagy [onnan] visszajön, Allah szálláshelyet készít elő neki a Paradicsomban ahányszor elmegy vagy visszajön." *(al-Bukhári)*

Ibn Maszúd egyszer látott néhány embert a piaci árusok közül, akik ha elhangzott a kötelező imára hívás, otthagyták az árujukat és imára álltak fel. Erről Abdullah ibn Maszúd azt mondta: „Ők azok közül valók, akiket a Magasztos Allah a Könyvben említett: *'férfiak, akiknek nem tereli el a figyelmét semmiféle kalmárkodás és portéka attól, hogy megemlékezzenek Allahról', akik az* Allah iránti engedelmességet és az Ő szeretetét a saját érdekük és saját maguk szeretete elé helyezik." Ahogy Allah mondta: *„Ó ti, akik hisztek, ne térítsen el benneteket a vagyonotok, sem pedig gyermekeitek attól, hogy Allahról megemlékezzetek!"*

A Korán is több helyen említi azokat a férfiakat, akik magasztos törődésük, gondoskodásuk és elhatározásuk révén lettek a mecsetek gyakori látogatói. Azon mecseteké, amelyek Allah házai az Ő földjén, s az Ő szolgálatának hazái, s az Iránta való hála kifejezésének területei, az egyistenhit megvallásának színterei. Ahogyan a Magasztos Allah mondta: *„A hívők között vannak férfiak, akik hűségesek ahhoz, amit Allahhal egyezségként kötöttek." (Korán 33:23)*

Ami pedig a nőket illeti, az ő imájuk jobb, ha házaikban végeztetik; de számukra is megengedett, hogy elmenjenek a mecsetbe imádkozni és tanulni azzal a feltétellel, hogy nem díszítik, illatosítják magukat, nehogy a férfiak közül valakit zavarjanak ezzel. Erről a két szahihban a következőket olvashatjuk Abdullah bin Umartól: Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ne tartsátok vissza Allah hívő szolgálólányait, asszonyait Allah mecseteitől!" Továbbá Ahmednál és Abu Dáúdnál található még: „A házaik

jobbak a számukra.” Mohamed Próféta ﷺ idején a nők jelen voltak a mecsetben, ahol hallották a Próféta ﷺ tanításait és intéseit, sőt Mohamed Próféta ﷺ egy napot is kijelölt a számukra, hogy tőle tanuljanak. Tehát ezek alapján külön helyet kell biztosítani a nőknek a mecseten belül, lehetőleg külön bejárattal, hogy távol legyenek a férfiak tolakodásától a be- és kimenetnél. „Úgy lépjenek ki (a házaikból), hogy dísztelenek és nincsenek illatosítva!” – ahogy Mohamed Próféta ﷺ mondta. A nőknek ugyanígy ajánlatos betartaniuk a mecset illemszabályait, s nem szabad elfejteniük, hogy Allah házában vannak. Az Asszahihokban olvashatjuk Áisától رضي الله عنها: „Ha a Próféta ﷺ megtudná, hogy az asszonyok mit újítottak és vezettek be, akkor bizony megtiltaná nekik a mecsetek látogatását, ahogyan tilos volt ez Izrael asszonyai számára.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

A mecsetben való tartózkodás jelentősége

Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Mutassak-e nektek olyat, ami által Allah eltörli a bűnöket, és magasabbra emeli a rangokat?” „Igen, ó, Allah Küldötte!”– válaszolták. „Ha megfelelően végrehajtjátok a mosakodást, még nehéz körülmények között is, rendszeresen jártok a mecsetbe, és az ima befejeztével megvárjátok a következő imát.” *(Ibn Mádzsah)*. Egy másik hadíszban Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Bizony az angyalok fohászkodnak az emberért, míg az imahelyén marad mindaddig, amíg nem lesz érvénytelen a mosakodása. Azt mondják: „Ó, Allah! Bocsáss meg neki, légy hozzá könyörületes!” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Különös jelentősége van a mecsetben maradásnak a fadzsr ima után. Dzsáber ibn Szumrah azt mondta: „Az volt a szokása Mohamed Prófétának ﷺ, hogy miután imádkozta a fadzsr imát, a helyén maradt, amíg teljesen fel nem kelt a Nap.” *(Muszlim).* Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki közösségben imádkozza a fadzsr imát, ezután leül és Allahot emlegeti amíg a Nap felkel, majd két rakát imádkozik, akkor egy teljes zarándoklatért és egy umráért járó jutalmat kap.” *(at-Tirmidi, szahihul-dzsámi 6346)*

A mecsetek illemszabályai:

– Ha a mecsetbe megy valaki, akkor nyugodtan kell odamennie. Nem szabad sietnie attól tartva, hogy lemarad az imádkozásról vagy

annak kezdetéről. Amennyit elért az imából, azt imádkozza, amit pedig lekésett, azt pótolja be. *(al-Bukhári, Muszlim)*

– Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valaki otthánában tisztálkodott (wudut csinált), majd Allah egyik házába indul, hogy az Allah által előírt kötelességet teljesítse, akkor a léptei közül az egyik egy bűnt eltöröl, a másik pedig egy fokkal emeli őt.” *(Muszlim*)
– Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valaki jól mosakodott (wudut csinált), majd a mecsetbe indult, akkor ne kulcsolja össze az ujjait, hiszen imában van.” *(Abu Dáúd)*
– A mecsetbe menetkor mondandó fohász:
Allahumma idzsal fí qalbí núran, wa fí liszání núran, wa dzseal fí szemií núran, wa dzseal fí baszarí núran, wa dzseal min khalfí núran, wa min emámí núran, wa dzseal min fawqí núran, wa min tahtí núran, Allahumma aátiní núran.
Ó, Allah! Helyezz a szívembe világosságot, s a nyelvemre világosságot, s helyezz a hallásomba világosságot, s a látásomba világosságot! Helyezz mögém világosságot, s elém világosságot, fölém világosságot, s alám világosságot! Ó, Allah! Adj nekem világosságot! *(al-Bukhári, Muszlim)*

اللّهُـمَّ اجْعَلْ في قَلْبي نوراً، وَفي لِساني نوراً، وَاجْعَلْ في سَمْعي نوراً، وَاجْعَلْ في بَصَري نوراً، وَاجْعَلْ مِنْ خَلْفي نوراً، وَمِنْ أَمامي نوراً، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقي نوراً، وَمِن تَحْتي نوراً .اللّهُـمَّ أَعْطِني نوراً

– A muszlim jobb lábbal lépjen be a mecsetbe és mondja a következőt:
Aúdzu bil-láhil-azím wa biwadzsihil-kerím wa szultánihil-qadím mines-sejtánir-radzsím, biszmilláh, wasz-szalátu wasz-szelámu alá raszúlil-lah, Allahumma iftah lí ebwábe rahmetik.
Menedéket keresek a Hatalmas Allahnál, a Nemes Arcánál, és az örök hatalmánál, az átkozott sátántól. Allah nevében, kegyelem és köszöntés Allah Küldöttének! Ó Allah, nyisd meg nekem a kegyelmed kapuit! (Abu Dáúd, Muszlim)

أَعوذُ باللهِ العَظيم وَبِوَجْهِهِ الكَرِيم وَسُلْطانِه القَديم مِنَ الشَّيْطانِ الرَّجيم، [بِسْمِ اللهِ، وَالصَّلاةُ] [وَالسَّلامُ عَلى رَسولِ اللهِ]، اللّهُمَّ افْتَحْ لي أَبْوابَ رَحْمَتِك

– **A mecset üdvözlése.** A Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valamelyikőtök eljött a mecsetbe, akkor ne üljön le mielőtt két rakát imádkozott volna.” *(al-Bukhári, Muszlim).* A fard előtti szunna imádkozása helyettesíti a mecsetüdvözlés két rakáját. *(al-Madzsmu'a 4/53)* Ez a két raká bármikor végezhető, a tiltott időben is.
– A mecsetből való távozáskor a bal lábával lépjen ki és mondja a következőt:
  Biszmilláh wasz-szalátu wasz-szelámu alá raszúlil-láh, Allahumma inní esz-eluke min fadlik, Allahumma iszimní mines-sejtánir-radzsím.
  Allah nevében, kegyelem és köszöntés Allah Küldöttének! Ó Allah, kérek a kegyeidből! Ó Allah, védelmezz engem az átkozott sátántól! (Abu Dáúd, Muszlim, Ibn Mádzsa)

بِسمِ اللهِ وَالصّلاةُ وَالسّلامُ عَلى رَسولِ اللهِ، اللّهُمَّ إِنّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِك، اللّهُمَّ اعصِمْني مِنَ الشَّيْطانِ الرَّجيم.

Az alábbiaktól óvni kell a mecseteket

– Nem szabad mecsetet emelni sír felett, és nem is szabad olyan olyan mecsetben imádkozni, amiben sír van. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Bizony azok, akik előttetek éltek, prófétájuk és jó embereik sírját imahellyé tették. Tehát ne tegyétek imahellyé a sírokat! Bizony megtiltom ezt nektek!” (Muszlim). Mohamed Próféta ﷺ egy másik hadíszban megátkozta, egy harmadikban pedig a teremtmények legrosszabbjának nevezte azokat, akik imahellyé tették a sírokat.[92]

92. Helytelen hivatkozni arra, hogy Mohamed Próféta ﷺ sírja a medinai mecsetben van, s ezért megengedett a mecset építése a sír felett az említett hadíszok ellenére. Köztudott tény az, hogy a Próféta társai nem a mecsetben temették el a Prófétát ﷺ, hanem Áisa házában. Al-Walid b. Abdul-Malik a Hidzsra utáni első században helytelenül tette a medinai mecset bővítésekor, hogy az újabb épületrész felépítésével Áisa háza a mecseten belülre került.

– Nem szabad a mecsetben kereskedelmi hirdetéseket kitenni, árut eladni, illetve venni, vagy valamit keresni. At-Tirmidi jegyezte le Abu Hurejrától, aki a Prófétától ﷺ hallotta: „Ha valakit láttok, hogy elad vagy vesz valamit a mecsetben, mondjátok neki: Allah nem teszi gyümölcsözővé a kereskedésedet! S ha látjátok, hogy valaki egy elveszett dolgot keres, mondjátok neki: Allah nem adja vissza azt neked."
– Nem szabad a mecsetben hangosan beszélni, harsányan nevetni, hangosan Koránt olvasni, vagy fennhangon Istent emlegetni, hogy ne zavarja az imádkozókat. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Bizony az imádkozó Urával társalog, ezért figyeljen arra, mit mond Neki! És ne versenyezzetek egymással a Korán hangos olvasásával." *(szahihul-dzsámi 1951).* Ez alól kivétel a vallási óra.
– Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valaki a mecsetben van, akkor ne kulcsolja össze az ujjait, hiszen az összekulcsolás a sátántól való! És bizony addig az imában vagytok, amíg a mecsetben vagytok, amíg ki nem mentek onnan!" *(Ahmed)*
– Igénytelenül elmenni a mecsetbe úgy, hogy a hónaljból vagy a zokniból árad a rossz szag. Allah azt mondja: *„Ó Ádám fiai, vegyétek fel ékességeteket (ruhátokat) minden imádkozásnál!" (Korán 7:31)* Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valamelyikőtök imádkozik, akkor húzza fel a két ruháját, mert Allah a legjogosultabb arra, hogy Neki díszítsük magunkat." *(szahihul-dzsámi 652)*
– Kellemetlen szagú ételek fogyasztása. Ezért inkább otthon imádkozzon az, aki fokhagymát, hagymát vagy ehhez hasonló kellemetlen szagú élelmiszert fogyaszt, hogy ne zavarja a többi imádkozót a kellemetlen szájszagával. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki ebből a zöldségből evett, a fokhagymából (és egyszer azt mondta: Aki hagymát, fokhagymát vagy poréhagymát evett),[93] az ne közelítsen a mecsetünkhöz. Az angyalok bizony megbántódnak attól, ami az embereket bántja". *(Muszlim)* A legrosszabb pedig az, aki cigarettát szív, majd bemegy a mecsetbe, és ezzel bántja Allah szolgáit, az angyalokat és az imádkozókat. Tudni kell, hogy az iszlám vallás

93. A hagyma és a fokhagyma evése nem tilos, hanem utálatos, ha valaki mecsetbe akar menni, de ha főzik, akkor megengedett.

megtiltja a dohányzást, mert az önkárosítás egészségügyi és gazdasági szempontból.

– Átjáróként használni a mecsetet. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ne tegyétek a mecseteket utakká, csak istenemlegetés vagy ima [helyének].” *(szahihul-dzsámi 7215)*

Megyjegyzések

– Az azán után nem szabad kimenni az imahelyről, csak nyomós okkal, vagy azzal a szándékkal, hogy az illető visszatér az imára[94]. Abi as-Sathaa azt mondta: Amikor ültünk Abu Hurejrával a mecsetben, elhangzott az azán és egy férfi felállt, akit Abu Hurejra szemével követett, amíg ki nem ment a mecsetből. Erre Abu Hurejra azt mondta: „Ő ellenszegült Abul-Qaszimnek (a Prófétának ﷺ).” *(Muszlim)*
– A mecsetben szabad aludni, enni és inni. Mohamed Próféta ﷺ idejében a mecsetben ápolták a sebesülteket is.
– Bár tiszta cipőben, csizmában szabad imádkozni, hiszen „A Próféta ﷺ néha mezítláb állt fel az imára, néha cipőben.” *(Abu Dáúd),* de nem szabad cipővel bemenni a mecsetbe, ha szőnyegekkel van leterítve, nehogy piszkos legyen a mecset emiatt.
– Arra a helységre, amely az imára van bérelve, nem vonatkoznak a mecset szabályai, mivel ennek a helységnek van tulajdonosa, aki szabadon rendelkezik fölötte. Tehát ilyenkor nincs mecsetüdvözlési ima, valamint a menstruáló, a gyermekágyi vérzéstől szenvedő nőnek, illetve a dzsunub embernek szabad a helységben maradnia, miközben a mecsetben nem szabad, csak áthaladhat a területén. *(Korán 4:43)*
– Megengedett templomot vásárolni és mecsetté alakítani. Ilyenkor le kell venni minden olyan dolgot, amely utalhat korábbi templomi voltára, és le kell festeni a képeket. *(fat. 6/267)*
– Nem muszlim ember bemehet a mecsetbe szükség esetén, vagy dáwa (iszlám ismertetése) miatt. *(fat. 6/276)*
– Megengedett eladni azt a mecsetet, amelyre nincs szükség, vagy elhagyatottá vált, azzal a feltétellel, hogy az árából egy másik mecsetet vesznek.

---

94. Ez nem vonatkozik a nőkre, mivel nekik nem kötelező a közösségi ima.

– **<u>Ima a minbáron *(szószéken)*</u>:** „Egyszer a Próféta ﷺ imádkozott a minbáron, ami három lépcsőfokból állt. Felment és azt mondta: „Allahu akbar!” Majd imádkozott, meghajolt és leborult. Minden rakát úgy végzett, mint máskor. Ezután odament az emberekhez és azt mondta: ’Azért imádkoztam ott, hogy példa legyen számotokra, hogyan lehet a minbáron imádkozni.’” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– **Leborulás földre és gyékényre:** A Próféta ﷺ a földre szokott leborulni, mert a mecsetben nem volt szőnyeg. „Imádkoztak vele a társai is. Amikor nagy meleg volt és valamelyikük nem tudta letenni a homlokát a földre, mivel az annyira forró volt, akkor leterítette a földre a ruháját és arra borult le.” *(Muszlim)*
– „A Próféta ﷺ akkora gyékényre vagy ruhára szokott leborulni, mint az arca.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

A szutrah és annak jelentősége:

Ajánlatos az imádkozónak valamit maga elé tennie (szutrah), amikor imádkozik, nehogy valaki átmenjen előtte imádkozás közben. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valamelyikőtök imádkozni akar, akkor szutrah felé imádkozzon, és közel legyen hozzá.” *(Abu Dáúd).* Ibn Omárra hivatkozva jegyezték fel, hogy Allah Küldötte ﷺ amikor az ünnep napján kiment [imádkozni], kért egy lándzsát, amelyet maga elé [a földbe] szúrt és afelé imádkozott és az emberek mögötte imádkoztak. Így tett utazáskor is. *(al-Bukhári, Muszlim)*

– A szutrah bármi lehet, ami az imádkozó és a Qibla között van. „Mohamed Próféta ﷺ egyszer egy fa felé imádkozott *(an-Naszái)* és egyszer az ágy felé imádkozott, amikor Áisa rajta feküdt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Lehet imádkozni az ülő és alvó ember mögött. Áisa ﵂ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ úgy imádkozott éjjel, hogy én ott aludtam, mint a hulla, közte és a Qibla között. Ha a witr imát akarta imádkozni, akkor felébresztett és én is imádkoztam a witret.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– „Mohamed Próféta ﷺ olyan közel szokott állni a szutrához, hogy közte és a szutrah között három karnyi hely volt.” *(al-Bukhári, Ahmed)*

– Nem kell külön szutrah annak, aki imám mögött imádkozik, mivel az imám szutrája a mögötte imádkozóknak a szutrája is.
– Tilos átmenni az imádkozó és a szutrah között. A Próféta ﷺ senkit és semmit nem engedett maga és a szutrah közé, és azt mondta: „Ha tudná az, aki az imádkozó és a szutrája közé akar menni, hogy ez mekkora bűn, akkor inkább negyven napig egyhelyben állna, minthogy tovább menjen.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Megengedett annak, aki szutrát tesz maga elé az, hogy ne engedje maga előtt az átjárást. Azt mondta a Próféta ﷺ: „Ne imádkozz, csak szutrah felé és ne engedd, hogy valaki közéd és a szutrah közé menjen!” *(Abu Dáúd)*. Ha ennek ellenére mégis átmegy valaki az imádkozó előtt, akkor ez nem baj. (A hanbelita jogi iskola szerint azonban, ha az illető nő volt, aki a menstruációs kort már elérte, akkor az imádkozónak újból kell imádkoznia, támaszkodva arra a hadíszra, amelyet Mohamed Próféta ﷺ Abu Darrnak mondott, amit Muszlim jegyzett le.)[95]

A napi imák részletezése

1. A hajnali ima *(fadzsr)*

Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki imádkozza a hajnali és a délutáni imát, az bejut a Paradicsomba.” *(al-Bukhári, Muszlim)*, és azt mondta ﷺ: „Nem megy a Pokolba az, aki imádkozik napkelte és napnyugta előtt.”*(Muszlim)*, valamint azt mondta ﷺ: „Aki imádkozza a hajnali imát, az Allah védelmében van.”*(Muszlim)*. Ez az ima két részből *(rakából)* áll. A Próféta ﷺ *hadísza* szerint ehhez a kötelező imához tartozik még két raká ajánlott *(szunna) ima*, ami megelőzi.

2	*fadzsr* (2)	————

A kötelességen felüli és a kötelező ima ugyanúgy végzendő, ahogyan korábban leírtuk:

95. Azonban a szamár és a fekete kutya áthaladása minden vallásjogi iskola szerint érvényteleníti az imát.

a. A muszlim tisztelettel, hódolattal, alázatosan, arccal a Kába felé fordulva egyenesen áll, azzal a belső elhatározással, hogy elvégzi az imát. „Úgy imádkozz, mintha búcsúznál, és mintha látnád Allahot, mert ha te nem is látod Őt, Ő lát téged!” *(Szahih al-dzsámi 3776)* Mindkét kezét felemeli a fül vagy a váll magasságáig, mondván: Allahu akbar! [Allah a Leghatalmasabb!]
b. A jobb kezét a balra helyezve, a mellkasára teszi kezeit és elmondja az imanyitó fohászt: „Aúdzu billáhi min assaitáni irradzsími min hamzihi va nafkhihi va nafthih”, majd elmondja a Korán megnyitó szúráját, a Fátihát, és még egy rövid szúrát vagy néhány ját a Koránból.
c. Egy kis hallgatás után ismét felemeli a kezeit a fül vagy a váll magasságáig és Allahu akbar-t mond, majd meghajol. Közben ezt mondja: szubhana rabbiel-azim *(háromszor).* [Dicsőség a hatalmas Uramnak.]
d. Majd felegyenesedve felemeli a kezeit a fül vagy a váll magasságáig mondván: szemia-llahu limen hamidah. [Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt.] Rabbana va laka-lhamd. [Urunk, Tiéd a dicsőség.]
e. Ezután Allahu akbar-t mond és a földre borul, közben azt mondja: szubhana rabbija-l-ala *(háromszor).* [Dicsőség a magasságos Uramnak.]
f. Felemelkedik ülő helyzetbe, mondván: Allahu akbar! Rövid ideig ül, miközben a következő mondatot mondja: Rabbi igfir li, igfir li! [Uram, bocsáss meg nekem, bocsáss meg nekem!]
g. Kis szünetet tart, majd ismét Allahu akbar-t mond és újra a földre borul, ugyanazt a mondatot ismételve, mint az előző leborulásban. Ezzel az első rakát befejezte.
   Ez egy raká, egy teljes egysége az imának.
h. Allahu akbar-t mondván feláll a második rakához. Elkezdi a második rakát a Megnyitó szúrával, az Al-Fátihával, és egy másik Korán-részlettel, és megismétli mindazt, amit az első rakában csinált.
i. Befejezvén a második rakát, hasonló helyzetbe kell ülni, mint a két leborulás között és elmondani a *Tasahud*ot végig.

j. Végezetül jobbra fordítjuk a fejünket úgy, hogy lássuk a vállunkat és azt mondjuk: asszalamu alejkum wa rahmatu-llah! [Allah békéje és kegyelme legyen veletek!] Majd balra fordítjuk a fejünket úgy, hogy lássuk a bal vállunkat és megismételjük az előbbi mondatot.

Ezzel az ima véget ért.

A hajnali ima *(fadzsr)* **hangosan végzendő**, ami azt jelenti, hogy hangosan kell recitálni a Fátihát és a másik Korán-részletet, míg a *szunna* ima halk.

A hajnali ima előtti ajánlatos két rakát a Próféta ﷺ soha nem hagyta el, ahogy Áisa mondta abban a hadíszban, amit al-Bukhári jegyzett le, és akkor is betartotta, amikor utazó volt – t. i. az utazónak nem kell a *szunnát* imádkoznia –, valamint azt mondta róla: „A *fadzsr* két rakája jobb, mint az evilág, és ami benne van." *(Muszlim)*. E két rakában ajánlatos recitálni a Fátiha után a 109. szúrát az első rakában, és a 112. szúrát a második rakában. „Egyszer a Próféta ﷺ hallott egy férfit, amint a 109. szúrát recitálta az első rakában. Erről azt mondta: – Ez egy szolga, aki hitt az Urában! Majd hallotta a 112. szúrát a második rakában, és azt mondta: Ez egy szolga, aki megismerte az Urát!" *(at-Taháwi)*. Ibn Omár ﷺ azt mondta: Egy hónapig figyeltem a Prófétát ﷺ, *„Mondd: Ti hitetlenek"* (Korán 109.) és *„Mondd: Ő Allah, az Egyetlen"* (Korán 112.) szúrát recitálta a két rakában a hajnali ima előtt." (at-Tirmidi). Ibn Abbász ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ a hajnali két raka szorgalmi imában az al-Baqara szúra 136. ájját recitálta *„Mondjátok: Hiszünk Allahban, és abban, ami hozzánk leküldetett"* és az Ál-Imran szúra 64. idézetét *„Mondd: Ti Könyv birtokosai! Gyertek egy egyenes szóra közöttünk és közöttetek!" (Muszlim)*

Allah Küldötte ﷺ a hajnali ima előtti két raka *szunnát* az imára hívás és az imára állítás között röviden imádkozta *(al-Bukhári és Muszlm).* Muszlim elbeszélése szerint: A két raka *szunnát* akkor kezdte el imádkozni, amikor az imára hívást meghallotta, és röviden imádkozta őket.

– Mohamed Próféta ﷺ miután imádkozta a két raka szorgalmi imát a hajnali ima előtt, lefeküdt a jobb oldalára *(al-Bukhári).* Ibn Tejmijja szerint ez a lefekvés csak annak ajánlott, aki éjszakai virrasztást végzett, hisz pihenésre van szüksége.[96] *(Zád al-Maád 1/319)*

96. Ezt a véleményt Ibn Othaimeen megerősítette (assarh almumti).

2. A déli ima *(dohor)*

Ez négy részből (rakából) áll. A Próféta ﷺ *hadísz*a szerint ezt az imát még négy raká ajánlott (*szunna*) ima előzi meg és további két raká követi.

2 – 4	*dohor* (4)	2 – 4

1. A déli ima első két rakája ugyanúgy végzendő, mint a hajnali imában, de **ez csendes ima**. „A Próféta ﷺ az első két rakában a Fátihát szokta recitálni, majd az első rakában egy hosszabb szúrát, mint a másodikban.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
2. Befejezvén a második rakát, hasonló helyzetben kell ülni, mint a két leborulás között, és elmondani a *Tasahud* első részét, majd felállni, mondván: Allahu akbar!
3. Folytatjuk az imádkozást recitálással, meghajlással és leborulással, de most már minden rakában csak a Fátihát kell elmondani, és nem kell utána más Korán-részletet recitálni.
4. Az utolsó raká után ülve maradunk és elmondjuk a *Tasahud*ot végig. Úgy ülünk, mint ahogy a második raká után leírtuk, ám a jobb lábszár alá tesszük a bal lábfejet.
5. Ezután jobbra, majd balra fordítjuk a fejünket, és elmondjuk a köszönést.

A *dohor* ima előtt imádkozhatunk két raká *szunnát* (ugyanúgy végezzük, mint a hajnali imát, csak halkan); illetve 2x2 raká *szunnát* (ugyanúgy végezzük, mint a hajnali imát, csak halkan). Ugyanezek vonatkoznak a *dohor* ima után végezhető *szunna* imára is.

Ibn Omárra hivatkozva ﷺ jegyezték fel, hogy azt mondta: „Imádkoztam két rakát Allah Küldöttével ﷺ a déli ima előtt és után.” *(al-Bukhári és Muszlim)*. Áisa ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ sohasem hagyta el a négy raka *szunnát* a déli ima előtt *(al-Bukhári)*. Umm Habibára ﷺ hivatkozva jegyezték fel, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Aki rendszeresen négy rakát imádkozik a *dohr* ima előtt és négyet imádkozik utána, annak Allah megtiltja a Tűzet.” *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*

3. A délutáni ima *(aszr)*

Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki imádkozza a hajnali és a délutáni imát, az bejut a Paradicsomba.” *(al-Bukhári, Muszlim)*, és azt mondta ﷺ: „Nem megy a Pokolba az, aki imádkozik napkelte és napnyugta előtt.”*(Muszlim)*, valamint azt mondta ﷺ: „Aki elhagyja a délutáni imát, annak tönkrement a cselekedete.” *(al-Bukhári)*

Ez az ima négy részből (rakából) áll. A Próféta ﷺ *hadísza* szerint ezt az imát még négy raká ajánlott (*szunna*) ima előzi meg.

2 – 4	*aszr* (4)	–––

Ugyanúgy végzendő, mint a déli ima, **csendben, halkan**.

Az *aszr* ima után nem lehet *szunnát* imádkozni. Az ima előtti *szunna* halk és ugyanúgy végzendő, mint a déli ima előtti *szunna* (azaz 2 vagy 2x2 raká halkan). Ali ibn Abi Tálib ﷺ arról számolt be, hogy a Próféta ﷺ négy rakát imádkozott aszr előtt és *teszlim*mel választotta szét őket.” *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)*

4. A naplementi ima *(magrib)*

Ez három részből (rakából) áll. A Próféta ﷺ *hadísza* szerint ezt az imát még két raká ajánlott (*szunna*) ima előzi meg és további két raká követi.

2	magrib (3)	2

Az első két rakát hangosan végezzük, a harmadikat csendben. Ugyanúgy végezhető, mint a déli vagy a délutáni ima. Abban tér el csupán, hogy nincs negyedik raká, és az utolsó ülés itt – a Fátiha recitálása, a meghajlás, a leborulások után – a harmadik raká befejeztével van, ami a köszönésekkel végződik. „Mohamed Próféta ﷺ a naplementi imában rövid szúrákat szokott recitálni a Koránból.” *(al-Bukhári, Muszlim)*, de néha nagyon hosszút is recitált.

A két *szunna* ugyanúgy végezhető, mint a hajnali ima, de halkan. „A naplementi ima utáni *szunnában* a 112. (Az őszinte hit) és a 109. (A hitetlenek című) szúrákat szokta recitálni a Próféta ﷺ.” *(Ahmed)*

Abdullah ibn Mughaffal ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Imádkozzatok a naplementei ima előtt”, s ezt háromszor mondta, majd a harmadikban hozzátette: „Aki akar.” *(al-Bukhári)*. Anasz ﷺ azt mondta: „Allah Küldöttének ﷺ idejében két rakát imádkoztunk a naplementei ima előtt.” Megkérdezték tőle: „Allah Küldötte ﷺ is imádkozta ezeket?” „Látta, hogy mi imádkozunk, de nem parancsolta meg nekünk, s nem is tiltotta meg.” *(Muszlim)* Anasz ﷺ azt is mondta: „Amikor Medinában voltunk, és a müezzin elmondta a naplementi imára a hívást, az emberek siettek a mecset oszlopaihoz, hogy két raka *szunnát* imádkozzanak. Ha idegen jött be a mecsetbe, könnyen gondolhatta volna, hogy a kötelező ima már lezajlott, mert annyian imádkozták ezt a szorgalmi imát.” *(Muszlim)*

5. Az esti ima *(isa)*

Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha az emberek tudnák, hogy milyen jutalom van az esti és a hajnali imában, akkor igyekeznének elérni, akár négykézláb is.” (al-Bukhári, Muszlim), és azt mondta ﷺ: „Az aki közösségben imádkozta az esti imát olyan, mintha az éjszaka felét imádkozta volna. És az, aki közösségben imádkozta a hajnali imát olyan, mintha az egész éjszakát imádkozta volna.”(Muszlim). Omar ibn al-Khatták ﷺ azt mondta: „Az, hogy közösségben imádkozom a hajnali imát, kedvesebb számomra, mint az, hogy az egész éjszakát imádkozom.” *(al-isztithkár 2/147)*

Négy részből (rakából) áll. A Próféta ﷺ *hadísza* szerint ezt az imát még két raká ajánlott (*szunna*) ima előzi meg és további két raká követi, plusz a *witr (lásd később).*

2	isa (4)	2 + *witr*

Az első két része (rakája) az *isa* imának hangosan mondandó, a többi csendes, egyébként úgy végzendő, mint a déli, illetve a délutáni ima. A két *szunna* pedig úgy, mint a hajnali ima, de halkan. Mohamed Próféta ﷺ általában rövidebb szúrákat recitált az esti imában. Erről szól a következő *hadísz* is: „Imádkozott Muád Ibn Dzsabal a muszlimokkal, és nagyon hosszú szúrákat recitált. Ezért egy medinai férfi otthagyta őket, s egyedül imádkozott. Muád ezek után azt mondta rá, hogy képmutató.

Amikor a férfi ezt megtudta, elment a Prófétához ﷺ és elmondta neki ezt a történetet. Ekkor azt mondta a Próféta ﷺ Muádnak: Megkísértő akarsz lenni, Muád? Ha az emberek imavezetője (imám) vagy, ne recitálj hosszú szúrákat, mert a mögötted imádkozók között vannak öregek, betegek és van, akinek dolga van." *(al-Bukhári, Muszlim)*

A kötelességen felüli imák (szalát at-tatavu)

A kötelező imákon *(fard)* kívül – amibe beletartozik a napi 5 ima, és a pénteki ima – vannak a **kötelességen felüli** *(szunna)*[97] **imák.**

– Időhöz kötöttek (náfileh muqajedeh), vagyis olyan imák, melyeket a Próféta ﷺ mindig imádkozott, de sohasem tett kötelezővé. Ehhez tartozik a kötelező imákat kísérő ima, az éjszakai virrasztás, a witr.
– Időhöz nem kötöttek (náfileh mutlaqa), vagyis azok az önként vállalt imák, amelyek bármikor végezhetők – éjjel vagy nappal, kivéve egy-két napszakot, amikor nem szabad imádkozni. *(Ld. 56. oldal)*

A kötelességen felüli imák előnye

A Feltámadás Napján az első dolog, amit Allah megnéz, a kötelező ima. Ha jó volt, akkor a gazdája megmenekült a Pokol szenvedéseitől és a Paradicsomba kerül. Ha rossz volt, akkor a gazdája vesztes és elkárhozó lesz. Ha hiányzik belőle valami, akkor szólni fog az angyaloknak, hogy egészítsék ki azt az önkéntes imákból (az ajánlatos imákból vagy a *náfileh*ból), ami hiányzik a kötelezőből. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Az első dolog a cselekedetek közül, amit számon kérnek az embertől a Feltámadás Napján, az imája. Ha ez jó, akkor az illető boldogulni fog és sikerrel jár, de ha romlott az imája, akkor szerencsétlen és nyomorult. Ha a kötelező imáiban hiány van, akkor a Legmagasztosabb Allah azt mondja [az angyaloknak]: Nézzétek meg! Vajon a szolgám végzett-e szorgalmi imákat?" És ebből kipótolják, ami a kötelezőkből hiányzik. Ez után a többi tetteit azonosan bírálják el." *(at-Tirmidi)*

97. A *szunna* ima olyan ima, melynek elhagyása nem jár büntetéssel, de elvégzéséért jutalom jár.

Egyszer a Próféta ﷺ egyik társa – nevezetesen Rabi'ah b. Málik al-Aszlami – azt kérte a Prófétától ﷺ, hogy a kísérője legyen a Paradicsomban. Erre a Próféta ﷺ azt mondta neki: „Akkor sok leborulással segíts nekem magad ellen." (Muszlim). Egy másik *hadísz*ban Mohamed Próféta ﷺ azt mondta Thawbánnak ؓ, amikor megkérdezte őt Allahhoz vezető legkedvesebb cselekedetről: „Sokat boruljál le, hiszen minden egyes leborulásért Allah egy fokkal emel téged, és egy bűnt töröl le rólad!" (Muszlim). Allah Küldötte ﷺ így szólt: „A Fenséges Allah azt mondta: 'Aki az Én egyik pártfogómmal (engedelmes szolgámmal) ellenségként bánik (utálja őt), az ellen háborút hirdetek. És nem közeledik egy szolgám sem Hozzám olyannal, ami kedvesebb lenne Számomra, mint az, amit előírtam neki (a kötelező cselekedetekkel). És a szolgám addig-addig közeledik Hozzám a szorgalmi cselekedetekkel (önkéntes istenszolgálatokkal), amíg megszerettem." (al-Bukhári)

– Ajánlott otthon imádkozni az önkéntes imákat.[98] A Próféta ﷺ azt mondta: „Imádkozzatok [önkéntes imákat] az otthonotokban! Mert az ember (a férfi) legjobb imája az otthon elvégzett, kivéve az előírtakat." *(al-Bukhári, Muszlim).* És azt mondta ﷺ: „Imádkozzatok [az önkéntes imákat] az otthonotokban, és ne tegyétek olyanná, mint a temető." *(al-Bukhári, Muszlim)* És azt mondta ﷺ: „Ha egyikőtök elvégezte a [kötelező] imát a mecsetben, akkor otthonának legyen része az imájából. Allah bizony az imája miatt jót fog tenni otthonában." *(Muszlim)*
– Megengedett közösségben imádkozni az önkéntes imát, amennyiben nem *szunna rátibá*ról van szó, és nem válik szokássá, hiszen ez nem volt sem a Próféta ﷺ, sem pedig a társainak a szokása. Abdullah ibn Abbász éjjeli imát imádkozott a Prófétával ﷺ. *(al-Bukári és Muszlim)* Anasz azt mondta: „Imádkoztam egy árvával a Próféta ﷺ mögött a házukban és az anyám, Umm Szulaim mögöttünk imádkozott." *(al-Bukári és Muszlim)*
– Megengedett ülve imádkozni az önkéntes imát, és ilyenkor csak fele jutalmát kapja az állva imádkozónak. *(al-Bukhári)*
– Megengedett imádkozni az önkéntes imát a szállítóeszközökön, és ilyenkor bólintással végezhető az ima, ahogy megy a szállítóeszköz.

98. Kivételt képeznek a *taráwih* imák, az esőért való ima, valamint az imádkozás nap- és holdfogyatkozáskor, melyeket ajánlatos közösségben, a mecsetben elvégezni.

– „Ha az iqáma elkezdődött (vagyis a közösségi ima megkezdését jelölő hívás elhangzik), akkor nincs más ima az előírton kívül.” – mondta Mohamed Próféta ﷺ. Ez azt jelenti, hogy nem megengedett elkezdeni önkéntes imát, ha elkezdődik a közösségi ima. Ha valaki már elkezdte az önkéntes imát és közben hangozott el az iqáma, akkor szakítsa meg imáját, különösen, ha attól fél, hogy elmulasztja az első *takbir*t az imámmal, különben fejezze be imáját röviden.

A napi öt imával kapcsolatos önkéntes imák

Asz-szunan al-rátibáh (a hangsúlyos önkéntes imák). Azaz olyan imák, amelyeket a Próféta ﷺ mindig megtett, és csak akkor hagyta el őket,– a fadzsr *szunnája* és *witr* kivételével – amikor elutazott. Tehát a *Szunnához* tartozik az, hogy a muszlim ügyel az öt kötelező imádkozások mellett azokra, amelyeket Allah Küldötte ﷺ imádkozott. Rabi'a ibn Málik Alaszlamiról ﷺ jegyezték fel azt, hogy azt mondta: Allah Küldötte ﷺ azt mondta nekem: „Kérj!”, azt mondtam: azt kérem tőled, hogy kíséröd lehessek a Paradicsomban. Azt felelte: „Nem kérsz inkább valami mást?” Azt mondtam: Ezt kérem. Azt mondta: „Akkor segíts engem, hogy legyőzzük magadat sok leborulással.” *(Muszlim)*
A hívők anyjáról, Umm Habibáról, Abu Szufján lányáról ﷺ jegyezték fel, hogy azt mondta: „Hallottam Allah Küldöttét ﷺ azt mondani: „Nincs olyan muszlim szolga, aki Allahért naponta tizenkét rakát imádkozik önkéntesen az előírton kívül, akinek ne építene Allah házat a Paradicsomban.”” *(Muszlim)* A 12 rakából álló hangsúlyos *szunna* (szunan–rátibáh) imák a következők:

Előtte	A kötelező ima	Utána
2	*fadzsr* (2)	————
4	*dohor* (4)	2
————	*aszr* (4)	————
————	*magrib* (3)	2
————	*isa* (4)	2

Abdullah ibn Omar ﷺ azt mondta: „Megjegyeztem a Prófétától ﷺ tíz rakát: 2 a déli ima előtt és 2 utána, 2 a naplementi ima után otthon, 2 az esti ima után otthon és 2 a hajnali ima előtt.” *(al-Bukhári).* Áisa ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ sohasem hagyta el a négy raka *szunnát* a déli ima előtt *(al-Bukhári).* Egy másik *hadísz*ban Áisa ﷺ azt mondta: „A Próféta ﷺ 4 rakát imádkozott a házamban a déli ima előtt, majd kiment és vezette az embereket a déli imádkozásban, majd visszajött és 2 rakát imádkozott ...” *(Muszlim)*

A napi öt imával kapcsolatos egyéb önkéntes imák

Vannak olyan más ajánlatos imák, amelyeket dicséretes megtenni:

– **Két vagy négy raká *aszr* előtt.** Mohamed Próféta ﷺ azt kérte: „Allah kegyelmezzen az olyan embernek, aki négyet (rakát) imádkozott *aszr* előtt.” *(Ahmed, Abu Dáúd, at-Tirmidi)*
– **Két raká *magrib* előtt.** Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Imádkozzatok a *magrib* előtt, imádkozzatok a *magrib* előtt!” harmadszorra azt mondta: „Az, aki akar.” – nem akarva, hogy az emberek szunna (ajánlatos) imának vegyék ezt. *(al-Bukhári)*
– **Két raká *isa* előtt.** Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Minden két imárahívás között (azán és ikáma között) van egy ima, minden két imárahívás között van egy ima, azután azt mondta harmadjára: annak, aki akarja.” *(al-Bukhári, Muszlim)* Így minden előírt ima előtt lehet szorgalmi imát végezni.

Ajánlatos egy kis szünetet tartani (beszéddel vagy helyváltoztatással) a kötelező *(fard)* és az ajánlott *(szunna)* ima között. Muávijah ﷺ azt mondta: Allah Küldötte ﷺ azt parancsolta, hogy ne kössük össze az egyik imát egy másik imával úgy, hogy nem beszéltünk, vagy nem mentünk ki. *(Muszlim)*

Al-witr

A *witr* páratlan számú rakából (1, 3, 5, 7, 9, 11 – a teljesség alsó határa 3 raka –) álló, nyomatékosan ajánlatos ima. Ali ﷺ azt mondta: „A *witr* nem kötelező, mint az előírt [öt] ima, de Allah Küldötte ﷺ mindig imádkozta.” Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Allah witr (páratlan) és szereti a *witr*et.” *(al-Bukhári, Muszlim),* valamint azt mondta ﷺ: „Ó Korán emberei (akik a Koránt követik), ne hagyjátok el a *witr* imát!” *(Abu Dáúd)*

A *witr* imát az esti ima utántól egészen a *fadzsr* imáig végezhetjük. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Allah bizony megerősített titeket egy imával, ami jobb az nektek, mint birtokolni a legértékesebb vagyont: (ez) a witr ima, az isa (esti) imától a fadzsr (hajnali) ima kezdetéig.” *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)* Áisa ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ az éjszaka első, középső és utolsó részében is imádkozta a *witr* imát. S a *witr*et a hajnalhasadás előtt fejezte be.” *(al-Bukhári, Muszlim).* A *witr* ima elvégzése az éjszaka utolsó harmadában előnyösebb, de annak jobb az esti ima után elvégeznie, aki fél attól, hogy nem bír felébredni az éjszaka utolsó harmadában. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Aki attól tart, hogy nem lesz képes éjszaka felkelni az éjszaka utolsó felében, az imádkozza a *witr* imát az éjszaka első felében. Aki azt érzi, hogy fel tud kelni az éjszaka utolsó felében, az imádkozza a *witr*et az éjszaka végén, mert az éjszaka végén tartott imát az angyalok kísérik, és az jobb.” *(Muszlim)*

A *witr* imával fejezzük be a napi imádkozást. „Legyen a *witr* az utolsó imátok éjszaka!” – mondta Mohamed Próféta ﷺ *(al-Bukhári, Muszlim),* de megengedett a *witr* után is imádkozni, de páros rakából álljon ez az ima. Abu Umámára hivatkozva azt jegyezték fel, hogy Allah Küldötte ﷺ két rakát ülve imádkozott a *witr* után *(Ahmed).* Tehát egy éjszaka alatt csak egyszer lehet imádkozni a *witr*et. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „egy éjszaka alatt ne imádkozzatok két *witr*et!” *(at-Tirmidi és Abu Dáúd),* és ha elkezdődik a fadzsr akkor nem imádkozhatunk witret. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta ibn Omarnak: „Az éjszakai imát kettesével (két rakánként szünetet tartva) [imádkozzad], de ha attól tartasz, hogy közel már a hajnal, akkor imádkozzál egy rakát *witr* gyanánt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

A *witr*et a következőképpen lehet végezni:

– **Ha az imádkozó három rakát akar imádkozni, akkor a witr imában** két rakát imádkozik, és utána külön imádkozik egy rakát *(an-Naszái, al-Bejhaqi).*; vagy a három rakát egymás után imádkozza egy *Tasahud*dal és köszönéssel *(Ibn Hibbán)*;
– **Ha az imádkozó öt vagy hét rakát akar imádkozni, akkor a witr imában** az összes rakát egymás után imádkozza egy *Tasahud*dal és köszönéssel *(Muszlim, Ahmed, an-Naszái);*
– **Ha az imádkozó kilenc rakát akar imádkozni, akkor a witret** folyamatosan *Tasahud*ra ülés nélkül imádkozza, és a nyolcadik raka végén *Tasahud*ot mond (köszönés nélkül), majd feláll az utolsó rakához, amiben megint elmondja a *Tasahud*ot és a köszönést (*asszalám*) is *(Muszlim);*
– **Ha az imádkozó tizenegy rakát akar imádkozni, akkor a witret** az imádkozó két rakánként imádkozza, és utána külön imádkozik egy rakát.

Minden rakában recitálni kell a Fatihát és egy tetszőleges szúrát a Koránból. A Próféta ﷺ a *witr* során ezt recitálta: „Szabbih iszma rabbikal álá" az első rakában, és „Kul já ajjuhal kafirún" a második rakában, és „Kul huval-lahu ahad" a harmadik rakában – a Korán 87., 109. és 112. szúráját *(an-Naszái).* „Néha a harmadik rakában még hozzátette a „Kul áúdzu bi rabbil falak" és „Kul áúdzu bi rabbin nász" – Korán 113. és 114. szúráját is *(at-Tirmidi)*, és egyszer „száz áját recitált az an-Niszá szúrából – Korán 4. szúrájából *(an-Naszái, Ahmed)*

A *qunút*-fohász

A *witr*ben, az utolsó (páratlan) rakában a recitálás után és a meghajlás előtt; vagy a meghajlás után, de a leborulás előtt a *qunút*-fohászt ajánlatos mondani. Ilyenkor az imádkozó mind a két kezét felemelve tartja, de a fohász végeztével nem kell végigsimítani az arcot, mivel nem maradt fenn erről egy hiteles *hadísz* sem.

Allahummah-diní fímen hadajt, wa áfiní fímen áfejt, watewellení fímen tewellejt, wa bárik lí fímá atajt, wa qiní serra má qadajt, feinneke taqdí wa le juqdá alejk, innehu le jedillu men wálejt, wa le jeizzu men ádejt, tebárakte rabbene wa taálejt.

Ó Allah, vezess engem azok közé, akiket Te vezettél, s tégy azok közé valóvá, akiket támogattál! Segíts engem is, ahogyan másokat segítettél, és áldd meg nekem azt, amit adtál! Őrizz meg annak rosszától, amit elrendeltél, hiszen Te rendelsz el, s Veled szemben nem állhat fenn semmilyen elrendelés! Nem alacsonyítható le az, akit Te támogatsz, s nem emelkedhet fel az, akivel Te szállsz szembe. Áldott vagy, ó Urunk, és Magasztos. *(at-Tirmidi, Ibn Mádzsa)*

اللّهُمَّ اهْدِني فيمَنْ هَدَيْت، وَعافِني فيمَنْ عافَيْت، وَتَوَلَّني فيمَنْ تَوَلَّيْت، وَبارِكْ لي فيما أَعْطَيْت، وَقِني شَرَّ ما قَضَيْت، فَإِنَّكَ تَقْضي وَلا يُقْضى عَلَيْك، إِنَّهُ لا يَذِلُّ مَنْ والَيْت، [وَلا يَعِزُّ مَن عادَيْت]، تَبارَكْتَ رَبَّنا وَتَعالَيْت.

Allahumma inní aúdzu biridáke min szakhatik, wa bimuáfátike min uqúbatik, wa aúdzu bike mink, le uhszí szanáan alejk, ente kemá asznejte álá nefszik.

Ó Allah, én a Te elégedettségedhez menekülök a haragvásod elől, s a védelmedhez a büntetésed elől! Hozzád menekülök Előled. Nem tartom számon a Rád mondott dicséretet, Te olyan vagy, ahogyan Magadat dicsérted. *(at-Tirmidi, Ibn Mádzsa)*

اللّهُمَّ إِنِّي أَعوذُ بِرِضاكَ مِنْ سَخَطِك، وَبِمُعافاتِكَ مِنْ عُقوبَتِك، وَأَعوذُ بِكَ مِنْك، لا أُحْصي ثَناءً عَلَيْك، أَنْتَ كَما أَثْنَيْتَ عَلى نَفْسِك.

Allahumma ijjáka nabud, wa leke nuszallí wa naszdzsud, wa ilejke naszá wa nahfid, nardzsú rahmatek, wa nakhsá adzábek, inne adzábeke bilkáfiríne mulhaq. Allahumma inne nasztaínuk, wa nasztaghfiruk, wa nuszní alejkel-khajr, wa le nakfuruk, wanuminu bik, wa nakh-dau lek wa nakh-lau men jakfuruk.

Ó Allah, mi Téged szolgálunk, Hozzád imádkozunk, s Előtted borulunk le, Hozzád sietünk, s Érted fáradozunk! A Te könyörületedet áhítozzuk, s féljük büntetésedet, hiszen a Te büntetésed eléri a hitetleneket. Ó Allah! Tőled kérünk segítséget, s Tőled kérünk bocsánatot!

Veled kapcsolatban csak jót mondunk, s nem vagyunk hitetlenek Veled szemben. Benned hiszünk, Irántad vagyunk alázatosak, s elutasítjuk, megtagadjuk azokat, akik hitetlenek Veled szemben. *(al-Bejhaqi)*

اللّهُمَّ إِيّاكَ نعْبُدْ، وَلَكَ نُصَلّي وَنَسْجُد، وَإِلَيْكَ نَسْعى وَنَحْفِد، نَرْجو رَحْمَتَك، وَنَخْشى عَذابَك، إِنَّ عَذابَكَ بالكافرين ملْحَق. اللّهُمَّ إِنّا نَسْتَعينُكَ وَنَسْتَغْفِرُك، وَنُثْني عَلَيْك الخَيْرَ، وَلا نَكْفُرُك، وَنُؤْمِنُ بِك، وَنَخْضَعُ لَكَ وَنَخْلَعُ مَنْ يَكْفرُك.

A *witr*ből való elköszönés utáni fohász

A Próféta ﷺ, amikor elköszönt a *witr*ből, azt mondta:
Szubhán-el-malikul-quddúsz (háromszor).
Magasztaltassék a Király, a Szentséges!

سُبْحانَ المَلِكِ القُدّوس (ثلاث مرات)

A harmadikat fennhangon mondta el, meg is nyújtotta, és kiegészítette ezzel:

Rabbil-melá-ikati warrúh.
Az angyalok és a Lélek Ura. *(an-Naszái, ad-Dáraqutni)*

[ربِّ الملائكةِ والرّوح]

Megjegyzés

A *qunút*-fohászt nemcsak a *witr*ben mondta Mohamed Próféta ﷺ, hanem a napi öt ima utolsó rakájában is a meghajlás után akkor, ha valamilyen baj érte a muszlimokat. „Ha Mohamed Próféta ﷺ kérni akart valamit Allahtól valaki részére vagy valaki ellen, akkor fohászkodott az utolsó rakában. A meghajlás után felegyenesedve felemelte a kezeit, mondván: szemia-llahu limen hamidah. [Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt.] Rabbana va laka-lhamd. [Urunk Tied a dicsőség.] Utána hangosan fohászkodott, és akik mögötte álltak ámin-t mondtak.” – mondja a *hadísz (al-Bukhári, Ahmed, Abu Dáúd).* „Miután befejezte a *qunút*ot, Allahu akbar-t mondott és leborult.” *(an-Naszái, Ahmed)*

Az éjszakai virrasztás (kijámul-leil)

Az éjszakai virrasztás ajánlatos ima. Allah a Koránban sok helyen dicsérte azokat, akik betartják, pl.: *„Az istenfélők kertekben és forrásoknál lesznek, és átveszik azt, amit az Uruk adott nekik. Korábban ők jóravalóak voltak: éjszaka csak keveset aludtak, hajnalhasadáskor (Uruk) bocsánatáért könyörögtek...” (Korán 51: 15-18)*

Áisa ﷺ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ mindig felkelt éjszaka imádkozni, és addig állt az imában, amíg a lábai teljesen feldagadtak. Egyszer azt kérdeztem tőle: „Miért teszed ezt, Ó Allah Küldötte, hiszen neked Allah már megbocsátotta minden előző és ezután lévő bűnödet?” Ő azt felelte: „Ne legyek hát hálás szolga?!” *(al-Bukhári, Muszlim)*

– Dzsáber ﷺ azt mondta: Hallottam, amint Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Az éjszaka során van egy olyan óra, amikor bármit is kérjen egy muszlim ember erre a világra vagy a túlvilágra vonatkozóan, megadatik az neki. És ez minden éjszakában van.” *(Muszlim)*
– Abu Hurejra ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A sátán három csomót köt a fejetek végére, amikor alusztok, és mindegyik csomónál azt mondja: hosszú az éjszaka, aludj hát. Ha valaki felébred, és Allahra emlékezik, megoldódik egy csomó. Ha wudut is csinál, egy másik csomó oldódik meg. Ha imádkozik is, akkor még egy csomó oldódik meg. És akkor az ember vidáman és frissen ébred, különben pedig rosszkedvű és fáradt lesz.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Abdullah ibn Maszúd ﷺ arról számolt be, hogy a Próféta ﷺ előtt megemlítettek egy embert, aki az egész éjszakát átaludta, fel sem kelt imádkozni (a hajnali imát sem). Allah Küldötte ﷺ azt mondta erre: „Olyan ember ő, akinek a sátán a fülébe vizelt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Amr ibn A’nbaszah ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Az Úr az éjszaka utolsó részében van legközelebb a szolgához. Ha azok között tudsz lenni, akik Allahot emlegetik azon az órán, akkor legyél.” *(at-Tirmidi)*

– Abdullah ibn Szalám ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ti emberek, köszöntsétek egymást, tápláljátok a szegényeket, és imádkozzatok éjszaka, amikor mások alszanak! Akkor békésen bejuttok a Paradicsomba.” *(at-Tirmidi)*
– Abu Hurejra ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A legjobb hónap a böjtre Ramadán után Muharram, és a legjobb ima a kötelező imák után az éjszakai.” *(Muszlim)*

1. Illemszabályok. Aki éjszaka plusz imát akar végezni, annak ajánlatos a következőket figyelembe venni:
– Legyen az a szándéka, mielőtt elalszik, hogy éjszakai virrasztást akar végezni. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki úgy alszik el, hogy közben az áll a szándékában, hogy éjszaka felkel imádkozni, de reggelig (a hajnali imáig) elalszik, annak megírják azt, amit szándékozott (mintha megtette volna), elalvása pedig ajándék Urától.” *(an-Naszái)*
– Ajánlatos szoktatni magunkat az éjszaki imához. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „A legjobb cselekedet Allahnál az állandó, akkor is, ha kevés.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– „Mohamed Próféta ﷺ ha felkelt éjszaka imádkozni, sziwákkal tisztította a száját.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– A Próféta ﷺ ha éjjel felkelt, hogy plusz imát végezzen, akkor azt mondta: „Ó, Allah! Tiéd a hála, Te vagy az egek és a föld Világossága, s azoké, akik benne vannak. Tiéd a hála, Te tartod fenn az egeket és a földet, s azokat, akik azokban vannak. Tiéd a hála, Te vagy az egek és a föld Ura, s azoké is, akik azokban vannak, és Tiéd a hála, Te vagy az Igazság. Az ígéreted igazság, a szavad igazság, a Veled való találkozás igazság, a Paradicsom igazság, a Tűz igazság, a prófétaság igazság, az (utolsó) Óra igazság és Mohamed ﷺ igazság! Ó, Allah! Neked vetettem alá magam, Rád hagyatkoztam, Benned hiszek, Hozzád fordulok bűnbocsánatért, Érted érvelek, s Hozzád fordulok döntésért. Bocsásd meg nekem mindazt, amit elkövettem, amit elmulasztottam, azt, amit titokban tettem és azt, amit nyíltan, Te vagy az Istenem, nincs más isten Rajtad kívül!” *(al-Bukhári)*

- Két rövid rakát imádkozzon az éjszakai ima megnyitójaként. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valaki felkel éjszaka imádkozni, kezdje az imát két rövid rakával.” *(Muszlim)*
- Keltse fel a családját, a feleségét. A Próféta ﷺ azt mondta: „Ha a férfi felkelti a családját (a feleségét) az éjszakában, és külön-külön vagy együtt két rakát imádkoznak, akkor Allah őket az Őróla gyakran megemlékezők közé írja.” *(Abu Dáúd).* És azt mondta ﷺ: „Allah megkönyörül azon a férfin, aki éjszaka felkel imádkozni és felkelti a feleségét is, és ha az asszony nem akar felkelni, akkor vizet fröcsköl az arcára [hogy felébressze]. És Allah megkönyörül azon a nőn, aki éjszaka felkel imádkozni, és felkelti a férjét is, és ha a férje nem akar felkelni, akkor vizet fröcsköl az arcára [hogy felébressze].” *(Abu Dáúd)*
- Hagyja abba az imádkozást, ha álmos. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valaki álmos ima közben, akkor aludjék, amíg elmúlik az álmossága. Hiszen ha valaki álmosan imádkozik, akkor megesik, hogy ahelyett, hogy megbocsátásért esedezne, magát szidalmazza.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
- Annyit imádkozzon, amennyit bír.
- A Próféta ﷺ néha hosszan recitált az éjszakai imában és néha röviden:
  - Hudzaifa ﷺ azt beszélte el: „Egy éjszaka a Prófétával ﷺ imádkoztam [az éjszakai imát]. Elkezdte mondani az al-Baqara szúrát (Korán 2. fejezete). Azt hittem, megáll a századik ájánál, de folytatta. Azt hittem, az egész szúrát el fogja mondani ebben a rakában, de még utána is folytatta az an-Nisza szúrával (Korán 4. fejezete), majd elkezdte az Áli-Imran szúrát is (Korán 3. fejezete). Folyamatosan recitált, és ha olyan ájához ért, amiben magasztalás van, akkor ő is magasztalt. És ha kérés volt benne, akkor ő is kért. És ha menedékkeresésről szóló ájához ért, akkor ő is Allah védelmét kérte. Aztán meghajolt, mondván: Dicsőség a hatalmas Uramnak, és körülbelül annyi ideig maradt a meghajlásban, amennyi ideig állt. Aztán kiegyenesedett, és azt mondta: Szemia- llahu limen hamidah. [Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt.] Rabbana va lakal hamd. [Istenünk, Tiéd a dicsőség és

a hála.], és ismét annyi időt töltött állva, mint előtte a meghajlásban. Aztán leborult, mondva: Dicsőség a magasságos Uramnak, és a leborulása is annyi ideig tartott, amennyi ideig állt." *(Muszlim)*

– Egyszer olyan hosszan recitált, hogy azt mondta Abdullah ibn Maszúd ﷺ: „Amikor egyik este a Prófétával ﷺ imádkoztam, hosszú volt az állás és én rosszat akartam tenni. Azt kérdezték a társai: Mit akartál tenni? Azt felelte: Le akartam ülni és magára hagyni a Prófétát ﷺ." *(al-Bukhári, Muszlim)*

– „Egyszer a Próféta ﷺ csupán csak egy áját recitált ebben az imában. *„Ha megbünteted őket [megteheted, hiszen] a Te szolgáid ők. Ha pedig megbocsátasz nekik [megteheted, hiszen] Te vagy a Hatalmas és a Bölcs." (Korán 5:118)* Ezt egészen addig recitálta, amíg el nem érkezett a hajnali ima ideje. Ezzel az ájával hajolt meg, borult le és ezzel mondott fohászt is. Reggel azt mondta neki Abu Darr ﷺ: – Ó, Allah Küldötte! Te reggelig mondtad ezt az egy áját. Ezzel hajoltál meg, ezzel borultál le, s ezzel is fohászkodtál, holott Allah megtanította neked az egész Koránt. Ha mi is ezt tennénk, az jó lenne nekünk? Azt felelte: „Megkértem Allahot, hogy adjon a népemnek közbenjárást, és Ő megadta. Ez mindenkié lesz, kivéve azt, aki társít valamit Allah mellé." *(an-Naszái)*

– „Egyszer egy férfi azt mondta a Prófétának ﷺ: Ó, Allah Küldötte! Van egy szomszédom, aki egész éjjel imádkozik, és csak a „Kul huva Allahu ahad"-ot *(112. szúra: Az őszinte hit)* recitálja. Ezt recitálja és semmi mást, mintha a rövidsége miatt tenné. Erre azt felelte a Próféta ﷺ: „Esküszöm Allahra, hogy olyan ez a szúra, mintha a Korán harmada lenne." *(al-Bukhári, Muszlim)*

2. Ideje. Az éjszakai imát az éjszaka elején, közepén és végén is lehet végezni az esti ima után. Anasz ﷺ azt mondta: „Ha valaki azt akarta látni, hogy [Allah Küldötte ﷺ] éjjel imádkozik, láthatta, és ha azt akarta látni, hogy alszik, azt is láthatta. Néha úgy böjtölt [önkéntesen] egy hónapot, hogy azt hittük, hogy végig fogja böjtölni azt, és néha nem böjtölt a hónap során, amíg azt hittük, hogy nem böjtöl egyáltalán." *(al-Bukhári, Muszlim)*. Az éjszakai imát legjobb az éjszaka utolsó harmadában elvégezni:

3. Abdullah ibn Amr ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A legszeretettebb böjt Allah előtt Dáúd عليه السلام böjtje. És a legszeretettebb ima Allah előtt Dáúd عليه السلام imája. Dáúd aludt az éjszaka első felében, azután felkelt, imádkozta az éjszaka harmad részét, és az éjszaka (maradék) egyhatod részben pedig visszafeküdt aludni. És minden másnap böjtölt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
   - Áisa رضي الله عنها arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ az éjszaka első részében aludt, az utolsó részében pedig imádkozott. Ezután visszafeküdt, és ha a müezzin (a hajnali) imára hívott, felkelt, ha kellett fürödnie, megfürdött, különben mosakodott és kiment (imádkozni).” *(al-Bukhári, Muszlim)*
   - A Próféta ﷺ azt mondta: „Allah lejön minden éjszaka a földi éghez, amikor csak az éjszaka utolsó harmada marad, és azt mondja: Ki fohászkodik Hozzám, meghallgatom őt, ki kér Tőlem, megadom azt neki, ki kér bocsánatot Tőlem, megbocsátok neki.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
4. Hány rakából áll? Nincs meghatározott szám, lehet egy, lehet több, de a legjobb tizenegy rakát imádkozni. Áisa رضي الله عنها azt felelte, amikor a Próféta ﷺ Ramadánban végzett imájáról kérdezték: „Soha nem imádkozott, se Ramadánban, se máskor többet, mint tizenegy raká. Négyet [rakát] imádkozott – ne is kérdezd, mennyire szépeket és hosszúakat –, utána még négyet imádkozott – s ne is kérdezd, mennyire szépeket és hosszúakat –, s utána hármat imádkozott.” *(al-Bukhári).* Ibn Abbász arról számolt be, hogy a Próféta ﷺ imája [éjjel] 13 raká volt *(al-Bukhári, Muszlim)*
   - Ibn Omar رضي الله عنهما arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Az éjszakai imát kettesével (két rakánként szünetet tartva) [imádkozzad], de ha attól tartasz, hogy közel már a hajnal, akkor imádkozzál egy rakát *witr* gyanánt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
   - Ibn Omar رضي الله عنهما arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ kettesével imádkozta az éjszakai imát, és utána még egy rakát *witr* gyanánt. *(al-Bukhári, Muszlim)*
   - Áisa رضي الله عنها azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ tizenegy rakát imádkozott éjszaka. Olyan hosszan borult le, hogy annyi idő alatt ötven

áját lehetett volna elmondani. A hajnali ima előtt két rakát imádkozott, és aztán lefeküdt a jobb oldalára, amíg el nem jött hozzá az imára hívás." *(al-Bukhári)*

5. Az éjszakai ima pótlása. Muszlim azt jegyezte le Áisától ﵂, hogy amikor a Próféta ﷺ nem tudott imádkozni éjszakai imát betegség vagy valami más miatt, akkor a nap folyamán tizenkét rakát imádkozott. *(Muszlim)*

***Taravih* imák[99]:** Ezek az ajánlatos imák a Ramadán hónap jellemzői. Az összes *hadísz*jegyző azt jegyezte le Abu Hurajrától, hogy a Próféta ﷺ mindig ösztökélte a hívőket a Ramadán éjszakáinak virrasztására anélkül, hogy kötelezővé tette volna, mondván: „Aki hittel és Isten tetszését várván egész Ramadán havában éjszakai virrasztást végez, annak megbocsáttatnak az elkövetett bűnei." *(al-Bukhári, Muszlim)*

A *taravih* imák az *isa* (esti) ima után és a *witr* előtt végezhetők, két rakánként szünetet tartva. A leghitelesebb *hadísz* szerint nyolc rakából áll, és a legjobb közösségben elvégezni a mecsetben, de lehet egyedül is.[100]

A késő reggeli ima (szalát ad-duha)

Ez egy ajánlatos ima. Abu Hurejra ﵁ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ azt kötötte a lelkemre, hogy minden hónapban három napot böjtöljek, délelőtt imádkozzak két rakát, és imádkozzam a *witr*et, mielőtt aludni mennék." *(al-Bukhári, Muszlim)* *Ad-duha* imát azok imájának hívta Mohamed Próféta ﷺ, akik mindig készek a megbánásra (*szalátu al-awwábín*), és azt mondta ﷺ: „Csak az igyekszik rendszeresen elvégezni a *duha* imát, aki mindig kész a megbánásra." *(Ibn Khuzaimah, at-Tabaráni)*

A késő reggeli ima felér egy napi hálaadással. Ahmed, Muszlim, és Abu Dáúd azt jegyezte le Abu Darrtól ﵁, hogy a Próféta ﷺ azt mondta:

---

99. Ramadánban az éjszakai imát *tarávih* imának hívják. At-tehadzsad imának hívják az éjszakai imát, ha az éjszaka utolsó részében elvégzik.
100. Lásd bővebben a böjtölés könyvét!

„Mindegyikőtök minden egyes ujjpercére adatik adomány. Minden magasztalás adomány, minden dicsőítés adomány, minden hitvalló megnyilatkozás adomány, minden takbir (Allah akbar mondása) adomány, minden jóra parancsolás adomány, és minden megvetendő dologtól való tiltás adomány. És mindezekkel felér két raka délelőtt végezett (ima).” A későreggeli ima megvéd. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta abban a *hadísz*ban, amelyben a Dicsőséges és Fenséges Urát idézte: „Allah így szólt: „Ó Ádám fia, imádkozzál Nekem négy rakát a nap elején, akkor egész napra megvédelek!”” *(Muszlim)*

A későreggeli imát (ad-duha) napfelkelte után, délelőtt lehet végezni,[101] kettőtől tizenkét rakáig terjedhet, két rakánként szünetet tartva.

– Abu Darr ﷺ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ három dolgot kötött a lelkemre, amelyet soha nem hagyok el, amíg élek: minden hónapban három napot böjtöljek, délelőtt imádkozzak két rakát, és csak akkor aludjak, miután imádkoztam a *witr*et.” *(Muszlim)*
– Áisa ﷺ azt mondta, hogy Allah Küldötte ﷺ négy rakát imádkozott délelőtt, és még annyit imádkozott hozzá, amennyit Allah akart. *(Muszlim)*
– Umm Háni, Fákhiteh Abu Talib lánya ﷺ azt mondta: „Allah Küldöttéhez ﷺ mentem Mekka elfoglalásának napján. Ő megfürdött, és ezután nyolc rakát imádkozott délelőtt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Allah útmutatását kérő ima (szalátul-isztikhára)

Aki valamely döntés előtt állva elbizonytalankodik (nem tud dönteni),[102] annak ajánlatos két rakát imádkoznia, az elköszönés (teszlim) után a Qibla felé fordulva felemelnie a kezét,[103] hálát adnia Allahnak, és Allah áldását kérnie a Prófétára ﷺ, majd fohászkodnia a következő fohásszal:

---

101. Tehát kb. negyed órával napfelkelte utántól negyed órával a déli ima előttig terjed az ideje.
102. Szalátul-isztikhára imádkozása minden döntés előtt ajánlatos. Ilyenkor az imádkozó alázattal és engedelmesen elhatárolódik a saját hatalmától és erejétől és Allah hatalmába és erejébe kapaszkodik. Szalátul-isztikhára imádkozása után látomást láthatunk, de ez egyáltalán nem feltétele a döntésnek és hiba erre várni.
103. A kéz felemelése akképpen történik, hogy mindkét tenyér egymás mellett, az ég felé fordítva a mellkas szintjében vagy annál feljebb helyezkedik el.

Dzsábir ibn Abdullah azt mondta: Allah Küldötte ﷺ úgy tanította nekünk az „isztikhárát” minden dologgal kapcsolatban, ahogyan a szúrákat tanította nekünk a Koránból. Azt mondta: Ha valamelyikőtök egy dologra készül, akkor imádkozzon két rakát a kötelező imádkozáson kívül, s utána mondja azt:

A Próféta ﷺ, amikor elköszönt az isztikhára imából, azt mondta:

Allahumma inní esztekhíruke biilmike, wa-eszteqdiruke biqudratike, wa-eszeluke min fadlikel-adím, fe-inneke taqdiru walá aqdir, wa taálemu wa le aálem wa ente allámul-ghujúb, Allahumma in kunte taálamu enne hádzel-amr (*itt megnevezi a dolgot*) khajrun lí fí díní wa maásí wa áqibeti amrí – *vagy azt mondta:* fí aádzsilihí aw ádzsilihi – feqdurhu lí, wa jesszirhu lí, szumma bárik lí fíh, wa in kunte talemu enne hádzel-amr serrun lí fí díní wa maásí wa áqibeti amrí – *vagy azt mondta:* fí aádzsilihí aw ádzsilihi – fesszrifhu anní wesszrifní anh, waqdur lijel-khajra hejszu kán, szumma ardiní bih.

Ó Allah! A Te tudásod által válasszál nekem, és a Te hatalmad által rendeljél nekem, s a Te hatalmas kegyelmedből kérek! Hiszen Te képes vagy dolgokra én pedig nem, Te tudsz, én pedig nem, és Te ismered a rejtett világot. Ó Allah, ha Te tudod, hogy ez a dolog – itt nevezi meg a dolgot – jó számomra a vallásomban, a megélhetésemben, és a dolgaim végső kimenetelében (vagy dolgaim elején, és végén), akkor rendeld el nekem, s könnyítsd meg, majd tedd áldásossá azt számomra. Ám ha tudod, hogy ez a dolog rossz nekem a vallásomban, a megélhetésemben, és a dolgaim végső kimenetelében (vagy dolgaim elején, és végén), akkor fordítsd el tőlem és engem is fordíts el attól. A jót rendeld el számomra, bárhol legyen is az, és tégy engem elégedetté azzal!

اللّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخيرُكَ بِعِلْمِك، وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِك، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ العَظيم، فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلا أَقْدِر، وَتَعْلَمُ وَلا أَعْلَم، وَأَنْتَ عَلاّمُ الغُيوب، اللّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هذا الأَمْرَ– وَيُسَمِّي حاجَتَه – خَيْرٌ لي في ديني وَمَعاشي وَعاقِبَةِ أَمْري – أو قال: عاجلة وآجله – فَاقْدُرْهُ لي وَيَسِّرْهُ لي ثمَّ بارِكْ لي فيه،

وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هذا الأَمْرَ شَرٌّ لي في ديني وَمَعاشي وَعاقِبَةِ أَمْري – أو قال: عاجلة وآجله – فَاصْرِفْهُ وَاصْرِفْني عَنْهُ وَاقْدُرْ لي الخَيْرَ حَيْثُ كانَ ثُمَّ أَرْضِني بِه.

Sosem adhat okot a bánatra, ha valaki a Teremtőtől kér útmutatást, és tanácsot a hívő teremtményektől (emberektől), és meggyőződött a dolgát illetően. Azt mondta a Magasztos Allah *(Korán 3:159)*:

„Wa sáwirhum fil-emri fe-idzá azamta fetewekkel alá Allah."
„Tanácskozzál velük a dologról, s ha már elhatároztad magad, akkor hagyatkozz Allahra!" *(al-Bukhári)*

{وَشاوِرْهُم في الأَمْرِ فَإِذا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلى الله}

Imádkozás nap- és holdfogyatkozáskor

(szalátul-kuszuf wa al-khuszuf)

A nap- vagy holdfogyatkozáskor mind a nőnek, mind a férfinak hangsúlyosan ajánlatos két rakából álló imát végeznie, amelynek az a sajátossága, hogy **egy rakán belül két meghajlás és két leborulás végzendő.** Az azán helyett a következő hívással tudósítják az embereket az ima kezdetéről:
„Asszalátu dzsámiaá!"
(Az ima összegyűjtő!)

الصلاة جامعة

Jobb közösségben elvégezni ezt az imát, de ez nem feltétel.

Ajánlatos még ilyenkor az istenemlegetés és az adakozás.

Al-Mughírah ibn Suebah ﷺ azt mondta: „Napfogyatkozás volt aznap – a Próféta ﷺ életében –, amikor a kisfia, Ibrahim meghalt.

Az emberek arról kezdtek beszélni, hogy a napfogyatkozás azért történt, mert meghalt Ibrahim, de Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „A Nap és a Hold Allah jelei közé tartoznak. **Nem valamelyikünk születése vagy halála miatt történik a napfogyatkozás (holdfogyatkozás)!** Ha látjátok a napfogyatkozást (holdfogyatkozást), akkor fohászkodjatok Allahhoz, és imádkozzatok a fogyatkozás végéig.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Áisa ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A Nap és a Hold Allah jelei közé tartoznak. Nem valamelyikünk születése vagy halála miatt történik a napfogyatkozás (holdfogyatkozás)! Ha látjátok a napfogyatkozást (holdfogyatkozást), akkor fohászkodjatok Allahhoz, dicsőítsétek Őt (Allah akbar-t mondani), adjatok a pénzetekből a rászorulóknak (szadaka) és imádkozzatok.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

Abu Músza ﷺ azt mondta: „Mikor napfogyatkozás volt, a Próféta ﷺ felállt imádkozni és azt mondta: „Ha láttok valamit abból (a nap- vagy holdfogyatkozásból), akkor emlékezzetek meg Allahról (zikr), fohászkodjatok Hozzá, és kérjetek Tőle bűnbocsánatot.” (al-Bukhári, Muszlim)

Leírása

A nap- és holdfogyatkozáskori imádkozás **hangosan végzendő**, ami azt jelenti, hogy hangosan kell recitálni a Fátihát és a másik Korán-részletet és ugyanúgy végzendő, mint minden más ima, de négy meghajlásból és négy leborulásból áll:

1. A muszlim tisztelettel, hódolattal, alázatosan, arccal a Kába felé fordulva egyenesen áll, azzal a belső elhatározással, hogy elvégzi az imát. Kezeit felemelve „Allahu akbar”-t mond. (Ezután, mint minden imában, Allahot dicsőíti, majd menedéket kér Allahnál a sátántól.)
2. Majd elmondja a Fátihát, és hosszan idéz a Koránból.
3. Egy kis hallgatás után ismét felemeli a kezeit a fül vagy a váll magasságáig és „Allahu akbar”-t mond, majd hosszan meghajol. Közben azt mondja: „szubhana rabbi-elazim” *(háromszor).* [Dicsőség a hatalmas Uramnak.]
4. Majd felegyenesedve felemeli a kezeit a fül vagy a váll magasságáig mondván: „szemia-llahu limen hamidah”. [Allah hallja azokat, akik magasztalják Őt.] „Rabbana va laka-lhamd”. [Urunk, Tiéd a dicsőség.] **Ezután újból recitálja a Fátihát, és hosszan idéz a Koránból.**

5. Másodjára is hosszan meghajol, és ugyanazt mondja, mint minden imában: „szubhána rabbi elazím”.
6. Majd felegyenesedik ugyanazt mondva, mint minden imában „szemi Allahu limen hamida, rabbana va laka alhamd”.
7. Ezután „Allahu akbar”-t mond és hosszan a földre borul, közben azt mondja: „szubhana rabbija-l-ala” *(háromszor).* [Dicsőség a magasságos Uramnak.]
8. Felemelkedik ülő helyzetbe, mondván: „Allahu akbar”. Rövid ideig ül, miközben a következő mondatot mondja: „Rabbi igfir li, igfir li!” [Uram, bocsáss meg nekem, bocsáss meg nekem!]
9. Kis szünetet tart, majd ismét „Allahu akbar”-t mond, és újra hosszan a földre borul. Ugyanazt a mondatot ismételve, mint az előző leborulásban. Ezzel az első rakát befejezte.
10. Ez egy rakája, a teljes egysége a nap- vagy holdfogyatkozási imának.
11. „Allahu akbar”-t mondván feláll a második rakához. Elkezdi a második rakát a Megnyitó szúrával, az al-Fátihával, majd hosszan idéz a Koránból, és megismétli mindazt, amit az első rakában csinált (két meghajlás, az első meghajlás után Korán-recitálás és két leborulás)
12. Befejezvén a második rakát, hasonló helyzetbe kell ülni, mint a két leborulás között, és elmondani *a Tasahud*ot végig.
13. Végezetül jobbra fordítjuk a fejünket úgy, hogy lássuk a vállunkat, és azt mondjuk: asszalamu alejkum wa rahmatu-llah! [Allah békéje és kegyelme legyen veletek!] Majd balra fordítjuk a fejünket úgy, hogy lássuk a bal vállunkat, és megismételjük az előbbi mondatot.

Ezzel az ima véget ért.

Ibn Abbasz azt mondta: „Napfogyatkozás volt Allah Küldöttének ﷺ korában, s ő imádkozni kezdett: hosszú állással kezdte a Tehén című szúra hosszának megfelelően, majd hosszú meghajlást végzett, majd felegyenesedett hosszú állással, de rövidebben, mint az első állásnál. Majd meghajolt hosszú meghajlással, de rövidebben, mint az elsőnél. Majd leborult, majd felállt hosszan, de rövidebben, mint az első felállásnál,

azután meghajolt hosszú meghajlással, de rövidebben, mint az elsőnél. Majd felállt, de rövidebben, mint az elsőnél, azután meghajolt hosszan, de rövidebben, mint az elsőnél, majd felemelte a fejét, és leborult, aztán felkelt, mikor már a nap kitisztult (elmúlt a napfogyatkozás) és szónoklatot intézett az emberekhez." *(al-Bukhári, Muszlim)*

Megjegyzés

– Az imádkozás után ajánlatos *khutbát* (beszédet) mondani, as-Sáfií szerint ez egy feltétel, viszont Abu Hanifa és Málik *szunnának* minősítette. Ez (a szónoklat) két részből áll, a *takbir* helyett *isztigfar* (bocsánatkérés Allahtól) történik.
– Ha vége van az imának, és még mindig tart a nap- vagy holdfogyatkozás, akkor nem kell megismételni az imát, hanem inkább Allah emlegetésével és a Hozzá való fohászkodással töltsük ki a fennmaradó időt.

Az esőért való ima (szalátul-isztiszká)

Ha hosszú ideig elmarad az eső és az országban szárazság lesz úrrá, akkor ajánlott *szalátul-isztiszkát*, vagyis az esőért való imát végezni, ami nem más, mint Allah kérése arra, hogy öntözze meg az országokat, földeket, s az Ő szolgáit.

Megítélése

Ez egy úgynevezett *szunna muakkada* (hangsúlyos szunna), Mohamed Próféta ﷺ is ezt tette, bejelentette az embereknek és elment az imahelyre, hogy végrehajtsa.

Ideje: A tiltott időn kívül bármikor lehet végezni. Ajánlott, hogy az imám már napokkal előbb bejelentse és ajánlatos napfelkelte után elvégezni.

Leírása

Közösségben kell imádkozni. Két rakából álló, hangosan végzendő ima[104], és utána van egy *khutba* (beszéd), amiben az imámnak ajánlott felszólítani az embereket, hogy kérjenek bocsánatot Allahtól az elkövetett engedetlenségekért, hagyjanak fel a bűnös cselekedetekkel, s böjtöljenek, adakozzanak, hagyják abba az egymás iránti gyűlölködést, mivel az ilyen dolgok lehetnek az okai a kellemetlen helyzeteknek, s az engedelmességek lehetnek az előidézői a jó dolgoknak és a kegyelmeknek. A *khutba* során az imádkozók kifordítják a felső ruhájukat, és úgy húzzák fel (kifordítva), majd utána kezüket felemelve fohászkodnak Allahhoz.

Az esőkérés fohászai

Allahummasz-qiná ghajszan mughíszan marían murían, náfian, ghajra dár, ádzsilan ghajra ádzsil.

Ó Allah! Itass minket bőven áradó esővel; egészségessel, termékenynyel; hasznossal, ne ártóval; most érkezővel, ne késlekedővel! *(Abu Dáúd)*

اللّهُمَّ اسْقِنا غَيْثاً مُغيثاً مَريئاً مُريعاً، نافِعاً غَيْرَ ضار، عاجِلاً غَيْرَ آجِل

Allahumma aghiszná, Allahumma aghiszná, Allahumma aghiszná.
Ó Allah, segíts! Ó Allah, segíts! Ó Allah, segíts! *(al-Bukhári, Muszlim)*

اللّهُمَّ أَغِثْنا، اللّهُمَّ أَغِثْنا، اللّهُمَّ أَغِثْنا

Allahummasz-qi ibádek, wa bahá-imek, wansur rahmatek, wa ahji beledek al-majjit.

Ó Allah! Itasd szolgáidat és állataidat! Terjeszd ki a könyörületedet, s keltsd újra életre a kihalt vidékedet! *(Abu Dáúd)*

اللّهُمَّ اسْقِ عِبادَكَ وَبَهائِمَك، وَانْشُرْ رَحْمَتَكَ وَأَحْيِي بَلَدَكَ المَيِّت

104. As-Sáfií szerint az íd (ünnepi) imához hasonlóan kell elvégezni ezt az imát.

Megjegyzés

– Az esőért való ima és *khutba* a pénteki ima alatt is elvégezhető, ahogyan azt Allah Küldötte ﷺ tette. A két sejk hagyományozta Anasztól azt, hogy egy férfi belépett a mecsetbe pénteken, mialatt Allah Küldötte ﷺ a pénteki beszédet tartotta, és azt mondta: Ó Allah Küldötte! Elpusztult a vagyon és elveszett a remény, fohászkodj hát Allahhoz, hogy mentsen meg minket! Ekkor felemelte két kezét Allah Küldötte ﷺ és azt mondta: „Istenem ments meg minket gyors segítséggel, Istenem ments meg minket gyors segítséggel… (Allahumma aghithna, Allahumma aghithna…).” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Lehetséges csak fohászkodni a pénteki napon kívül, valamint a mecsetben vagy azon kívül végzett imádkozás nélkül is. Ahmed, Ibn Mádzsa, al-Bajhaqi, Ibn Abi Sejba és al-Hakim hagyományozta ezt.

Egyéb önkéntes imák

– **A mecset üdvözlési imája.** Ajánlott annak, aki bemegy a mecsetbe, két rakát imádkoznia. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valamelyikőtök eljött a mecsetbe, akkor ne üljön le, mielőtt két rakát imádkozott volna.” *(al-Bukhári, Muszlim).* Ezt a két rakát bármikor el lehet végezni, még a tiltott imádkozási időben is.
– **Két rakát imádkozni a mosakodás után.** Abu Hurejra ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta Bilalnak: „Mondd meg nekem, hogy mi a legreményteljesebb dolog, amit azóta tettél, hogy felvetted az iszlámot, mert bizony mondom, hallom én a lépteid visszhangját a Paradicsomban!” Bilal azt felelte: „Nem tettem én semmi különöset, ami számomra reményteljesebb, mint az, hogy nem csináltam *wudut* úgy a nap vagy az éjszaka egyetlen órájában sem, hogy utána rögtön ne imádkoztam volna ezzel a *wudu*val annyit, amennyi előíratott nekem imádkozni.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

– **A körbejárás imája.**[105] A hét körbejárás után ajánlott két rakát imádkozni a Makám Ibrahim mögött, (ez kötelezettség a hanafitáknál és a málikitáknál) és „A hitetlenek” című szúrát (109.) recitálni az első rakában, „Az őszinte hit” című szúrát (112.) mondani a másodikban. A Próféta ﷺ is ezt tette *(Muszlim)*. Ezt a két rakát bármikor el lehet végezni, még a tiltott imádkozási időben is. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ne tiltsátok senkinek körbejárni ezt a Házat, és [hagyjátok itt] imádkozni akármikor csak akar, akár éjjel vagy nappal.” *(Ahmed, at-Tirmidi)*
– **Két rakát imádkoznia annak, akit meg akarnak ölni.** Khubaib ibn Adi ﷺ ezt tette, mielőtt a hitetlenek megölték volna. *(al-Madzsmu'a 4/53)*
– **A naplementi ima és az esti ima közötti időben imádkozni.** Abu Dáúd és at-Tirmidi jegyezte le ezt, an-Naszáinál pedig Hudzaifah ﷺ azt mondta: „A Prófétához ﷺ mentem, imádkoztam vele a naplementi imát, és ő imádkozott az esti imáig.”
– **Annak az utazónak az imája, aki hazatér.** Ajánlott annak, aki utazásból hazatér, két rakát imádkoznia a mecsetben. Kaáb ibn Málik ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldöttének ﷺ szokása volt az, hogy az utazásból hazatérve rögtön a mecsetbe ment és két rakát imádkozott.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– **Az ima akkor, amikor valaki kimegy a házából, és amikor bemegy.** Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha a házadból kijössz, akkor imádkozz két rakát, mert eltávolítják tőled a rossz kimenetelt. És ha a házadba bemész, akkor imádkozz két rakát, mert eltávolítják tőled a rossz bemenetelt.” *(a hiteles hadíszok láncolata 1323)*
– **Az ima, ha valami foglalkoztat.** Ha valami ügy foglalkoztatta Mohamed Prófétát ﷺ, akkor imára sietett.” *(al-Bukhári, Muszlim)*
– **A megbánási ima *(szalátut-taubah).*** Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Nincsen olyan szolga, aki ha bűnt követ el, s utána a helyes módon megtisztálkodik, majd imádkozik két rakát, majd Allah bocsánatát kéri (jasztagfirullah), hogy ezt követően ne bocsáttatna meg neki.” *(Abu Dáúd, at-Tirmidi)* A Magasztos Allah azt mondta:

105. A mekkai mecsetben, a Kába körbejárása után.

„És akik, ha valami szégyenletes (fahsaa) dolgot követnek el, vagy sajátmaguk ellen vétkeznek, akkor megemlékeznek Allahról és vétkeik megbocsátásáért esedeznek – és vajon ki bocsátaná meg a vétkeket, ha nem Allah? –, és akik nem átalkodnak meg [bűnös] cselekedetükben – tudván, [hogy az bűn]. Ők azok, akiknek jutalma megbocsátás lesz az ő Uruktól, és kertek, amelyek alatt patakok folynak, s örökkön ott fognak időzni." *(Korán 3:135-136)*

A feledékenységi leborulás (szudzsúd asz-szahu)

A feledékenységi leborulás elrendeltetett azok számára, akik feledékenységből az imájukba több imaelemet tettek vagy valamit elhagytak abból; valami olyat, amit a Próféta ﷺ megtett vagy megparancsolt. Két leborulásból áll, *Tasahud* nélkül. Minden egyes leboruláskor „Allahu akbar"-t mondunk és köszönéssel zárjuk (a második leborulás után). Elvégezhetjük az imából való elköszönés előtt vagy után, de a legjobb a következőket figyelembe venni:

– Ha feledékenységből mulasztottunk el kötelező imaelemet és azonnal nem vesszük észre a mulasztást, akkor az egész rakát pótolni kell, és ima végén az üdvözlés után még két leborulást kell végezni (*feledékenységi leborulás*). Ha viszont azonnal rájöttünk a mulasztásra, akkor pótoljuk ezt azonnal, és az ima végén az üdvözlés után még két leborulást kell végezni.
– Ha több imaelemet imádkoztunk, mint kellett volna, akkor az imánk végén az üdvözlés után még két leborulást kell végezni (*feledékenységi leborulás*). Ha ima közben rájöttünk, hogy többet imádkoztunk, akkor azonnal le kell ülni a *Tasahud*ra, és az ima végén az üdvözlés után még két leborulást kell végezni.
– Ha a *Tasahud* első részének ülését (két rakánál hosszabb imák esetén a 2. raká végén), vagy valamelyik *szunna* elemet felejtettük el, akkor az imánk végén az üdvözlés előtt még két leborulást kell végezni (*feledékenységi leborulás*), és nem kell azt bepótolni akkor sem, ha azonnal eszünkbe jut.

– Ha nem tudjuk, hogy hány rakát imádkoztunk, ha bizonytalanok vagyunk abban, hogy már az ima végéhez értünk-e vagy még egy rakát kell imádkoznunk (és nem tudjuk eldönteni), akkor imádkozzunk még egy rakát (mindig a kevesebbet kell biztosra venni), és csináljunk az ima végén az üdvözlés előtt két *feledékenységi leborulás*t.

Megjegyzés

– Ha nem teljesítettük az ima valamelyik feltételét (pl.: tisztaság, érvényes imaidő stb.), akkor érvénytelen az imánk és meg kell ismételni.
– Ha valamelyik *fard* (kötelező) elemet szándékosan mulasztottuk el, vagy szándékosan többet tettünk meg, akkor ugyanez a helyzet, érvénytelen az ima és meg kell ismételni.
– Ha az imádkozó imám mögött imádkozik és az imám feledékenységből felállt egy plusz rakára, akkor figyelmeztetni kell őt és nem kell követni az imámot. Ilyenkor ülve maradunk és az imámmal együtt elköszönünk – teszlim – [ez a legjobb], vagy nem várunk az imámra és magunktól elvégezzük az elköszönést.

A recitálási leborulás (szudzsúd at-tiláva)

Ajánlatos leborulnia annak, aki egy leborulásra emlékeztető áját olvas vagy hall. Ibn Maszúd ﷺ azt mondta: „A Próféta ﷺ recitálta „wannadzsm” szúrát (Korán 53. fejezete), leborult benne, és azok is leborultak, akik vele voltak.” *(al-Bukhári, Muszlim).* Ezt *szudzsúd at-tilávának*, vagyis a recitálási leborulásnak nevezik. Egyetlen egy leborulásról van szó, amiben nincs se *Tasahud*, se köszönés. Ha valaki ima közben egy leborulásra emlékeztető áját olvas, akkor „Allahu akbar”-t mond, leborul és utána „Allahu akbar”-t mond, ha felemelkedik, ezután folytatja tovább az imáját.

Előnye

Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha Ádám fia recitálja a leborulásra emlékeztető áját, és leborul, akkor a sátán sírva távolodik el tőle, mondván: Ó jaj! Megparancsoltatott neki a leborulás és leborult, ezért az övé a

Paradicsom. Énnekem is megparancsoltatott a leborulás, de ellenkeztem, ezért az enyém a Pokol tüze.” *(Ahmed, Muszlim, Ibn Mádzsa)*

A leborulásra emlékeztető ájják helyei a Koránban

A Koránban 15 leborulási hely van, 14 szúrában. Ezek a következők: *(7:206), (13:15), (16:49-50), (17:107-109), (19:58), (22:18), (22:77), (25:60), (27:25-26), (32:15), (38:24), (41:37-38), (53:62), (84:20-21), (96:19).* Megkülönböztetésül egy vízszintes vonal van afölött a szó fölött, ami leborulást jelent, és az ája végén van egy imafülkét ábrázoló jel, ami a leborulás helyét jelzi.

Mit kell mondani leboruláskor?

Bármivel lehet fohászkodni leboruláskor, de ajánlott a következőket mondani:

Szedzseda wadzshí lilledzí khalaqahu wa saqqa szemahu wa baszarahu bihawlihí wa quwwatihi. Tebárek Allahu ahszenulkháliqín.

Leborult az arcom az előtt, Aki megteremtette, s látást és hallást adott az Ő hatalmával és erejével. Áldott Allah, a legjobb Teremtő! *(at-Tirmidi, Ahmed)*

سَجَدَ وَجْهي لِلَّذي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ (تَبارَكَ اللهُ أَحْسَنُ الخالِقين).

Allahummak-tub lí bihá indeke edzsran, wa daá anní bihá wizran, wadzsalhá lí indeke dukhran, wa teqabbelhá minní kemá teqabbeltehá min abdike Dáúd.

Ó, Allah! Írj nekem ezért fizetséget, vedd le rólam általa a terhet (a bűnöket), tedd ezt félre nekem Nálad, és fogadd el tőlem, ahogyan elfogadtad Dávid szolgádtól! *(at-Tirmidi, al-Hákim)*

اللّهُمَّ اكْتُبْ لي بِها عِنْدَكَ أَجْراً، وَضَعْ عَنِّي بِها وِزْراً، وَاجْعَلها لي عِنْدَكَ ذُخْراً، وَتَقَبَّلها مِنِّي كَما تَقَبَّلْتَها مِنْ عَبْدِكَ داود .

Megjegyzések

– Megengedett az imámnak és az egyedül imádkozónak olyan Korán-részletet olvasni, ami leborulásra emlékeztető áját tartalmaz – akár a halk, akár a hangos imában – és leborulni. Az imám után imádkozónak pedig kötelessége követni az imámot, akár hallotta a leborulásra emlékeztető áját, akár nem.
– A recitálási leborulás nem minősül imádkozásnak, ezért bármikor el lehet végezni, nem feltétele az érvényes mosakodás *(wudu).*

A köszönési leborulás (szudzsúd as-sukr)

Szudzsúd as-sukr vagyis a köszönési leborulás a jogtudósok egyetértése alapján ajánlott azok számára, akiket valamilyen jótétemény ér vagy rossz csapás elkerül. A Próféta ﷺ, ha valami öröm érte vagy örömhírt hoztak neki, akkor a földreborult, meghálálva azt a Magasztos Allahnak *(Abu Dáúd, Ibn Mádzsa, at-Tirmidi).* A köszönési leborulás nem minősül imádkozásnak, ezért bármikor elvégezhető, nem feltétele az érvényes *wudu*. Allahu akbar-t mondván leborulunk, leborulva az alábbi mondatot ismételgetjük: „szubhána rabbijel álá” majd fohászkodunk.

Negyedik fejezet

- A beteg imádkozása (szalátul-maríd)
- Az utazó imája (szalátul-muszáfir)
- Az imák összevonása (dzsamu asszaláh)
- A félelmi ima (szalátul-khauf)

A beteg imádkozása (szalátul-maríd)

A beteg mosakodása

1. A betegnek kötelessége vízzel tisztálkodni, akár mosakszik, akár fürdik.
2. Ha nem tud vízzel tisztálkodni, mert képtelen rá, vagy attól fél, hogy romlik az állapota, illetve a víz késlelteti a gyógyulást, akkor *tajammum*ot végezzen.
3. Ha nem tud egyedül tisztálkodni, akkor valaki segítsen neki elvégezni a mosakodást vagy a *tajammum*ot.
4. Ha az egyik tisztítandó testrészen van egy seb, akkor vízzel mossa meg, de ha ártalmas a víz, akkor nedves kézzel törölje át (a testrészt), de ha ez is ártalmas, akkor *tajammum*ot végezzen ezen a testrészen.
5. Ha egyik testrésze törött és gipsz vagy egyéb kötés van rajta, akkor elég azt nedves kézzel áttörölni.
6. *Tajammum*ot lehet végezni a tiszta meszelt falon, homokban vagy egyéb poros dolgon. Ha nem tud, akkor nem baj, ha hoznak neki pl. földet, amivel tud *tajammum*ot végezni.
7. Ha a beteg *tajammum*ot végzett, imádkozott és a következő imáig érvényes a mosakodása, nem kell megismételnie a *tajammum*ot.
8. A betegnek kötelessége megtisztítania magát a tisztátalan dolgoktól. Ha ezt nem tudja megtenni, akkor úgy imádkozzon, ahogy van, és imája elfogadott, nem kell megismételnie.
9. A betegnek kötelessége tiszta ruhában imádkozni, és ha tisztátalan dolog éri, megtisztítania vagy kicserélnie a ruháját. Amennyiben ezeket nem tudja megtenni, akkor imádkozzon úgy, ahogy van és imája elfogadott, nem kell megismételnie.
10. A betegnek kötelessége tiszta helyen imádkozni, és ha a hely tisztátalan lesz, akkor megtisztítania vagy tiszta dolgot tennie rá. Ha ezt nem tudja megtenni, akkor imádkozzon ott, és imája elfogadott, nem kell ismételnie.

11. A betegnek nem szabad halasztania az imát azzal a kifogással, hogy nem tudott mosakodni. Inkább imádkozzon ahogy tud, de időben végezze az imáját, akkor is, ha tisztátalan dolog van a testén, a ruháján vagy az ima helyén, és nem tudja megtisztítani azt.

A beteg imádkozása

1. A betegnek kötelessége a *fard* imákat állva imádkozni, szabad görnyednie vagy botra támaszkodnia.
2. Ha nem tud állni, akkor imádkozzon ülve.
3. Ha nem tud ülni, akkor oldalára fekve (lehetőleg a jobb oldalára) úgy, hogy a Qibla felé nézzen. Amennyiben nem tud a Qibla felé nézni, akkor nézzen arra, amerre tud.
4. Ha nem tud az oldalára feküdni, akkor hanyatt feküdjön, a lába a Qibla felé legyen, és ha tudja, emelje fel a fejét, hogy lássa a Qiblát.
5. A betegnek is kötelessége meghajolni, illetve leborulni ima közben. Ha nem tud, akkor bólintson a fejével. A leborulást helyettesítő fejbólintás mélyebb legyen, mint a meghajlást helyettesítő.
6. Ha nem tud bólintani a fejével, akkor a szemével jelezzen. Leboruláskor teljesen, míg meghajláskor félig csukja be a szemét.
7. Ha nem tud sem a fejével, sem a szemével imádkozni, akkor a szívével imádkozzon.
8. A betegnek kötelessége időben imádkozni, de ha ez nehéz neki, akkor megengedett számára a déli és a délutáni, illetve a naplementi és az esti imákat összevonni.[106]
9. Ha a beteg utazó, akkor lerövidítheti imáját.

Bizonyítékok

– Omrán bin Husszain azt mondta: „Amikor beteg voltam, megkérdeztem a Prófétát ﷺ, hogy mit tegyek. Ő azt mondta: – Imádkozz állva, ha nem tudsz, akkor ülve! Ha nem bírod azt sem, akkor az oldaladon fekve!” *(Abu Dáúd, al-Bukhári)*
– „A Próféta ﷺ elment egy beteghez és látta, hogy az egy párnán imádkozik. Eldobta a párnát és azt mondta:

106. Lásd később!

– Ha tudsz, imádkozz a földön. Ha nem tudsz, akkor bólints, és ilyenkor a leborulásod mélyebb legyen, mint a meghajlásod!" *(at-Tabaráni)*

– „A Próféta ﷺ beteg volt és ülve imádkozott, ám az emberek mögötte állva imádkoztak. Mutatta nekik, hogy üljenek le. Amikor vége lett az imának, azt mondta nekik: – Az imént majdnem azt tettétek, amit a perzsák és a rómaiak szoktak, hogy állnak a királyok előtt, a királyok pedig ülnek. Ne tegyétek ezt, mert azért van az imám, hogy mindenki kövesse! Ha lehajol, hajoljatok le! Ha feláll, álljatok fel! Ha ülve imádkozik, imádkozzatok ülve ti is!" *(al-Bukhári, Muszlim)*

Az utazó imája (szalátul-muszáfir)

Amikor az ember megkezdi az utazást, és elhagyja tartózkodási helyét (a települést), akkor megengedett[107], hogy néhány kötelező imát lerövidítsen. Ez a déli, a délutáni és az esti imára vonatkozik, és ilyenkor 2 rakát lehet imádkozni 4 helyett. A hajnali és a naplementi imák nem változnak. Allah azt mondja: *„Ha úton vagytok a földön, nem róható föl vétketekül, ha lerövidítitek az imát, amennyiben féltek, hogy a hitetlenek rosszat forralnak ellenetek."* *(Korán 4:101)*

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُواْ مِنَ الصَّلاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُواْ

Jáli ibn Omiah azt mondta: „Megkérdeztem Omar ibn al-Khattabtól, miért rövidítik az emberek az imát, mikor Allah azt mondta *„amennyiben féltek, hogy a hitetlenek rosszat forralnak ellenetek"* és már nincs ilyen félelem? Akkor Omar azt mondta: – Én is csodálkoztam azon, amin te csodálkoztál, és megkérdeztem ezt a Prófétától, mire ő azt mondta: – Ez Isten adománya (hogy lerövidítjük az imát), fogadjátok hát el Isten adományát." *(Muszlim)*

---

107. Néhány tudós szerint kötelező.

– Az ima lerövidítése[108] mellett megengedett az utazónak az imák összevonása is, de nincs kapcsolat az imák összevonása és lerövidítése között. Tehát megengedett az utazónak az imák lerövidítése összevonás nélkül[109], és fordítva is, de az imák lerövidítése jobb számára, hiszen Allah szereti azt, ha az engedményeit elfogadjuk, ahogyan szereti azt is, ha a követelményeit teljesítjük.
– A legtöbb tudós szerint 80 km-es távolság az, amelyet megillet az utazási kedvezmény.[110] Néhány tudós azon a véleményen van, hogy az utazást nem lehet meghatározni egy bizonyos távolsággal, hanem a szokás (al-urf) a döntő, tehát utazás az, amit az emberek utazásnak szoktak tekinteni.[111]
– A legtöbb tudós feltételnek szabja, hogy az utazás legyen megengedett utazás, különben az utazót nem illeti meg ez a kedvezmény. *(A fikh enciklopédiája 27/276)*
– Ez a kedvezmény akkor is fennáll, ha az utazó megérkezett végcéljához, és ott legfeljebb négy napig szándékozik maradni.
– A tudósok véleménye eltért abban az esetben, ha valaki négy napnál tovább szándékozik maradni. A biztonságosabb az, ha már nem tekintjük utazónak.
– Ha az ember nem tudja, hogy meddig marad, és az a szándéka, hogy amint befejezi tennivalóját, visszamegy, akkor utazónak tekintjük, és így lerövidítheti az imát, és élvezheti az utazással járó kedvezményt addig, amíg haza nem megy (akár hónapok múlva is)
– A tudósok feltételnek szabják a sorrend betartását az imák között, tehát a *dohr* ima után (rögtön) imádkozzuk az *asz*t, vagy a *magrib* ima után (rögtön) *isá*t imádkozhatunk.

Megjegyzések

– Helyes az önkéntes imádkozás hátas állaton, hajón, gépkocsin, vonaton vagy repülőn, és az imádkozónak lehetősége szerint a Qibla

108. Az utazó lerövidítheti a 4 rakából álló imát: két rakát imádkozik.
109. Mohamed Próféta ﷺ így tett Minában a zarándoklat során.
110. Az utazási kedvezmény: a 4 rakából álló ima helyett 2 rakát elég imádkozni, Ramadánban megengedett megszakítani a böjtöt (később pótolni kell), 3 napig alkalmazható a lábbeli áttörlése, és a *fadzsr szunnája* és a *witr* kivételével az önkéntes imáktól el lehet tekinteni.
111. Ezt Sejkhul-iszlám Ibn Tejmijja megerősítette (mf. 24/106)

felé kell fordulnia, és nem kell elvégeznie az imádkozás sarokköveit és kötelezettségeit, amelyek elvégzésére képtelen, így hát fejével bólint a meghajlásnál és a leborulásnál, de fejének lejjebb kell lennie a leborulásnál, mint a meghajlásnál. Ámir Ibn Rabi *hadísz*a alapján: „Láttam Allah Küldöttét ﷺ miközben hátasállatán volt és *teszbih*et végzett, fejével bólintott, amerre irányult, de ezt nem tette sosem az előírt imádkozásoknál.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

– Aki imaidőben járművön utazik, és érkezése idejére már elmúlna az imaidő, az imádkozzon úgy, ahogyan tud. Lehetőleg állva, ha nem tud, akkor ülve. Ibn Omar ﷺ azt mondta: Megkérdezték egyszer a Prófétát ﷺ a hajón való imádkozásról, akkor ő azt mondta: „Állva imádkozz, kivéve, ha a fulladástól tartasz.” *(ad-Dárkutni, al-Hákim).* A legjobb az imaidő kezdetén imádkozni, de ha valaki azért halasztja az imádkozást az imaidő végére, hogy a földön imádkozzon (ne a járművön), akkor ez nem baj.
– Helyes az, ha az otthon tartózkodó imádkozik az utazó imám mögött, és amikor *teszlim*et mond az utazó, az otthon tartózkodó befejezi az imát. Az is helyes, ha az utazó követi az otthon tartózkodó imámot és akkor az imámmal végig kell imádkoznia (nem rövidíthet).
– Ha az utazó egy otthon tartózkodó mögött imádkozik és egy négy rakából álló imából csak egy rakát ért el, akkor az utazónak még három rakát kell imádkoznia, hiszen Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „amit pedig lekéstetek, azt pótolják be.”[112] *(al-Bukhári, Muszlim)*
– Az utazó a *fadzsr szunnája* és a *witr* kivételével az önkéntes imáktól eltekinthet. A Próféta ﷺ utazása során mindig imádkozta a hajnali ima két raká *szunnáját* és a *witr*et.

112. Assarh al-mumti’ 4/52.

Az imák összevonása (dzsamu asszaláh)

Már többször említettük és hangsúlyoztuk, hogy a legjobb cselekedet időben imádkozni, ahogyan erről a két hiteles *hadísz*gyűjteményben olvashatunk Ibn Maszúdtól, aki azt mondta: „Megkérdeztem a Prófétától ﷺ, hogy melyik cselekedet a legkiválóbb. Azt felelte: az ima a maga idejében." És Allah azt mondta: *„Az imádkozás meghatározott időkben megszabott előírás a hívőknek!" (Korán 4:103).* Megengedett azonban az imádkozónak – ha oka van rá, és nem válik szokásává – összevonnia a *dohor* imát az *aszr* imával, illetve a *magrib* imát az *isá* imával. Ez azt jelenti, hogy elvégezzük a *dohor* imát, majd rövid szünet után felállunk, és egyből imádkozzuk az *aszr* imát. A *magrib* és *isá* imák összevonásánál hasonlóképpen járunk el.

Az összevonásnak két fajtája van

1. a korábban végzendő ima idejében végezzük el egymás után mindkét imát (*dzsamu teqdím*),
2. a később végzendő ima idejében végezzük el egymás után mindkettőt (*dzsamu taakhír*).

Az öt imádkozás 3 blokkba sorolható

1. *fadzsr* ideje (egy imádkozás végzendő el, tehát nincs összevonás);
2. a Nap delelőjétől napnyugtáig (*dohor* és *aszr* ideje, tehát ez a kettő összevonható EBBEN a sávban – delelőtől napnyugtáig);
3. napnyugtától hajnalhasadtáig (*magrib* és *isá* ideje, tehát ez a kettő összevonható EBBEN a sávban – napnyugtától hajnalig [de jobb éjfél előtt]).

Ha összevonunk két imát, akkor a következőképpen járunk el: az azán után az első ikáma következik, majd elvégezzük a *dohor* (vagy este a *magrib*) imát; rövid szünet után a második ikáma hangzik el, és elvégezzük az *aszr* (este az *isá*) imát.

Az összevonás feltétele, hogy okunk legyen rá és nehézség ér minket, ha nem folyamadunk hozzá. Ok lehet például:

1. Zarándoklat idejében a 9. napon ajánlatos a zarándoknak imádkoznia a *dohor* és az *aszr* imát a *dohor* idejében összevonva, és a *magrib* és az *isá* imát az *isá* idejében.
2. Az utazás (ilyenkor rövidíteni is lehet – *ld. előbb)*, vagy az utazás szándéka (ha például délután *aszr* előtt hagyjuk el otthonunkat, akkor a *dohor* ima idejében a *dohor* ima után rögtön imádkozunk *aszr*t, vagy ha este utazunk, akkor a *magrib* ima után rögtön *isá*t imádkozhatunk).
3. Eső, havazás, nagy hideg.
4. Betegség.
5. Munka, elfoglaltság (ha nem tudja otthagyni a munkát, vagy csak kevesebbet keresne akkor, ha nem vonná össze a két imát).
6. Iskolában, ha nem lehet otthagyni a tanórát (ilyenkor valamelyik szünetben összevonhatjuk az esedékes két imát).
7. Háború.

Bizonyítékok

– „A tabúki csatában Mohamed Próféta ﷺ összevonta a *dohor* és *aszr* imákat az *aszr* idejében, amikor delelés előtt indult útnak, és a *dohor* idejében imádkozta ezt a két imát, amikor a Nap delelése után indult útnak; és hasonlóan tett a *magrib* és *isá* imákkal." – szahíh hadísz *(Abu Dáúd, at-Tirmidi, Ahmed)*
– Ibn Abbász: „Ne mondjam-e el, hogyan imádkozott Allah Küldötte az utazáskor? – De, igen! – mondták az emberek. Ha a Nap delelésekor helyben volt, összevonta a *dohor* és *aszr* imákat, mielőtt útnak indult. Ha delelés előtt indult, akkor az *aszr* idejében állt meg és vonta össze a két imát (*dohor*, *aszr*). Ha napnyugtakor helyben volt, összevonta a *magrib*ot és *isá*t, mielőtt elindult. És ha napnyugta előtt indult, akkor *isá* idejében állt meg és vonta össze a két imát." – szahíh hadísz *(as-Safií, Ahmed, Bajhaki)*
– Ibn Abbász: „Allah Küldötte összevonta a *dohor* és *aszr* imát és ugyanúgy a *magrib* és *isá* imát Medinában anélkül, hogy félt volna, vagy utazott volna." *(Muszlim, Málik, Abu Dáúd, Abu Avána, as-Sáfií, at-Tahávi, Bejhaki)*

– Ibn Abbász, amikor megkérdezték tőle, hogy miért csinálta ezt (az összevonást) Mohammed Próféta ﷺ, így válaszolt: „Azért, hogy a követői közül ne okozzon senkinek nehézséget.”
– „Ibn Abbász összevonta a *dohor* és *aszr* imákat elfoglaltság (munka) miatt.” *(an-Naszái)*
– Ibn Abbász: „A Próféta ﷺ nyolc rakát (*dohor*t és *aszr*t) együtt, és hét rakát (*magrib*ot és *isá*t) együtt imádkozott Medinában.” *(al-Bukhári, Muszlim, Sáfií, Abu Dáúd, Abu Affána, al-Bejhaki, Ibn Abi Sejbah, an-Naszái)*
– Málik megemlíti Muvatta című könyvében, hogy Omár fia a közösséggel együtt összevonta a *magrib* és az *isá* imákat esős időben.
– „A Próféta ﷺ egy esős éjszakán összevonta a *magrib*ot és *isá*t.” *(al-Bukhári)*

Megjegyzések

– Fontos megjegyezni, hogy az összevonás csak utazás esetén jár együtt az imádkozás rövidítésével! Egyébként 4+4 (*dohor* + *aszr*), illetve 3+4 (*magrib* + *isá*) rakát imádkozunk.
– Az *aszr* a *magrib*bal nem vonható össze!
– A *fadzsr* imát mindig az idejében kell elvégezni, nem vonható össze semmivel!
– Nem szabad két imánál többet összevonni!
– Ha az otthon tartózkodó (nem utazó) összevonta az imákat és imádkozni akarja a hangsúlyos önkéntes imákat (asz-szunan al-rátibát) is, akkor megteheti ezt úgy, hogy:
– Ha összevonja a *dohr* imát az *aszr* imával, akkor előtte imádkozza a dohor előtti szunnát majd az összevont imák után a dohor utáni szunnát. Ha a *magrib* imát az *isá* imával vonja össze, akkor az összevont imák után a *magrib* és az *isá* utáni szunnát.

A félelmi ima (szalátul-khauf)

A Magasztos Allah mondta:

„És ha te közöttük vagy, s te vezeted nekik az imát,[113] akkor az egyik részük álljon veled [imádkozni, és a másik részük álljon az ellenséggel szemben], s a fegyvereik legyenek a kezük ügyében! És ha már leborultak [és ezzel befejezték az imát], akkor ők legyenek mögöttetek, s egy másik részük jöjjön [előre], akik még nem imádkoztak. Imádkozzanak ők is veled! [Közben] legyenek résen és fegyvereik legyenek a kezük ügyében! A hitetlenek szeretnék, ha nem figyelnétek fegyvereitekre és málhátokra, s akkor egyszerre rátok törnének. Nem róható föl [mindazonáltal] vétketekül, hogy leteszitek a fegyvereiteket abban az esetben, ha esőtől szenvedtek vagy betegek vagytok. Ám [akkor is] legyetek résen! Allah a hitetleneknek megalázó büntetést készített elő [a túlvilágon].” *(Korán 4:102)*

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلاَةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُواْ أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُواْ فَلْيَكُونُواْ مِن وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّواْ فَلْيُصَلُّواْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُواْ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَاحِدَةً وَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَى أَن تَضَعُواْ أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُواْ حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

A félelmi imát különbözőképpen imádkozta a Próféta ﷺ különböző napokon és helyeken, mindig az aktuális, a csatában legmegfelelőbb védelmet nyújtó formában.

– Ibn Omar ﷺ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ úgy imádkozta a félelemi imát, hogy az egyik csoporttal egy rakát imádkozott, míg a másik az ellenséggel harcolt. Majd az imádkozók az első raká után helyet cseréltek harcoló társaikkal, és ezek imádkozták a második rakát a

113. Ha te vagy közöttük az imám a félelem imája alatt.

Prófétával ﷺ úgy, hogy nekik az az első volt. Majd elköszönt a Próféta ﷺ, és a harcolók a csata után imádkoztak egy rakát." *(al-Bukhári, Muszlim)*

– Szehl ibn Ubej ﷺ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ úgy imádkozta a félelmi imát társaival, hogy két sorba állította őket maga mögött, és az első sorral imádkozott egy rakát. Majd az első raká után ülve maradt addig, míg a mögötte lévő első sor befejezte a második rakát. Ezalatt a második sor őrt állt. Majd a második sor helyet cserélt az elsővel, és a Próféta ﷺ velük imádkozta a második rakát úgy, hogy nekik az az első volt. Majd a köszönés előtt addig várt, amíg a mögötte imádkozók befejezték a második rakájukat, és ezután köszönt el." *(al-Bukhári, Muszlim)*

– Dzsábir ibn Abdullah ﷺ azt mondta: „Egyszer a Prófétával ﷺ imádkoztam a félelmi imát. Két sorba állított minket. A sorok Allah Küldötte ﷺ mögött voltak, míg az ellenség közte és a Qibla között helyezkedett el. A Próféta ﷺ „Allahu akbar"-t mondott, és mi is vele együtt. Majd meghajolt és mi is meghajoltunk. Majd felegyenesedett a meghajlásból, és mi is. Majd leborult, és a mögötte álló első sor is leborult, míg a második sor őrt állt. Majd a Próféta ﷺ befejezte a leborulást, felállt az első sor, és a második sor borult le. Majd miután befejezték, felálltak és helyet cseréltek az első sorral. Majd a Próféta ﷺ meghajolt, és meghajoltunk mi is. Majd felegyenesedett a meghajlásból, és mi is. Majd leborult, és leborult vele az első sor is – amelyik az első rakánál a második sorban volt –, míg a másik sor őrt állt. Miután Allah Küldötte ﷺ befejezte a leborulást, a mögötte lévő első sor is. Majd elköszönt, és mi is." *(Muszlim)*

Megjegyzés

A félelem imájának sok változata van. Hiszen elképzelhető, hogy az ellenség az ima irányában helyezkedik el, vagy valahol máshol. Olykor közösségben végeztetik. Máskor, ha nagy a félelem, nem végezhető el közösen, egyenként végzik el a Qibla felé fordulva, vagy akár nem a Qibla irányában. Gyalogosan vagy hátasállaton (vagy éppen harci gépen) bólintva a meghajlásban és a leborulásban, ahogyan lehet. Menet közben is elvégezhető ez, akkor is, ha nem a Qibla irányába megy a hívő. Ebben az esetben bólintással végezhető az ima. Ha erre sincs lehetősége, legalább a szándék legyen meg a szívében.

Ötödik fejezet

- A pénteki ima (szalátul-dzsum'a)
- Az ünnepi ima (szalátul-íd)

A pénteki ima (szalátul-dzsum'a)

„A Nap nem kelt és nem nyugodott le még jobb napon, mint a péntek." – mondta Mohamed Próféta ﷺ. Muszlim is azt jegyezte le, hogy a Próféta ﷺ azt mondta: „A legjobb nap, mely felvirradt, a pénteki nap: azon a napon teremtetett Ádám, azon a napon lépett be a Paradicsomba, azon a napon űzetett ki onnan, s a Végső Óra is a pénteki napon fog bekövetkezni."

Allah kötelességünkké tette a pénteki imát, melyet minden héten közösségben kell elvégezni. *„Ti hívők! Ha elhangzik a hívás a pénteki imára, akkor siessetek Allah megemlékezésére és hagyjátok a kalmárkodást! Ez jobb nektek – ha tudásotok van."* *(Korán 62:9)*

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلاةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ}

A pénteki ima kötelező minden pubertás kort elért muszlim férfinak, aki nem beteg vagy utazó. (Az imán nők is részt vehetnek, de nekik nem kötelező, mint ahogyan a gyerekek számára sem.) Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „A pénteki ima csoportosan való elvégzése joga és kötelessége minden muszlimnak, kivéve négynek: a rabszolgának, a nőnek, a gyermeknek és a betegnek." *(Abu Dáúd)*

Ezt az alkalmat Isten jelölte ki a muszlimoknak, hogy összetartozás érzésük növekedjen.

- Végigtekinthetünk az elmúlt hét lelki eseményein, és felkészülhetünk a következő hétre.
- Biztonságot ad a muszlimoknak, megújítja a vallási elkötelezettséget, és társadalmi összetartást eredményez.
- Megmutatja, hogy a muszlimok mennyire tesznek eleget Isten hívásának, mindenféle vonatkozásban.

Ez az ima – ami minden hét péntekjére esik – különösen fontos a következő okokból:

– Abu Hurejra ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Aki megfelelően megmosdott, és utána elmegy a pénteki imára, és csendben figyel a pénteki beszéd (*khutba*) alatt, annak az elmúlt péntek óta és még három napig elkövetett bűnei megbocsáttatnak.” *(Muszlim)*
– Abu Hurejra ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A napi öt ima, a pénteki ima és a böjt Ramadánban megbocsátást nyújt a köztük elkövetett bűnökért, amennyiben valaki a súlyosabb bűnöktől tartózkodik.” *(Muszlim)*
– Ibn Omar ﷺ és Abu Hurejra ﷺ arról számoltak be, hogy hallották, amint Allah Küldötte ﷺ azt mondta a szószékről: „Hagyják abba azok, akik a pénteki imát elhanyagolják, különben Allah lepecsételi a szívüket, és a hanyagok közé teszi őket.” *(Muszlim)*
– Abu al-Dzsa’d ad-Dimri ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Aki három pénteki imát közömbösségből elhagyott, annak Allah lepecsételi a szívét.” *(Abu Dáud)*

A pénteki ima jellemzői

– Az ideje megegyezik a déli imáéval[114] *(al-Bukhári)*, és a déli imát helyettesíti.
– Közösségben, imám vezetésével kell végezni, egyedül nem lehet. A Próféta ﷺ azt mondta: „A pénteki ima közösségben való elvégzése joga, és kötelessége minden muszlimnak.” *(Abu Dáúd)* (A közösség minimum három ember, az imámon kívül.)
– A pénteki imát mecsetben kell tartani, ha van rá lehetőség. Ha nincs, bármely más gyülekezőhelyen meg lehet tartani, például farmokon.
– Amikor eljön az ima ideje, elhangzik az első azán (nem kötelező).
– Amikor az imám felmegy a minbárra, szembefordul az imádkozókkal és üdvözli őket: „Asszalámu alejkum va rahmatulláhi va barakátuh!” *(Ibn mádzsa)*, elhangzik a második (kötelező) azán. *(al-Bukhári)*

---

114. A déli ima ideje akkor kezdődik, amikor a Nap elhagyja a zenitet és addig tart, amíg az árnyék hossza el nem éri az árnyékadó test hosszát. Ez a legtöbb tudós (a közösség) véleménye is, de Ahmed, as-Saukáni, al-Albáni a hadíszok alapján elfogadhatónak tartják a delelő előtt elvégzett pénteki imát is.

– Az azán befejeztével az imám állva, hangosan elmondja a pénteki beszédet (*khutbát*)[115], ami két részből áll. Az első rész után leül egy rövid szünetet tartva, majd feláll elmondani a második részt *(al-Bukhári és Muszlim)*. Az első része a beszédnek hosszabb a másodiknál.
– A pénteki beszéd (*khutba*) mindkét része Isten dicsőítésével és Mohamed Prófétára kért áldással kezdődik.* A *khutbában* néhány Korán-részletnek kell elhangzania, istenfélelemre kell figyelmeztetni az embereket, és fohászkodni kell a muszlimok általános jólétéért.[116] Ajánlatos még rövidíteni a *khutbát* és hosszúra nyújtani az imát. *(Muszlim)*
– Ezután a két kötelező raká elvégzése következik, az imám vezetésével, aki **hangosan** recitálja a Fatihát és egy-egy Korán-részletet mindkét rakában. Aki eléri a második rakát a pénteki imából, az imádkozzon még egyet utána, és így elérte a pénteki imát, de aki lekési, nem pótolhatja. Ehelyett déli imát kell imádkoznia. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki elér egy rakát a pénteki imából, az elérte a pénteki imát.” *(Muszlim, an-Naszái)*
– Ezek elvégzésével a pénteki ima teljesítve van.

Ezután *szunna rátibá*ként lehet két[117] vagy négy[118] (2+2) rakát imádkozni a mecsetben vagy otthon, és ez a legjobb, hiszen a Próféta ﷺ azt mondta: „Az ember legjobb imája az otthon elvégzett, kivéve az előírtakat.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

*A pénteki beszéd bevezetője

A Próféta ﷺ a következő szavakkal szokta kezdeni beszédeit (akár az ünnepi beszédet, akár a pénteki beszédet), ami *khutbatul-hádzsah* néven vált ismertté:

---

115. A pénteki beszéd egyik pillére a pénteki imának.
116. A pénteki beszéd tartójának nem kell felemelnie a kezét fohászkodáskor, mivel ilyenkor ez utálatos dolog.
117. Ibn Omar ﷺ mondta: „Az volt a Próféta ﷺ szokása, hogy nem imádkozott a pénteki ima után semmit, amíg haza nem ment, és a saját házában imádkozott két rakát.” *(Muszlim)*
118. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ha egyikőtök imádkozta a pénteki imát, akkor négyet imádkozzon utána!” *(Muszlim)*

„Hála legyen Allahnak, Neki adunk hálát, Hozzá fordulunk segítségért, és Tőle kérjük a bűnbocsánatot. Hozzá menekülünk a lelkünkben lakozó gonoszság elől és a tetteinkből fakadó rossz elől. Akit Allah az igaz útra vezet, azt nem térítheti le onnan senki. Akit viszont tévútra visz, az nem talál vezetőre.

Tanúsítom, hogy nincs más isten, kivéve az Egyetlen igaz Istent. Ő az egyedüli imádatraméltó, s nincs Neki társa. Tanúsítom, hogy Mohamed Próféta ﷺ az Ő szolgája és küldötte; Allah áldja meg Őt, háza népét, Társait, s azokat, akik jóravaló módon követik, a Feltámadás Napjáig.

„Ti hívők! Féljétek Allahot igaz félelemmel és ne haljatok meg, csak ha már muszlimok lettetek!” (Korán 3:102)

„Ti emberek! Féljétek Uratokat, aki egyetlen személyből teremtett benneteket, akiből megteremtette a párját s kettőjükből számos férfit és nőt sokasított. Féljétek Allahot, Akinek a nevében esküdtök és (a lelketekre kötötte) a vérrokonság ápolását! Allah a ti őrzőtök.” (Korán 4:1)

„Ti hívők! Féljétek Allahot és helyénvaló szót szóljatok! Áldásossá teszi akkor a cselekedeteiteket és megbocsátja a bűneiteket. És, aki engedelmeskedik Allahnak és küldöttének, az óriási diadalt arat.” (Korán 33:70-71)

A legtisztább és a legigazabb szó a Magasztos Allah szava. A legjobb vezetés és útmutatás az Ő szolgája és küldötte, Mohamed Próféta ﷺ útmutatása. A legrosszabb dolog pedig az újítás a vallásban, mert minden újítás tévelygés, és minden tévelygés a Pokolba vezet.” *(al-Bukhári és Muszlim)*

إِنَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ، وَنَسْتَعِينُهُ، وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا، وَمِنْ سيئات أعمالنا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَه وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلا تَمُوتُنَّ إِلا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ}، {يَا

أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيراً وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا}، {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا}.

أما بعد،،،

فإنَّ أصْدَقَ الحَديثِ كتابُ اللهِ، وخيرَ الهَدي هَديُ مُحَمَّدٍ صَلى اللهُ عليه وَسَلم وشَرَّ الأمُورِ مُحدَثاتُهَا وكُلَّ محدَثةٍ بدعةٌ، وكُلَّ بدعَةٍ ضَلالةٌ، وكُلَّ ضَلالةٍ فِي النَّارِ.

A pénteki ima illemszabályai

1. Ghuszlt (fürdést) csinálni pénteken. A Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valamelyikőtök eljön a pénteki imára, akkor csináljon ghuszlt!” [119] *(al-Bukhári, Muszlim).* A ghuszl mellett ajánlatos még a körömvágás, a bajusz rendbetétele és a felesleges szőrzet eltávolítása;
2. A legszebb ruhában menni a mecsetbe, illatszert és sziuákot használni *(Ahmed)*;
3. Minél korábban odaérni a mecsetbe. Abu Hurejra ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Aki pénteken megfürdik és az első órában érkezik, az olyan, mintha tevét ajánlott volna fel. Aki a második órában érkezik, az olyan, mintha marhát ajánlott volna fel. Aki a harmadik órában jön, az olyan, mintha egy szarvakkal rendelkező kost ajánlott volna fel. Aki a negyedik órában érkezik, olyan, mintha egy csirkét ajánlott volna fel. Aki az ötödik órában érkezik, olyan, mintha egy tojást ajánlott volna fel. És amikor megérkezik az imám is, akkor jönnek az angyalok is, és hallgatják a beszédét.” *(al-Bukhári és Muszlim)*

---

119. A legtöbb tudós azon a véleményen van, hogy a fürdés pénteken nyomatékos szunna mindenkire nézve, aki a pénteki imára megy. As-Sáfii azt mondta: „Sohasem hagytam el a pénteki fürdést se télen, se nyáron, se utazáskor se máskor.”

4. Ha valaki bemegy a mecsetbe, üljön az utolsó sorba, ne válassza szét az embereket *(al-Bukhári)*, és ne lépkedjen át az emberek között *(Ibn Mádzsa)* arra törekedve, hogy minél előbbre kerüljön. (Aki előre szeretne kerülni, az érkezzen korán az imára.)
5. Az első sorokba próbáljon állni (induljon korán a mecsetbe). *(Ahmed)*
6. Két rakát imádkozzon mecset-üdvözlési imaként. Akkor is, ha a pénteki beszéd már elkezdődött, de ilyenkor röviden imádkozza azt. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha valamelyikőtök a pénteki imára jön, miközben pénteki beszédet tart az imám, akkor két rakát imádkozzon, és az rövid legyen." *(Muszlim)*
7. Nincs meghatározott számú, a pénteki ima előtt elvégzendő szorgalmi ima. Tehát annyit imádkozhat az ember, amennyit akar. Szalman ﷺ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Aki pénteken megfürdik, *wudut* csinál, beparfümözi magát és elindul a mecsetbe, és nem áll be két ember közé, és annyit imádkozik, amennyi megíratott neki, csendben marad, amíg az imám beszél, annak bűnei a következő péntekig megbocsáttatnak." *(al-Bukhári)*
8. Ha elkezdődik a pénteki beszéd, akkor a mecset-üdvözlési imán kívül semmilyen más imát nem szabad imádkozni.
9. A pénteki beszédet mindenki csendben hallgassa végig. Ilyenkor tilos beszélni. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha azt mondod a barátodnak mialatt az imám szónokol: Maradj csendben pénteken, akkor fecsegsz!" *(al-Bukhári és Muszlim)*
10. Tilos az adás-vétel a pénteki ima kezdetétől a végéig, ahogy Allah mondta: *„Ti hívők! Ha elhangzik a hívás a pénteki imára, akkor siessetek Allah megemlékezésére és hagyjátok a kalmárkodást! Ez jobb nektek – ha tudásotok van."* *(Korán 62:9)*

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلاةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ}

11. Pénteken a fadzsr imában Mohamed Prófétára ﷺ a Fátiha után gyakran a 32. szúrát (szuratusz-szedzsdah) recitálta az első rakában, és a 76. szúrát (szuratul-inszán) a második rakában. *(al-Bukhári)*

12. Pénteki napon ajánlatos a 18. szúrát (a Barlang szúra – szúratul-kahf) recitálni. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki a kahf szúrát (a Korán 18. fejezete) elolvassa a pénteki napon, a két péntek között fényt (világosságot) kap”. *(al-Hakim)*
13. Ajánlatos minél többet fohászkodni. „[A pénteki napon] van egy olyan óra[120], melyben, ha egy muszlim szolga imájában állva kér valamit Allahtól, akkor Ő azt neki megadja.” És a kezével mutatta, hogy ez az idő nagyon rövid. *(al-Bukhári, Muszlim)*
14. Ajánlatos minél több áldást kérni Mohamed Prófétára ﷺ. Ausz ibn Ausz ؓ arról számolt be, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „A napok közül a legjobb a péntek. Ilyenkor kérjetek értem áldást gyakrabban, mert a fohászaitok ilyenkor eljutnak hozzám.” Megkérdezték tőle: „Allah Küldötte, hogy juthatnának el hozzád a fohászaink, ha a tested már feloszlott a földben?” Azt mondta erre: „A Magasztos Allah megtiltotta a földnek, hogy lebontsa a próféták testét.” *(Abu Dáúd, an-Naszái)*
15. Valamint ajánlatos még többet adakozni, Koránt olvasni és több jótettet cselekedni.

Megjegyzések

– Ha valaki bemegy a mecsetbe pénteki imára, miközben a második azán elhangzik, akkor inkább imádkozza a mecset-üdvözlési imát, és ne várja meg az azán végét, hogy utána hallgatni tudja a pénteki beszédet. Viszont, ha a pénteki beszéd közben érkezik, akkor röviden imádkozza azt.
– A pénteki beszéd megtartásának nem feltétele a tiszta állapot, de kétségtelenül jobb, ha tiszta állapotban tartják a *khutbát*.
– Az sem feltétel, hogy az vezesse az imát, aki a pénteki beszédet megtartotta.
– A pénteki beszédnek nem kell arab nyelven elhangzania, ha a hallgatók nem tudnak arabul, kivéve a Korán-idézeteket. A pénteki beszéd célja ugyanis az, hogy tanítsa az embereket, figyelmeztesse őket és megmagyarázza nekik Allah parancsait.

120. Eltért a tudósok véleménye azzal kapcsolatban, hogy mikor van ez az óra. A legerősebb vélemény az, hogy a délutáni ima és a naplementi ima közötti időben van ez az óra. A második legerősebb vélemény pedig az, hogy az imám a minbaron való leülésétől a pénteki ima végéig terjed ez az óra. *(Zád al-Ma’ád 1/393-394.)*

– A nők részt vehetnek a pénteki imán, de számukra nem kötelező. Nekik jobb, ha otthon imádkoznak; a pénteki ima helyett déli imát (négy rakát).
– Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ne válasszátok ki a pénteki napot böjtölésre, sem éjszakáját virrasztásra!” *(Muszlim)*

Az ünnepi ima (szalátul-íd)

Az ünnepi *(íd)* ima kötelező, de ez olyan kötelesség, hogy ha néhány muszlim eleget tett ennek, akkor a többi muszlim fel van mentve e kötelesség alól (fardu-kifájeh). As-Sáfii és Málik szerint az *íd* ima nyomatékos *szunna*. Ez egy évenkénti összejövetel. Két ilyen ünnep *(íd)* van:

1. Az első a böjt végi ünnep, a Ramadan-havi böjt végeztével.
2. A második az áldozat ünnepe, ez a Haddzs (zarándoklat Mekkába) befejezését követi.

Az ünnepi imának kiemelkedő lelki és erkölcsi jellemzői mellett egyedülálló tulajdonságai vannak:

– Mindegyik *íd* a muszlim ember teljesítményének ünnepe, már ami az Isten szolgálatát illeti *(lásd: böjt, zarándoklat)*.
– Mindegyik *íd* hálaadó ünnep, amikor a muszlimok összegyűlnek és testvéri, boldog hangulatban adnak hálát Istennek, amiért segített nekik beteljesíteni lelki kötelezettségeiket az *íd* eljöveteléig.

Az *íd*-ima elvégzése

1. Minden hívőnek (férfi, nő – akkor is, ha menstruál vagy ha gyermekágyas[121] –, öreg, gyerek) nagyon ajánlatos elmennie az *íd*-imára.
2. Inkább egy gyülekezőhelyen (muszalla) kell elvégezni *(al-Bukhári, Muszlim)*, de szükség esetén mecsetben is lehet imádkozni.[122]

121. A menstruáló és a gyermekágyas nők legyenek jelen az ünnepi imán, de ilyenkor külön ülnek az imádkozás helyétől.
122. Fath al-Bári, 2/449.

3. **Az ünnepi ima ideje** (kb. negyed órával) napfelkelte után és a déli ima előtt van. Ezen belül a zarándoklati ünnepi ima ideje előbb van, mint a Ramadán utáni ünnepi imáé.
4. Sem az azán, sem az ikáma nem hangzik el. *(al-Bukhári, Muszlim)*
5. **Leírása:** Két rakából áll, hangos ima és ugyanúgy végzendő, mint a reggeli imánál leírtuk, azzal a különbséggel, hogy:
   - Az ünnepi ima előtt nincs azán, se iqáma, se semmilyen hívás, ami tudósítná az embereket az ima kezdetéről. *(al-Bukhári, Muszlim)*
   - Az imám az első rakában az első takbir (Allahu akbar!) után a jobb kezét a balra helyezve, mellkasán összeteszi kezeit és elmondja az imanyitó fohászt. Ezután még hatszor mondja a takbirt[123], miközben kezeit a füleihez emeli. A 7. takbir befejeztével, jobb kezét a balra téve, kezeit a mellkasára teszi, mint más imában, utána hangosan mondja a Fátihát és a Korán-részletet. Ezután folytatja az imát a szokásos módon.
   - Az első raká végén az imám feláll a második rakához, mondván „Allahu akbar!" Ezután megismétli ötször a takbirt, miközben kezeit a füleihez emeli, és folytatja az imát a szokásos módon. Amr ibn A'uf al-Muzani azt mondta: „A Próféta ﷺ az első rakában hét takbirt mondott a recitálás előtt, a második rakában öt takbirt mondott a recitálás előtt." *(at-Tirmidi)*
   - Az imádkozók mindenben követik az imámot, lépésről-lépésre, de halkan mondják a takbirt az imám után.
   - A takbirok befejeztével Mohamed Prófétára ﷺ az ünnepi imák során ezt recitálta: „Szabbih iszma rabbikal álá" az első rakában, és „hel etáke hadíszul-ghásia" a második rakában – a Korán 87. és 88. szúráját *(Ahmed, Ibn Mádzsa)*; a hiteles hadíszokban az is fennmaradt a Prófétától ﷺ, hogy ezt recitálta: „Qáf wal-Quránul-madzsíd" az első rakában, és „iqtarabatisz-száatu wansaqqal-qamar" a második rakában – a Korán 50. és 54. szúráját. *(Muszlim)*

---

123. Megengedett minden takbirt elválasztani egy mondattal: „Allahu akbaru kabirá, wa-alhamdu li-llahi katirá, wa szubhána-llahi bukratan va aszílá, wa szalla Allahu alá Mohamed an-nabi wa álihi wa szallam teszlimen kathíra." (Allah a legnagyobb, hála legyen sokszorosan Allahnak. Magasztaltassék Allah este és reggel, Allah sok kegyelme és áldása legyen Mohameden és a családján. – Al-Mulakhasz al-fiqhi, Al-Fawzán.) De ha a két takbir között semmit sem mond, akkor az sem baj (assarh al-mumti' 56184.).

6. A két rakából álló ima után az imám beszédet (*khutbát*) mond, amit ajánlatos meghallgatni. Ibn Omar ﷺ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ, Abu Bakr és Omar mindig imádkozták az ünnepi imát a *khutba* előtt.” *(al-Bukhári, Muszlim)*. A beszéd Allah dicsőítésével kezdődik, akárcsak a pénteki *khutba*, és nagy részét a figyelmeztetés és a buzdítás képezi, és ugyanúgy végzendő, mint a pénteki beszéd.[124] Az ünnepi beszéd közben sok takbir hangzik el és nem szabad elfeledkezni a nők külön intéséről az ünnepi beszéd során.
7. Sem ima előtt, sem utána nincs ajánlatos két raká. Ibn Abbász ﷺ azt mondta: „A Próféta ﷺ két rakát imádkozott egy ünnepi napon, se előtte, se utána nem imádkozott.”[125] *(al-Bukhári, Muszlim)*
8. Aki lekési az ünnepi imát, a *khutba* után ugyanúgy pótolhatja, és aki egy rakát vagy a *Tasahud*ot eléri, az elérte az ünnepi imát, és ugyanúgy fejezi be az imát, ahogy fent már említettük.[126]

A takbirról

– A takbir az ünnepi napokban *szunna*. A Magasztos Allah azt mondta a Ramadán utáni ünneppel kapcsolatban: *„Tegyétek teljessé a [böjtnapok] számát, és Allah nagyságát dicsőítsétek, amiért [az Igaz Útra] vezetett benneteket és hogy hálásak lehessetek.” (Korán 2:185)*, és a zarándoklati ünneppel kapcsolatban pedig: *„Emlékezzetek meg Allahról meghatározott számú napon!” (Korán 2:203)*
– A takbir szövege: „Allahu akbar, Allahu akbar, lá iláha illa Allahu, Allahu akbar, Allahu akbar, va lilláhi alhamd.” *(Ibn Abi Sejbah 2/168)*
– A takbir a Ramadán utáni ünnepen Ramadán utolsó napjának naplementéjétől kezdődik és az ünnepi beszéd kezdetéig tart.
– A takbir a zarándoklati ünnepen a Zarándoklati hónap 9. napjától 13. napjáig tart.

---

124. A tudósok többsége (a közösség) azon a véleményen van, hogy az ünnepi beszéd ugyanolyan, mint a pénteki beszéd (két részből áll, kis szünet választja el a kettőt), de a hiteles hadísz azt mutatja, hogy az ünnepi beszéd csak egyrészes és a Próféta ﷺ nem ült az ünnepi beszéd során, hanem beszéde befejeztével elment a nőkhöz inteni őket *(al-Bukhári, Muszlim)*. Minden esetre az ünnepi beszéd szunna és mindkét formája helyes.

125. De ha az imádkozó hazament, akkor nem baj ha ott imádkozik. Abu Sza’id al-Khudri azt mondta: „Allah Küldötte semmit sem imádkozott az ünnepi ima előtt, ha viszont hazament, akkor két rakát imádkozott.” *(Ibn Mádzsa, Ahmed)*

126. Al-Mulakhasz al-fiqhi, Al-Fawzán.

– Ajánlatos a férfiaknak sokszor és hangosan mondani a takbirt mindenhol és minden időben: a piacokon, az utcákon, a mecsetekben, és a házakban. A nőknek pedig ajánlatos halkan mondaniuk.

Megjegyzések

– Ajánlatos ghuszlt végezni, a legszebb ruhában menni a mecsetbe, sziuákot és illatszert használni (a férfiaknak).
– Ajánlatos ünnepelni, egymást üdvözölni, megbocsátani egymásnak és fohászkodni.
– Ajánlatos más úton menni a mecsetbe, és más úton visszajönni *(al-Bukhári, Muszlim)*, hogy minél több emberrel találkozzunk, és üdvözöljük őket.
– Mivel a böjtmegtörés ünnepén (a Ramadánt követően) az ünnepi ima előtt kell megadni a böjtmegtörés adományát, ezért jobb késleltetni az ünnepi ima kezdetét, hogy mindenkinek legyen ideje megadni a zakátot. A zarándoklati ünnep alkalmával jobb az imát előbb imádkozni azért, hogy el tudjanak menni az emberek áldozati állatot vágni.
– Ajánlatos datolyát enni vagy reggelizni a Ramadán utáni ünnepi ima előtt. A zarándoklati ünnepen pedig ajánlatos az ima után enni, lehetőleg a saját áldozati állat húsából. *(Ibn Mádzsa, at-tirmidi, Ahmed)*
– Ha egy napra esik a pénteki és az ünnepi ima, akkor csak annak kell imádkoznia a pénteki imát, aki nem imádkozta az ünnepit. De ha valaki akarja, imádkozhatja mindkettőt. Az imámnak ajánlatos a pénteki imát megtartania azok számára, akik szeretnék a pénteki imát is imádkozni, vagy azoknak, akik nem imádkozták az ünnepi imát.
– Koholt hadíszok vannak azzal kapcsolatban, hogy az ünnepi napot megelőző éjszaka dicséretes dolog virraszatani, ezért óvakodni kell ettől.

Hatodik fejezet

- A halottal kapcsolatos teendők (ahkámul-dzsanáiz)

A halottal kapcsolatos teendők (ahkámul-dzsanáiz)

Az iszlámban a halál egy igen fontos állomás a véges, mulandó és a végtelen, örök élet között. Ezzel zárul le az evilági élet – s akkor már nincs lehetőség jót cselekedni, megbánni a bűnöket – és ezzel kezdődik a valódi, az örök, a túlvilági élet.

„Az evilági élet csak mulatozás és játék. A túlvilági lakhely az [örök] élet! Bárcsak tudnák!” (Korán 29:64)

Láthatjuk, hogy a halál nem jelenti a teljes véget, sőt bizonyos értelemben kezdetet jelent. Erről Othman bin Affan ﷺ azt mondta: „A halál a túlvilági élet első állomása.”

Azt, hogy mikor telik le az időnk az evilágon, Allahon kívül más nem tudja, ezért mindig igyekeznünk kell, hogy minél több jót „küldjünk előre” magunknak.

Nem lankadhatunk a jócselekedetek végzésében, nem hanyagolhatjuk el kötelességeinket, nem hagyhatunk megbánatlan bűnt magunk mögött, mert igaz ugyan, hogy Allah az életünk utolsó periódusában tanúsított magatartásunk, hitünk szerint ítélkezik a Végső Napon, de sohasem tudhatjuk, hogy nem éppen most kezdődött-e el életünk végső szakasza.

Az ilyen gondolkodás megóv a korlátozó, a beteges mértékű halálfélelemtől, s a félelemnek csak a pozitív hatásai fognak érvényesülni a muszlim emberben, ami arra sarkallja, hogy még jobb, Allahnak még inkább tetsző életet éljen. Megóv továbbá a kapzsiságtól, a mohóságtól, a zsarnokoskodástól, hiszen a muszlim szem előtt tartja, hogy eljön az ideje annak, hogy minden evilági öröm, élvezet és dicsőség elmúlik, elveszíti értékét, és a sírba nem visz magával egyebet az ember, mint az elvégzett cselekedeteinek értékét.

Az iszlám nagyra becsüli az embert élve és holtan egyaránt, ezért, ha valaki meghal, a muszlimok közös kötelessége[127] mosdatni, illatosítani, halotti lepelbe burkolni, imádkozni felette, elkísérni a sírig, eltemetni, és fohászkodni érte.

1. **Ha valaki haldoklik**, akkor a környezetének ajánlott a „Jászín" szúrát (36. szúra) recitálni. *(Ahmed, Abu Dáúd, an-Naszái)* Ajánlott még a Kibla felé fordítva, jobb oldalára fektetni a haldokló személyt, illetve emlékeztetni kell őt, hogy mondja a tanúságtételt (Ashadu an lá iláha ill Allah va ashadu anna Mohammedan raszúl ullah), és arra, hogy az utolsó szava az legyen: Le iláhe ill Allah. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Akinek az utolsó szava: „Le iláhe ill Allah" (Nincs más isten, csak Allah), az belép a Paradicsomba." *(Abu Dáúd)*

Megjegyzések

– A 36. szúrát a HALDOKLÓ mellett recitáljuk és nem a halottnak, vagy a halott mellett!
– Ha böjtölésben, zakát fizetésében hiánya lenne a haldoklónak, illetve tartozása van, akkor halála után ezt egy hozzátartozója bepótolhatja helyette. Ezért ajánlott ezt tisztázni a halál előtt, hogy így is segítsük egymást a Paradicsom *(Dzsenna)* felé vezető úton.

2. **Ha meghal, akkor** ajánlatos becsukni a szemét, betakarni őt, és fohászkodni érte. Ajánlatos még az ízületeit hajlítgatni, hogy ne merevedjen meg, és valamit nehezéket tenni a hasára, hogy ne puffadjon fel.

   A fohász, amelyet akkor mondunk, amikor a halott szemét lecsukjuk:

   „Ó Allah, bocsáss meg XY-nak [a nevét kell említeni!], emeld magasabbra a rangját az igaz úton vezéreltek között és gondoskodjál a családjáról, akiket itt hagyott! Bocsáss meg nekünk és neki, ó teremtmények Ura! Tedd tágassá a sírját, s adj neki világosságot ott! *(Muszlim)*

127. Ez egy olyan kötelesség, amelyet ha néhányan elvégeznek, akkor a többi muszlim fel van mentve e kötelesség alól, azaz ún. „*fard kifájah*" (kollektív kötelesség).

اللهُـمِّ اغْفِرْ لِـ – فلان باسمه – وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي المَهْدِيين، وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الغابِرين، وَاغْفِرْ لَنا وَلَهُ يا رَبَّ العالَمين، وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فيه

[Allahummagh fir – li fulán biszmihi – warfa daradzsatahu fil mahdijjín, wakhlufhu fí aqibihi fil ghábirín, waghfir lená wa lehu já rabbelálemín wafszeh lehu fí qabrih, wa nawwir lehu fíh.]

Megjegyzések

– Sírni szabad a halott után, de jajgatni, kiabálni nem szabad. Tilos közben olyasmit mondani vagy csinálni, ami az elrendeléssel szembeni elégedetlenséget fejezi ki. Anasz ibn Málik azt mesélte, hogy amikor Ibrahim, a Próféta ﷺ fia meghalt, könnyezett a Próféta szeme[128] és azt mondta: „Könnyezik a szem, szomorkodik a szív és csak azt mondjuk, ami Urunknak tetszik: Allahra mondom ó Ibrahim, mi miattad szomorúak vagyunk.” *(Muszlim)*

Annak a fohásza, akit valamilyen csapás ért

Bizony, mi Allahé vagyunk, és Hozzá térünk vissza. Ó Allah, jutalmazz engem a csapásomban, s csak a jót hagyd meg nekem belőle! *(Muszlim)*

إِنّا للهِ وَإِنَا إِلَيْهِ راجِعون، اللهُـمِّ اْجُرْنِي فِي مُصيبَتِي، وَاخْلُفْ لِي خَيْراً مِنْها

[Inná lilláhi wa-inná ilejhi rádzsiún, Allahumma-dzsurní fí muszíbetí wakhluf lí khajran minhá.]

– Lehet csókot (puszit) adni a halottnak. (Csak az adhat neki, aki életében is adhatott!)
– Ajánlatos a halott családját, barátait és a jó embereket értesíteni.
– Ajánlatos ennivalót főzni, és elküldeni a halott családjának.

---

128. Amikor a Próféta ﷺ kezében meghalt az unokája sírt és a mikor egyik társa megkérdezte erről, a Próféta ﷺ azt válaszolta: „Ez kegyelem, amit Allah tett szolgáinak szívébe.” Másik változatban azt mondta: „Azoknak a szívébe teszi, akiébe akarja. Allah bizony a szolgái közül a könyörületesekhez lesz könyörületes.” *(al-Bukhári, Muszlim)*

3. Egy muszlim halála után minél előbb el kell végezni **a halott mosdatását** kivéve, ha a csatamezőn mártírként *(sahíd)* halt meg.[129] A halotti mosdatás ugyanolyan, mint a ghuszl:
   a. Ajánlatos eltakarni a halott szemérmét mielőtt levetkőztetjük.

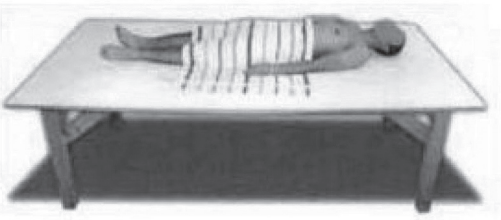

   b. Felemeljük a fejét csaknem ülőhelyzethez közeliig és nyomjuk a hasát, hogy kiürüljön az, ami benne van, majd bőséges vízzel leöblítjük.

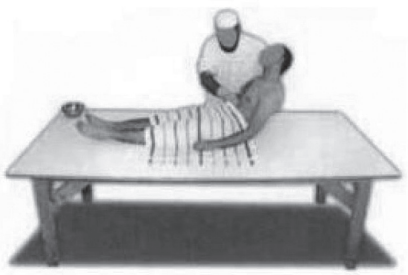

   c. A mosdatásnál használjunk gumikesztyűt vagy egy ruhadarabot, amivel fedjük a kezünket. Mossuk le a halottról az ürüléket, vizeletet stb., majd az altestét mossuk meg anélkül, hogy látnánk a halott szemérmét. Lehetőleg minden lemosáshoz tiszta ruhát használjunk.

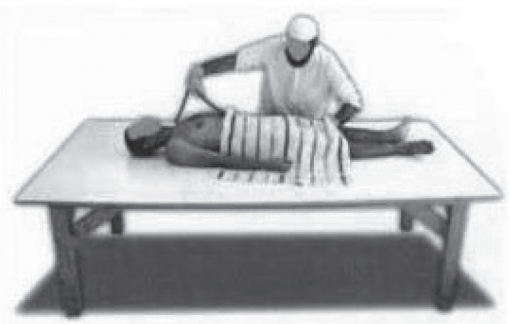

129. Mohamed Próféta ﷺ így tett Uhud csata mártírjaival: mosdatás nélkül a ruhájukban temette el őket és nem imádkozott halotti imát felettük. (al-Bukhári)

d. Majd mondjunk „Biszmillah”-t, és mossuk meg az arcát, a kezeit, a karjait, töröljük meg a fejét és a fülét, végül a lábait mossuk meg (mindent ugyanúgy, mint *wudu*nál, azzal a kivétellel, hogy nem öblítjük ki a száját, és az orrát, hanem vizes ruhával töröljük át a halott fogát, és tisztítjuk meg az orrát).

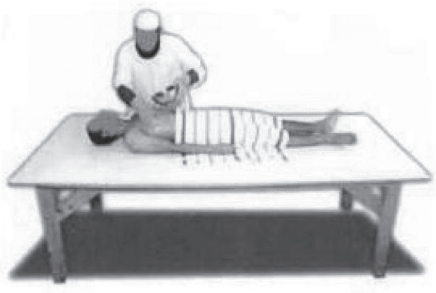

e. Végül megmossuk a jobb testfelet (törzset és lábat is) elöl-hátul, és a bal testfelet elöl-hátul. Majd kétszer, háromszor ismételjük, de ha szükséges, akkor hétszer vagy hétnél többször is lehet. Ajánlott a végső mosdatásnál kámforos vizet használni, ahogy a Próféta ﷺ mondta: „Kámfort használjatok az utolsó mosdatásnál!” *(al-Bukhári, Muszlim).* Utána szárazra töröljük a halottat.

Megjegyzések

– Az mosdasson halottat, aki megbízható és ismeri a mosdatás menetét. A legjogosultabb a halott mosdatására az az ember, akit a halott erre megbízott a halála előtt, ha van ilyen, ezután a hozzátartozói közül a legközelebbi rokon, amennyiben ismeri a mosdatás menetét, különben mást kell választani. Nőt csak egy másik nő (pl. anyukája, lánya stb.), illetve a férje mosdathat.[130] Férfit

130. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta Áisának ؓ: „Ha te előbb meghalnál, akkor én mosdatnálak és lepelbe csavarnálak” (Ibn Mádzsa). Ali bin abi Tálib ؓ mosdatta feleségét, Fatimát ؓ.

csak férfi (pl. apja, nagyapja, fia stb.), illetve a felesége mosdathat.[131] Ha egy férfi meghal, és nincs olyan férfi, aki megmosdatja, hanem csak nők vannak, vagy halott nő esetében nincs nő, aki mosdatja, hanem csak férfiak vannak, akkor a jelenlévők közül valaki a tiszta homokba üssön a kezével, és a halott arcát és a kezét törölje át vele (*tajamum*ot végezzen rajta).

- A kis gyermeket, aki hét évesnél fiatalabb, akár férfi, akár nő mosdathatja, függetlenül attól, hogy lány- vagy fiúgyermekről van szó.
- Ha a nő mosdat, akkor nem akadály, ha menstruál. *(Fat. 6193.)*
- A mosdatásnál csak az lehet jelen, aki segít a mosdatásban.
- Ajánlatos hideg vízzel mosdatni a halottat. Ha sok a piszok és a szennyeződés a halott testén, akkor lehet a meleg vízzel mosdatni, és szappant is lehet használni.
- Ajánlatos a halott bajszát lerövidíteni és a körmét is levágni, ha nagyon hosszú.
- A halott férfi haját nem ajánlott fésülni, mert kihullik. A nők esetében három részbe fonjuk be a hajat, és a fonatokat leengedve hagyjuk.
- Ha a hetedik mosdatás után is beszennyeződött (vizelet, széklet, vér) a halott, akkor vattát teszünk a testnyílásokba, lemossuk a szennyeződött területet, és utána *wudu*t végzünk rajta. Ha azonban a halotti lepelbe csavarása után jött ki valami a testből, akkor nem kell újra mosdatni.
- Ha a halottat nem tudjuk mosdatni, mert nincs víz, vagy megégett, vagy szét van tépve, akkor a jelenlévők közül valaki a tiszta homokba üssön a kezével, és a halott arcát és a kezét törölje át vele (*tajamum*ot végezzen rajta).
- Ha a test fagyott (mert a halál után hűtőben tartották), akkor nem kell megvárni, amíg a fagyott állapot megszűnik, hanem úgy kell mosdatni, ahogyan van.
- Ha a zarándoklatot *(haddzs)* vagy Mekka-látogatást *(umrah)* végző férfi ihrám állapotban halt meg, akkor ugyanúgy végezzük a halott mosdatását, csak nem parfümözzük, és nem takarjuk a fejét.

131. Áisa ﵂ azt mondta: „Ha visszapörögne az idő, akkor nem mosdatná a Prófétát ﷺ más, csak a feleségei.” (Ibn Mádzsa) Ászmaá bint Umaisz mosdatta a férjét, Abu Bakrot ﵁.

– Vetélés esetén, ha a magzat 4 hónapos volt, vagy idősebb annál, akkor meg kell mosdatni, el kell végezni a halotti imát, és nevet kell adni neki. 4 hónaposnál fiatalabb magzat esetén bárhol el lehet temetni mosdatás és halotti ima végzése nélkül.
– Az amputált testrészt mosdatás és imádkozás nélkül egy ruhadarabba csavarjuk és úgy temetjük el. *(Fat. 11266)*

4. A már megmosdatott holttestet **lepelbe csavarjuk**: kötelező, hogy a halotti lepel az egész testet takarja.
   a. Ajánlatos, hogy a halotti lepel fehér és illatosított legyen.

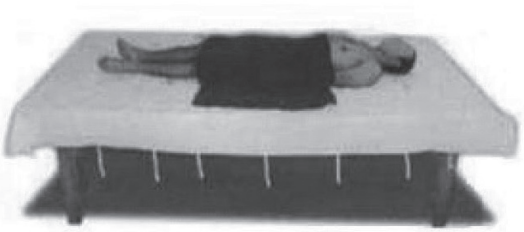

   b. Egymás fölé tesszük a 3 leplet, és hanyatt fektetjük rá a halottat.
   c. Ajánlatos külön ruhadarabbal, amin vatta van, takarni a halott szeméremtestét.

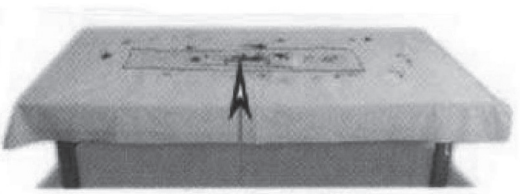

(Egy kis ruhadarab, amin vatta van,
pelenkaszerűen takarja a halott szeméremtestét.)

   d. Ajánlatos illatosítani a halott szemét, orrát, ajkát, fülét, és a leborulási helyeket. Ha az egész testet illatosítjuk, az sem baj.

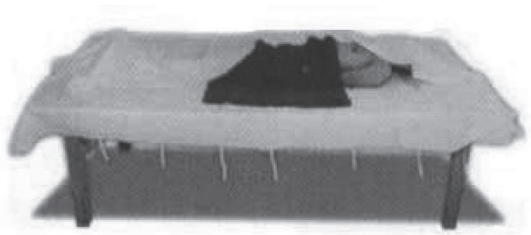

e. Azután a belső lepel jobb oldalát ráborítjuk a halott jobb oldalára és a bal oldalt a balra, közben próbáljuk kihúzni azt a ruhadarabot, ami a halott szemérmét takarta.

f. Ugyanígy járunk el a második, illetve a harmadik lepellel is. A lelógó részt összekötjük, és visszahajtjuk a fej, illetve a láb területére.

g. Végül 7 helyen átkötjük az egészet, hogy rögzítsük. Nem baj, ha hétnél kevesebb helyen kötjük át, mert a lényeg a rögzítés.

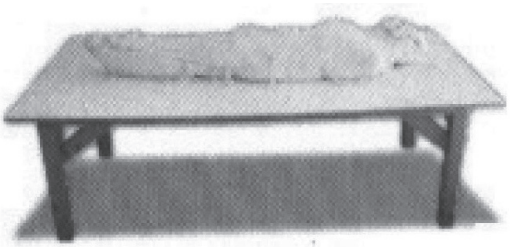

h. Utána a férfiak a vállukra veszik és az ima helyére viszik a halottat.

Megjegyzés

A nőt 5 darab ruhában temetjük: az első a test alsó részét takarja, a második ruhaszerű, de mindkét oldala nyitva van, a harmadik khimárként a fejet takarja, és a negyedik, ötödik lepelbe becsavarjuk az egész testet.

5. **A halotti imádkozásnál** az imám a Kibla felé fordulva a halott fejénél áll, ha az férfi; ha pedig nő, akkor a nő teste közepével egy vonalban. Ha több halott van, akkor az imám előtt a férfiak, majd a gyerekek, legtávolabb pedig a nők fekszenek úgy, hogy a férfi fejének vonalában a nők testének közepe található. Az imádkozók lehetőleg 3 sorban állnak az imám mögött (ha vannak annyian).
A halotti imában nincs sem meghajlás, sem leborulás, állva végzendő és négy takbirból áll:

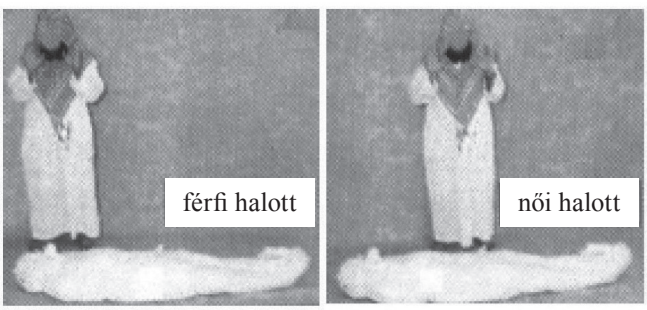

a. Az imám füleihez emeli kezeit, és azt mondja: „Allahu akbar!” Az imádkozók követik. Ezután a jobb kezüket a balra helyezve kezeiket összekulcsolják a mellkasukon, mint más imánál. Ezután az imám halkan recitálja a Fatihát.
b. Másodszor is felemeli a kezét[132] mondván: „Allahu akbar”, és a ***Tasahud*** **második részét** kezdi el recitálni (Allahumma szalli ala Mohammed...).
c. Harmadszor is felemeli a kezét mondván: „Allahu akbar”, és tetszőleges szavakkal könyörög, fohászkodik a halottért, de jobb a *Szunnából* vett fohásszal fohászkodni, mint például:

132. Néhány tudós azon a véleményen van, hogy elég egyszer felemelni a kezet az ima megnyitásakor és a továbbiakban nem kell.

– Ó Allah! Bocsáss meg neki, könyörülj rajta, óvd meg őt, s nézz el neki! Tedd az ő helyét megbecsültté, és a bemenetét szélessé! Mosd meg őt vízzel, hóval és jéggel! Tisztítsd meg a bűneitől, ahogyan megtisztítottad a fehér ruhát a szennyeződéstől. Az evilági lakhely helyett adj neki jobbat, és az evilági háznépe helyett adj neki jobbat, és az evilági felesége helyett adj neki jobbat, léptesd be a Paradicsomba, és mentsd meg a sír kínzásától és a Tűz kínzásától! *(Muszlim)*

اللهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْه، وَعافِهِ وَاعْفُ عَنْه، وَأَكْرِمْ نُزُلَه، وَوَسِّعْ مُدْخَلَه، وَاغْسِلْهُ بِالْماءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدْ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخطايا كَما نَقَّيْتَ الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسْ ، وَأَبْدِلْهُ داراً خَيْراً مِنْ دارِه، وَأَهْلاً خَيْراً مِنْ أَهْلِه ، وَزَوْجاً خَيْراً مِنْ زَوْجِه، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّة، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذابِ القَبْرِ وَعَذابِ النّار

[Allahummagh-fir lehu warhamhu, wa áfihi, wafu anhu, wa akrim nuzuleh, wa wasz-sziá mudkhalah, waghszilhu bilmá-i wasz-szaldzsi wal-barad, wa naqqihi min al-khatájá kemá naqqajtasz-szawb al-abjada min ad-danasz, wa abdilhu dáran khajran min dárih, wa ahlan khajran min ahlih, wa zawdzsan khajran min zaw-dzsih, wa adkhilhul-dzsennah, wa a-idhu min adzábil-qabr, wa adzábin-nár.]

Ó Allah! Bocsáss meg az élőinknek, és a halottainknak, a jelenlévőnek és a távollévőnek, a kicsinek közülünk és a nagynak, a férfinek és a nőnek közülünk. Ó Allah! Akit Te életre keltesz közülünk, az iszlám vallásán keltsd életre (segíts neki eszerint élni), és akit halálba küldesz közülünk, a hiten küldd halálba. Ó Allah! Ne fossz meg minket az ő (a halott) jutalmától, és ne vigyél tévelygésbe minket utána! *(Ibn Mádzsa és Ahmed)*

اللهُمِّ اغْفِرْ لِحَيِّنا وَمَيِّتِنا وَشاهِدِنا، وَغائِبِنا، وَصَغيرِنا وَكَبيرِنا، وَذَكَرِنا وَأُنْثانا. اللهُمِّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنّا فَأَحْيِهِ عَلى الإِسْلام، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنّا فَتَوَفَّهُ عَلى الإِيمان، اللهُمِّ لا تَحْرِمْنا أَجْرَه، وَلا تُضِلَّنا بَعْدَه.

[Allahummagh-fir lihajjiná wa majjitiná wa sáhidiná, wagháibiná, wa szaghíriná wa kabíriná, wa dzekeriná wa-unszáná. Allahumma men ahjajtahu minná fa-ahjihi alel-iszlám, wa men tawaffajtahu minná fatawaffahu alel-ímán, Allahumma le tahrimná adzsrah, wa le tudillená baádah.]

Ó Allah! XY [a nevét említeni!] a Te védelmedben van, s a Te közeledben, mentsd meg őt a sír kísértésétől és a Tűz kínzásától, hiszen Te vagy a teljesítés (hűség) és az igazság letéteményese! Bocsáss meg neki és könyörülj rajta, hiszen Te vagy a Megbocsátó és az Irgalmas! *(Ibn Mádzsa)*

اللهُمِّ إِنَّ فُلانَ بْنَ فُلانٍ في ذِمَّتِك ، وَحَبْلِ جِوارِك، فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذابِ النّار، وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفاءِ وَالْحَقِّ، فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، إِنَّكَ أَنْتَ الغَفورُ الرَّحيم.

[Allahumma inne fulán ibn fulán fí dzimmatik, wa habli dzsiwárik, faqihi min fitnatil-qabr wa adzábin-nár, waente ahlul-wafá-i walhaqq, faghfir lehu warhamh, inneke entel-ghafúrur-rahím.]

Ó Allah! A Te szolgádnak, a szolgáló lányod fiának a Te könyörületedre van szüksége! Neked nincs szükséged arra, hogy megbüntesd! Ha jóravaló és vallásos volt, növeld az ő jótetteit, ám ha bűnös volt, nézd el neki! *(al-Hákim)*

اللهُمِّ عَبْدُكَ وَابْنُ أَمَتِك، احْتاجَ إِلى رَحْمَتِك، وَأَنْتَ غَنِيٌّ عَنْ عَذابِه، إِنْ كانَ مُحْسِناً فَزِدْ في حَسَناتِه، وَإِنْ كانَ مُسيئاً فَتَجاوَزْ عَنْه.

[Allahumma abduka wabnu amatik, ihtádzsa ilá rahmatik, wa ente ghanijjun an adzábih, in káne muhszinan fazid fí haszanátih, wa in káne muszían fatadzsáwaz anh.]

És ha a halott egy gyerek, akkor azt mondjuk:
Ó Allah! Tedd őt a szüleinek előfutárává, tedd őt pótlássá (az elmulasztottakért) nekik, és meghallgatott közbenjáróvá! Ó Allah! Tedd (jótettekkel) nehezebbé szülei mérlegét, és tedd nagyobbá a jutalmukat általa, és tedd őt a jámbor, jót cselekvő hívők közé, s Ábrahám közössége alá. Óvd meg őt a Pokol kínzásától a Te könyörületed által! Adj neki jobb otthont az otthona helyett, és adj neki jobb családot, a családja helyett! Ó Allah! Bocsáss meg elődeinknek és gyermekeinknek és azoknak, akik megelőztek minket a hitben! *(al-mughni, ibn Qudámah 3/416)*

اللهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطاً وَذُخْراً لِوالِدَيه، وَشَفيعاً مُجاباً، اللهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوازِينَهُما، وَأَعْظِمْ بِهِ أُجورَهُما، وَأَلْحِقْهُ بِصالِحِ المؤْمِنين، وَاجْعَلهُ في كَفالَةِ إِبْراهيم، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذابَ الْجَحيم، وأَبْدِلْهُ داراً خيراً من دارِهِ، وأهلاً خيراً من أهلِهِ، اللَّهُمَّ اغفِرْ لأسلافنا، وأفراطِنا، ومَن سبقنا بالإيمان.

Allahummadzsalhu faratan, wa dzukhran liwálidajh, wa safían mudzsában. Allahumma szaqqil bihi mawázínahumá wa adim bihi udzsúrahumá, wa alhiqhu biszálihil-mu-minín, wadzsalhu fí kafálati Ibráhím, waqihi birahmatika adzábal-dzsahím. Ebdilhu dáran khajran min dárih wa ahlan khajran min ahlih, Allahummaghfir lieszláfiná wa afrátiná wa men szabaqaná bil-ímán.

d. Ezután az imám negyedszer[133] is felemeli a kezét mondván: „Allahu akbar!”, kis szünetet tart, majd úgy fejezi be az imát, hogy jobbra fordítja a fejét és azt mondja: „Asszelámu alejkum

133. Fennmaradt a Prófétától ﷺ, hogy 4, 5, 6, 7 vagy 9 tekbírt végzett a halotti imánál, bármelyik ezek közül jó és elég, de a legelterjedtebb a 4 tekbírből álló ima.

va rahmatullah”, egyszer. Lehet balra is fordítani a fejünket és mondani: „Asszelámu alejkum va rahmatullah” úgy, mint más ima végén. (Halkan magunkban mondjuk a *teszlim*et.)

Megjegyzések

– Említettük, hogy a sahídot nem mosdatjuk, sőt még halotti imádkozást (*szalát-ul-dzsanáza*) sem végzünk ebben az esetben, hiszen ők élők, ahogy Allah mondja: „*Ne gondold azokról, akik megölettek Allah útján, hogy halottak [lennének]! Nem! Élők ők, az ő Uruknál részesülnek ellátásban.” (Korán 3:169)*

{وَلاَ تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاء عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ}

– Az öngyilkosság tilos az iszlámban, és komoly büntetéssel jár érte. Allah azt mondja: *„És ne öljétek meg magatokat! Aki túlkapásból és jogtiprásból így cselekszik, azt a [Pokol] tüzében fogjuk [majdan] megperzselni. Könnyű ez Allahnak.” (Korán 4:29-30)*

{وَلاَ تَقْتُلُواْ أَنفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا * وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا}

És a Próféta ﷺ azt mondta: „Aki valamivel megöli magát, azzal kínoztatik az Ítélet Napján.” *(Ahmed, al-Bukhári, Muszlim).* Mindezek ellenére lehet mosdatni az öngyilkost és imádkozni felette, mint engedetlen muszlimért, úgy fohászkodván, hogy Isten bocsásson meg, és nézze el neki, amit tett. *(Fat. 8632)*

– A nők is részt vehetnek a halotti imán, de a halottat nem kísérhetik, nem vehetnek részt a halotti menetben, sem a temetésen.

– Nem szabad késlekedni a halott temetésével azért, hogy a halott minden hozzátartozója jelen legyen.
– Halotti imát végezhet a sírnál az, aki nem tudott jelen lenni a halotti imán. A Próféta ﷺ halotti imát végzett Umm Szaad sírjánál, pedig már egy hónapja el volt temetve. *(Fat. 9024)*

– A halotti imán kívül semmilyen imát nem szabad végezni a temetőben.
– Minél előbb vissza kell fizetni a halott tartozását. „A hívő lelke a tartozásához van kötve addig, amíg nem adatik az vissza.” *(at-Tirmidi, Ahmed)* Ha nem tudják kifizetni a tartozást a halotti ima előtt, akkor is kell imádkozni a halott felett. *(Fat. 9686)*

6. A halottas menet. Az ima befejeztével a halott testét sietve elviszik a sírhoz. A halottszállító hordágy mind a négy sarkát a vállukra veszik. A kísérők mehetnek előtte, mögötte, mellette jobbra vagy balra. Ha autóban szállítják a halottat, akkor jobb, ha a gyalogos kísérők előtte mennek, és akik autóval kísérik, azok mögötte.

Amíg kísérjük a halott testvérünket, csendben kell maradnunk. Nem szabad hangosan Allah nevét emlegetni, Koránt recitálni stb. Magunkban mondjuk a zikret (megemlékezés Allahról), magunkban fohászkodunk és emlékezünk a halálról. Szigorúan tilos zenével, hangos sírással, fénnyel vagy gyertyával kísérni a testvérünket.

– A halottat úgy tesszük be a sírba, ahogyan az (A) vagy a (B) képen látható.

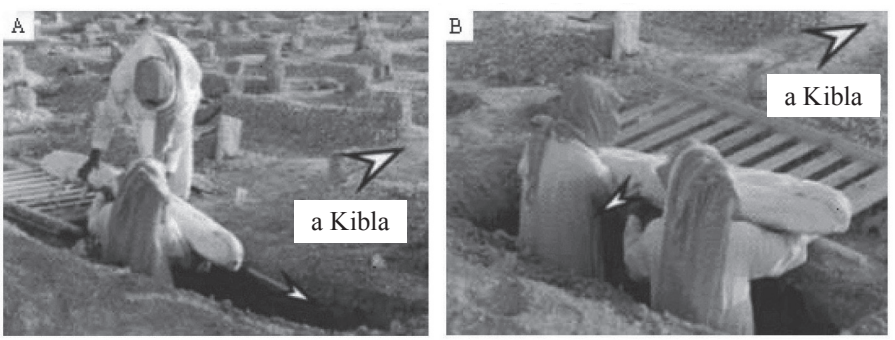

– Ajánlott mélyíteni a sírt (egy embernyi mélységig), és ajánlott még a sírgödör alján a Kibla iránya felé egy kis gödröt ásni *(lahd)*, és ebbe beletenni a halottat (C kép), vagy ha nem lehet, akkor a sírgödör alján lefelé egy kis gödröt ásunk *(sik)* (D kép).

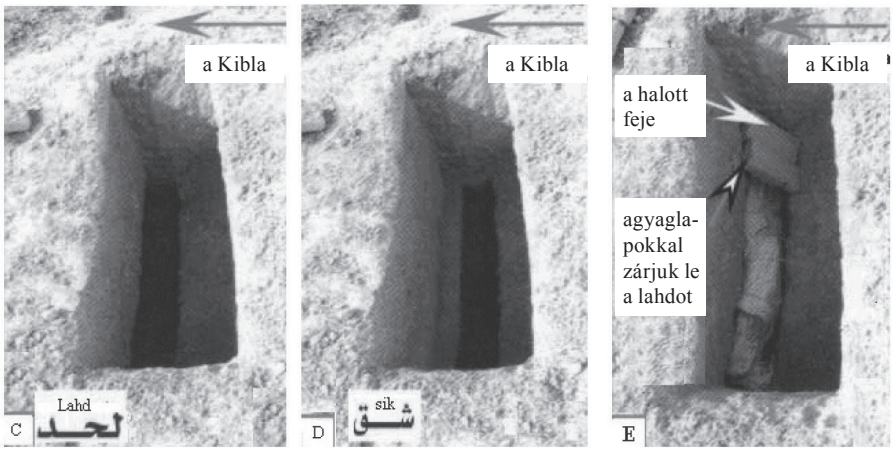

– Jobb oldalára, arccal a Kibla felé fektetjük a halottat a *lahd*ban, és a feje alá párnaszerűen követ vagy földet teszünk, a hátát pedig megtámasztjuk valamivel, hogy ne hanyatt feküdjön, és agyaglapokkal (ha nincs, akkor akár kövekkel, cementes téglákkal vagy fával) *(Fat. 839)* zárjuk be a *lahd*ot (E kép), hogy ne kerüljön a föld a halotthoz.
– Amikor a sírba tesszük, azt mondjuk:
Allah nevében és a *Szunna* szerint [amit Allah Küldötte hagyott ránk.] (Abu Dáúd)

بِسْمِ اللهِ وَعَلى سُنَّةِ رَسولِ اللهِ.

[Biszmilláhi va álá szunnati raszúlil-láh]
– Majd földdel betemetjük az egész gödröt (jó, hogyha mindenki részt vesz a gödör betemetésében, legalább három maréknyi földdel).
– A sírnak a föld fölé emelkedő része (a sírhant) legyen, de ez nem haladhatja meg az egy araszt. Ha szükséges, locsolhatjuk vízzel a földet, hogy jobban összeálljon. Nem baj, ha köveket raknak a sír köré, hogy határai látszódjanak és a hely felismerhető legyen.
A temetés után állva fohászkodunk a halottért, nem közösen fennhangon, hanem mindenki magában fohászkodik. „A Próféta ﷺ, ha befejezte a halott temetését, állt, és azt mondta: – Kérjetek bocsánatot a testvéreteknek, mert most kérdeztetik.” *(Ahmed, al-Hákim, al-Bejhaki)*

Ó Allah, bocsáss meg neki! Ó Allah, szilárdítsd meg őt! (Abu Dáúd és al-Hákim)

اللَّهُمَّ اغفِرْ لَهُ اللَّهُمَّ ثَبِّتْهُ.

[Allahummagh-fir lehu Allahumma szabbithu.]

Megjegyzések

– Bármikor lehet temetni éjjel-nappal, de a következő időpontokban nem szabad temetni vagy halotti imát végezni:
  • abban az időben, amikor a Nap éppen felkel, addig, amíg nem emelkedik az égre,
  • amikor a Nap a zeniten áll (delel),
  • amikor a Nap éppen lemegy (addig, amíg le nem tűnik).
– Férfiak sírja mellé lehet nőket temetni, és fordítva is. A lényeg, hogy minden halottnak külön sírja legyen. *(Fat. 12592)*
– Több halott esetén külön-külön sírba kell őket temetni. Kivéve tömeges halálozás esetén (járvány, háború stb.), akkor szabad két vagy három halottat együtt temetni egy sírba. *(Fat. 6455)*
– Nem szabad muszlim embert nem-muszlimok temetőjébe temetni, illetve nem-muszlimot muszlimok temetőjébe. Muszlim embert csak muszlim temetőbe (nem-muszlimot pedig nem-muszlim temetőbe) szabad temetni.
– A legjobb, ha koporsó nélkül temetjük el a halottat, mert ez a *szunna*, de ha a helyi törvény nem engedélyezi ezt, akkor nem baj, ha koporsóban temetjük el.
– Nem állítunk fejfát.
– Nem teszünk semmilyen megkülönböztető jelet a sírra. (Nem baj, ha valaki egy kővel, vagy mással megjelöli a sírt, hogy a halott többi családtagját mellé temethessék.)
– Nem írunk semmit a sírra. Tilos bármit írni a sírra; nevet, dátumot, még Korán-idézetet is!
– Nem építünk semmit a sír fölé (sem sírkövet, sem síremléket, sem egyéb építményt).

– Sem a Fátihát, sem más részét a Koránnak nem recitáljuk a temetésnél!
– Egy hajóúton meghalt embert akkor temetünk el földbe, ha konzerválni tudjuk a testet. Ha ez nem lehetséges, akkor a tengerbe kell dobni a megmosdatott, lepelbe csavart testvérünket (lehetőleg valami nehezékkel).
– A temetésnél és a gyásznál kerülni kell az újításokat.
– Megengedett a muszlim embernek nem muszlim hozzátartozóját eltemetni. Ilyenkor nem kell se mosdatni, se lepelbe csavarni, se imádkozni felette.
– Megengedett a muszlim embernek jelen lenni nem muszlim hozzátartozójának temetésén, de tilos az imában vagy a szertartásban részt vennie.
– Tilos részt venni a halottas menetben, ha az valamilyen tilos dologgal társul.
– A halott hamvasztása nem megengedett az iszlámban, mivel ez megalázza a halottat. (A muszlim ember nem muszlim hozzátartozóját sem temetheti el hamvasztással.)

7. **A részvétnyilvánítás.** A halott családját vigasztalni ajánlatos cselekedet *(musztahab)*, a részvétnyilvánítás bárhol megtörténhet. Nem baj, ha a halott hozzátartozói egy helyre gyűlnek azért, hogy az emberek odamenjenek részvétet nyilvánítani, és utána mindenki menjen a saját dolga után. Két dolgot azonban el kell kerülni:
   – Kimondottan a részvétnyilvánításért összegyűlni, ezért elkülöníteni egy helyet, ahol az emberek leülnek, és ott időznek.
   – Ételt készíteni és megvendégelni a részvétnyilvánítókat (pl. a halotti tor), mert a *Szunna* ennek az ellenkezője. Ajánlatos ennivalót főzni, és elküldeni azt a halott családjának, mert ilyenkor el vannak foglalva. Amikor meghalt Dzsafar bin Abi Tálib ﷺ Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Készítsetek ennivalót Dzsafar családjának, mert olyan ügy jött hozzájuk, amivel el lesznek foglalva!” *(Ibn Mádzsa)*

   A részvétnyilvánítás szövege. Bármilyen szóval lehet részvétet nyilvánítani, ami a csapást enyhíti, és vigaszt nyújt, de jobb azt mondani:

„Bizony Allahé, amit elvett, s Övé az is, amit adott. Mindennek megszabott ideje van Őnála. Légy állhatatosan kitartó és Allahtól reméld a jutalmat!” *(al-Bukhári, Muszlim)*

إِنَّ لله ما أَخَذ، وَلَهُ ما أَعْطى، وكُلُّ شَيءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمَّى. فَلْتَصْبِر وَلْتَحْتَسِب.

[Inne lilláhi má akhad, wa lehu má atá, wa kullu sej-in indehu bi-adzselin muszemmá. Faltaszbir wal-tah-taszib.]

Mondható a következő is:
„Allah növelje meg a jutalmadat, s tegye széppé gyászodat, s bocsásson meg a halottadnak!” *(al-azkár, an-Nawawi)*

أَعْظَمَ اللهُ أَجْرَك، وَأَحْسَنَ عَزاءَ ك، وَغَفَرَ لِمَيِّتِك.

[Aadamal-láhu adzsrak, wa ahszana azák, waghafara limejjitik.]

Megjegyzések:
- Egy muszlim ember nyilváníthat részvétet nem muszlim embernek is. Ilyenkor vigasztalja és intse őt türelemre.
- Elég egyszer részvétet nyilvánítani. Ez az alap, hiszen nem maradt fenn az, hogy a Próféta ﷺ és a társai ismételték volna ezt. Ha valaki azonban azért ismétli a részvétnyilvánítást, hogy emlékeztesse magát a halálra, vagy a többieket intse türelemre és arra, hogy viseljék és fogadják el Allah elrendelését, akkor nem baj.
- A halott jó tulajdonságainak felsorolása, a gyászünnep, a halálesemény miatt megrendezett évforduló újítás *(bidáa)*, amit el kell kerülni.

8. A gyász. A gyásznak, a gyászolásnak a célja és értelme: a díszek elhagyása, a szépítkezés és illatosítás nélkülözése, minden olyan elkerülése – ruha, ékszerek –, ami a férfiak figyelmét felkelti. A nőnek 3 napig szabad gyászolnia a rokonát, amennyiben a férje nem

tiltja neki. Ennél hosszabb ideig nem gyászolhat, kivéve, ha férje a halott. Akkor 4 hónapig és 10 napig gyászoljon.[134] A Magasztos Allah azt mondja: „Akiket Allah elszólít közületek és feleségeket hagynak hátra, azoknak [az asszonyoknak] várniuk kell négy hónapot és tíz napot!" *(Korán 2:234)* Addig nem mehet újra férjhez, nem viselhet díszes, színes ruhát, nem illatosíthatja, nem szépítheti magát, ugyanakkor bármilyen *halal*[135] munkát végezhet. Erről olvashatunk a *Szahih*okban is, több változatban, Umm Habibától, és Zajnab bint Dzsahstől, az Igazhívók anyáitól, miszerint a Próféta ﷺ azt mondta: „Tilos azon asszony számára, aki hisz Allahban és az Utolsó Napban, hogy három napon túl gyászoljon, kivéve a feleséget, aki a férjét gyászolja; ez a gyászidő négy hónap és tíz nap."

A *Szahih*okban olvashatjuk szintén Umm Szalamától: „Egy asszony azt mondta: – Ó, Allah Küldötte! A leányom férje meghalt, s a szemét teljesen kisírta, vajon befesthetjük-e a szemét *kuhl*-lal (fekete szemfesték a nők számára)? A Próféta ﷺ így felelt: – Nem! Ezt kétszer vagy háromszor megismételte, majd azt mondta: – Négy hónapnak és tíz napnak kell eltelnie, hiszen voltak olyanok közöttetek a Tudatlanság korában, akik egy évig így maradtak."

Megjegyzések

– A jajveszékelés, az arc ütése, karmolása, a ruha szétszakítása, a haj leborotválása vagy kitépése a gyász miatt elvetendő, mert mindez az elrendeléssel szembeni elégedetlenséget és a csapásokkal szembeni türelmetlenséget bizonyítja. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Nem közülünk való az, aki az arcát üti, ruháját szaggatja és a dzsáhilijjából (a Tudatlanság kora – az iszlám előtti pogány kor) való fohászt használja." *(al-Bukhári)*, ugyanígy a dzsáhilijjához tartozik a sirató aszonyok alkalmazása is.
– Az iszlámban nincs külön, meghatározott gyászruha. Csak feketét hordani a gyászban teljesen alaptalan és tilos.

134. Szaid bin al-Muszajib említette (és mások is): „Azon bölcsesség, amely a halálozáskor kötelező várakozási időt négy hónap és tíz napban szabta meg, azért van, mert lehetséges, hogy a méhben terhesség alakult ki, s ha megvárják ezt az időt, s eltelik ez a várakozási idő, akkor nyilvánvalóvá lesz, van-e gyermek."

135. Az iszlám szerint megengedett.

9. **A sírok látogatása.** A sír látogatása ajánlott cselekedet *(musztahab)* a férfiak számára. A Próféta ﷺ azt mondta: „Tiltottalak benneteket a sír látogatásától, de most látogassátok meg, mert bizony emlékeztet benneteket az Utolsó Napra!” *(Ahmed, Muszlim)*
A sírok látogatásának célja:
   – a látogató haszna, hogy megemlékezzen a halálról és a Végső Napról,
   – a halott haszna az, hogy fohászkodunk érte, bocsánatot kérünk számára.

A sírok látogatásának fohásza
Békesség reátok, e temető hívő és muszlim lakói, mi – ha Allah is úgy akarja – csatlakozni fogunk hozzátok! Kérjük Allahot, hogy nekünk is és nektek is adjon védelmet (jólétet)! *(Ibn Mádzsa és Muszlim)*

السَّلامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيارِ مِنَ المؤْمِنينَ وَالْمُسْلِمين، وَإِنّا إِنْ شاءَ اللهُ بِكُمْ لاحِقون، نَسْأَلُ اللهَ لنا وَلَكُمْ العافِيَة.

[Esz-szelámu alejkum ahlad-dijári minel-mu’minína wal-muszlimín, wa-inná in sá Allahu bikum láhiqún, naszal-ullaha lená wa lekumuláfijah.]

Megjegyzések
   – Társítást követ el az az ember, aki egy halotthoz imádkozik, tőle kér segítséget vagy áldást, és a társítás a legnagyobb bűn: „*Allah nem bocsátja meg, hogy társítást kövessenek el Vele szemben. Ám megbocsátja azt, ami ezen kívül van, annak, akinek akarja. Aki társítást követ el Allahhal szemben, az bizony hatalmas bűnt eszelt ki.*” *(Korán 4:48)*

{إِنَّ اللَّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا}

– A sírok látogatásánál a *szunna* fohászkodni, bocsánatot kérni Allahtól a halott számára. Fohászkodás közben a kezeket fel szabad emelni a Kibla felé fordulva, nem pedig a sír felé. Nincs hiteles tudósítás arról, hogy a Próféta ﷺ Korán-részletet vagy a Fátihát recitálta volna ilyenkor.
– A sír látogatása bármely napon történhet, nincsenek kiemelkedő napok, amikor ajánlott a sír látogatása.
– Tilos a halottért gyertyát gyújtani, vagy virágot tenni a sírjára!
– Nem szabad a sírra ülni. A Próféta ﷺ azt mondta: „Az, hogy valamelyikőtök egy parázsra ül, amely átégeti a ruháját, és a bőréig hatol, jobb neki, mintha egy sírra ülne.” *(Muszlim)*
– Nem szabad rálépni a sírra, figyelmen kívül hagyva az ott eltemetett embereknek járó tiszteletet. A Próféta ﷺ azt mondta: „Az, hogy parázson menjek vagy kardon járjak örömtelibb számomra mint az, hogy egy muszlim sírján lépkedjek.” *(Ibn Mádzsa).* Illő továbbá mezítláb járni a sírok között.
– Tilos a temetőt illemhelyként használni.
– A temetésnél és a gyásznál kerülni kell az újításokat.
– Tanulság céljából látogathatjuk nem muszlimok sírját is, de ilyenkor nem kell fohászkodni.
– A nő számára is megengedett a sírok látogatása, de figyelembe kell vennie a következőket:
  • Jobb, ha hozzátartozóval megy.
  • Ne díszítse, illatosítsa magát.
  • Ne látogassa sűrűn a sírt.
  • Ne menjen a temetőbe bizonyos napokon azzal a hittel, hogy ennek különös jelentősége van (pl. a halott születésnapja, halottak napja stb.).
  • Ne csináljon semmilyen megvetendő dolgot látogatása során, mint pl. hangos sírás, jajveszékelés vagy a halott jó tulajdonságainak felsorolása.

10. Mit tehet az élő a halottért?

Az élő fohászkodhat a halottért, bocsánatot kérhet számára. Végezhet helyette zarándoklatot *(haddzs)*, Mekka-látogatást *(umrah)*, az ő nevében adakozhat, vághat helyette áldozati állatot, és pótolhatja helyette a kötelező böjtöt, ha a halottnak ebben elmaradása volt. *(Fat. 4835)*

Nem szabad azonban imádkozni a halott helyett, vagy Koránt olvasni, hogy ennek a jutalmát ajándékozzuk a halottnak.

A test és a lélek kapcsolata

A test és a lélek kapcsolata[136]

Ibn al-Qajjim „A lélek” című könyvében azt írta, hogy a lélek ötféleképpen kapcsolódik a testhez. Ezek:

1. A lélek kapcsolata a testtel, még magzatként az anyaméhben.
2. A lélek kapcsolata a testtel az ember élete során.
3. A lélek kapcsolata a testtel alvás közben.
4. A lélek kapcsolata a testtel a sírban.
5. A lélek kapcsolata a testtel a feltámadás után.

A következőkben részletesen tárgyaljuk ezeket a kapcsolatokat.

1. A lélek kapcsolata a testtel, még magzatként az anyaméhben

Abu Abdur-Rahmán, Abdullah ibn Maszúdra ﷺ hivatkozva arról számolt be, hogy Allah Küldötte – az igazmondó, aki igazsággal értesül – azt közölte velünk: „Bizony, mindegyikőtök teremtése (megalkotása) során az anyja hasában negyven nap alatt áll össze csepp alakjába, majd ugyanannyi ideig vérrög alakjába, majd ugyanannyi ideig falatnyi húsdarab alakjába. Azután elküldetik hozzá az angyal, s az belefújja a lelket, és négy dolog leírására utasíttatik: ellátásának, élettartamának, cselekedetének, és boldogtalanságának (elkárhozásának) vagy boldogságának (üdvözülésének) megírására.” (al-Bukhári és Muszlim)

A Próféta ﷺ világossá tette az ember egymást követő teremtési szakaszait édesanyja méhében, a ’csepp’ állapottól kezdve a ’vérrög’ állapoton át, egészen a ’falatnyi húsdarab’ állapotig. Ám ez csupán azt követően történhetett meg, hogy Allah a Próféta ﷺ tudomására hozta mindezt, hiszen a teremtési szakaszok azon rejtett dolgok közé tartoznak, amelyekről a Prófétának ﷺ sem volt ismerete.

136. Ez a fejezet „A lélek tudománya” című tanulmány részeként készítette Dr. Anwar Klára és dr. Shubail Mohamed Eisa.

Felmerül tehát a kérdés, hogy ki hozta mindezt a Próféta ﷺ tudomására, egy olyan korszakban tizennégy évszázaddal ezelőtt, amelyben nem volt lehetőség az ilyen jellegű ismeretszerzésre és modern orvosi műszerek sem álltak rendelkezésre. Allah azt mondja:

„Ti emberek! Ha kétségben vagytok a Feltámadás felől, [akkor gondoljatok arra, hogy először] porból teremtettünk benneteket, azután cseppből, majd egy vérrögből, utána egy megformált vagy formátlan húsdarabból, hogy világossá tegyük előttetek [a hatalmunkat]. És nyugodni hagyjuk az anyaméhben egy megszabott határideig azt, amit akarunk. Majd gyermekként hozunk elő benneteket, hogy aztán felnőtté serdüljetek. Akad köztetek olyan, aki [időnap előtt] elszólíttatik, és akad olyan, aki a legnyomorúságosabb életkorba jut, hogy – miután tudott – ne tudjon semmit." *(Korán 22:5)*

Allah teremtményei iránt tanúsított kegyelme és törődése abban is megmutatkozik, hogy angyalokat bízott meg azzal, hogy már akkor vigyázzanak az emberre, amikor még anyja méhében van, és akkor, amikor világra jön, valamint akkor is, amikor meghal. Az angyalok[137] végig kísérik tehát az ember egész életét azért, hogy boldoggá tegyék őt, rávezessék az igazságra és a jóra. Allah azt parancsolja nekik, hogy négy szót írjanak az emberre és fújják bele a lelket a testbe. Ez hasonlít Allah szavára:

„És Máriát,'Imrán leányát, aki érintetlenül őrizte meg a szemérmét és mi beléleheltünk a lelkünkből." *(Korán 66:12)*

Ennek mikéntjét csak Allah tudja, hisz ez a rejtett dolgok közé tartozik.

A négy szó

Ebben az esetben olyan rejtett dolgokról van szó, amelyek bizonyítékokkal vannak alátámasztva. Ezért hiszünk abban, hogy az angyal belefújja a lelket a testbe és leírja azt a négy szót (ellátás, élettartam, cselekedet, boldogtalanság vagy boldogság).

---

137. Az angyalok tisztelettel övezett szolgák *„nem szegülnek ellen Allah parancsának, és megteszik azt, amire parancsot kapnak" (Korán 66:6)*

Négy dolog van tehát előre megírva az ember számára: ellátása, élettartama, cselekedete, boldogtalansága vagy boldogsága. Ez az írás a terhesség 40. vagy a 45. napján történik, Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Az angyal bemegy [a magzathoz] miután negyven vagy negyvenöt éjszaka eltelt attól kezdve, hogy elhelyezkedett a csepp a méhben, és azt kérdezi: Ó Istenem, boldogtalan lesz-e vagy boldog? És leírják. És azt kérdezi: Ó Istenem, fiú-e vagy lány? És leírják. És leírja a tettét, a nyomát, az élettartamát és ellátását. Ezután feltekerednek a lapok, és nem tesznek hozzá se többet, se kevesebbet." *(Muszlim)*

Ezt a fajta írást az életre szóló elrendelésnek hívják (at-taqdír al-umri), amely abban különbözik a Megőrzött Táblán lévőtől, hogy változhat. Allah azt mondja:

„Allah eltörli azt, amit akar, vagy megerősíti, és nála van az Ősírás."
(Korán 13:39)

Ibn Abbász azt mondta: *„Allah eltörli azt, amit akar, vagy megerősíti"* azaz azt, amely az angyalok lapjain van, *„és nála van az Ősírás",* azaz Nála van a Megőrzött Tábla, amely nem változhat és nem is cserélődhet.

Ebben a négy szóban nincs semmi kényszer és a prófétai tanítás is azt bizonyítja, hogy Allah előzetes tudással rendelkezik az emberek minden helyzetéről és a jövőjükről, arról hogy szűkös lesz-e az evilági ellátásuk vagy bőséges, hogy rövid lesz-e életük ideje vagy hosszú, hogy jó lesz-e a cselekedetük vagy rossz, és hogy a boldogság felé vezet-e az útjuk, vagy a boldogtalanság felé. A hívőnek kételkedés nélkül hinnie kell ezekben.

Senkinek sem szabad ugyanakkor az előzetes isteni tudásra hivatkoznia, amikor felhagy a cselekvéssel, azzal érvelve, hogy minden előre meg van írva, mert az ember nem tudja, hogy mi van előre megírva. Az embernek az a feladata, hogy megtegye azt, amit Allah megparancsolt, hiszen „mindenkinek könnyűvé tétetett az, amire teremtetett". (Allah megkönnyíti mindenkinek azt, ami már egyszer elrendeltetett: megkönnyíti a jótettet a jótevőknek és a rossztettet is a gonoszaknak.)

A muszlim ember bátorságra nevelkedik, hiszen a **halálának ideje** meg van szabva. Allah azt mondja:

„Mondd: Nincs erőm ahhoz, hogy akár kárt [okozzak], akár hasznot [hajtsak] magamnak, csupán ha Allah is úgy akarja. Minden közösségnek [megszabott] határideje van. Ha eljön a határidő, nem késleltethetik [azt] egy órával sem és nem is siettethetik." *(Korán 10:49)*

A muszlim embernek nem kell aggódnia az **ellátással** kapcsolatban sem, hiszen Allah már rég elrendelte, csak Őreá kell hagyatkoznia, és igyekeznie kell igénybe venni a megszerzéséhez vezető eszközöket és hozzá kell kezdeni a szükséges munka elvégzéséhez. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha igazi hagyatkozással hagyatkoztok Allahra, Ő gondoskodni fog rólatok, ahogy gondoskodik a madarakról is, akik éhesen kelnek fel reggel, s mégis jóllakva térnek nyugovóra." *(at-Tirmidi)*

Amiképpen az ember sosem hivatkozik az elrendelésre abban a kérdésben, hogy miként jut ellátásához (ételéhez, ruházatához, vagyonához stb.) – hanem igénybe veszi a megszerzéséhez vezető eszközöket, és nekilát a szükséges munka elvégzéséhez –, ugyanúgy igénybe kellene vennie a túlvilági boldogsághoz vezető eszközöket, mint az imádkozást, a böjtölést és a többi jó cselekedetet.

A **sorsban** való hit. Allah azt mondja:

„Egyetlen sorscsapás sem történik a földön, vagy ér bennetek, hogy mielőtt azt megteremtettük volna, az Írásban ne állna – könnyű ez Allahnak. Ne bánkódjatok azért, ami kicsúszott a kezetek közül és ne örvendezzetek annak, ami néktek adatott. Allah nem szereti azt, aki beképzelt és dicsekvő." *(Korán 57:22-23)*

Mi (Ahl usszunnah wal-dzsamaá[138]) abban hiszünk, hogy Allah az embert szabad akarattal, a szabad választás, és a szabad cselekvés képességével áldotta meg, és ezért az Isten teljesen igazságosan teszi morálisan felelőssé őt azért, amit életében tesz, de tette Allah elrendelésén belül van. Hiszen Neki van alárendelve az egész teremtett világ. Az iszlám azt tanítja, hogy a tettekért való felelősség terhét senki sem vállalhatja át a másiktól. Allah azt mondja:

138. Szó szerinti jelentése: a Szunna és a muszlimok közösségének népe. Ők azok, akik a Próféta ﷺ tanításaihoz és a közösséghez ragaszkodnak.

„És hogy nem jár az embernek csak az, amire törekszik (jóra vagy rosszra), és hogy törekvése (tette) látható lesz. Azután a legteljesebb fizetséggel lesz azért megfizetve.” (Korán 53:39-40)

Ez azt jelenti, hogy az ember sorsa nem egy látnok vagy egy szent ember kezében, hanem saját maga kezében van aszerint, amit a tetteiről készült feljegyzések tanúsítanak, és amit megmérendő tettei határoznak meg. A Magasságos Allah azt mondta:

„S akiknek nehezek a mérendőik (a jótetteiktől), azok a boldogulók, és akiknek könnyűek a mérendőik (a rossztetteiktől), ők azok, akik elvesztették saját magukat, és örök időkig a Gyehennában maradnak.” (Korán 23:102-103)

A léleknek a testbe való fújása

A legtöbb tudós azon a véleményen van, hogy a százhúszadik nap után történik a léleknek a testbe való fújása[139]. Ezért elvetélés esetén, ha a magzat 4 hónapos vagy annál idősebb volt, meg kell mosdatni, halotti lepelbe kell csavarni, el kell végezni a halotti imát, muszlim temetőben kell eltemetni, nevet kell adni neki és az ő nevében áldozati állatot kell vágni (*aqíqah*). A 4 hónaposnál fiatalabb magzat esetén nem kell mindez megcsinálni. A művi vetéléssel kapcsolatban a Vezető Tudósok Tanácsa az alábbiak szerint rendelkezett[140]:

1. Az abortusz általánosságban tilos, akár fiatalabb, akár idősebb a magzat 120 napnál. Csak nyomós, a Sariával megegyező indokkal és szűk határokon belül lehet megengedni azt.
2. Az abortusz megengedhető akkor, ha a terhesség az első szakaszban, azaz az első negyven napon belül van és a magzat elvetetésében a Sariával megegyező érdek van vagy az abortusz valamilyen nagy kár elhárítása miatt történik. Ha azonban az abortuszt a megélhetés szűkössége, a nevelés nehézsége vagy a jövő miatt aggódva a költségek csökkentése miatt akarják elvégezni vagy egyszerűen nem akarnak több gyereket, akkor nem megengedett.

139. A másik vélemény szerint a léleknek a testbe való fújása a negyvenedik nap után történik.
140. Al-Fatáwa al-Dzsámi’ah, 3/1056.

3. Az abortusz tilos a második (41-80. nap) és a harmadik (81-120. nap) szakaszban addig, amíg egy erre specializált, megbízható orvosi bizottság nem állapíthatja meg azt, hogy a terhesség folytatása veszélyezteti az anya életét. Ilyenkor megengedett az abortusz, miután minden lehetséges módszert megpróbáltak annak érdekében, hogy elhárítsák a veszélyt, de ez nem sikerült.
4. A harmadik szakasz után, azaz 4 hónap beteljesülése után, tilos az abortusz addig, amíg egy erre specializált, megbízható orvoscsoport nem állapíthatja meg azt, hogy a terhesség folytatása az anya halálát okozza, s miután minden lehetséges eszközt kipróbáltak azért, hogy elhárítsák az életveszélyt, de ez nem sikerült.

A terhesség korai fázisában gyenge a kapcsolat a lélek és a test között, de a megfoganástól számított negyvenedik vagy szászhúszadik napon a magzatnak már teljes élete van. Ibn al-Qajjim arra a kérdésre, hogy mozog-e és érez-e a magzat a léleknek a testbe való fújása előtt vagy sem, azt válaszolta: „Olyan mozgása van a magzatnak, ami a növekedés és a táplálás miatt következik be úgy, ahogyan az a növénynek esetében van."[141]

2. A lélek kapcsolata a testtel az ember élete során

Az ember élete során a lélek teljesen „kitölti" testét, észleli a test érzéseit, és mindaddig áthatja a testrészeket, hatással van a test érzékeire, mozgására és akaratára, amíg a test ép marad.[142] Ebben a fázisban a kapcsolat a lélek és a test között szükségszerű, hogy a test életben tudjon maradni. A ember életéről és lélekről már sok szó esett az előző fejezetekben, így most más aspektusból szeretnénk megközelíteni ezt a témát.

A világegyetem, ami körül vesz minket, nem idegen tőlünk és nem is az ellenségünk, hiszen ez is Allah teremtménye és az Ő törvényei szerint viselkedik:

„Az egek és a föld megteremtésében, s az éjszaka és a nappal váltakozásában bizony jelek vannak azok számára, akinek van eszük." (Korán 2:190)

141. Ibn al-Qajjim: At-tibián fi aqszám al-Korán (Amman, 1985) p. 76.
142. Kivéve az alvást, amiről később, e melléklet 3. pontjában lesz szó.

Allah a Koránban több helyen világosan megmagyarázta nekünk, hogy Ő a semmiből teremtett minket, s erre saját magunkból és a világegyetemből mutatott nekünk bizonyítékokat, és megismertette velünk, hogy Ő örökkévaló, Neki vannak a legteljesebb tulajdonságai, és mentesül minden hiányos tulajdonságtól. Allah azt mondja:

„Vajon nem volt-e egy olyan időszaka az embernek, amikor nem volt ő semmi, ami említésre méltó? Teremtettük az embert (a férfi és a nő) összevegyült magvából, hogy próbára tegyük őt. És hallást és látást adtunk neki. És az (egyenes) útra vezéreltük őt, legyen bár hálás vagy hálátlan." *(Korán 76:1-3)*

Tehát a lélek egy teremtmény, hiszen korábban semmi sem volt, amely említésre méltó. És Allah érzékszervekkel látta el az embert, hogy ezek segítsenek neki az igazság felismerésében. A cél pedig, amiért teremtve lettünk az, hogy egyedül Allahot imádjuk. Allah azt mondja:

„A dzsinneket és az embereket azért teremtettem, hogy engem szolgáljanak. Nem kívánom, hogy gondoskodjanak rólam, és nem kívánom, hogy tápláljanak engem. Allah a Gondoskodó, Ő az Erős, és a Szilárd." (Korán 51:56-58)

Visszatérésünk Allahhoz lesz, a halál csupán egy igen fontos állomás a véges, mulandó és a végtelen, örök élet között. *„Nem más ez az evilági élet, mint mulatozás és játék. A túlvilági lakhely az igazi élet! Bárcsak tudnák!"* *(Korán 29:64)*, és akkor *„Azon a napon az emberek csoportokban jönnek elő, hogy meglássák tetteiket. Aki egy porszemnyi jót tesz (az evilágon), meg fogja azt látni, és aki egy porszemnyi rosszat tesz, meg fogja azt látni."* *(Korán 99:6-8)*

Az iszlám vallás az Istennel való jó kapcsolatot és az Ő tetszésének elnyerését teszi végső céllá, és ebből kifolyólag az ember végső céljává is. Allah azt mondja: *„És hogy az Uradnál lesz a végcél."* *(Korán 53:42)* Kétségtelen, hogy az iszlámnak más céljai – társadalmi és szociális – is vannak, de e célok vizsgálatakor azt fogjuk találni, hogy ezek a legnagyabb célt szolgálják, azaz Allah tetszésének elnyerését. A próféták és

küldöttek (béke legyen velük) is mind ugyanazzal az üzenettel jöttek népeikhez: ne imádjanak mást, csak az Egy Igaz Istent és tisztítsák meg a lelküket. Allah azt mondja:

„Ő az, Aki elküldött a írástudatlanok közé egy közülük való küldöttet, aki hirdeti nékik a jeleit, megtisztítja őket, s tanítja nekik az Írást és a bölcsességet." *(Korán 62:2)*

Ugyanakkor Allah összekapcsolta a lélek megtisztulását a boldogsággal: *„Boldog az, aki megtisztítja [a lelkét] és reményében csalatkozik az, aki megrontja azt."* *(Korán 91:9-10)* Qatada azt mondta, hogy az idézet első része azt jelenti: boldog az, aki megtisztítja a lelkét az Allahnak való engedelmesség, a jó cselekedetek által. A „megrontja azt" jelentése pedig – ha azt mondjuk, hogy a cselekedetek Allahért történnek – az, hogy az ember szégyenbe hozza azt (a lelkét) az ellenszegüléssel, és a hitetlenséggel és nem támogatja istenszolgálattal és jócselekedetekkel. Ha azonban azt mondjuk, hogy az emberekért cselekszik, akkor az idézet jelentése az, hogy elfedi azt (a lelkét) a rossztettekkel és az ellenszegüléssel. Összességében tehát az ember akkor lesz boldog igazán az életében, ha folyamatosan tisztítja lelkét és törekszik arra, hogy Isten parancsait és előírásait a képességeihez mérten a legjobban kövesse. Hiszen ki az, ha nem a Teremtő, aki a legjobban tudja, hogy mi a legjobb annak, akit teremtett és a teremtménye mikor boldogul élete során, és melyek azok a határok, amelyeket ha áthág, saját maga ellen vét. Az előbbi jelentést igazolja Allah szava: *„Boldog az, aki megtisztítja magát és megemlékezik Ura nevéről és imádkozik."* *(Korán 87:14-15)* Tehát a lélek megtisztításának az alapja az Istenbe vetett hit és az istenszolgálat. Az embernek erre kell törekednie és rávennie magát.

A lélek megtisztításának hitbeli és cselekvésbeli pillérei vannak. A hitbeli pillérekhez tartozik az Egyetlen Istenben való hit, a Koránhoz és a Próféta ﷺ tanításához való ragaszkodás, a hit Isten elrendelésében (sorsban) és az Ítélet Napjában. A cselekvésbeli pillérekhez tartozik a hasznos tudás megszerzése, a jócselekedetek (az ima, az adakozás, a böjt, a zarándoklat, az önkéntes jótettek), a bűnbánat és az, hogy az ember számoljon el magával, foglalkozzon szívének rejtett dolgaival és tisztítsa

meg a szándékát. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Az eszes ember az, aki elszámoltatja magát és arra készül, ami a halál után következik. A tudatlan ember pedig az, aki megadja magának mindazt, amire vágyik és csak óhajt Allahtól." (at-Tirimidi). Al-Haszan Al-Baszri az mondta: „A hit nem óhajokkal valósul meg, hanem a hit az, ami a szívben bizonyosságot nyer és a cselekedet igazolja azt. És voltak, akik jócselekedet nélkül haltak meg és azt mondták: jót gondolunk Istenről. Bizony hazudtak, mert ha jót gondoltak volna Istenről, akkor jót tettek volna."

Ibn al-Qajiim[143] azt mondta: „Négy fokozata van annak az erőfeszítésnek, amit az embernek azért kell tennie, hogy megtisztítsa magát:

1. Erőfeszítés a tudás megszerezésre. Ez Allah, az Ő prófétája és az iszlám vallás megismeréséből és elismeréséből áll, amelynek alapja a Korán és a Hadísz bizonysága. Ez az a hit, ami által javul, helyesebb lesz az ember elképzelése önmagáról, az életről, az univerzumról, valamint az élet, az ember és az univerzum Istenéről.
2. Erőfeszítés arra, hogy eszerint a tudás szerint cselekedjen. A jó cselekedet a hit gyümölcse és gyakorlati megnyilvánulása.
3. Ezt a tudást másoknak is átadni, lelkükre kötni.
4. A csapásokat elviselve kitartani ezen az úton.

A Korán bizonysága ezzel kapcsolatban:
„A délutánra. Bizony, az ember kárvallott lesz, kivéve azokat, akik hisznek, jótetteket cselekszenek és az igazságot és az állhatatosságot kötik egymás lelkére." *(Korán 103. szúra)*

Veszélyek és betegségek:

A lélek tisztításának útjában akadályok állnak és betegségek nehezítik azt. A különbség közöttük az, hogy a veszélyek kívülről jönnek (a sátánok hatása, a család, a környezet), a betegségek pedig belülről fakadnak (vágyak[144] és kételyek). Mielőtt azonban elkezdenék a veszélyeket és a

143. Ibn al-Qajjim: Zád al-Maád (ar-riszálah 1987) 3/10-11.
144. A vágy: az igazságtól való elhajlás, az ész gondolatainak kedvelése (akkor, ha tévesek és ellenszegülést jelentenek) és az ezeknek való behódolás. A vágy a lélek tiltott vágyait is jelenti, amelyet istenségként imád az ember, ha engedelmeskedik ezeknek. A vágy, a kény-kedv lehet jó és rossz. A jó az, amely követi azt, amit Allah Küldötte ﷺ hozott. A rossz pedig az, ami ezzel ellenkezik.

betegségeket tárgyalni, egy nagyon fontos tényre szeretnénk felhívni a figyelmet, amelyre több Korán-idézet is figyelmeztet és minden lelki betegség és veszély forrásaként hivatkozik erre: ez pedig *a vágy követése*. A lélek ugyanis vágyakozik és szeret, ösztönei, kívánalmai és óhajai vannak, az iszlám pedig nem száll szembe ezekkel az ösztönökkel és óhajokkal, hanem egy olyan biztonságos útra tereli ezeket, amely a boldogsághoz és a lélek megtisztításához, valamint a legjobb erkölcsök megszerzéséhez vezet. Továbbá megadja az embernek megbecsülést, a tiszteletet és a valódi szabadságot. Ha példáként az önuralmat vesszük a tiltott testi vágyak esetében, ez külsőségeiben megfékezésnek, megakadályozásnak és elfojtásnak tűnik, ám lényegileg felszabadulás e vágyak rabsága alól, szakítás azok kötelékeivel, az emberi akarat felülemelkedése, mivel „választ". Megválasztja e vágyak helyét, a tisztaságnak és az erkölcsösségnek megfelelően (melyekben bővelkedik az iszlám), s tárgyát a jó dolgok köréből, amelyeket Allah megengedettnek nyilvánított. Vagy vegyünk egy másik erkölcsi értéket, az önzetlenséget. Ez bizony tehernek tűnhet a lélek számára, s elfordulásnak mindattól, amit birtokol azért, hogy másvalakit részesítsen abból. Ám belső lényegét tekintve ez a fösvénységtől való megszabadulás, a zsugoriság legyőzése, s általános jó érzés, amelyeket nem szorítanak az egyén korlátai: lényegében tehát ez a fel- és megszabadulás. A jelen munka keretében – terjedelmi korlátok miatt – sajnos nem lehetséges példák sokaságát felsorolni, ám az elmondottak elegendőek az iszlám módszerének megértéséhez.

Az iszlám a bűnöket és az alantas dolgokat bilincseknek és láncoknak tekinti, melyek gúzsba kötik az emberiséget, melyek ránehezednek, a sárba és a mocsárba húzzák. A kötelékekből és a lealacsonyító hajlamoktól való eltávolodást felszabadulásnak tekinti, s egész erkölcsisége erre az alapra épül. Az iszlám ugyanis azt tartja, hogy az ember veleszületett tulajdonságai a jóra való készségen alapulnak, hiszen az ember a legszebb formában teremtetett, s csak akkor süllyed a mélybe, s válik lealacsonyodottá, ha magát Allah módszerén kívül valami másnak adja meg: *„a legszebb felépítésben teremtettük meg az embert, majd a leglealacsonyítottá tettük, kivéve azokat, akik hisznek és jótetteket cselekszenek."* *(Korán 95: 4-6)*

Ezt az isteni módszert az iszlám képviseli a végső alakjában, amit Mohamed Próféta ﷺ hozott el. Az ember csak ez által érheti el emberi mivoltának és Allah iránti szolgálatának határain belüli teljes és tökéletes felszabadulást. Felszabadul az alól, hogy más emberek vagy saját vágyainak szolgája legyen azáltal, hogy Allahot, az emberek Urát, szolgálja[145]. Tehát csak akkor marad a lélek ép és egészséges, ha az ember követi Ura parancsait, hogy az Ő elégedettségét elnyerje. Allah azt mondja: *„Aki pedig félte Ura méltóságát és visszatartotta magát (a nefszet) a kénytől, annak a Paradicsom a lakhelye.” (Korán 79: 40-41)*

A lélek egészsége és betegsége

Ahogy már említettük, ha az ember nem gondoskodik a szívéről, akkor nagyon gyorsan beszivárognak abba a vágyak és megjelennek rajta a betegség jelei és egyre jobban fogja szeretni az evilágot olyannyira, hogy annak szeretete felülmúlja Allah és a Küldötte iránti szeretetét. Ilyenkor, ha az ember nem fogja vissza magát és inkább az engedetlenséghez ragaszkodik, akkor a szíve[146] megkeményedik, eltér az igazságtól és meghal. A szív ilyen halála a legrosszabb, mivel átviszi az embert a hitből a hitetlenségbe. Muszlim jegyezte le, hogy Huzejfa ibn el-Jemán hírül adta, hogy a Próféta ﷺ azt mondta: „A kísértések úgy közelednek a szívhez, ahogyan a szálak a gyékényszőnyeghez, egyenként. Azon a szíven, amelyik befogadja a kísértést, egy fekete pont keletkezik. Amelyik pedig elutasítja azt, azon egy fehér pont keletkezik. Így a szívek olyanná válnak: fehér és olyan, mint a csiszolt szikla (erős, tiszta és semmi kosz nem marad rajta); semmilyen kísértés nem árt neki, amíg az ég és a föld megmarad. A másik pedig fekete és olyan, mint a fejjel lefelé fordított kancsó (amibe sem önteni nem lehet, se pedig inni belőle); jót nem ismer, és rosszat nem utasít el, s csak azt teszi, amit vágya elfogad.”

---

145. Szejjid Qutb: Hada addin, Kairó, 1974, p. 44-47.

146. Az iszlám tanításaiban négy kifejezést használnak az ember azon belső tulajdonságainak és jellemvonásainak gyűjtőhelyére, amelyből a felfogás, az akarat és a választás ered. Ezek a kifejezések a következők: a nefsz, a szív, az ész és a rúh. Mivel a nefsz a rúh egyik állapota és legtöbbször szinonimáként használható, úgy lehet ezt a négy kifejezést elképzelni, mint egymásba ágyazott köröket: a legnagyabb kör a léleké, a legkisebb pedig az észé, és közepes kör a szívé.

Törődni kell tehát a szívvel, amelynek épsége a lélek épségét jelenti. Allah azt mondja: *„Azon a napon, amikor nem használ sem vagyon, sem gyermekek csak annak, aki ép szívvel jön Allahhoz.” (Korán 26:88-89)* Továbbá Allah a hit hasznosíthatóságát összekötötte a szív épségével, ahogy Allah Küldötte ﷺ mondta: „Bizony van a testben egy részecske, amely ha rendben van (ép), egészséges az egész test, ha elromlik, elromlik az egész test. Bizony a szív az.” *(al-Bukhári)* Allah összekapcsolta a Korán útmutatásának követését és a szívet, ami alapján annak gazdája cselekszik: *„Intés van ebben (Korán) annak, akinek van szíve, füle a hallásra és jelen van.” (Korán 50:37)*

A lélek tisztításának a fontossága akkor kerül igazán előtérbe, amikor a kísértések nyomot hagynak a szíven. A kísértések – ahogy már említettük – apránként érik és rakódnak a szívre. At-Tirmidi azt jegyezte le, hogy Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha egy szolga bűnt követ el, egy fekete pont keletkezik a szívén. Ha felhagy ezzel a rosszcselekedettel és Allah bocsánatát kéri, a szíve megtisztul. De ha visszatér a cselekedethez, az a fekete pont addig terjed, amíg befedi az egész szívet. Ez lesz az a burok, amit Allah említ az ájában: *„De nem! Erőt vett a szívükön, ami [rosszat] elkövettek.” (Korán 83:14)*

A leghatékonyabb módszer, amivel az ember megtisztíthatja magát és felemelheti a lelkét, az Allahról való állandó megemlékezés. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Annak példázata, aki megemlékezik az ő Uráról és azé, aki nem teszi azt olyan, mint az élő és a halott példázata.” (al-Bukhári, Muszlim). Az istenemlegetés a lélek lélegzete, gyógyszere és erődítménye a különböző ellenségekkel szemben. Megtanítja az embert a jóságra és megtanítja arra, hogyan tartsa távol magát a rossztól. Eltávolítja az aggodalmat, a szomorúságot a szívből és növeli benne az elégedettséget. At-Tirmidi és an-Naszái azt jegyezte le, hogy Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Bizony a sátán sugalmaz Ádám gyermekének és az angyal is sugalmaz neki. A sátán sugallata a rossz ígéret és az igazság meghazudtolása, az angyalé pedig a jó ígéret és az igazság elfogadása. Ha valaki közületek ezt találja meg, akkor tudja meg, hogy ez Allahtól van. Ha pedig a másikat találja meg, akkor keressen menedéket Allahnál a sátán elől. Ezután [Allah Küldötte ﷺ a következő Korán-idézetet] recitálta: *„A sátán szegénységgel fenyeget benneteket,*

és gyalázatosságot parancsol nektek. Allah azonban a bocsánatát és a kegyelmét ígéri nektek. Allah [mindent] magában foglal és [mindent] tud." *(Korán 2:268)*

A szív tehát betegségeknek van kitéve. Allah azt mondta*: „Allah nem büntet meg benneteket az esküvéseitekben található üres fecsegésért. Ám megbüntet benneteket azért, amire a szívetekkel tettetek szert."* *(Korán 2:225)*

A szív betegsége kétfajta lehet. Az egyik a kételyek betegsége. Allah azt mondta: *„A szívük beteg."* *(Korán 2:10)* Ez a kétely és a képmutatás – magyarázta Ibn Abbász. A másik betegség pedig a vágyak betegsége. Allah a Próféta ﷺ feleségeit megszólítva azt mondta: *„Ne legyetek alázatosak a beszédben, nehogy akinek a szíve beteg vágyat érezzen [irántatok]!"* *(Korán 33:32)*

3. A lélek kapcsolata a testtel alvás közben

Az alvás nagyon hasonlít a halálhoz, s az alvást a kis halálnak nevezik, hiszen alváskor Allah magához szólítja a lelkeket, visszatartja azét, akinek eldöntötte a halálát és elbocsátja a másikat egy megszabott határideig. A Korán azt közli, hogy a lélek két alkalommal hagyja el a testet: halálkor és alvás közben.[147] Allah azt mondja:

„Allah szólítja magához a lelkeket, amikor meghalnak, és azokat is, akik még nem halnak meg az álmukban. Visszatarttatik az, akinek már elrendelte a halálát és elbocsáttatik a többi egy meghatározott ideig." *(Korán 39: 42)*

A lélek tehát csak Allah parancsára hagyja el a testet, a halálkor és akkor, amikor valaki alszik. (Ilyenkor Allah elválasztja a lelket a testtől.) Amennyiben az volt megírva az ember sorsában, hogy ekkor fog meghalni[148], akkor a test és lélek elválasztása végleges marad és a teste nem fog többé „működni". Annak viszont, akinek még nem íratott meg a halál e pillanatban, a lelke visszaküldetik a testébe az ébredéskor. Mohamed Próféta ﷺ arra tanított minket, hogy alvásra készülve

147. Az evilágban alvás során a test és a lélek szétválasztása ideiglenes, míg a halál alkalmával végleges.
148. Annak, akinek megíratott a halál, nem szükségszerűen az alvás alatt szólíttatik el a lelke. A halál megtörténhet máskor is, amikor nem alszik.

mondjuk azt: „Uram, a Te nevedben tettem le oldalamat, s általad emelem fel azt. Ha szólítod a lelkem, légy könyörületes hozzá, de ha még elbocsátod (életben hagyod), úgy őrizd meg azzal s úgy, ahogyan megőrzöd őszinte és odaadó szolgáidat!" *(al-Bukhári, Muszlim)* Felébredéskor pedig mondjuk azt: „Hála Allahnak, Aki meggyógyított a testemben, visszaadta a lelkem, s engedélyt adott nekem, hogy megemlékezzek Róla." *(at-Tirmidi)*

Ezek azt bizonyítják, hogy a lélek alvás közben kimegy a testből, de kapcsolatban marad vele és emiatt marad életben és lélegzik a test.

A lélek viselkedése alvás közben

Allah azt mondta: *„Allah szólítja magához a lelkeket, amikor meghalnak, és azokat is, akik még nem halnak meg az álmukban. Visszatarttatik az, akinek már elrendelte a halálát és elbocsáttatik a többi egy meghatározott ideig." (Korán 39: 42)* Ibn Kethír azt írta magyarázatában: „Ez az idézet bizonyíték arra, hogy az élők lelkei (alvásuk idején) és a halottak lelkei találkoznak egy emeltebb magasságban."[149] Al-Imám ibn Dzsarír at-Tabari pedig az ájá magyarázataként azt mondta: „Allah rámutat, hogy az alvó emberek lelkei és a halott lelkek találkozhatnak alvásuk alatt, amikor az alvók látomásokat látnak álmukban. Tehát azok, akiket Allah akar, találkoznak egymással. Visszatartja a halott lelkeket és elbocsátja az élőkét a testükbe az elrendelt ideig."[150]

Ezek alapján világosan látszik, hogy az alvó ember lelke elhagyja a testét alvása alatt. Ibn Abbász azt mondta: „Az élők lelkei találkoznak a halottakéval, és addig ismerkednek, amíg Allah akarja. Ha vissza akarnak menni a testükbe, akkor Allah visszatartja a halottak lelkét és elbocsátja az élőkét a testükbe."

Alvás közben tehát az alvó emberek lelkei találkoznak egymással és a halottak lelkeivel.[151] Ibn al-Qajjim válaszolt arra a gyakran feltett kérdésre, hogy hogyan lehetséges az, hogy valaki az álmában látja magát, amint más élő emberekkel beszél, pedig azok nagyon messze vannak, aztán felkel; vajon azoknak az embereknek a lelke elhagyta-e a testüket?

---

149. Ibn Kethír: Tefszír el-Korán el-ázím, (Kuvait, 1985) VII. rész, p. 92.
150. at-Tabari: Dzsami' al-Baján 'an Ta'wil Ajat el-Korán (Kairó, 1967) XXIV. rész, p. 8-9.
151. A halottak lelkei is találkoznak egymással (ld. később).

Ibn al-Qajjim azt válaszolta, hogy „ez a jelenség lehet látszat, egy hasonmás, amit az alvók lelkeinek készítenek a víziók angyalai, de lehet az alvó lélek önmagával való beszélgetésének (hadiszu nefsz) az eredménye. Ez a „párbeszéd" van képekkel illusztrálva, amelyeket az alvó álmában lát."[152]

Mohamed Próféta ﷺ tanításai alapján: „Az álom lehet igaz, ez Allahtól van, és lehet hamis, ez a sátán műve." Továbbá azt mondta a Próféta ﷺ: „S ha valamelyikőtök valami olyat lát [álmában], amit szeret, azt ne mondja el csak olyannak, akit szeret." Aki valami olyat lát álmában, amit nem kedvel (rosszat álmodott), akkor tegye a következőt:

– balra fordulva fújjon háromszor,
– kérjen menedéket Allahnál a sátántól és annak a rossza elől, amit látott (háromszor),
– ne mondja el senkinek, amit álmodott,
– és forduljon a másik oldalára, ha tovább akar aludni. Ha akar, felkelhet és önkéntes imát végezhet. (Muszlim)

A lélek viselkedése a halál pillanatában

Ha lejár az ember ideje, Allah elküldi a halál angyalait azért, hogy elszólítsák az ember lelkét: *„Ő az, Akinek hatalma van szolgái fölött. És Ő őr[angyalokat] küld mellétek [tetteiteket följegyzendő]. Amikor aztán eljön valamelyikőtökhöz a halál, a küldötteink magukhoz szólítják őt, és nem kerüli el semmi a figyelmüket."* *(Korán 6:61)*

A Próféta ﷺ feleségétől, Omm Szelemétől maradt fenn, hogy a Próféta ﷺ odament Abu Szeleméhez (a testéhez), amikor a szeme fennakadt. A Próféta ﷺ lecsukta a szemhéját, majd azt mondta: „Bizony, amikor a lélek elszólíttatik, a látás követi azt." *(Ahmed és Muszlim)*

A halál angyalai szép formában jönnek a hívő emberhez és félelmetes formában jönnek a hitetlenhez. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha a hívő az evilági életének a végén van és már a túlvilág elején áll, az angyalok leszállnak hozzá a Mennyből olyan fehér arccal, mint a Nap. Halotti leplet és balzsamot[153] hoznak a Paradicsomból, és tekintetnyi távolságra leülnek tőle. És jön a halál angyala, leül a halott fejéhez és azt mondja: 'Ó, jó lélek! Gyere ki Allah megbocsátására és elégedettségére!'"

152. Ibn al-Qajjim: Kitáb ar-Rúh (Amman, 1985) p. 47-48.
153. Olyan illatszert, amellyel a halottat szokták illatosítani.

A Próféta ﷺ így folytatta: „A lélek kijön olyan folyékonyan[154], mint a vízcsepp a víztartó tömlőből és az angyal kiveszi…." *(Ahmed)*

A könyörület angyalai leszállnak a hívőkhöz jó hírekkel, azokhoz, akik halálukig a hitben szilárdak voltak és biztosítják őket arról, hogy velük lesznek a sírban, a feltámadáskor és az összegyűjtéskor. Örömmel jönnek hozzájuk, hogy a Magasságos Allah elégedett velük és a Paradicsomot rendelte el nekik. A hívővel halálakor közlik ezeket a jó híreket, biztosítják őket boldog jövőjükről és arról, hogy Allah angyalai figyelni fognak a hívő családjára, vagyonára és mindenre, amit hátrahagyott. Allah azt mondta:

„Azok, akik azt mondják a mi urunk Allah, aztán az egyenes úton járnak, azokhoz lejönnek az angyalok mondván: Ne féljetek, és ne legyetek szomorúak. Örvendezzetek a Paradicsomnak, amelyre ígéretet kaptatok! Mi a gyámolítóitok vagyunk az evilági életben és a túlvilágon. Tiétek lesz ott, amire a lelketek áhítozik és megkapjátok ott, amit csak megkívántok, szálláshelyül egy megbocsátó és könyörületes Istentől." *(Korán 41: 30)*

Allah azt mondja: *„akiket magukhoz szólítanak az angyalok, miután ők jók voltak. Azt mondják nekik: „Békesség veletek! Lépjetek be a Paradicsomba [jutalmul] azért, amit cselekedtetek!"* *(Korán 16:32)*

Ibn Kethír azt mondta: „Ebben a Korán-idézetben a Magasságos Allah a becsületes embereket haláluk pillanatában tisztának, hívőnek ítéli, akik mentesek a hitetlenségtől, a tisztátalanságtól és minden gonoszságtól; és akiket az angyalok üdvözölni fognak és a Paradicsomba való belépés jó hírét hozzák nekik."

Anasz ﷺ azt közölte, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Aki szereti az Allahhal való találkozást, Allah szeretni fogja a vele való találkozást; és aki nem szereti az Allahhal való találkozást, Allah sem fogja szeretni a vele való találkozást." Mi erre azt mondtuk: „Ó, Allah Küldötte! Egyikünk sem szeretne meghalni!" Ő azt felelte: „Ez nem a halál gyűlölete, hanem amikor a hívő meghal (a Halál Angyalai megragadják a lelkét) eljön hozzá Allahtól az örömhírt hozó és akkor a halott számára semmi más nem olyan szeretetreméltó, mint az Allahhal való

154. Olyan könnyedséggel távozik.

találkozás. Allah ezért szereti a vele való találkozást. Amikor a gonosz ember, vagy a hitetlen meghal, az angyal közli vele, hogy rossz dolgokat fog kapni, és a többi angyallal együtt kifejezik Allah haragját. Ezért az az ember gyűlöli a találkozást Allahhal, és Allah is ennek megfelelően gyűlöli a találkozást vele. (Ahmed és An-Naszai, illetve al-Bukhári, Muszlim és at-Tirmidi pedig Áisától jegyezte fel ugyanezt.)

Mindannak az örömnek tehát, amiről a hívők esetében volt szó haláluk pillanatában, az ellenkezőjét lehet elmondani a hitetleneket illetően. Útjukon az evilágból – amelyben valós értékek nélkül voltak boldogok, hiábavaló dolgokat fontosnak tartva – a másik világba – ahol más nem lesz számukra, csak örök nehézség és szenvedés –, ez egy meghatározó pillanat. Szenvedni fognak Allah haragjától a Pokol Tüzében, amely kifejezetten nekik készült. Allah a Koránban azt mondja: *„Bárcsak látnád, amikor a vétkesek a halál kínjaiban [vergődnek] s az angyalok kinyújtják [feléjük] a kezüket, [mondván]: „Adjátok ki a lelketeket! Ma a megaláztatás büntetését kapjátok viszonzásul azért, hogy Allahhal szemben valótlanságot mondogattatok és fennhéjázva elvetettétek az Ő jeleit. Most pedig egyes-egymagatokban idejöttetek hozzánk úgy, ahogyan először megteremtettünk benneteket és magatok mögött hagytátok [mind]azt, amivel [földi életetekben] felruháztunk benneteket.”* *(Korán 6:93-94)* Továbbá: *„És ha látnád, amikor az angyalok [majdan] magukhoz veszik azokat, akik hitetlenek, s közben orcájukat és hátukat ütlegelik [mondván]: „Ízleljétek meg a [Pokol] tüzének kínját! Ezt a [büntetést] azért [kapjátok], amit a kezetek korábban elkövetett és azért, mert Allah [sohasem] igazságtalan a szolgáival.”* *(Korán 8:50-51)*

Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Amikor a hitetlen szolga az evilági életének végén van és már a túlvilág elején áll, fekete arcú angyalok szállnak le hozzá. Érdes szövetanyagot hoznak magukkal, és tekintetnyi távolságra leülnek tőle. És jön a halál angyala, leül a fejéhez és azt mondja: ’Ó, gonosz lélek, gyere ki Allah büntetésére és haragjára!’ A lélek szétterjed a testben, a halál angyala azonban úgy tépi ki a testéből, ahogy a tüskés vasat tépik ki a nedves gyapotból és megragadja.” *(Ahmed)*

A haláltusa

A halálnak vannak fájdalmai és minden ember találkozni fog vele haldoklásakor. *„És a haláltusa elhozza az Igazságot: Ez az, amit el akartál kerülni.” (Korán 50: 19)* Senki nem menekülhet meg a halál fájdalmaitól, hiszen Mohamed Prófétának ﷺ is, akit Isten a legjobban szeretett, voltak fájdalmai a halálkor. A Próféta ﷺ a halálos ágyán bevizezte a kezét, megnedvesítette vele az arcát, és azt mondta: „Nincs más isten Allahon kívül, bizony a halálnak kínjai vannak.” *(al-Bukhári)*

Anasz arról számolt be, hogy amikor Allah Küldöttének ﷺ súlyosbodott a betegsége, időnként elvesztette az eszméletét és amikor Fatima ﵂ azt mondta neki: „Mennyire szenvedsz ó apám!” – akkor azt felelte a Próféta ﷺ: „Apád mától nem fog szenvedni soha többé.” *(al-Bukhári)*

Ez a nehézség kegyelem a hívő számára, mert ezáltal bűnei megbocsáttatnak vagy magasabb fokozatra jut Allahnál. A hitetlen számára viszont elkerülhetetlen szenvedés, mert ő meg van fosztva Isten kegyelmétől. Zaid ibn Aszlam szerint azt mondta az ő apja: „Ha egy hívőnek még nem biztos, hogy milyen fokozatot ért el a tettei alapján, a halált Allah nehézzé teszi számára, hogy a nehézségek elviselése alapján bejuthasson a Paradicsomba. Ha egy ember hirtelen, fájdalmak nélkül hal meg, ha jó volt, ez számára megkönnyebbülés lesz, de ha gonosz volt, a szenvedések csak akkor kezdődnek számára.” Ezzel kapcsolatban a Próféta ﷺ azt mondta: „A hirtelen halál a hívő számára kegyelem, a gonosz számára fájdalom.” *(Ahmed)*

A hívő lélek számára az is megkönnyíti a halált, hogy szép megjelenésűnek látja a halál angyalait és ők tájékoztatják a megbocsátásról, a Paradicsomról, és Isten elégedettségéről. Ez az öröm elfeledteti vele a halál fájdalmait. A hitetlen lélek számára viszont a halál fájdalmai még inkább felerősödnek, ahogy meglátja a halál angyalait rémisztő megjelenésükben, és meghallja őket beszélni Isten haragjáról és az örök szenvedésről, amit a számára készít elő. Al-Bukhári és Muszlim által közölt hadísz szerint, amit Ubádah ibn al-Számit adott hírül, Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Amikor a hívő meghal, jó híreket fog kapni Allah elégedettségéről és örömeről; és mikor a hitetlen meghal, rossz híreket fog kapni Allah kínzásáról és büntetéséről…”

Haldoklás kor az ember a visszatérést kívánja

Amikor az ember látja a halál angyalát, meggyőződik róla, hogy átkerült a következő világba, és itt jutalmat illetve büntetést kap aszerint, hogy mit tett a földi életben. Még ha csak egy atom súlyával megegyező rosszat is tett, azt kívánná, bárcsak a halál egy perccel későbbre lenne halasztva, hogy addig is higgyen és olyan tetteket tegyen, amelyekben megmenekülését látja az elkerülhetetlen szenvedéstől. A halál ilyenfajta késleltetése ebben a pillanatban már lehetetlen, mert akkor már sem fohász, sem segélykiáltás nem használ. Semmiféle földi hatalom nem képes elhalasztani ezt a pillanatot vagy képessé tenni a halottat arra, hogy maga számára valami hasznosat tegyen vagy mondjon. A cselekvési képességnek ugyanis akkor vége lesz, Allah hírnökei ott lesznek, s az ember tetteinek jegyzéke örökre becsukódik és elkezdődik az ítélkezés és a jutalmazás. Erről a Korán azt mondja:

„Amikor eljön valamelyikükhöz a halál, azt mondja: „Uram! Hagyd, hogy visszatérhessek [az életbe]! Talán jót cselekszem abban, amit hátrahagytam!" De nem! Csak [üres] szó, amit ő mond! Mögöttük lesz az elválasztó (barzakhun) addig a napig, amikor föltámaszttatnak." (Korán 23: 99-100)

A lélek utazása az égbe

Al-Bará' ibn Ázib ﷺ által közvetített hadísz leírja az emberi lélek utazását a haláltól a köztes életig (amely a feltámadással ér véget). Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Ha kijön a hívő lelke, fohászkodik érte minden angyal, aki az ég és a föld között van és minden angyal, aki az égben van. Az ég minden ajtaja kinyílik neki és minden ajtó lakói azért fohászkodnak, hogy ez a lélek mellettük menjen. Ha a halál angyala elragadja őt, akkor [a fehérarcú angyalok] egy szempillantásra sem hagyják a kezében a lelket, azonnal elveszik tőle, belerakják a halotti lepelbe és a balzsamba [amit magukkal hoztak a Paradicsomból]. Ekkor belőle a legjobb mósuszillat árad szét, amely valaha is létezett a földön. Felszállnak vele [az égbe], és akárhányszor elhaladnak egy csoport angyal mellett, megkérdezik tőlük: 'Mi ez a kellemes illat?' és ők azt válaszolják: 'XY, XY fia'; s a legszebb nevekkel illetik, amelyeken

az embert hívták életében. Tovább szállnak felfelé, amíg elérik a legalsó égboltot. Engedélyt kérnek a belépésre, és azt meg is kapják. [A Menny minden egyes angyala elkíséri őt a következő Mennyig]. Mikor elérik a hetedik Mennyet, Allah, a Legmagasságosabb azt mondja: 'Írjátok a szolgám könyvét Illijínbe[155], és vigyétek vissza a földre [sírban lévő testébe]!' Hiszen a földből teremtettem őket és oda fogom visszatéríteni és onnan fogom előhozni őket.

Amikor a hitetlen szolga az evilági életének végén van és már a túlvilág elején áll, fekete arcú angyalok szállnak le hozzá. Érdes szövetanyagot hoznak magukkal, és tekintetnyi távolságra leülnek tőle. És jön a halál angyala, leül a fejéhez és azt mondja: 'Ó, gonosz lélek, gyere ki Allah büntetésére és haragjára!' A lélek szétterjed a testben, a halál angyala azonban úgy tépi ki a testéből, ahogy a tüskés vasat tépik ki a nedves gyapotból, és megragadja. [A fekete arcú angyalok] egy szempillantásra sem hagyják a kezében a lelket, azonnal elveszik tőle, berakják abba az érdes szövetanyagba. Ekkor belőle olyan szag árad szét, mint a legbüdösebb rothadó tetemnek a szaga, amely valaha is létezett a földön. Felszállnak vele, és akárhányszor elhaladnak egy csoport angyal mellett, megkérdezik tőlük: „Mi ez a büdös szag" és ők azt válaszolják: 'Ez XY, XY fia', és a legrosszabb nevekkel illetik, amelyeken őt életében hívták, amíg el nem érik a legalsó égboltot. Engedélyt kérnek a belépésre, de nem kapnak rá engedélyt. – Akkor Allah Küldötte ﷺ azt recitálta: *„Akik a mi jeleinket hazugságnak tartották és fennhéjázóan elfordultak azoktól, azoknak nem nyittatnak meg az ég kapui és nem lépnek be a Paradicsomba, amíg a teve át nem megy a tű fokán."* *(Korán 7:40)*

Akkor Allah azt mondja: 'Írjátok a könyvét Sziddzsínbe[156] a legalsó földben!' Ezután azt mondja: 'Vigyétek vissza a szolgám a földre [a sírban lévő testbe]! Hiszen megígértem nekik, hogy a földből teremtettem őket és oda fogom visszatéríteni és onnan fogom előhozni őket.' Ezután ledobják [az angyalok] a lelket. – Allah Küldötte ﷺ azt recitálta: *„Aki Allah mellé társít, olyan az, mintha az égből zuhanna le és madarak ragadnák el őt, vagy a szél fújná el egy ismeretlen messzi helyre."* *(Korán 22:31)*

---

155. Az „Illijín" szó a magasság, emelkedettség, magasban lévő szóból ered. Tehát az Illijín a legemelkedettebb, legfennköltebb, legmagasabb fokú helyet jelenti.
156. Ez a kifejezés magában foglalja mindazt, ami szűk, szoros, alantas és alul lévő.

Ezután a lelke visszakerül a testébe." (Al–Mundhirtől al-Targhib és al-Tarhíbban, és al-Háfiz azt mondta: ez a *hadísz* jó és al-Bukhári *Szahíh*jában el van ismerve.)

Abu Hurejrától maradt fenn, hogy a Próféta ﷺ azt mondta: „Az ember halála pillanatában megérkeznek az angyalok; ha becsületes volt, azt mondják a lelkének: 'Gyere ki ó jó lélek, aki a jó testben volt! Gyere ki dicsérve, örülj a kegyelemnek, a fűszeres illatú növények kertjének és Uradnak, Aki nem mérges rád!' Addig mondják ezt neki, amíg ki nem jön. Ezután az angyalok addig emelkednek vele, amíg meg nem érkezik a Mennybe, ahol engedélyt kérnek neki, hogy bemehessen. Megkérdezik ott: 'Ki ő?' 'XY' – válaszolják. Ekkor azt mondják: 'Üdvözölve légy ó, jó lélek, amely a jó testben volt, menj be dicsérve és örülj a kegyelemnek, a fűszeres illatú növények kertjének és Uradnak, aki nem mérges rád!' Addig mondják neki ezt, amíg meg nem érkezik ahhoz az éghez, ahol a Magasságos Allah van.

Ha a halott gonosz volt, az angyalok azt mondják: 'Gyere ki, gonosz lélek, aki gonosz testben volt, gyere ki a szidalmazásra, kapjál hírt olyan büntetésről, amely forró vízből, gennyből és más szörnyű dolgokból való.' Addig mondják neki ezt, amíg ki nem jön. Ezután az angyalok addig emelkednek vele, amíg megérkezik a Mennybe, ahol engedélyt kérnek neki, hogy bemehessen. Megkérdezik: 'Ki Ő?' 'XY' – válaszolják. Ekkor azt mondják: 'Ne légy üdvözölve ó, rossz lélek, amely a rossz testben volt. Menj vissza megszidva, a Menny kapui nincsenek nyitva számodra!'" *(Imám Ahmed, an-Naszái és ibn Mádzsah)*

4. A lélek kapcsolata a testtel a sírban

A lélek a testből való távozása után átkerül egy másik, köztes életbe, az ún. *Barzakh*[157] életbe, ahol a halott az evilági életben véghezvitt tettei alapján kap örömet, illetve szenvedést. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Amikor a halottat ráteszik a hordágyra és az emberek a vállukon viszik, ha jó volt (életében), a lelke azt mondja: 'Menjetek gyorsan!'

157. *Al-Barzakh* jelentése nyelvtanilag: választó. A sírt hívják választónak, mert elválasztja a halottat az evilági élettől, ahová soha nem térhet vissza és elválasztja őt a túlvilágtól is, ahol majd – a feltámadást követően - beteljesül élete vége és a sorsa. Vallásjogilag a sírban töltött életet hajátul-barzakhnak hívják (a köztes élet). Ez a halál pillanata és a feltámadás közti lét elnevezése.

Ha azonban nem volt jó, a lélek azt mondja: 'Jaj neki! Hova mentek vele?' És ezt mindenki hallja, kivéve az embereket, akik ha meghallanák, dermedten esnének el." (al-Bukhári). A sír, vagyis a Barzakh (a köztes élet) a túlvilági élet első állomása. Ha az ember hívő volt és jót cselekedett, akkor a sír számára egy kert a Paradicsom kertjei közül, vagyis a Bazakh szép, kényelmes és könyörületes lesz. Ha viszont hitetlen, vagy képmutató volt, akkor a sír számára egy verem a Pokol vermei közül, vagyis a Barzakh rossz, fájdalmas és nehéz lesz. Ezért Uthman ﷺ akármikor egy sír előtt állt, annyira sírt, hogy a szakálla is nedves lett. Egyszer, amikor megkérdezték tőle, hogy miért akkor sír, amikor a sírról emlékszik és nem akkor, amikor a Paradicsomról és Pokolról emlékszik, az válaszolta: „Hallottam Allah Küldöttét ﷺ, amikor azt mondta: „A sír a túlvilág első állomása. Aki onnan megmenekül, annak a többi állomás könnyebb lesz, de aki nem menekül meg, annak a többi állomás még nehezebb lesz." *(at-Tirmidi, al-Hákim és Ibn Mádzsa)*

Minden ember, akár gyermek vagy felnőtt, akár nő vagy férfi, akár jó vagy rossz, amikor meghal és a sírba teszik, a sír össze fogja nyomni őt. A hívő látni fogja, mit készített neki Allah a jutalomból, ezért várja az Ítélet Napját, hogy minél előbb megkapja a megígért jutalmat. A hitetlenek és a képmutatók viszont azt fogják kívánni, hogy soha ne következzen be a Végső Nap.

Abu Hurejrától maradt fenn, hogy a Próféta ﷺ azt mondta: „Amikor a halottat eltemetik, két kékesfekete angyal jön hozzá. Az egyik neve Munkar, a másiké Nekír. Azt kérdezik tőle: 'Mit mondtál erről az emberről?' Ő így válaszol: 'Ő Allah szolgája és Küldötte. Tanúsítom, hogy nincs más isten, csak Allah és, hogy Mohamed ﷺ az Ő szolgája és Küldötte.' Azt mondják neki: 'Mi tudjuk, hogy te ezt mondtad.' Akkor a sírja kiszélesedik 70 ölnyire hosszúságában és szélességében és teljesen meg lesz világítva. Azután azt mondják, hogy menjen aludni. Erre azt feleli: 'Vissza akarok menni a családomhoz, hogy elmondjam nekik!' Ők azt mondják neki: 'Menj aludni, mint a vőlegény – akit csak szeretett családja ébreszt fel –, amíg Allah fel nem támaszt.' Ha a halott egy képmutató, akkor így válaszol [az angyaloknak]: 'Hallottam, hogy az emberek valamit beszélnek és én is ugyanazt mondtam, nem tudom.' A két angyal azt mondja: 'Tudjuk, hogy te ezt mondtad.' Aztán a Földnek

azt mondják: 'Szűkülj össze!' és az megteszi ezt. Ennek eredményeként a bordái eldeformálódnak. S ez a kínzás addig folytatódik, amíg Allah nem támasztja fel abból a fekvőhelyéből." *(at-Tirmidi és ibn Hibban)*

Al-Bará ibn Ázib ﷺ által közvetített hadíszban Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Ott (a sírban) két angyal jön hozzá, felültetik és azt kérdezik tőle: 'Ki a te Urad?' és ő azt válaszolja: 'Az Uram Allah.' Megkérdezik: 'Mi a vallásod?' és ő azt válaszolja: 'A vallásom az iszlám.' Ekkor azt kérdezik: 'Ki az az ember, aki hozzád küldetett?' Ő így válaszol: 'Ő Allah Küldötte.' és megkérdezik: 'Honnan tudod?' és erre azt válaszolja: 'Olvastam Allah Könyvét, hittem benne és igaznak tartottam.' A Mennyből egy kiáltó kiált: 'Igazat mondott a szolgám, készítsetek számára helyet a Paradicsomban és nyissatok ki neki onnan egy kaput!' Ekkor érez valamit [a Paradicsom] öröméből és illatából, a sírja kiszélesedik olyannyira, ameddig elér a látása. És eljön hozzá egy szép arcú, szép ruhájú jó illatú férfi, aki azt mondja: 'Örvendezz annak, ami tetszeni fog neked. Ez az a nap, amely megígértetett neked!' Azt kérdezi (a halott): 'Ki vagy te? A szép arcod jót hoz.' Azt válaszolja: 'Én vagyok a te jócselekedeted.' Azt mondja (a halott): 'Ó, Uram jöjjön el az Utolsó Óra! Történjen meg, hogy visszatérhessek a családomhoz és a vagyonomhoz!'"

A hitetlen vagy a gonosz emberrel kapcsolatban Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „(A sírban) két angyal jön hozzá, felültetik és azt kérdezik tőle: 'Ki a te Urad?'. Azt válaszolja: 'Jaj, jaj! Nem tudom!' Akkor azt kérdezik tőle: 'Ki az az ember, aki hozzád lett küldve?'. Azt válaszolja: 'Jaj, jaj! Nem tudom!' Majd azt kérdezik: 'Mi a vallásod?' Ugyanúgy válaszol: 'Jaj, jaj! Nem tudom!' Akkor a Mennyből egy kiáltó kiált: 'Hazugnak bizonyult, készítsetek neki egy helyet a Pokolban és nyissatok ki neki onnan egy kaput!' Ekkor megérzi (a Pokol) forróságát és hevét. Sírja olyan szűk lesz, hogy a bordái elmozdulnak a helyükről. Akkor egy csúnya arcú, rossz ruházatú, rothadó szagú férfi jön hozzá és azt mondja: 'Íme itt van, ami nem tetszik neked! Ez az a nap, amiről figyelmeztetést kaptál!' Ekkor (a halott) megkérdezi: 'Ki vagy te? A csúnya arcod rosszat hoz.' Azt válaszolja: 'Én vagyok a te rossz cselekedeted.' Akkor azt mondja (a halott): 'Ó, Uram! Ne legyen Ítélet Nap!'" (Al–Mundhirtől al-Targhib és al-Tarhíbban, és al-Háfiz azt mondta: ez a *hadísz* jó, és al-Bukhári *szahíh*jában el van ismerve.)

Anasz ﷺ azt mondta: „Allah Küldötte ﷺ azt mondta: Amikor a halottat eltemették a sírba, és a társai otthagyják, még a cipőjük által okozott zajt is hallja, mikor azok elmennek. Két angyal jön hozzá, felültetik maguk elé, és azt kérdezik tőle: 'Mit mondasz erről az emberről [Mohamedről – ﷺ]?' A hívő azt mondja: 'Tanúsítom, hogy ő Allah szolgája és küldötte', akkor azt mondják neki: 'Nézd a helyedet a Pokolban, mert az ki lett cserélve egy helyre a Paradicsomban'. Allah Küldötte ﷺ azt mondta: s mindkettőt meglátja. Qatádah pedig azt mondta: megemlíttetett nekünk, hogy a sírja 70 karnyi szélessé tétetik a számára és zölddel lesz tele egészen a Feltámadás Napjáig. A hitetlen képmutatótól viszont, ha megkérdezik: 'Mit mondasz erről az emberről?' ő azt válaszolja: 'Nem tudom. Azt mondtam róla, amit az emberek mondtak.' Ekkor azt mondják neki: 'Nem tudtál és követtél [az embereket abban, amit mondanak].' És egy vaskalapáccsal ütik, mire ő olyan hangos kiáltással kiált, hogy mindenki más hallani fogja, az embereket és a dzsinneket kivéve." *(al-Bukhári és Muszlim)*

Ebben a fázisban tehát van némi kapcsolat a lélek és a test között, hiszen visszatér a lélek a testbe a kikérdezéskor, és időnként kapcsolódik hozzá; így együtt kapja vele a jutalmazást és a büntetést. Sőt, ha valaki élő elmegy a hívő testvérének sírjához és üdvözli őt, akkor Allah visszaadja neki a lelket, hogy tudjon válaszolni neki[158]. Ez a visszatérése a léleknek nem vonja maga után azt, hogy a test él a feltámadás előtt. [159]

A lelkek tartózkodási helye a halál után

Ezek után felmerül a kérdés, hogy vajon hol van a lelkek tartózkodási helye a halál után a Feltámadás Napjáig. Mohamed Próféta ﷺ erről azt mondta: „A hívő lelke olyan, mint a madár, amelyik eszik a Paradicsom fáiból, amíg Allah vissza nem küldi őt a testéhez, amikor feltámasztja." (an-Naszái). Ibn al-Qajjim azt mondta, hogy a lelkeknek a *Barzakh* állapotában nagyon különböző lesz a helyzetük.

---

158. Ibn Othaimeen ezt kommentálva azt mondta: „Ha valaki üdvözli a temetőben lévő halottakat, akkor ez használ nekik, mert az üdvözlés [asszalám – a békesség] nekik a kínzástól való békességet jelenti. Ha az ember ilyet tesz, az olyan, mintha fohászkodna értük. Assarh al-Mumti, Riadh, 2002.

159. Az eddig említett hadíszok azt bizonyítják, hogy az iszlám teljes mértékben visszautasítja a reinkarnáció gondolatát, sőt az ebben való hit ellenkezik az iszlám tanaival.

A próféták és a küldöttek (béke legyen velük) lelkei a mennyek legmagasabb szintjén lesznek. Az ő helyzetük sem egyforma, ahogy azt a Próféta ﷺ látta a Jeruzsálembe való éjszakai Utazása és a hetedik Mennybe való felemelkedése alkalmával.

Őket a mártírok[160] lelke követi. Allah azt mondta: *„Ne gondold azokról, akik megölettek Allah Útján, hogy ők halottak! Ellenkezőleg! Élők, az Uruknál részesülnek gondoskodásban."* (Korán 3: 169). Muszlim jegyezte le, hogy Meszróq az alábbiakat adta hírül: „Megkérdeztük Abdullah ibn Maszúdot e Korán-idézetről, és ő azt mondta: 'Mi bizony megkérdeztük Allah Küldöttét ﷺ erről, s ő azt mondta: „Az ő lelkeik zöld madarak belsejében vannak, amelyeknek a Trónra felfüggesztett mécseseik vannak, s a Paradicsomban oda mennek, ahova csak akarnak, majd újra visszatérnek ezekhez a mécsesekhez." Ez az osztályrésze néhány mártírnak. Vannak ugyanis olyan mártírok, akik adósságuk miatt gátolva lesznek a Paradicsomba való bejutásban.

A jó hívők lelkei madarak alakjában a Paradicsom fáin üldögélnek. Ezek azok a hívők, akikkel Allah elégedett. Különböző a helyzetük: vannak köztük mártírok, igazságosak és próféták, akik különböző szinteken vannak.

Az engedetlenek lelkei között vannak olyanok, akik ideiglenes kínzása már a sírban befejeződik, de vannak olyanok is, akiket a sír után a Tűz (a Pokol) is kínoz. A kínzás lehet fájdalom, szomorúság vagy sajnálkozás, a tetteiktől függően. Ezek olyan hívők lelkei, akik úgy haltak meg, hogy valamilyen nagy bűnt nem bántak meg és Allah nem bocsátotta meg nekik azt.

A hitetlenek lelkének büntetése állandó, el van rendelve a *Sziddzsínben.*[161] E lelkek ragaszkodnak a sírhoz és a benne lévő testhez. A túlvilágon e lelkek a Pokol Tüzébe kerülnek, annak olyan mély szintjére, amit megérdemelnek.

Kérdések

– Az első kérdés, amire válaszolni kell az, hogy mi történik akkor, ha valaki vízbefulladt és a testét felfalták a halak, vagy megégett és a

160. A mártírok Uruknál élők.
161. A *Sziddzsín* egy lepecsételt könyv.

testét megsemmisítette a tűz, vagy a dzsungelben megtámadták és felfalták a vadállatok, vagy háborúban támadás érte és testét szétporlasztotta az atombomba hője; ezek az emberek is ki lesznek kérdezve, ítélkeznek-e felettük és lesz-e jutalmuk vagy büntetésük? A válasz világos. A *hadísz*okban világos bizonyítékot találunk rá, hogy a sír, mint a testek helye, a feltámadás előtt van említve, vagyis a köztes életről van szó. Ha a testet nem temették sírba, ez nem azt jelenti, hogy amit az iszlám a halál utáni eseményekről tanít, hogy azok nem fognak megtörténni. A halál utáni elbírálás ténye fontos és ki van jelölve az ember számára. A sír csak egy ideiglenes tartózkodási hely, amely nem befolyásolja azt, ami utána következik, legyen az akár öröm, akár szenvedés. Ezt egy hiteles *hadísz* bizonyítja. Mohamed Próféta ﷺ egy régen élt emberről azt mondta, hogy nagyon nagy bűnei voltak. Amikor ez az ember a halálát várta, azt mondta gyermekeinek: „Félek, hogyha meghalok, nagyon meg leszek büntetve. Ezért, mikor meghalok, égessetek el engem és a hamvaim felét szórjátok szét a földön, másik felét a tengerben." A gyerekei így tettek. Akkor Allah megparancsolta a földnek, hogy gyűjtse össze a rászórt hamvakat és a tengernek is ugyanezt parancsolta. Azután Allah újra életet adott neki, és megkérdezte tőle: „Miért csináltad ezt?" Ő azt válaszolta: „Ó, Uram! Féltem Tőled és Te tudod ezt." Allah ezek után a Paradicsomba irányította őt. *(al-Bukhári)*

– Ibn Tejmijjától megkérdezték, hogy a sírban a jutalmazás és a büntetés a testet és a lelket egyaránt fogja-e érinteni, vagy csak a testet, vagy csak egyedül a lelket? Azt válaszolta: „A jutalmazás és a büntetés a lelket és a testet egyaránt érinti." S a tudósok egyetértettek ebben. A lélek a testtől külön és vele együtt kapja meg a jutalmat, illetve a büntetést. Így tehát a jutalom és a büntetés együtt éri a testet és a lelket, de eléri a lelket a testtől külön is.
– Ibn al-Qajjim azt mondta: „A halottnak szenvedésben vagy boldogságban van része. Ez a lélekre és a testre együtt vonatkozik. Ugyanakkor a lélek, mikor elhagyja a testet, boldog lesz, vagy szenvedni fog. Néha visszatér a testbe és azzal együtt éri őt a boldogság vagy a szenvedés. Amikor elérkezik a Feltámadás Napja, a lelkek

visszatérnek testükbe és együtt jönnek ki sírjukból, hogy találkozzanak a Világok Urával."[162]

– A következő kérdés, ami válaszra szorul az, hogy vajon a halott ember lelke emlékszik-e az élőkre? A válasz igen. A hívő emberek lelke emlékszik az élőkre, mivel mindig megkérdezik a frissen meghalt ember lelkét róluk. Abu Hurejra közölte, hogy Allah Küldötte ﷺ azt mondta: „Amikor a hívő meghal, a könyörület angyalai leszállnak hozzá egy darab fehér selyemmel és azt mondják: 'Gyere ki Allah Üdvösségére!'" A lélek kiszáll, s olyan az illata, mint a legfinomabb mósusznak, s az angyalok egymásnak adogatják a selymet, hogy megszagolják. Így érnek a Menny kapujához, ahol az ott lévő angyalok azt kérdezik: „Milyen jó illat jön a földről?" És minden égnél, amelyhez érkeznek, ugyanazt kérdezik addig, amíg meg nem érkezik a többi hívő lelkéhez, akik annyira örülnek neki, mint ahogyan az utazó családja örül szerettük visszatértének[163]. Megkérdezik tőle: Mi van XY-nal? Mi van XY-nal?[164] Azt feleli: Hagyjátok, az evilág gondjaiban volt. És ha megkérdezi: Miért nem jött hozzátok? Azt felelik: Elvitték a lobogó Tűzbe… " *(Ibn Hibban, Ibn Mádzsah)* Más hadíszok azt közlik, hogy a hívő emberek lelkei nemcsak emlékeznek a hívő testvéreikre, hanem kívánják nekik a jót és szeretnék elmondani nekik azt, hogy milyen jóban részesülhetnek, hátha elhagyják a rossz cselekedeteket, és buzgóbbak lesznek a jócselekedetekben. Ez csak a hívők lelkére vonatkozik. A hitetlenek lelkét viszont – ahogy Ibn al-Qajjim mondta „A lélek" című könyvében – a büntetés annyira lefoglalja, hogy nem kérdezősködnek és nem találkoznak.
– Az viszont, hogy a halott lelke visszajön a Földre és társalog az élő, ébren lévő személyekkel lehetetlen, és nem is bizonyítható. Számos bizonyíték hozható viszont a Koránból és a Próféta ﷺ tanításaiból arra, hogy a halott lelke nem térhet vissza a Földre.[165]

---

162. Ibn al-Qajjim „A lélek" című könyvéből (Kitab ar-Rúh), Amman, 1985.
163. Itt van a bizonyíték arra, hogy a hívő emberek lelkei találkoznak egymással a köztes életben és ismerkednek.
164. Itt van a bizonyíték, hogy a halottak csak úgy tudják az élők híreit, hogy megkérdezik azt az utánuk meghalt ember lelkétől.
165. Tehát az iszlám visszautasítja a szellemidézés gondolatát.

5. A lélek kapcsolata a testtel a feltámadás után

Amikor eljön az Ítélet Napja, Allah megparancsolja egy angyalnak, Iszráfilnak, hogy másodjára is fújja meg a kürtöt, s akkor Ádámtól kezdve minden halott felkel a sírjából. Ez a Feltámadás Napja. A Korán azt mondja: *„Ahogy véghezvittük az első teremtést, megismételjük azt. Ígéret ez, amely minket terhel. [Így] cselekszünk.” (Korán 21:104)* Ekkor az emberek előjönnek a sírjukból, olyan testtel és lélekkel, ahogy a Földön éltek. Allah azt mondja: *„Megfúvatik a kürt, s ők a sírjaikból az Urukhoz igyekeznek.” (Korán 36:51)* A hitetlenek és a képmutatók akkor azt mondják: „Jaj nekünk! Ki keltett fel minket a fekhelyünkről?” A hívők azt mondják: „Ez az, amit az Irgalmas megígért, és a Küldöttek az igazat mondták!” Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Minden szolga úgy fog feltámadni, ahogyan meghalt.” *(Muszlim)*, azaz olyan állapotban (hívő vagy hitetlen), s olyan helyzetben, amilyenben halálakor volt.

Az idő végén Allah egy hideg szelet küld, mielőtt megparancsolja Iszráfilnak az első kürtfújást. Ettől a széltől mindenki meg fog halni a földön és az egekben, kivéve azt, akit Allah ettől megment. Mindenki meghal tőle, akinek a szívében a legparányibb hit van. Ezt követően csak a legrosszabb emberek maradnak életben, akik nem ismerik a jót és nem tiltják a rosszat, hallgatnak a sátánra és Isten helyett a bálványokat imádják. Egy darabig jólétben élnek és ekkor megfúvatik a Kürt, s mindenki odafigyel, majd összerogynak. Ezután a Magasztos Allah lebocsát az égből (egy másfajta) esőt, amitől a testek előjönnek (kisarjadnak) a sírjaikból, ahogyan a magvak bújnak ki a földből. Ezzel készek lesznek arra, hogy a második kürtszó elhangzásakor befogadják a lelküket. A Korán azt mondja: *„És megfúvatik a kürt és – mintha villám sújtotta volna – elalél az, aki az egekben és a földön van, kivéve azt, akit Allah meg akar [óvni]. Aztán újra megfúvatik, és íme, ők fölállva [körül]néznek.” (Korán 39:68)* Nem tudni, hogy mennyi idő telik el a két kürtszó között. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „A két kürtszó között negyven van.” Megkérdezték tőle a társai: „Negyven nap?” A Próféta ﷺ azt felelte: „Nem nyilatkozom [mert nem tudom].” Újra megkérdezték: „Negyven hónap?” Azt felelte: „Nem nyilatkozom.” És újra megkérdezték: „Negyven év?” Azt felelte: „Nem nyilatkozom.” *(al-Bukhári)*

A testek sarjadása a földből hasonlít a növények sarjadásához: mindkettő azután történik, hogy Allah esőt bocsát le, s az esővíz az, ami kisarjasztja őket a földből. Az ilyen példázat igen gyakori a Koránban a Feltámadás Napjával kapcsolatban: a föld életre keltése annak halála után. Allah azt mondja: *„És Ő az, Aki szeleket küld, hogy örömhírként [hirdessék] kegyessége előtt [az esőt]. Mikor aztán súlyos esőfelhővel viselősek, akkor [szárazságtól] halott vidékre hajtjuk azt, s lebocsátjuk reá az esőt. És mindenféle gyümölcsöt sarjasztunk általa. Így hozzuk elő [majdan] a holtakat [a sírjukból]. Talán hajlotok az intő szóra.” (Korán 7: 56)* Egy másik helyen azt mondta: *„Allah az, Aki szeleket küld, amelyek felhőket támasztanak. És [a szárazságtól] halott vidékre hajtjuk azt és újjáélesztjük vele a földet, miután az már meghalt. Ilyen lesz a Feltámadás.” (Korán 35: 9)* Ahogy a növény magból sarjad ki, az ember is egy kis csontocskából alakul ki újra. Ezt a csontocskát *adzsbuddhanab*nak hívják és ez az a kerek csontocska, amely a farokcsont alján van. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Víz jön le az égből, amitől sarjadnak, ahogyan a növény. Ekkorra már semmi sem maradt az emberből[166], kivéve egy csontot, ez pedig az *adzsbu-ddhanab*, s ebből formálódnak a teremtmények az Ítélet Napján.” *(al-Bukhári és Muszlim)* Egy másik hadíszban a Próféta ﷺ azt mondta: „Az emberben van egy csont, amit a föld soha nem emészt el; belőle formálódik (az ember) az Ítélet Napján.” A társai megkérdezték: „Melyik ez a csont, ó Allah Küldötte?” Azt felelte: „Adzsbu-ddhanab.” *(Muszlim)*

Az emberek viselkedése az Ítélet Napján

A Feltámadás Napján mindenki eszközöket fog keresni arra – bármilyen gyengék és átlátszóak legyenek is azok – hogy megmeneküljön Allah haragjától és büntetésétől. Ennek okán megkezdődik a vitás kérdések rendezése, beszélgetések kezdődnek fiúk és apák, férjek és feleségek, uralkodók és alávetettjeik, vezetők és követőik, gazdag zsarnokok és álszent szegények között. Minden ember megkapja a könyvét, amiben le vannak írva a cselekedetei, és olvasni fogja.

166. A hiteles szövegek azt mutatják, hogy a Próféták testei nem változnak, nem válnak porrá, ahogyan a többi ember. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Allah megtiltotta a föld számára azt, hogy a Próféták testét elemésszе.” (Abu Dáúd)

A Magasságos Allah azt mondta: *„Minden embernek a nyakára erősítettük a sorsát. És a Feltámadás Napján írást hozunk elő neki, amit kiterítve talál majd. [És azt mondjuk neki]: „Olvasd föl az írásodat! Elegendő vagy ma saját magad, hogy számot adjál önmagad ellen!”* *(Korán 17:13-14)*

Mindenki megpróbálja a másikra hárítani a felelősséget, megszabadulni zsarnokságától és attól, hogy felforgató gondolatokat és romlást hozott azokra, akik köszöntötték és bátorították közönséges viselkedésében. Azon a napon az ember megtagadja a feleségét, a férjét, apját, testvérét, és kéri Allahot, hogy büntesse meg őket, de őt mentesítse attól, mert azok voltak, akik belevitték őt a tudatlan szokásokba, a rossz viselkedésbe és a mocskos bujaságba. Ibn Tejmijja azt jegyezte le Abbászról, aki azt mondta: Az Ítélet Napján a teremtmények vitatkoznak egymással, valamint a lélek és a test is vitatkozik egymással. A lélek azt mondja a testnek: A rossz tetteket te tetted meg. De te sugalmaztad és te parancsoltad – válaszolja a test a léleknek. Ekkor Allah egy angyalt küld hozzájuk, hogy döntsön közöttük. Az angyal azt mondja: A ti példázatok olyanok, mint a bénult és a vak példázata, akik bementek egy kertbe. A béna látott egy fán függő gyümölcsöt és azt mondta a vaknak: Látok itt gyümölcsöt (a fán), de nem tudom elérni. A vak azt mondta neki: Én el tudom érni, de nem látom. A béna azt mondta: Gyere, emelj fel engem, hogy le tudjam szedni. Felvette őt, és arra irányította, amerre akarta addig, amíg le nem szedte a gyümölcsöt. Szerintetek kire róható a büntetés? – kérdezte az angyal. A lélek és a test azt válaszolták: mind a kettőjükre! Azt mondta az angyal: Ti (is) ilyenek vagytok.”[167]

Az emberek helyzete az Ítélet Napján

A Feltámadás Napján különböző korokban élt emberek lesznek összegyűjtve a jelenlegitől különböző földön, a jelenlegitől különböző menny alatt. Velük együtt az angyalok, a dzsinnek (a sátánokat is beleértve), az állatok, a madarak és mindenféle teremtmény is össze lesz gyűjtve. Akkor a mennyek kettéhasadnak. Az angyalok leszállnak róluk és körbeveszik a teremtményeket rendezett sorokban. A Magasztos Allah felszólítja a Pokol Tüzét, hogy jöjjön közelebb és az azért felelős angyalok

167. Ibn Tejmijja: Madzsmu al-Fatáwa, Szaúd-Arábia, 1984, 4. rész p. 222.

közelebb húzzák azt. A Pokolnak hetvenezer bugyra van és minden egyes bugyrot hetvenezer angyal őriz. A Nap olyan közel jön a teremtmények fejéhez, hogy az agyuk felforr a hőségtől.

Olyan nagy lesz a tömeg, hogy az egy idő után elviselhetetlen lesz. Az emberek olyan erősen fognak izzadni, hogy az izzadság néhány embernek a füléig fog érni. Ez a helyzet így fog folytatódni a megkínzott emberek számára azon a napon, amely olyan hosszú lesz, mint 50 000 év. Az emberek elmenekülnek testvéreiktől, anyjuktól, apjuktól, feleségüktől, gyermekeiktől. Mindenkinek elég lesz a maga bajával foglalkozni azon a napon. Egy lélek sem fog segíteni a másiknak. Minden lélek jutalmának vagy büntetésének záloga a saját tettei lesznek.

E szörnyű szenvedések közepette emberek sokasága fog leborulni Allah előtt. Minden könyv (Allah kinyilatkoztatott írásai) népét hívni fogják az angyalok: „Ma megkapod a fizetségét annak, amit cselekedtél." Minden Próféta, Küldött és Angyal, aki végignézi e szörnyű szenvedést és Allah haragját, kérlelni fogja Allahot: „Ó Uram, kegyelmezz!" És Allah újabb és újabb angyal-sorokat hív elő, ami által a Pokol közelebb jön. Azon a Napon az emberiség emlékezni fog, de ez már nem lesz a hasznukra.

Minden lélek felett a korábbi tettei szerint ítélkezik Allah. A mulandó értékek megszűnnek, és Allah értékrendje megjelenik. Minden Allah elé lesz hívva, és mindenki fejet hajt a Magasságos Allah előtt. Sem a vagyon, sem a gyermekek nem fognak használni semmit, csak az, ha valaki tiszta szívvel járul Allah elé. A Paradicsom közel lesz hozva az istenfélőkhöz, és a Pokol kinyílik azok számára, akik letértek a helyes útról. Minden szolga, aki Allahon kívül mást imádott, meg lesz kérdezve: „Hol vannak azok, akiket imádtál? Hívd őket, hogy mentsenek meg, ha igazat beszéltél! Te, és akit imádtál, a Pokol tüzelőanyaga lesztek, oda fogsz lemenni!" Azon a nagy Napon Allah leleplezi a hitetleneket és a képmutatókat és azokat, akik utálatos és gonosz dolgokat követtek el. Néhányan a hátukon fogják vinni a bűneiket, mások azokhoz a sátánokhoz lesznek kötözve, akik a tévútra vitték őket; megint mások pedig együtt lesznek azokkal a nőkkel, akikkel házasságtörést követtek el. Azon a napon azok, akik másokat tévútra vezettek cipelni fogják saját bűneiket és azok bűnét, akiket tévútra vezettek. Az emberek

látni fogják a gonosz vezetőiket szégyenletes, kegyvesztett állapotban, súlyos büntetés alatt, mivel azok elrejtették a tudást az emberek elől, Allah vallása helyett a képmutatást gyakorolták vagy olyan dolgokat mondtak, amelyről nem volt tudomásuk.

A Magasztos Allah az egyedüli, Aki megérdemli az összes dicséretet és hálát az evilágon és a Túlvilágon. Bármely szavát, amely valamely teremtményét illeti, meg kell hallgatni, és aszerint kell cselekedni. Senki sem mond vagy tesz semmit az Ő engedélye nélkül. A Korán azt mondja:

„azon a napon, amikor a lélek és az angyalok sorban állnak; nem beszélnek, csak az, akinek a Könyörületes engedélyt adott és azt mondja, ami helyes. Ez a nap az Igazság, és aki akarja, az Urához tér meg. Közeli büntetéstől intünk benneteket: egy olyan naptól, amikor az ember meglátja, hogy mit küldött előre a keze, és a hitetlen azt mondja: Ó, bárcsak por lennék!” *(Korán 78:38-40)*

Az Ítélet Napon nagy nehézség lesz, mikor átkerülünk a számunkra idegen világba. Senki sem menekülhet meg a szörnyű félelmektől, csak azok, akik hittek Allahban, szeretik Őt, és hűségesek Hozzá: azoknak nem lesznek fájdalmaik vagy szomorúságuk. Allah azt mondja:

„Aki orcáját [önmagát] aláveti Allahnak és helyesen cselekszik, annak meglesz a fizetsége Uránál. Nem lesz úrrá rajtuk a félelem [a Túlvilágon] és nem fognak szomorkodni.” *(Korán 2:112)*

Élet a feltámadás után

Ebben a fázisban a lélek kapcsolata a testtel a legteljesebb, hiszen olyan kapcsolat ez, amelyben a test többé nem hal meg, nem alszik, nem romlik el. Ezért az élet az Ítélet Napját követően, miután az emberek elhelyezkednek a végleges helyükön, kétféleképpen lehetséges:

Egy soha el nem fogyó gyönyörrel teli élet a Paradicsomban, amelyről Allah azt mondja: *„Egy lélek sem tudja, hogy milyen öröm rejtőzik fizetségképpen az [emberek] számára azért, amit cselekedtek.”* *(Korán 33:17)* Tehát bármi, ami meg van említve a Paradicsomról, ami leírja az ételeket, italokat, ruhákat, díszeket, lakhelyeket stb., az csak arra

szolgál, hogy közelebb hozza ezeket az ész számára, hiszen tudjuk a Paradicsomról, hogy az az ember elképzelését felülmúlja, és olyan dolgok vannak ott, amelyeket szem nem látott, fül nem hallott, szív nem érzett. Mohamed Próféta ﷺ azt mondta: „Aki belép a Paradicsomba, boldog lesz, soha nem esik kétségbe, ruhái soha nem mennek tönkre, és fiatalsága sosem múlik el. A Paradicsomban olyan dolgok vannak, amelyeket szem nem látott, fül nem hallott, halandó szív sohasem érzett." (Muszlim). A Paradicsom emberei között vannak olyanok, akik egyenesen bemennek a Paradicsomba és vannak közöttük olyanok, akik csak azután mennek be, hogy egy meghatározott időt töltenek a Pokolban. Ők azok az egyistenhívők, akik nagy bűnt követtek el és meghaltak, mielőtt bűnbánatot gyakoroltak volna. Minden esetre az, aki bemegy a Paradicsomba, elkezdi az örökké tartó boldog életet.

A másik élet ezzel szemben egy soha meg nem szűnő kínzással teli élet a Pokolban, ahogy Allah mondja:

„Bizony a gyehenna leshely lesz, oda térnek meg az istentelenek, akik (időtlen) időkig ott maradnak. Nem kóstolnak ott sem hűvöset, sem italt, csak forrásban lévő vizet és gennyet – illő fizetségképpen. Hiszen soha sem számoltak a számadással, és szemenszedett hazugságnak tartották a jeleinket. Ám mi írásban vettünk számba mindent. 'Ízleljétek hát! Egy valamivel gyarapítunk benneteket, és ez a büntetés!'" *(Korán 78:21-30)*

Iszlám végrendelet

Allah, a Könyörületes és az Irgalmas nevében

Nevem: .....

Születésem helye és dátuma: .....

1. Tanúsítom, hogy nincs más (igaz) isten, csak Allah, Akinek nincs társa, és tanúsítom, hogy Mohamed az Ő szolgája és Küldötte, és tanúsítom, hogy az Óra - kétség nem férhet hozzá - el fog jönni, és Allah föltámasztja azokat, akik a sírokban vannak.
2. Lelkére kötöm a családom tagjainak, mivel hívők, hogy legyenek istenfélők, teremtsenek békét egymás között, és engedelmeskedjetek Allahnak és a Prófétának, s mindhalálig maradjanak az iszlám valláson.
3. Lelketekre kötöm azt is, hogy jót gondoljatok a magasztos Allahról és úgy említsetek engem a halálom után, hogy jót gondoltam Allahról.
4. Lelkére kötöm annak, aki jelen van a halálomkor, hogy mondassa ki velem a tanúságtételt, mert azt mondta a Próféta (Allah dicsérje és üdvözítse): „Akinek az utolsó szava: „Nincs más (igaz), csak Allah”, az bemegy a Paradicsomba.”
5. Lelketekre kötöm a türelmet és a megelégedést azzal, amit a Magasztos Allah döntött és elrendelt. A lelketekre kötöm azt, hogy fohászkodjatok értem Allahhoz azért, hogy jó legyen a végzetem.
6. Ha Allah már elszólította a lelkemet, akkor csukjátok le a szemem és fohászkodjatok bűneim bocsánatáért. Lelketekre kötöm, hogy ne jajveszékeljetek mellettem, és ne tegyetek semmi olyat, ami az iszlámban tilalmas.
7. Lelketekre kötöm, hogy az iszlám előírásainak megfelelően temessetek el, és kijelentem, hogy nem járulok hozzá sem boncolásomhoz, sem szerveim felhasználásához.

8. Lelketekre kötöm, hogy olyan ember mosdasson meg, akinek van tudása és jártassága a halott mosdatásában, és aki hívő és istenfélő. Lelkére kötöm ennek az embernek, hogyha valami rosszat lát rajtam, akkor ne beszéljen arról senkinek. Ezzel a munkával Allah elégedettségét és jutalmát keresse.
9. Lelketekre kötöm, hogy helyezzetek fehér színű halotti lepelbe és illatosítsátok azt.
10. Lelketekre kötöm, hogy emeljétek fel a hordágyamat és vigyétek oda, ahol halotti imát végeztek értem, aztán kísérjetek engem a síromig, mert ez az egyik jogom a muszlim testvéreimmel szemben.
11. Lelketekre kötöm, hogy hívjatok sok igazhívő embert, akik az egyedüli Istenben hisznek, és nem állítanak társat Allah mellé, hogy vegyenek részt a temetésemen. Hátha (Allah akaratával) a fohászuk miatt közbenjárást nyerek Allahnál az Ítélet napján.
12. Lelketekre kötöm, hogy nő ne kövesse a halotti menetemet, és ha egy nő mindenképpen szeretne részt venni a temetésemen, akkor díszeit elfedve, tisztességes öltözékben, jajveszékelés és hangoskodás nélkül kísérjen.
13. Lelketekre kötöm, hogy abban az országban temessetek el engem, ahol meghalok, mert az iszlám szerint nem ajánlatos szállítani a halottat az egyik helyről a másikra.
14. Lelketekre kötöm, hogy pótoljátok helyettem azokat a napokat, amelyeket nem tudtam böjtölni.
15. Gyermekeim lelkére kötöm, hogy fohászkodjanak értem, de ne gyűljetek össze egy teremben halotti tor céljából. Ne főzzenek senkinek ételt, inkább mások főzzenek nekik. Ne kövessenek vallási újításokat, aminek semmi alapja nincs az iszlámban.
16. Lelketekre kötöm, hogy mielőtt eltemettek, fizessétek vissza tartozásaimat a pénzemből. Adjátok vissza mindenkinek a jogos követelését. Ha nincs pénzem, akkor kérem valamelyik rokonomat, vagy valamelyik jótevő embert, hogy fizesse ki. Kérem attól, akit esetleg bántottam akár szavakkal, akár tettekkel, hogy bocsásson meg nekem, talán ezzel a Magasztos Allah megbocsát nekem és neki.

Akiknek tartozom

	A kölcsönadó neve	Címe	Telefonszáma	A kölcsön összege
1.				
2.				
3.				

Akik nekem tartoznak

	A kölcsönkérő neve	Címe	Telefonszáma	A kölcsön összege
1.				
2.				
3.				

A temetés vallásjogi felügyeletét rábízom erre az iszlám intézményre/ muszlim személyre:

Neve: .....

Címe és elérhetősége: .....

Végezetül, aki figyelmen kívül hagyja, vagy elhanyagolja, vagy megmásítja a végrendeletemben leírtakat, annak a terhét ő viseli. Allah a mindent Látó, a mindent Halló!

A végrendelkező:

Név: .....

Cím: .....

Aláírás: .....

Két tanú:

Név: ..... Név: .....

Cím: ..... Cím: .....

Aláírás: ..... Aláírás: .....

Kelt: ..... Hidzsra szerinti dátum: .....

Forrásjegyzék

كتاب الصلاة

Forrásjegyzék

كتاب الصلاة

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضلّ له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لاشريك له وأشهد أن محمدا عبده ورسوله أما بعد:

فإنَّ الله خلق الخلق ليعبدوه، وقد ارتضى لهم أن يعبدوه بدين الإسلام؛ لأنه هو الذي رضي أن يعبده الناس به: وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا سورة المائدة(٣). وقد أخبر الله –جل جلاله– أنه لن يقبل من أحدٍ ديناً سواه، فقال تعالى: وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ سورة آل عمران(٨٥). وقد بين للعباد ما يحل لهم وما يحرم عليهم فعله، بل جعل بناء الإسلام قائماً على خمسة أركان عِظام؛ ومن هذه الأركان: الصلاة، موضوع الكتاب الثاني من سلسلة أركان الإسلام.

هذا الكتاب الذي بين يديك أخي القارئ اعتمدنا في تأليفه بعد الله سبحانه وتعالى على المراجع التالية:

١ القرآن الكريم

٢ تفسير القرآن العظيم لابن كثير

٣ فقه السنة للشيخ سيد سابق

٤ تمام المنة في التعليق على فقه السنة للشيخ محمد ناصر الدين الألباني

٥ كتاب المغني للإمام ابن قدامة المقدسي

٦ صفه صلاة النبى ﷺ من التكبير الى التسليم كأنك تراها للشيخ محمد ناصر الدين الالبانى

٧ الشرح الممتع على زاد المستقنع للشيخ محمد صالح بن العثيمين

٨ بلوغ المرام من أدلة الأحكام للحافظ ابن حجرالعسقلاني

٩ تعليم الصلاة للشيخ محمد محمود الصواف

١٠ فقة العبادات للشيخ فيصل مولوي

١١ الفقه الميسر في ضوء الكتاب والسنة، المؤلف: مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف

١٢ الشرح الفقهى المصور لصلاة الجنازة راجعها الشيخ عبدالله الجبرين

١٣ أحكام الإمامة والائتمام في الصلاة للدكتور عبدالمحسن المنيف

١٤ كتاب تمام المنة في فقه الكتاب وصحيح السنة للشيخ عادل العزازي

١٥ ارشاد السائرين اخطاء المصلين للشيخ محمود المصري

١٦ الملخص الفقهي للشيخ صالح بن فوزان الفوزان

١٧ أحكام الجنائز وبدعها للشيخ محمد ناصر الدين الالبانى

١٨ فتاوى أركان الإسلام للشيخ ابن العثيمين

١٩ تحفة الإخوان بأجوبة مهمة تتعلق بأركان الإسلام لسماحة الشيخ عبد العزيز بن باز

٢٠ فتاوى اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والدعوة والإرشاد

٢١ مجموع الفتاوى لشيخ الإسلام ابن تيمية

٢٢ الموسوعة الفقهية الكويتية، المؤلف: وزارة الأوقاف والشئون الإسلامية

٢٣ ٦٠ سؤال في أحكام الحيض والنفاس للشيخ محمد صالح بن العثيمين

٢٤ رسالة الحجاب للشيخ محمد صالح بن العثيمين

٢٥ تنبيهات على أحكام تختص بالمؤمنات للشيخ صالح بن فوزان الفوزان

٢٦ فتح الباري شرح صحيح البخاري للحافظ ابن حجرالعسقلاني

٢٧ شرح صحيح مسلم للنووي

٢٨ عون المعبود شرح سنن أبي داود للعلامة أبي الطيب شمس الحق العظيم آبادي

٢٩ رياض الصالحين من كلام سيد المرسلين للنووي، تحقيق: محمد ناصر الدين الألباني

٣٠ شرح رياض الصالحين للشيخ محمد صالح بن العثيمين

٣١ زاد المعاد في هدي خير العباد لابن قيم الجوزية

٣٢ نيل الأوطار للإمام الشَّوكاني

٣٣ القيامة الصغرى للدكتور عمر سليمان الأشقر

٣٤ كتاب الروح لابن القيم الجوزية

٣٥ رسالة العقل والروح لشيخ الإسلام ابن تيمية

٣٦ العبادة في الاسلام للدكتور يوسف القرضاوي

٣٧ مبادئ الإسلام للشيخ أبي الأعلى المودودي

٣٨ روح الدين الإسلامي للاستاذ عفيف عبدالفتاح طبّارة

٣٩ موقع الدرر السنية، المشرف العام الشيخ علوي السقاف

٤٠ مجموعة مواقع الاسلام، المشرف العام الشيخ محمد صالح المنجد

وهناك بعض المراجع الأخرى ذكرناها في حواشي هذا الكتاب.

هذا وينبغي لكل راغب في الآخرة أن يعلم أنّ الصلاة من أهم العبادات التي يجب على كل مسلم أن يفقه أحكامها درساً وتطبيقاً لعظم قدرها، وسمو مكانتها في الإسلام فإن أول ما يحاسب به العبد يوم القيامة من عمله صلاته، فإن صلحت، فقد أفلح وأنجح، وإن فسدت، فقد خاب وخسر. نسأل الله جل وعلا أن ينفع بهذه الكتابة، وأن يغفر ما كان فيها من زلل أو تقصير، وأن يوفقنا إلى صالح الأعمال، فعلى الله اعتمادنا، وإليه تفويضنا واستنادنا، وله الحمد والمنَّة، فهو الموفق وصاحب النعمة, وآخر دعوانا أنِ الْحَمْدُ للهِ رَبِّ الْعَالَمِين.

Jegyzetek

Az imádkozás az iszlám öt pillérének egyike. Mohamed Próféta (béke legyen vele) számos tanításában kiemelte az ima jelentőségét, hiszen az imádkozás a közvetlen kapcsolat Allah és az ember között, s ez a hit legalapvetőbb megnyilvánulása is egyben. Aki rendszeresen ápolja ezt a kapcsolatot, annak van lehetősége Allah elégedettségének elnyerésére, hiszen az imádkozás az első dolog, ami minden embertől számon lesz kérve a Feltámadás Napján. Ha az ember imádkozása jó volt, akkor az elszámolása könnyű lesz. Ha azonban az imádkozása nem volt jó (azaz volt benne hanyagság, hiányosság stb.), akkor az ember elszámolása nehéz lesz. Ezért minden muszlimnak törekednie kell az imádkozás minél őszintébb, minél precízebb elvégzésére, hogy az imádkozása könnyebbség legyen a Feltámadás Napján, illetve a megmenekülés legyen számára a túlvilágon.

A könyv, amelyet kezében tart az olvasó ebben kíván segítséget nyújtani minden muszlimnak, az imádkozás, illetve az ahhoz kapcsolódó vallásjogi rendelkezések részletes bemutatásával. Ugyanakkor a könyv szintén értékes olvasmány az iszlám vallással már mélyrehatóbban foglalkozó nem muszlim olvasók számára is, akik szeretnének bepillantást nyerni az iszlám vallásjogba, a Sariába, megismerve a tisztasággal, az imádkozással kapcsolatos rendelkezéseket.

A könyv ugyanakkor egy öt kötetből álló sorozat első kötete, amelyet – Allah engedelmével – az iszlám további négy pillérének, a tanúságtételnek, a böjtölésnek, a zakátnak (adakozásnak) és a zarándoklatnak a könyvei követnek.

Magyarországi Muszlimok Egyháza